C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Kilworth_Garry_Douglas-Kralove_moreplavci_03-Zeme_mlh.pdb

PDB Name: Kilworth Garry-KM3 - Zeme mlh
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 24.9.2007
Modification Date: 24.9.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Garry Kilworth se narodil v Yorku v roce 1941. Od té doby zcestoval prakticky celý svět. Spisovatelskou dráhu začal na poli science fiction, jíž se věnuje dodnes, ale mezitím ho zlákalo psaní fantasy a příběhů o nadpřirozenu. Zejména ho uchvacuje folklór, mýty a legendy kultur kvetoucích mimo břehy jeho rodné země, v jejichž bohatých pověstech hledá univerzálnost. Králové mořeplavci se zrodili z jeho lásky k polynéským mýtům a legendám, jež pro sebe objevil, když cestoval se svou ženou Annette po Tichomoří.

KRÁLOVÉ MOŘEPLAVCI
Země Mlh
GARRY KILWORTH
NÁVRAT®
LAND OF MISTS
Book 3 of The Navigator Kings
O Copyright by Garry Kilworth - 1998
© Cover art by Mark Harrison / via Thomas Schlúck Agency - 2003
© Translation by Petr Kotrle - 2002
© for the Czech edition by Radomír Suchánek - 2003
ISBN 80-7174-526-X
Tato třetí kniha trilogie Králové navigátoři je věnována dětem dvou párů dospělých, jimž byly dedikovány první dva romány. Náhodou - a docela případně -jsou tito mladíci zpola Keltové, podobně

jako Craig, oceánský hrdina této poslední knihy cyklu. Jsou to:
Peter Fedden
Craig Fedden Richard Fedden
a Craig Chidlow
Tato kníhaje rovněž věnována lidem na druhé straně světa, v Oceánii: tanečníkům, bubeníkům, básníkům a dalším, kteří v těchto dobách, kdy je kultura vystavena silné erozi, udržují při životě a pěstují staré polynéské tradice. Jsou zde zastoupeni dvěma ostrovany. Tím prvním je bývalý ministr kultury Cookových ostrovů, druhým pak lidový vypravěč, Mluvčí sedmé kánoe, který byl tak laskav, že mne přijal na svém ostrově Aitutaki. Další mi neméně ochotně poskytli svůj čas a pomoc, přestože jsem splétal útržky dějin poly-néského lidu spolu s jejich mýty, bájemi a legendami do pochybné formy fantasy uzpůsobené Západu. Jsou to:
pan Kauraka Kauraka, antropolog pan Tunui Tereu (Papá Tunui), historik

Oceánie
Poznámka autora
Tato kníhaje fantasy vycházející z mýtů a pověstí poly-néských národů, nikoliv pokus o věrné zachycení úžasných migračních plaveb těchto národů. Tím se zabývali a budou znovu zabývat jiní a udělají to mnohem přesněji, než bych to dokázal já. Příběhy zachycené na těchto stránkách do jisté míry pozměňují známou geografii světa, avšak zachovávají, alespoň v to doufám, vnitřní logiku vyprávění: omlouvám se Novému Zélandu, který si vyměnil místo s Británií (Nový Zéland a Maorové zapomenuti nejsou a objevují se ve druhé knize Králů mořeplavců). Bohové tichomořské oblasti jsou početní a rozmanití, někteří jsou společní pro mnoho skupin ostrovů, jiní jsou charakterističtí pro jedno souostroví nebo dokonce pro jediný ostrov. Jejich přesné úlohy jsou nejasné a matoucí, takže se zatím žádnému autorovi nepodařilo jednoznačně je roztřídit, i když kniha Jana Knapperta je v tomto ohledu nejlepší. Tam, kde to bylo možné, jsem použil univerzální polynéská božstva, ale vzácně jsem sáhl pro boha z konkrétního ostrova nebo skupiny ostrovů, pokud to příběh vyžadoval. Jelikož způsob přepisu jmen polynéských bohů a polynéských označení pro funkce, jako je "kněz", se souostroví od souostroví liší, musel jsem se rozhodnout, která budu používat, například maorského Tangarou jako boha moře a havajské slovo kahuna pro kněze. Zkrátka, v zájmu homogenity jsem nakládal se jmény bohů a s jazykem volně.
Za fakta, na nichž příběh stojí, vděčím následujícím autorům a pracím: Peter Bellwood - Polynésané (The Polynesi-ans, Thames and Hudson), Peter Crawford - Větrní nomádi (Nomads of the Wind, BBC Books), Richard Feinberg - Po-lynéské mořeplavectví a navigace (Polynesian Seafaring and Navigation, The Kent State University Press), P. Jourdain -Staré tahitské kánoe (Societě des Oceanistes Paris Dossier), Jan Knappert - Tichomořská mytologie (Pacific Mythology, HarperCollins), inspirativní Polynéské mořeplavectví od Edwarda Dodda (Polynesian Seafaring, Nautical Publishing Company Limited), Alexander Russel - Aristokraté jižních moří (Aristocrats of the South Seas, Robert Hale), skvělé Mýty a legendy Polynésanů od Johannese C. Andersena (Myths and Legends of the Polynesians, Harrap) a konečně dva články publikované před mnoha a mnoha lety, jež podnítily mou představivost a příběh pro mne začaly, ještě než mi vyšel první román, Tichomořské ostrovy (The Isles of the Pacific) od Kennetha P. Emoryho a Vítr, vlna, hvězda a pták od Davida Lewise (Wind, Wave, Star and Bird, National Geographic, 146. roč., č. 6, prosinec 1974).
Dále: T. W. Rolleston - Mýty a legendy keltského lidu (Myths and Legends of the Celtic Race, Constable), Peter Berresford Ellis - Slovník keltské mytologie (Dictionary of Celtic Mythology, Constable) a R. J. Stewart - Keltští bohové, keltské bohyně (Celtic Gods Celtic Goddesses, Blandford).
Ještě jednou a naposledy velké díky výtvarnici Wendy Leigh-Jamesové za mapu Oceánie, vyzdobenou polynéský-mi symboly a motivy.

Panteon bohů
Amai-te-rangi: bůh žijící na obloze, který loví smrtelníky žijící na zemi; vytahuje jev koších nahoru, kde je pojídá
Ao: bůh mraků

Apu Hau: bůh bouří, bůh prudké húlavy
Apu Matangi: bůh bouří, bůh skučícího deště
Ar a Tiotio: bůh vzdušných vírů a tornád
Aremata-rorua a Aremata-popoa: "Dlouhá vlna" a "Krátká vlna", dva mořští démoni, kteří přinášejí zkázu moře-plavcům
Atanua: bohyně jitra
Atea: bůh prostoru
Atua: duch předka uctívaný jako bůh
Brighid: keltská bohyně kovářství a zpracování kovů
Dakuwanga: Žraloci bůh, který požírá ztracené duše
Dengei: Hadí bůh, soudce v zemi Mrtvých
Hau Maringi: bůh oparu a mlhy
Hine-keha, Hine-uri: Měsíční bohyně, manželka Maramy, Měsíčního boha, jejíž podoby jsou Hine-keha (jasný měsíc) a Hine-uri (temný měsíc)
Hine-nui-te-po: bohyně noci, tmy a smrti. Hine je ve skutečnosti univerzální bohyně s mnoha funkcemi. Je zpodobňována se dvěma hlavami, dnem a nocí. Jednou z jejích funkcí je být patronkou umění a řemesel. Zamilovala se do Tuny, rybího člověka, z jehož hlavy vyrostl první kokos
Hine-te-ngaru-moana: Paní oceánských vln. Hine v rybí podobě
Hine-tu-whenua: laskavá bohyně větru, která pohání lodě k cíli
Hua-hega: matka lstivého poloboha Mauiho
Io: nejvyšší bytost, "Stařec", nejstarší bůh, který žije na obloze nad oblohou, v nejvyšším z 12 horních světů
Ira: matka hvězd
Kahoali: havajský bůh kouzelníků
Kukailimoku: havajský bůh války
Kuku Lau: bohyně vzdušných přeludů
Limu: strážce mrtvých
Lingadua: jednoruký bůh bubnů
Magantu: velký bílý žralok, obrovská ryba schopná spolknout celou kánoi pahi
Manannan mac Lir: keltský bůh moře
Maomao: Velký bůh větru, otec mnoha bohů bouří, včetně "Skučícího deště" a "Prudké húlavy"
Marama: bůh Měsíce, manžel Hine-keha, Hine-uri
Mareikura: osobní pomocníci Ia, Starého. Jeho "andělé"
Marikoriko: první žena a božská praměti, manželka Tiki-ho. Stvořila ji bohyně vzdušných přeludů z poledních horkých vln
Maui: slavný oceánský hrdina-šprýmař a polobůh. Maui se narodil Taranze, jež dítě zavinula do svých vlasů a dala je mořským vílám. Maui má na svědomí mnoho věcí včetně stvoření nesčetných ostrovů Oceánie, kokosu a délky dne, který byl kdysi příliš krátký, dokud Maui nezbil Raa holí a nedonutil ho, aby po obloze putoval pomaleji
Milu: vládce podsvětí
Moko: Ještěrčí bůh
Mueu: bohyně, která dala světu tlučení kůry, jímž se vyrábí tapové plátno. Úder jejím cepem je pro obyčejného člověka smrtelný
Nangananga: bohyně trestu, která čeká u vstupu do země Mrtvých na staré mládence
Nareau: Pavouci bůh
Nganga: bůh plískanice
Oenghus mac in Og: keltský bůh osudové lásky
Oro: bůh války, velitel válečnických houfů ve světě duchů. V době míru je "Oro se skloněným oštěpem", ale ve válce je "zabiják lidí". Ochránce Arioi
Paikea: bůh mořských oblud
Papá: Matka země, manželka Rangiho, první žena

Pele: bohyně ohně a sopky
Pere: bohyně vod, které obklopují ostrovy
Punga: bůh šeredných stvoření
Ra: Tama Nui-te-ra, Sluneční bůh
Rangi: bůh horní oblohy. Původně byl spojen se svou manželkou Papou, bohyní země, avšak jejich děti je oddělily, především Tane, bůh lesů, jehož stromy tlačí manželský pár od sebe a dělají místo mezi hnědou zemí a modrou oblohou, aby živí tvorové mohli chodit a létat
Rehua: Hvězdný bůh, syn Rangiho a Papy, předek polobo-ha Mauiho
Ro: polobůh, manželka lstivého poloboha Mauiho, kterou unavily jeho uličnické kousky a raději odešla žít do podsvětí
Rongo: bůh zemědělství, ovoce a pěstovaných plodin. Spolu s Taném a Tuem představují tvůrčí spojení, Trojici, stejnou základem, ale s jasně rozdělenými atributy. Jsou odpovědní za stvoření Člověka k obrazu Taného z kousků země obstarané Rongem a vytvarované Tuem Stavitelem, jehož sliny byly použity jako malta. Když na něho dýchli, Člověk ožil
Rongo-ma-tane: bůh batátů, hlavní potravy Oceánců
Rongo-mai: bůh komet a velryb
Ro'o: bůh léčitel, jehož léčivé popěvky se lidé naučili, aby mohli lépe vyhánět zlé duchy, kteří způsobují nemoci
Ruau-moko: nenarozený bůh zemětřesení, uvězněný v lůně Papy
Samulajo: bůh smrti v bitvě
Tane: syn Rangiho, boha oblohy, sám bůh řemeslníků a stavitelů lodí. Je rovněž bohem světla (obzvlášť pro podvodní plavce, protože pro potápěče je světlo tam, kde je život), bůh umělecké krásy, bůh lesa a pán skřítků a vil. Jako Stvořitel v jedné ze svých méně významných podob je bohem naděje
Tangaroa: bůh oceánu, který dýchá jen dvakrát za 24 hodin, čímž vytváří příliv a odliv
Taranis: keltský bůh hromu
Tawhaki: bůh hromu a blesku. Tawhaki tvoří Uiru (blesk) ze svého podpaží. Tawhaki je také bohem dobrého zdraví, řemeslnickým bohem obzvlášť zběhlým ve stavění domů a pletení ozdobných rohoží
Tawhiri-atea: bůh bouře, jenž kácí lesy a bičuje vlny
Te Tuna: "Dlouhý úhoř", rybí bůh a bůh zeleniny. Tuna žil v přílivovém jezírku nedaleko pláže a jednoho dne Hine sestoupila k jezírku, aby se vykoupala. Tuna se s ní při tom pomiloval a potom nějaký čas spolu žili na dně oceánu
Tiki: božský praotec všech Oceánců, který dovedl flotilu se svými lidmi k prvním ostrovům Oceánie
Tikokura: bůh vln dosahující obrovské velikosti, jenž je pro svou nesmírná sílu a prchlivost velmi obávaný
Tini Rau: bůh ryb
Tui Delai Gau: horský bůh, jenž žije ve stromě, a když dostane hlad, pošle své ruce, aby mu nachytaly ryby
Tui Tofua: bůh všech žraloků
Ua: bůh deště, jehož početní synové a dcery, jako například "Dlouhé deště" a "Krátké deště", jsou odpovědni za poskytování vody zemi
Uira: blesk (viz Tawhaki)
Ulupoka: méně významný bůh zla, v bitvě mezi bohy připravený o hlavu, která se nyní kutálí po plážích a hledá oběti
Whatu: bůh krupobití
PRVNÍ ČÁST:
V zemi chodců po ohni
1
Fidžijský válečný náčelník Nagata a jeho bojovníci pádlovali proti proudu řeky Sigatoka. Postupovali opatrně, protože Sigatoka byla po předcích zděděným domovem dvou nepříjemných bohů: Žraločího boha Dakuwangy a Hadího boha Dengeje. Oba tito bohové se sice zaobírali především mrtvými, ale s potěšením by zničili i živého, kdyby je nahněval dostatečně, aby se zvedli z místa, kde odpočívali.
"Pádlujte plynule," upozornil Nagata, "abychom neprobudili ty, kteří mají lehký spánek."

Náčelník a jeho bojovníci jeli ke svému stromu válečných palic. Bojovníci po celé Oceánii se vyzbrojovali a připravovali na dalekou plavbu. Slavný rarotonžský ariki, urozený Kieto, shromažďoval Oceánce k dlouhé cestě k místu zvanému země Mlh. Účastnit se jí měly flotily ze vzdálené Havaje, z Rapanui, ze Samoy, Tahiti, Aitutaki, Tongy a mnoha jiných ostrovů roztroušených po modravém světě Oceánie.
Kánoe plula kalnou řekou, v níž vířilo hnědé bahno, probíjela se proti silnému proudu Sigatoky a vyhýbala se plovoucím odumřelým stromům strženým z okrajů údolí. Na kopcích ze všech stran stály pevnosti ohrazené kamennými zdmi, neboť Fidžijci byli vynikající bojovníci a jejich klany spolu neustále válčily.
Kánoe proplula zákrutem řeky a znenadání zachytila o rybářský vlasec. Vlasec se napjal a zastavil ji. Rybář na břehu měl zřejmě velice silné ruce.
Nagatu to rozhořčilo. Muži se právě dostali do správného rytmu pádlování, a tak bylo k vzteku, že z ničeho nic stáli na místě. Válečného náčelníka obzvlášť popudilo, že se to stalo právě v této části řeky, kde byl proud tak silný, že jeho bojovníci měli co dělat, aby plavidlu udělili nějakou rychlost.
"Čije to provaz?" vykřikl zlostně Nagata, když vlasec nadále bránil kánoi v cestě vpřed. Naklonil se přes bok a vytrhl z přídě masivní háček zhotovený z mušle perlorodky. "Čije ten háček a návnada? Vyjdi a ukaž se. Už se těším, až tomu, komu tohle rybářské náčiní patří, rozčísnu hlavu svou palicí gata waka."
V odpověď na toto zvolání se na břehu pomalu rozhrnuly listy ibišku a objevily se dvě velké ruce. Jedna držela provaz a druhá byla zaťatá v hrozící pěst. Nagata s hrůzou spatřil, že ruce nejsou spojeny s žádným tělem.
Okamžitě pochopil, komu tyto oddělené končetiny patří.
Tui Delai Gau, bůh hory, byl obr, jenž žil ve stromě. Když dostal hlad, poslal své ruce na ryby. Mohl také poslat svou hlavu do vzduchu, aby slídila po nezvaných hostech.
"Omlouvám se," řekl Nagata rukám. "Nevěděl - nevěděl jsem, že mluvím s tebou, pane…"
Nedostal samozřejmě žádnou odpověď, neboť ruce mluvit nemohou. Zato se však z deštného pralesa dál od řeky vynořila hlava a z jejích rtů splynul hlasitý sten. Ruce na tento výkřik zareagovaly a začaly scházet po prstech ze břehu dolů. Vstoupily do vody a začaly legračními, rybími pohyby plavat ke kánoi. Palce zůstávaly nad vodou, jako by ruce naváděly správným směrem.
Jeden z mužů vykřikl strachem: "Mám ženu a dítě - moje vina to nebyla!"
Skočil do řeky a začal plavat k opačnému břehu. Rovněž ostatní muži se jeden po druhém vrhli z boku kánoe do vody, pustili se za ním a nechali Nagatu, ať si poradí s rukama Tui Delai Gaua sám. Ruce boha chytily kánoi na jednom konci a prudkým pohybem škubly směrem dolů. Nagatu, který byl na druhém konci, to vymrštilo do vzduchu. Jeho drahocenná palice někam odletěla a samotný náčelník se hlavou a rameny zarazil do bahna na mělčině před svými plavajícími druhy.
Když se muži k Nagatovi dostali, vytáhli ho z jílovitého dna a zachránili ho.
Ruce Tui Delai Gaua se mezitím pustily do ničení kánoe a začaly ji trhat na kusy. Uškubly okrajníky od trupu a rozpáraly sešití kánoe, jako by to byl kus látky. Ukroutily příď od zbytku lodě. Nakonec ulomily záď a trosky poslaly po řece do moře.
Když ruce dokončily dílo, přeplavaly zpět ke svému rybářskému místečku a přitáhly provaz na břeh. Užaslí muži se dívali, jak ruce nabodly na háček něco, co se nápadně podobalo lidským játrům, a pak to nahodily do hluboké střední části Sigatoky. Obdivně pokyvovali hlavami, když se dívali, jak si s vnadidlem z ptačího peří pohrává proud. Tančilo a poskakovalo na vlnkách, jako by to bylo něco živého. Netrvalo dlouho a Tui Delai Gau chytil krásnou rybu.
"Co si teď počneme?" optal se jeden muž náčelníka. "Nemáme loď, která by nás ke stromu zbraní dovezla."
"Musíme pěšky," zavrčel Nagata.
A tak jim nezbylo než se krást pralesem, což byla na Fi-dži riskantní záležitost. Jelikož byli na cestě ke stromu válecných palic, nebyli nijak zvlášť ozbrojeni. Aby si mohli zbraně odvézt domů, museli přijet s prázdnýma rukama. A jako by nestačilo, že na území kolem Sigatoky sídlily staré klany, v poslední době přibylo i několik klanů z Tongy.
Byli to bojovní lidé, které z jejich ostrovů vyhnali, protože s nimi byly stále potíže. Tonžané si rychle

vybudovali vlastní pevnosti na kopcích nebo za kruhovými příkopy. Jakmile se klan uchytil takovým opevněním, bylo prakticky nemožné jej vykořenit a zničit. Z tohoto pevného útočiště mohli vetřelci podnikat výpady proti méně opevněným vesnicím a přepadat pocestné.
Každá vesnice měla svůj Smrtící kámen, na němž klan vraždil své zajatce jako oběť bohům, než je uvařil a snědl.
V tuto chvíli se skupina Fidžijců pohybovala na území klanu Waiwai, jemuž patřila jen jedna ze stovky příkopových pevností kolem Sigatoky. Byli to strašliví lidé. Jejich vesnici obtáčel nikoli jeden příkop, nýbrž tři, a navíc ještě kamenná zeď opatřená střílnami. Člověk, který jim padl do zajetí a byl odnesen za tyto příkopy a za zeď, byl navěky ztracen.
"Držte se při mně. Nedělejte hluk," šeptl Nagata a předsevzal si, že až budou příště vybírat paličovy strom, musí být mnohem blíž jejich domova.
Potíž byla v tom, že k tomuto účelu se dal použít pouze mladý strom nokonoko, a tyto stromy rostly jen na několika málo místech.
Konečně opustili území Waiwaiů a spatřili na břehu nad řekou svůj posvátný strom. Byl chráněn kouzelnými talisma-ny, proutěnými žraloky zavěšenými ve větvích. Lidé z žádného jiného kmene by se neodvážili krást ze stromu chráněného kouzlem jiného kněze. Na kůži by jim naskákaly puchýře, oči by jim úplně vypadly z důlků a jazyky by jim natekly a obsypaly se vřídky.
Pohled na paličovy strom je úžasný.
Když si klan takový strom vybere, musí myslet na to, že zbraně porostou dlouho. V období, kdy je strom poddajný, aby se dal ohýbat a kroutit, je každá větev ošetřena, aby dostala určitý vražedný tvar. Pomocí provazů, kamenů a polen vzniknou formy, ke kterým se větve přivážou. Dřevo stromu nokonoko časem ztvrdne tak, že je pevnější a tvrdší než kámen. Již z dálky se dají poznat všechny různé typy palic: i wau, jichž je osmdesát druhů, a i ula, lehčí vrhací palice. Stačí oddělit je od stromu a je z nich ruční zbraň.
Takový paličovy strom, jenž se ježí podobnými zbraněmi, skutečně vypadá jako slavnostní strom ověšený dárky pro bojovníky.
"Rychle, usekněte ze stromu nějaké zbraně," vyzval je Na-gata. "Nesmíme otálet."
Starosti mu nedělaly pouze ostatní klany, nebylo možno zapomenout ani na Tui Delai Gaua. Bůh mohl znovu poslat svou hlavu vysoko nad prales, aby se po nich porozhlédla. Tito méně významní bohové často nosili křivdy v sobě a někdy později došli k závěru, že trocha ničení a zabíjení je na místě. Menší bohové si nebyli tak jistí jako velcí bohové a urážky v nich hlodaly.
"Honem, honem!"
Bojovníci usekali palice malými pazourkovými sekerami a posbírali je do otepí, které si pak přivázali na záda. Nakonec měl každý tolik, kolik unesl. Nagata vyrazil se svými muži údolím zpátky k moři. Jeho lidé patřili k pobřežnímu klanu a měli pocit, že jsou něco víc než tyto divoké, zatuchle páchnoucí národy obývající rozpálené vesnice ve vnitrozemí.
Nagatovi lidé měli svěží mořský vítr, který jim větral chýše, zářivé slunce, které jim zvedalo náladu, podlahy z čistého písku, krásné ozdobné lastury na stěnách chýší, smích, veselí, tiché narážení příboje na útes a křik mořských ptáků nad oceánem. Kmeny ve vnitrozemí měly bláto, hustou vlhkou džungli a nehybný, zatuchlý vzduch. Byli to lidé, kteří se rozhodně nemohli rovnat obyvatelům pobřeží.
Jenže na temných místech klíčí temné myšlenky a temné myšlenky dělají z lidí barbary. Proto byli lidé z vnitrozemských kmenů hrůzu nahánějící, bojechtivá stvoření, která raději rozdrtila lebku válečnou palicí, než by si připomněla narozeniny milované bytosti.
Když se Nagata a jeho muži plížili tunelem vytvořeným dusivými fikovníky a samičími duby na území Waiwaiů, najednou před sebou uviděli pár rukou. Jedna ruka držela zubatý bojový oštěp sokilaki a druhá horskou palici sobesila.
"Tui Delai Gau!" vykřikl jeden z Nagatových mužů.
Ale mýlil se. Ruce byly lidské a patřily bojovníkovi Waiwaiů. V temném pralese za ním stálo dvacet dalších bojovníků. Předtím zaslechli od řeky hluk a našli v měkkém písku na kraji řeky otisky nohou Nagatových mužů. Nyní vetřelce chytili, když se kradli zpátky.
"Zloději! Plenitelé! Piráti!" zařval první waiwaiský bojovník a vycenil zuby.

Nagata ho skolil hbitou ranou do krku.
Strhla se bitka, při níž několik ran zasáhlo ramena a hlavy a mezi oběma stranami prolétlo mnoho oštěpů. Bylo slyšet mnoho křiku a strkání, ale místo bylo ve skutečnosti příliš stísněné stromy, než aby boj mohl přerůst v něco víc než omezenou potyčku. Nakonec se Nagatovým mužům podařilo probít přes Waiwaie za cenu dvou zraněných a ztráty jen jednoho bojovníka. Waiwaiové byli spokojeni. Měli hostinu na večer, a tak už Nagatovy muže nepronásledovali.
Když Nagata konečně dorazil k ústí řeky Sigatoka, padl na kolena a políbil písek. Natrhali ze stromů manga a plody chlebovníku. Získali z kokosových ořechů čerstvou šťávu. Lidé oslavovali šťastný návrat svého náčelníka a oplakávali ztrátu bojovníka. Jeho vdova byla ihned odškodněna. Delegace urostlých fidžijských bojovníků s huňatými hlavami a zkormoucenými kulatými obličeji jí přinesla náhrdelník ze žralocích zubů.
Přinesli oběti Tui Delai Gauovi a pověsili je na lampov-ník. Mezi oběťmi byli pestrobarevní holubi, kolibříci s oranžovou hrudí, černé kachny a lednáčci s bílým okružím. Přes jednu větev přehodili plášť sešitý z kůží gekonů a zelených stromových scinků. Kolem paty stromu rozložili rohože, do nichž ženy vetkaly výrazné geometrické vzory, a zakryli jimi kořeny.
V noci se ve vesnici Nagů slavilo a tančilo. Bubny zněly zdravými rytmy, pálené aromatické listy vydávaly opojnou vůni a kawa se pila do pozdních hodin. Bojovníci chodili po kamenech rozpálených do bělá, aby dokázali svou mužnost, protože ostrov byl zemí chodců po ohni. Díky lsti, kterou si jejich vědomí za staletí osvojilo, se mohli tvářit, jako by jim žár nic nedělal.
Měli své válečné zbraně, s nimiž budou následovat mocného vůdce své expedice, Kieta, do země Mlh. Tam tyhle zbraně přijdou k užitku, až budou zabíjel lidi s rudými vlasy a bílou kůží, známé jako Keltové.
Pozdě v noci, když už vesničané spali, přišli k lampovní-ku tipua a ukradli jak pečené ptáky, tak nádherný plášť z ještěrčích kůží, sešitý drobnými stehy a lesknoucí se zelenými šupinkami. S chichotáním si odnesli své poklady do pralesa. Věděli, že lidé se ráno probudí a budou si myslet, že si horského boha usmířili.
Skřetové už jsou takoví: lidská čest je pro ně vzduch.
2
Mlha se převalovala nízko nad vřesovištěm, slézala po stěnách hlubokých strží a zdolávala převislé srázy horského údolí. Muž, jenž se rázným krokem ubíral touto mlhou a rozháněl chuchvalce svou chůzí, byl v pátém desetiletí svého života. Chodidla měl ovázaná hadry, aby mu do nich nebyla zima, a na silných zrzavých nohách si vykračoval po hřebeni ke skalní jehle. Byl to Kelt, Skot z království Dalriada, zapřísáhlý nepřítel Anglů, Britů, Jurů a především Piktů.
Kelt měl tmavé vlasy, stejně chundelaté jako hříva horského volka. Měl silný, býčí krk. Šířka a svalnatost jeho ra-menou svědčily o jeho velké fyzické síle. V pravé ruce měl hrubě vykovaný meč s širokou čepelí a rezivou zadní hranou. V levé pěsti svíral dřevěný štít, na němž se ještě držela kůra.
Žulový monolit, který se zdál být jeho cílem, se v tomto čase končící zimy tyčil k obloze jako černý, pokrouce-ný strom. Tato skála byla vyrvána ze země temnou magií, a proto u její paty seděla stará babizna. Kouř z jejího ohně se ovíjel kolem zmučené skalní jehly. Kelt dorazil k hranici sněhu, došel podél ní až k místu, kde se krčila seschlá ježibaba, a pozdravil.
"Co pro mě máš, stará čarodějnice?" zabručel.
"Podívejme, Douglass Bosonohý. Neseš mi dárky? I nadaná žena potřebuje nějaké to překvapeníčko." Hodil jí cosi zabalené do špinavého hadru. Ať to bylo cokoli, na mnoha místech to mokvalo živočišným tukem. Vzala to do ruky, která připomínala pařát, hlasitě to očichala a ocenila to spokojenými zvuky.
"Copak mi to přinášíš, panáčku, umrlcovo srdce?"
"Stejně to skončí v tvém břiše, tak se nestarej, co to je," odvětil. "Máš pro mě nějaké zprávy, babo? Kdosi mi vzkazoval, že mi chceš něco říct."
"A kdopak ti to řekl, panáčku, že by havran?" zakdákala, rozhrábla ohníček klackem a pak položila ranec s vnitřnostmi na rozpálený kámen vedle něho. "Copak ty poslouchás taková stvoření?"
"Nehraj si se mnou, stará čarodějnice," obořil se na ni muž a rozmáchl se rukou s mečem za sebe, jako kdyby se chystal srazit jí nabroušeným ostřím čepele hlavu z ramen, "nebo ti useknu krk hezky u kořene."
Zaškaredila se na něho. "Nemusíš se na mě hned cílit," zavrčela. "Umím si nechat věci pro sebe, když

chci."
Pevně sevřel dubovou rukojeť meče, jejíž dvě poloviny poutal k jilcovému trnu upocený provaz, a chystal se zasadit ránu. Stařena přejela očima po vykovaném povrchu železné čepele, na jehož důlcích a kazech tančilo světlo, a pochopila, že za několik vteřin bude po ní. Její jízlivý škleb se změnil ve výraz dojímavé hrůzy.
"Ne…" vyhrkla. "On se vrací."
Kelt zadržel ruku a nechal ji klesnout podél těla. V jeho tváři se zračil pohled, v němž se mísila naděje s nedůvěrou.
"On? Chceš říct, že Seumas Černý se konečně vydal na cestu zpět do své domoviny?"
"Tak tak," zasmála se, "ale to, jestli jí dosáhne, je v rukou bohů."
Kelt usoudil, že bude mnohem lepší nepřipouštět si takové pochybnosti. Raději si představil, jak Seumas vystupuje z lodi a on na něho čeká, aby mu setnul hlavu z ramen. Napadlo ho, jestli s Piktem bude i jeho matka, ale neměl odvahu zeptat se na to, aby náhodou nedostal odpověď, o kterou nestál.
Ježibaba si ovázala roztrhaným šátkem hubená ramena a podívala se na něho přes dým stoupající z ohně.
"Muž, který ti zabil otce, má syna," zaskřehotala.
Douglass hbitě pozvedl hlavu. "Cože? On a moje matka, Tmavá?"
Čarodějnice se usmála. Bylo jí příjemné, jak ho touhle zprávou zaskočila. "Kdepak, panáčku -je to zplozenec vzešlý z jiného hanebného spojení. Ten spratek je zrůda. Vidím jeho jméno napsané kouřem. Jmenuje se Craig. Muž ze skal. Ten přijede taky." Čarodějnice se zahleděla ani daleko, ani blízko. "Je velice důležité, abys ho zabil rychle. Je to člověk dvou světů. Věštba praví, že takový jednou otevře věž a navždy zničí můj rod…"
"K čertu s tebou i tvými věštbami, babizno plesnivá. Komupak bude tvoje plemeno chybět?"
"Tobě bude, Douglassi Bosonohý, až nebudeš mít žádné čáry, podle kterých bys mohl kout svoje pikle, úklady a zrady. Sníš o tom, že budeš mít moc, nosíš v hrudi velké plány, Douglassi, ale bez takových jako já budeš mít leda tak suché z nosu. Musíš toho Craiga zabít, jen co ho spatříš, jinak zahyneme oba. Oba zmizíme v mlze."
Douglassův obličej se zkřivil do masky nenávisti. "Zabi-ju je oba!" zařval vztekle do větru. "Zabiju je všechny! Konečně bude otcova smrt pomstěna. Zabiju otce i syna - a tu poběhlici matku taky, jestli bude s nimi. Bylo mi deset, když utekla s tím parchantem, s tím vrahem - prý odplula s nějakými piráty z dalekých ostrovů. Odplula do Yellu, Fetlaru nebo Unstu, aby mu umazala houni jejich oplzlým spojením. Ta coura utekla s vrahem svého nebohého manžela, aby svým hanebným tělem vyplnila jeho lože. Kdybych nebyl s dědečkem na loupežné výpravě, byl bych ji zabil už tenkrát. Teď ta děvka zemře s ním. Jediné, co mě mrzí, jediné, proč se stydím, je to, že žili tak dlouho. Celý život byli spolu. Můj otec neměl nic. V nejlepších letech ho sklátila jakási zbabělá sketa…"
Stará čarodějnice ještě jednou rozhrábla oheň a zadívala se na muže přes závoj černého dýmu přimhouřenýma očima.
"Slyšela jsem, že tě otec tenkrát naučil, jak svou matku mlátit těžkým klackem. Co když s vámi dvěma už nemohla vydržet? Ona pro tebe otročila, a ty ses jí odměňoval ranami a modřinami. Myslím, že bych za takových okolností možná utekla taky."
Ruka s mečem znovu vylétla do vzduchu.
"Dávej si pozor na to, co povídáš, ty stará mrcho, nebo ti uříznu jazyk a pověsím ho na keř."
Čarodějnice moudře držela jazyk za zuby a nechala šedo-vousého muže vykřikovat, jak jim oběma zadupe obličeje do země, zpřeráží kosti a usekne hlavy. Zatímco takto běsnil, strčil konec svého meče do ohně a nechal ho tam nahřát jako pohrabáč.
Z dolní části údolí zazněl roh a ozvěna vrátila jeho troubení od okolních horských úbočí. Douglass se zarazil a zahleděl se dolů mezi stromy. Jeho klan byl napaden, ale bylo zbytečné tam pospíchat, poněvadž všechno skončí dřív, než by se tam dostal. Nájezdy byly rychlé, nemilosrdné a odbyté v mžiku.
Douglass znovu zvedl meč. Konec teď rudě žhnul. Bez jakéhokoliv varování přitiskl rozpálenou část na holou kůži stařeniny seschlé paže. Místo zasyčelo a vyvalil se z něj čpa-vý puch páleného masa. Čarodějnice zavřískla bolestí a cukla rukou zpátky. Začala si bezzubými ústy cucat místo, kde scvrklá kůže zčernala. Z hloubi jejího hrdla při tom vycházely kňouravé steny.

"To je jenom závdavek toho, co dostaneš, jestli zjistím, že jsi mi lhala, babizno. Příště to budou tvoje oči."
S těmito slovy odkráčel po hřebeni zpět a nechal ji skučet pod stěnou kamenné věže. Neslyšel, co říkala, ale věděl, že nic hezkého to nebude. Určitě bude žádat démona kamene, aby mu ve spánku vysál mozek očními jamkami. Douglass se takových výhrůžek od čarodějnice nebál. Vidět neviditelné jí šlo dobře, ale přesvědčovat síly zla, aby zatočily s jejími nepřáteli, se jí zdaleka tak nedařilo.
"Ať ti srdce shnije v hrudi, Temný Douglassi," ječela za ním. "Ať se ti varlata scvrknou jako jádra ve starých ořechových skořápkách! Ať ti…"
A tak to pokračovalo dál, zatímco muž scházel po úbočí do horského údolí provoněného borovicemi.
3
Azurové nebe, modré moře, bělavý písek. Nehodilo se dělat pohřeb v tak krásný den, na tak barevném místě. Cestou míjel na pláži Rarotongy lastury mnoha odstínů - hřebenat-ky, helmovky, homolice, kotouče. Dorcha měla lastury ráda. Ve srovnání s nimi byly škeble slávek a surmovek nepředstavitelně nanicovaté. Temné mušle z temných moří. Když přišel šedivý, bouřlivý den, bylo moře až černé.
Seumas si náhle uvědomil, že má doprovod: svého syna Craiga a stárnoucí Kluk-holku.
"Přemýšlel jsem o tom, jak moc tvoje nevlastní matka milovala barvu těchto oceánských ostrovů," řekl Seumas Crai-govi. "Byla to temná žena s temnou duší, ale měla velice ráda, když svět kolem ní byl barevný."
Kluk-holka, byť jí vlasy shrnuté dozadu zšedly, stále byla vysoká a statná a kráčela s vytříbenou elegancí. "Temnou dusil" zaprotestovala. "To jistě ne, Seumasi. Byla nádherný člověk - milující a laskavá."
"Já nemyslím temná v takovém smyslu. Chci říct tajemná. Vlastně jsem ji nikdy nepoznal do hloubky. Měla tam kdesi v sobě místečko, kam se uchylovala, ale já tam za ní nemohl. Hrozně jsem kvůli tomu žárlil. Chtěl jsem ji celou. Chtěl jsem s ní chodit do každého jejího zákoutí, ale ona mě tam nepustila."
"Ona tě milovala, otče," řekl Craig. "Dala ti víc lásky, než může nějaký muž čekat. Když mě moje žena Linloa bude milovat alespoň zpola tolik, budu spokojený."
Seumas si povzdechl. Nechtěl, aby to od něho vyznělo nevděčně. Pravda, cítil se milován. Avšak Dorcha pro něho byla takové štěstí, až se zdráhal uvěřit, že je skutečně jeho. A co když každý muž chce víc? Co když si ty nejlepší ženy vždycky nechávaly nějaký kousek pro sebe? Zajistily si tak, aby mužům, které milovaly, nepatřily celé. Nikdo by neměl dát všechno, jinak partner už nebude mít o co usilovat, nezbude mu po čem toužit. Všichni chceme to, co nemůžeme mít.
"Žahnutí jedovatou medúzou," odfrkl si. "Člověk by čekal, že se tragicky zřítí z útesu nebo ji při koupání sežere žralok. Ale umřít na žahnutí medúzou! To se nehodí."
"Kdyby ji zabil a potrhal žralok, posedla by tě zášť," promluvila Kluk-holka. "Dobře víš, že bys zbytek života strávil lovem a zabíjením žraloků. Za této situace není příliš praktické ani důstojné pustit se do vybíjení medúz. A její tělo bylo celé. Vypadala dnes ráno tak krásně, když ležela na květinovém loži."
"Kluk-holka má pravdu, otče," řekl Craig.
Mladík, jenž kráčel vedle Seumase, měl celou jednu nohu pokrytou tetováním. Byl to odznak nejvyššího postavení v řadách Arioi, takzvané Malované nohy. Tento mladý muž patřil k nejlepším bubeníkům, jaké kdy Oceánie poznala. Tenkrát mu říkali Kumiki, ale on přijal na počest svého otce keltské jméno. Jeho žena Linloa mu v soukromí stále říkala Kumiki, aby mu připomněla, že by neměl zapomenout na matčinu stranu rodiny a měl by jejím předkům prokazovat úctu.
Jeho matka však byla mrtvá a otec dosud žil, takže mu připadalo správné naklonit si živé. O to víc, že Craig v prvních osmnácti letech života svého otce nenáviděl a vyhrožoval, že ho zabije.
Zpola Kelt a zpola Hivan, Craig byl takto součástí dvou světů - světa, v němž žil, a světa, který chtěl Kieto dobýt. Věděl, že jeho otec je touto expedicí do země Mlh rozpol-cen. Seumas miloval svůj adoptivní národ, ale krev se nezapře, a tak si jen nerad připouštěl, že by se měl stát zrádcem a pomoci vést dobyvačnou výpravu proti svým předkům -Piktům z Albannu.
Seumas byl již starý muž s vrásčitými svaly a propadlými tvářemi. Bylo mu přes šedesát. Vrátil se k tomu, že nosil vlasy spletené do dlouhého copu, ale dnes již byly bílé, nikoliv rudé. Zato měl rusé vlasy Craig, zbarvením pleti však připomínal Oceánce. Craig-Kumiki byl skutečně výsledkem spojení mlhy a slunce.

"Co ji vedlo k tomu, že chtěla na hrob ten pitomý kříž?" zabručel Seumas a znovu změnil směr chůze. "To byly ty její hloupé nápady."
"V tom s tebou musím souhlasit, otče," prohlásil Craig. "Měla velice zvláštní představy o bozích. Říkala, že se pro tento svět již nehodí, ale kdo ví, co to mělo znamenat. Vypadalo to, že podle ní má nějaký význam pouze Io, Nejvyšší, a měla za to, že jej různé národy znají pod různými jmény."
"Ale bylo to její přání, a to musíme ctít," pravila Kluk--holka. "Žádala, aby měla na hrobě jednoduchý dřevěný kříž a bílé květiny. Tak to chtěla a to jí musíme dát. Abych řekla pravdu, mně se to líbí. Má to vkus."
"Vkus," zavrčel Seumas. "Ty pořád s tím svým vkusem -k noze, Dirku."
Poslední slova byla určena psovi, který jim přiskákal po pláži naproti.
"Vkus," zopakovala Kluk-holka s nosem zvednutým, "je jedna z nejdůležitějších věcí v životě."
Seumas vydal nic neříkající zvuk, který měl být vyjádřením protestu. Přel se o to s Kluk-holkou příliš dlouho a příliš často, a nikdy neměl pocit, že by zvítězil. Kluk-holka na něho byla moc chytrá. Moc mazaná. Moc pohotová. Kluk--holka měla jazyk jako dýku a dovedla s ním vmžiku zkrátit muže na polovinu.
Seumas se otočil ke Craigovi a řekl svým původním jazykem: "Tha mi seann duine."
Craig mu nestačil. "Cože, otče?"
Seumas zavrtěl hlavou a povzdechl si. "Naučil ses vůbec něco gaelsky za tu dobu, co tě učím? Řekl jsem: Jsem starý' muž. To je jednoduchá věta. Rozuměl jsi z ní alespoň něco?"
"Nic," přiznal tiše Craig. "Obávám se, že tvoje snaha byla marná, otče. Neovládám tvůj jazyk o nic víc než dřív."
Stařec, zarmoucený touto novinou, opět zavrtěl hlavou.
Skupinka došla na konec zátoky. Pes dováděl kolem nich, jednou si odskočil do vody, podruhé do pralesa, ale většinou byl otravný jako zimnice. Patřil k dlouhé řadě Dirků, jež se jako šňůra psů táhla do Seumasovy minulosti. Seumas měl bez psa pocit, že není úplný, i když věděl, že ostrované se mu pro to posmívají. Oni své psy, krmené výhradně ovocem, jedli, zatímco on dělal ze svých, masem živených miláčků lovecké ohaře.
Jakmile obešli mys, narazili na horečnou aktivitu. Pilní tesaři a kněží stavěli třicet velkých kánoí tipairua. Pokáceli mohutné stromy, ze kterých získali dva trupy každé kánoe, na nichž potom zbudovali plošinu. Na těchto plošinách se vztyčí dva stěžně, které ponesou dvě plachty připomínající krabí klepeta. A dvě chýše pro uložení zásob na plavbu do země Mlh. Byla to invazní plavidla postavená tak, aby mohla plout tisíce mil do války.
Na stavbu kánoí dohlížel Kieto se svým starším bratrem Totuou. Kreslili klacíkem obrázky do písku a používali znaky písma, jež přivezl ze své pouti směrem Tooa o te ra slavný mořeplavec Hiro. Kněží si znaky velice pozorně prohlíželi. Žádný si ještě nezvykl na tuto novou formu komunikace, vyžadující velké soustředění.
Když Kieto uviděl, že se k nim blíží Pikt, řekl něco bratrovi a potom ho opustil.
"Seumasi?" vzhlédl Kieto, když se trojice přiblížila ke skupince kněží. "Jak se dnes cítíš?"
"Asi jako každý muž, který přišel o svou lepší polovinu," odvětil Seumas.
Kieto mu účastně položil ruku na rameno. Teď, když byl významný ariki, nad nímž na ostrově stáli jen jeho dva králové Tangiia a Karika, měl silnou manu. Ale Seumas byl také považován za vynikajícího bojovníka, a také nosil velkou manu. Proto si mohli navzájem projevovat přátelství, aniž by se museli bát, že jeden druhému ublíží.
"Máš pravdu, byla to báječná žena."
Nedaleko Kieta stála asi osmnáctiletá dvojčata - chlapec a dívka. Byly to Kietovy děti. Dívce říkali Hupa a chlapci Kapu. Oba měli u sebe luky a toulce se šípy, které jim zhotovil Seumas. Oba nosili náhrdelníky ze žralocích zubů na znamení vysokého postavení náležejícího jejich otci a také jim coby jeho dědicům.
"Je nám líto, že nás teta opustila," řekla Hupa, která byla víc bojovník než děvče. "Chybí nám."
Povídalo se, že Hupa stojí v čele tajného spolku bojovnic. Říkaly si Whakatane, což doslova znamenalo "proměněné v muže", ale podstatou bylo chovat se jako muž, dělat mužné věci. Hupa prý v rámci spolku

používala jméno Wairaka. Podle pověsti byla Wairaka dcera náčelníka, která zachránila ohroženou kánoi, když se muži nechali rozptýlit krásou neznámé krajiny. Byla první Whakatane. Seumas slyšel, že Hupa a její stoupenkyně přinášejí Wairace oběti na tajném místě.
"Děkuji, Hupo. Určitě jí taky chybíš."
Samotný Seumas byl v tu chvíli trochu roztržitý. Přemýšlel o chystané invazi do země Mlh a pociťoval určité zoufalství, když si uvědomoval, že není v jeho silách udělat nic, čím by podnik zastavil.
"Zdá se, že všechno probíhá podle tvých plánů," prohodil nesouhlasným tónem ke Kietovi. "Kdy má flotila vyplout?"
"Dřív než Hine-keha ukáže svou plnou tvář."
"Tedy do měsíce. A nejdřív poplujeme na Raiateu?"
Kieto ostražitě přikývl. Věděl, že Seumas je rozpolcen tím, na čí straně má stát.
"Já musím přinést oběti svému atuovi na Tapu-tapu ateji, Nejsvětějším a nejobávanějším. Raiatea je mé rodiště a místo, kde přebývají moji předkové. Odtamtud pak poplujeme na Tongatapu, kde se shromáždí flotily z ostatních ostrovů, než se společně vydají k zemi, kterou jako první objevil Kupe, zemi Mlh."
"Kupe ji neobjevil první," zabručel Seumas. "Žijí tam lidé."
"Ty víš, jak to myslím," odpověděl Kieto.
"V této válce nezvítězíš, Kieto."
Kieto si povzdechl. "Nezačínej s tím znovu, Seumasi. Je to nevyhnutelné. Nedá se to zastavit. Připlují kánoe z Havaje, z Rangiroy, Manahiki, Hivských ostrovů, Samoy, Tongy, Tuvalu, Tokelau, Rapanui - dokonce i z Fidži. Oceánci se houfují v neslýchaném počtu. Ještě nikdy se tak velká flotila neshromáždila proti společnému nepříteli."
"Nepříteli? Vždyť vám nic neudělali."
"Ale časem udělají. Napadneme je dřív, než oni napadnou nás. Nic víc na tom není."
Oblohou nad nimi kroužili nějací tmaví ptáci. Byli to la-ločníci, hnědí s oranžovými laloky. Kněží a tesaři, kteří stavěli lodě, to považovali za dobré znamení. Podle dávných legend dovedl pár laločníků mořeplavce z Hawaiky do bezpečného útočiště. Oba se pak stali miláčky tohungy jménem Ngatoro-i-rangi. Lidé věřili, že dovedou předvídat, jaké bude počasí.
Laločníci byli vlastně posvátní ptáci.
Seumas si ptáků hned všiml. V dalším okamžiku mu hlavou bleskla nízká myšlenka, jíž se bez rozmýšlení chopil.
"Mohl bych si od tebe půjčit luk a šíp, Kapu?" zeptal se a natáhl ruce pro zbraň.
Chlapec z dvojčat "strýčkovi" zbraň podal.
Seumas nasadil šíp na tětivu a natáhl ji. Namířil do vzduchu a vypustil šíp. Letěl přesně a prostřelil jednomu laločníkovi srdce. Nešťastný pták spadl na pláž. Dirk jako správný lovecký pes vyrazil, jemnými čelistmi ptáka zvedl a donesl ho zpět svému pánovi.
Kněží kolem Kieta ohromeně vykřikli a někteří si schovali tváře do dlaní. Dokonce i Kluk-holku zhrozilo, co Seumas udělal. Kieto se na přítele nevěřícně zadíval a potom smutně zavrtěl hlavou.
"Vím, čeho jsi chtěl dosáhnout, Seumasi, ale máš to marné. Smůla padne na tvou hlavu, nikoli na naši. Vyplutí flotily nijak nezabráníš."
Seumas se podíval arikimu do očí. Potom nechal luk padnout do písku a odešel. Craig šel s ním. Bylo mu třicet, takže byl již zralý muž. Byl zcestovalý skoro tolik jako jeho otec, ale i jeho šokovalo, co Seumas udělal.
"To nebylo dobré, otče," pronesl Craig, když ho dohonil. "Určitější věděl, že takovým skutkem Kieta nemůžeš zastavit. Nic už ho nemůže zastavit. I kdyby zítra přišel a oznámil, že invazi nepovede, vyskočil by někdo jiný a zaujal jeho místo."
Seumas mrzutě zavrtěl hlavou. "Já vím, nepřemýšlel jsem. Pořád mám v sobě kus piktské zbrklosti, jako když jsem běhal po vřesovištích v Albannu. Tenkrát jsme nejdříve něco udělali a teprve pak jsme o tom přemýšleli. Stejně jsem zabil i prvního manžela tvé nevlastní matky. Sprovodil jsem ho ze světa bez rozmyslu, jenom abych mu mohl ukrást meč, se kterým chodil."
Povzdechl si. "Dorcha uměla mou prudkost krotit, dokud tady byla. Vždycky jsem se zarazil a zamyslel

se: souhlasila by s tím Dorcha? Teď je pryč a podívej, jak rychle se vracím do starých kolejí. Co se dá dělat, stalo se. Pták je mrtvý."
Dirk k němu přiběhl. Stále svědomitě nesl ptáka v zubech. Craig mu ho vzal a zahodil ho do pralesa.
"Zůstaň, chlapče," poručil Seumas Dirkovi. Pes se tvářil nechápavě, jako by se chtěl každou chvíli vrhnout do houští, aby přinesl ptáka zpět. "Nech to tam, Dirku."
"Otče, musíš dnes se mnou a s Linloou povečeřet. Chystá rybu a sladké brambory. Měla radost, když jsem řekl, že tě možná přivedu."
Seumas věděl, že to není pravda. Linloa byla moc hodná, avšak v posledních měsících, kdy Dorcha stonala s otravou, u nich Seumas jedl a pil často. Seumas věděl, že bude mít na nějaký čas svého tchána tak akorát, poněvadž nebyl příjemný host, když jeho manželka umírala. Se Seumasem, nervózním a věčně nespokojeným, nemajícím trpělivost se svými malými vnuky, nebyla Linloina chýše šťastným domovem.
"Ne, raději zůstanu dnes na noc u sebe, jestli ti to nevadí, synu. Je to od tebe hezké, ale musím přemýšlet o mnoha věcech. Asi bych měl raději přinést nějakou oběť bohům, pokusit se je usmířit za to, že jsem zabil toho nevinného ptáka."
Zahleděl se do zapadajícího slunce. "Proč musela Dorcha zemřít právě teď?" zeptal se zatrpkle.
"Každý z nás musí jednou zemřít, otče."
"Ano, ale čtverhranka obyčejně dospělého člověka nezabije, ani když už je starý. Jsem přesvědčen o tom, že tvoje matka zemřela záměrně - odešla, neboť chtěla odejít. Mohla to překonat, uzdravit se, ale stejně mě opustila."
Craig otci neodporoval.
"Třeba - třeba už měla to nejlepší ze života za sebou a cítila, že musí odejít. Často mi říkávala: ‚Craigu, kdyby si pro mě zítra přišla smrt, mám za sebou dobrý život, šťastnější, než může žena očekávat.' Může ti to lichotit, Seumasi, že se na to tak dívala."
Craig nevěděl, co si má s otcem počít, když na něj přišla taková nálada. Seumas mu stále zůstával v mnoha ohledech neznámý. Pikt svému synovi kdysi řekl, že má hlavu plnou zvláštních bílých zim. Craig to nedokázal pochopit, nedokázal si představit, co nikdy nepoznal. Cítil zoufalou potřebu skutečně svému otci porozumět, poznat ho do hloubky, ale všechny Craigovy snahy tímto směrem skončily nezdarem. Po čase pochopil, že se mu nikdy nepodaří do Seumasova nitra proniknout. Otec byl pro něho velkou záhadou a mladík z toho byl velice nešťastný.
"Udělala to schválně, aby mě rozčílila," zavrčel Seumas. "Vždycky toužila po pomstě. Ve skutečnosti mi nikdy neodpustila, že jsem jí zabil prvního manžela."
"Milovala tě k zbláznění, ty starý hloupý dědku," vykřikla Kluk-holka, která se k nim potichu přiblížila zezadu. "Takový nesmysl jsem jaktěživa neslyšela. Dorcha že tě chtěla po takové době potrestat? - ale ovšem - nemohla se dočkat, až zemře v bolestech, jen aby toho dosáhla, že? Vrať se domů a dej si trochu kawy, Seumasi. Když si nedáš pozor, utěším tě tak, že mě pozveš k sobě do postele, a pak si teprve budeš mít na co naříkat!"
"Mě do postele nikdy nedostaneš, ty stará čarodějnice," zavrčel Seumas. "Dávej si na mě pozor."
Kluk-holka s úsměvem ohrnula nos. "Poslední čas bych raději spala s Dirkem. Nevrčí zdaleka tolik co ty."

Oceánští bohové a bohyně uspořádali shromáždění někde ve Dvanácti světech na zemi, pod mořem nebo v nebi. Pouze Io nepřišel. Bylo to tím, že Starý zásadně neopouštěl svůj příbytek ve Dvanáctém světě. Jeho spokojnost či nespokojenost byla ve spodních patrech znát, když cítil potřebu projevit svou náladu, a tak nebylo třeba, aby opouštěl své sídlo. Pokud se jednalo o toto shromáždění, jehož náplň znal předem, jeho poslové vyhlásili, že svůj názor nesdělí a že jeho statut je příliš vznešený, než aby se mohl k nějakému tažení připojit.
Ostatní bohové si všimli, že několik nebeských Mareiku-ra, již Iovi dělali ve Dvanáctém světě osobní poslíčky a sluhy, se tiše vznáší na dohled a na doslech.
Když to vřelo v Oceánii jako takové, byli rozrušení také bohové. Lidé, bohové a duchové předků neměli každý svůj zvláštní svět. Všichni přebývali zde a pociťovali stejné účinky každého otřesu. Byli buď pro

invazi, nebo proti ní. Žádný bůh nebo atua nemohl zůstat nestranný, snad s výjimkou Ia, jenž měl právo nevyjádřit se, dokud to nebude považovat za nutné.
"Všichni víme, co se děje mezi obyvateli Oceánie," prohlásil Tawhaki, bůh hromu, z jehož podpaží se rodil Uira, bůh blesku. "Bude válka, ale taková válka, jakou Oceánie dosud nepoznala. Naše národy - ty, které obývají ostrovy našich modravých vod - se chystají na dalekou cestu do cizí země. Budou tam bojovat s jinými lidmi, kteří vyznávají bohy odjinud. A já se ptám: Necháme je odjet samotné?"
Papá, bohyně země, moudře pokývala hlavou. "Podle tebe bychom měli jít s nimi?"
"Říká jen to, že nepřátelé budou mít nespravedlivou výhodu," přidal se Tane, bůh lesů a pán skřítků a vil. "Oni budou mít na pomoc své bohy, zatímco našim lidem bude nadpřirozené vedení chybět."
Hine, mocná bohyně s mnoha formami a tvářemi, včetně smrti, byla překvapivě nakloněná tomu, aby oceánští bohové šli do války a dokonce aby svým lidem pomáhali proti neznámému nepříteli.
"Vy víte, že mám mnoho tvarů a barev," řekla ostatním bohům, "od Indigové paní po Paní prvních lehkých stínů. Mohu vám být ve válce užitečná celou řadou způsobů a půjdu, pokud se spolu shodneme, že bychom jít měli. Bojím se však, že tento konflikt přinese zkázu nám všem."
Ira, matka hvězd, se tiše vyslovila pro podporu Oceánců v jejich úsilí. "Třeba zjistíme, že tito noví lidé potřebují nové bohy a bohyně. A my tuto jejich potřebu můžeme uspokojit."
Jako další promluvil Rangi, velký bůh oblohy, aby vyzval k vyjádření názoru Tangarou, velkého boha moře.
"Co pravíš ty, vládce oceánu? Máme putovat s flotilou a utkat se s neznámými bohy těch cizích lidí - s bohy Keltů a Anglů? Máme svést bitvu v temném nebi nad zemí Mlh? Máme se s nimi utkat v jejich temném oceánu? Má Tane odejít do války v ponurých lesích, které působí dojmem, jako by tam rostl jeden druh stromů? Rozdupá Rongo jejich ohyzdnou zeleninu?"
Tangaroa poměrně dlouho a úporně uvažoval, než odpověděl. "Pokud se jedná o to, zda jít nebo zůstat, myslím, že stejně nemáme na vybranou. Cítím se k tomu ostrovu přitahován touhou, které se nedá odolat. A vy to cítíte taky, vy všichni, jinak bychom tady dneska nebyli. Ale jsme všichni schopni bojovat? Ty, Rangi, nejsi žádný válečník. Ani Papá. Já, Tawhaki, Whatu, Maomao a Pele máme zbraně v podobě blesků, krupobití, větru a ohně. Ostatní, jako například Oro, jsou pro válku dobře vyzbrojeni. Ale mnozí z vás budou bojovat beze zbraní, pouze s vynaložením své síly a vůle."
"To nevadí," přerušil ho Ra. "Je naprosto jasné, že musíme jít všichni. Když bude Rangi muset bojovat, utká se s jejich bohem oblohy a bude to rovný souboj, poněvadž Rangi i ten druhý budou mít oba stejné zbraně. Musí se to odehrát za těchto podmínek, že se každý utká se svým odpovídajícím protějškem. Tawhaki bude bojovat s jejich bohem hromu, já si to rozdám s jejich bohem slunce."
"A musíme jít všichni?" zeptal se Nareau, bůh pavouků. "I ti z nás, kteří jsou považováni za méně významné bohy? Moko, bůh ještěrek? Dakuwanga, Žraloci bůh?"
"Všichni," řekl Ra, "s jedinou výjimkou. Zůstane tu Státy, Io, aby dával pozor na naše panství. Jestli nemáte protějšek, s nímž byste se utkali v osobním souboji, pomůžete těm z nás, kteří ho mají. Můžete dělat nosiče zbraní, můžete se starat o výhně těm, kteří budou zbraně vyrábět. Takže jsme dohodnuti - jdou oceánští bohové do války?"
"Jdeme," zaznělo sborově.
"Dobrá," řekl Ra. "Shromáždíme se tedy s flotilou u Ton-gatapu a budeme ji následovat do Neznámé země.

Craig opustil otce a vrátil se do chýše, ve které žil se svou ženou a třemi dětmi. Navzdory divokému vzezření - třem proužkům vytetovaným přes most nosu a přes tváře - se mu do války nechtělo o nic víc než jeho otci. Proto byl v hloubavém rozpoložení. Hivský bojovník, jehož v sobě nosil, ho pobízel, aby vzal své dobře stavěné tělo, vydal svou energii na bitevním poli a vybojoval čest a slávu. Avšak ta část, která byla otcem a manželem a čím dál víc získávala navrch, mu říkala, aby zůstal doma.
Vstoupil do chýše a přivítal se nosem s drobnou Linloou, jejíž kuchařské schopnosti předčilo jenom její dobré srdce. Craig svou ženu miloval klidně a velice pevně, jak to některým úspěšným mužům bývá dopřáno. Slavný člověk jako on, nejlepší bubeník na světě, mohl mít mnoho lásek a několik žen. Craig patřil k mužům, kteří se dočkali oslnivých úspěchů v tom období života, kdy se mohli stát velice

ješitnými, přesto se mu podařilo zachovat si chladnou hlavu a zůstat věrný jedné ženě, poněvadž to měl v povaze. Dokud měl ve svém manželství a domově pevné zázemí, byl schopen vynikajících výkonů. Ale kdyby o tuhle oporu přišel, rázem by byl nerozhodný a nejistý.
"Jakpak se má největší kráska, jakou kdy Rarotonga poznala?" řekl, když za dveřmi políbil Linlou na rty. Položila mu na hlavu čerstvé ei z květů fradžipánií a bra-chychitonů.
"Vážně? Myslím, že princezna Kula by k tomu měla co říct - nebo některé panny z posádky Ruovy Vznešené květiny. Kráska? Neřekla bych."
"V mých očích se ti žádná nevyrovná," řekl s úsměvem.
"To je něco jiného. V očích krátkozrakého muže. Ano, takovou poklonu můžu přijmout."
"Já nejsem krátkozraký!"
"Určitější, když si myslíš, že jsem krásná."
Odvrátila se od něho, ale poznal, že je šťastná.
"Jsem - jak to povědět? Je na mě příjemný pohled, to ti uznám, manželi. Jestli ti to stačí, pak jsem spokojená žena." Otočila se zpátky, podívala se na něho a s pátravým výrazem ve tváři dodala: "Ale jestli se ptáš, kdo na Rarotonze chová v srdci nejvíc lásky ke svému muži, klidně mi slož poklonu."
Rozesmál se a zlehka ji políbil. "Jsi zvláštní směsice vášně a prostoty, Linloo. Asi bych měl být nejšťastnější muž na světě - vím, že jsem. Kde jsou moje děti? Chci je vidět, než půjdou spát."
"Bojím se, že jdeš pozdě," odvětila Linloa a zamíchala omáčku k rybě. "Unavily se, když se dnes pletly pod nohy loďařům. Už jsou na svých rohožích. Můžeš jim dát pusu na dobrou noc, jestli chceš."
Craig se odebral do zadní části chýše, kde se libé vůně Linloina vyvarování držely ve vzduchu a dohánějí domovní duchy k šílenství. Na rohoži ze spletených pandánových listů našel tři schoulené hromádky. Nejmladší a nejstarší ratolest byly překrásné a kouzelné. Měly hladká čelíčka a růžovou pleť. Prostřední dítě, kéž je bohové opatrují, bylo bohužel mimořádně ošklivé. Craigovi to samozřejmě nevadilo a Linloa by to jako každá matka ohnivě odmítla. Viděla na všech svých dětech jenom krásu. Ve skutečnosti bylo prostřední dítě ošklivé jako vepřík. Dalo se čekat, že holčička kvůli tomu něco vytrpí, měla však tichou, klidnou povahu a ve všech ostatních ohledech byla šťastné dítě.
Za děti, jako bylo to prostřední, byl odpovědný jistý bůh, a také se o ně staral. Jmenoval se Punga. On to byl, kdo přivedl na svět brouky a hmyz, odpudivé plazy a bizarní ryby, jako ropušnice, rejnok nebo měsíčník. Punga byl bůh šeredných stvoření, a tak měl ke svým výtvorům zvláštní vztah. Miloval to, co bylo prosté, ohyzdné nebo dokonce strašidelné. Prostřední dítě bylo jedním z jeho svěřenců. Punga hýčkal všechna šeredná stvoření světa a snažil se chránit je před nezaslouženým posměchem a nevraživým týráním. Punga by nedovolil, aby dítě až příliš trpělo posměšky ze strany ostatních.
"Spěte sladce, moji drobečkové," zašeptal Craig. "Kéž vám sny přinesou bohatství ducha."
Když bylo po jídle, Linloa se opatrně zeptala na Seuma-se.
"Pozval jsem ho znovu na jídlo, ale nepřijde," řekl Craig.
"Proč?"
"Řekl, že už prý byl dost na obtíž. Myslí si, že se z něho stává mrzoutský dědek."
"To už je," poznamenala Linloa, "ale stejně ho máme rádi. Abych řekla pravdu, jsem ráda, že s tebou nepřišel. Už mnoho dní jsme spolu nebyli sami. Je příjemné jen tak s tebou posedět v Raových posledních paprscích a poslouchat tvůj hlas."
Craig se zády opíral o stěnu chýše a díval se, jak se slunce sklání za obzor, jako když se jestřáb spustí pro krysu. Také byl rád, že k nim otec nepřišel, i když si vyčítal, že je sobecký. Večerů, které bude moci strávit se svou ženou, než odjede do války, již nebude mnoho. Craig potřeboval takové večery, aby měl na co vzpomínat, aby se měl o co opřít, neboť již jen pouhá cesta bude krutá a dlouhá.
A na konci té cesty nečekalo nic než krvavá válka s neznámým nepřítelem!
Ano, potřeboval takové vzpomínky, aby v čase, který ho čekal, nepropadl chmurám.
Punga - bůh šeredných stvoření - choval ke smrtelnému Craigovi vřelý cit. Nestávalo se často, aby se smrtelníci modlili přímo k samotným bohům. Obvykle využívali prostředníky - atuy svých předků - ale Craig se zdál být Pungovi obzvlášť zavázán za to, že chrání jeho dítě. Za to, jak mu byl bezvýhradně oddán, si bůh zvykl chránit také otce dítěte.
Také Punga se chystal do války v zemi Mlh. Až tam bude, chtěl se o svého svěřence, mladého Craiga,

postarat, aby se mu nic nestalo. Krásně ošklivé dítě takového otce potřebovalo a Punga chtěl udělat vše, co bude v jeho silách, aby se táta holčičce vrátil nezraněn.
Mezi mužem a bohem bylo pouto, jehož si oba vážili.
DRUHÁ ČÁST:
v
Železné zuby Lioumere
1
Flotila vyplula až na konci období chlebovníkových plodů, kdy vanou příznivé větry a proudy jsou stálé. Na moři vál svěží vítr a kánoe byly jako psi, kteří drží v tlamě klacek z vodní pěny. Posádky se snažily využít větru co nejlépe, a tak neustále vytahovaly nebo spouštěly plachty. Vylévači vybavení půlkami kokosových skořápek nebo rozseknutými tykvemi měli jako vždycky plné ruce práce s vybíráním nežádoucí mořské vody. Lodě za sebou vlekly rybářské vlasce pro případ, že by narazily na tuňáky bonito nebo barakudy. Všechna znamení byla příznivá pro dobrou plavbu na Raia-teu, kdysi domov velitele Kieta.
Seumas, který se plavil na druhé kánoi hned za velitelovou, s úžasem zjistil, že jeho kapitánem je Polahiki, hivský rybář, který se v Piktově životě objevoval a zase z něj mizel jako stará rezivá jehla táhnoucí za sebou špinavou nit.
"Jak ses sem dostal?" zeptal se ho Seumas. "Naposledy jsem tě viděl u Aitutaki, když jsme se vraceli s princem Ru-em z Rapanui."
"Připlul jsem před třemi dny s večerním přílivem," odpověděl Polahiki, srýpl si stroupek a otřel si nahromaděný hnis o kormidelní veslo. "Kieto měl málo kapitánů pro svých třicet tipairuí, a tak mě požádal, abych se jedné ujal. Mysli si, co chceš, ale já jsem dobrý navigátor."
Byla to pravda. Polahiki sice nejspíš byl nejšpinavější mo-řeplavec na širých mořích, ale znal oceán a uměl ovládat kánoe stavěné pro dlouhé plavby.
"Radím ti, abys nás dovezl tam, kam máš, jinak tě uškrtím holýma rukama," řekl Seumas. "A drž se po větru ode mne."
Polahiki ohrnul nos. "Já jsem na téhle lodi kapitán, takže budu plout, kam budu chtít. Jestli chceš vystoupit, prosím. Vidím, že tvoje způsoby nejsou o nic lepší, než bývaly. Pořád jsi nabručený skřet. Jediný rozdíl je v tom, že teď jsi starý skřet, což je ještě horší."
Seumas ihned pochopil, že se bude muset s Polahikim nějak smířit, alespoň do doby, než doplují na Raiateu. V prvních několika dnech se snažil kapitánovi vyhýbat, ale nakonec v něm zvítězila zvědavost. V Polahikiho minulosti bylo dosud několik děr, které Seumasovi nikdo uspokojivě nevysvětlil. Když Kieto, Seumas a Dorcha, doprovázení Kluk--holkou a Kikamanou, uprchlí ze země Dlouhého bílého oblaku, rybář zůstal u Maorů.
Jednou večer Seumas počkal, až se Polahiki zorientuje podle přirozených hvězdných drah zvaných kaveinga, a potom si s ním přišel promluvit o chybějících dnech, které strávil v zemi krásného stromu pohutukawa, obdařeného nádhernými nachovými květy.
"Co jsi dělal, když jsme tě nechali s tím starým Maorem - kam jsi šel?"
"Uchýlil jsem se do jeskyně, jež kdysi patřila Kurangai-tu-ku, lidožravé obryni, která tě držela v zajetí."
"To ještě vím," řekl Seumas. Seděl na přídi, na okraji plošiny, s nohama spuštěnýma do chladivé, syčící vodné tříště. Hvězdy ozařovaly hladinu před nimi a kouzlily ze tmy nazelenalé vlnky. Kietova kánoe plula vepředu, maličko napravo od Polahikiho lodi. "Ale zmínil ses, že ses připletl k nějakému boji."
"Nebyl to tak docela boj," odvětil Polahiki. "Nevěřil bys, co se mi přihodilo. Přežil jsem jako jediný masakr…"
"To nebylo poprvé," zabručel Seumas. Věděl, že v umění přežít Polahiki vyniká nejvíc ze všeho. "Ale pokračuj."
"Možná mě uznáš za hodného toho, aby ses se mnou rozdělil o jídlo ve svém koši, až ti řeknu, co jsem zažil. Jednoho dne jsem si tak seděl před jeskyní, když za mnou přišel mladý náčelník jednoho z maorských kmenů, které tam žily. Řekl mi, abych si došel pro válečnou palici a vypravil se s ním do vzdáleného pa, kam si kouzelník Páka násilím odvedl mladou dívku. Jmenovala se Rona.
Když už jsme byli blízko místa, kde Páka dívku držel, zlý duch mladému náčelníkovi našeptal lež, že

Rona byla odvedena do Puke-tapu nedaleko Manukau. Odebrali jsme se tedy k tomuto novému místu, avšak když jsme k němu přišli, uvědomil jsem si, jak velmi je nebezpečné. Krajina byla posetá kostrami bojovníků, rozkládajícími se mrtvolami a těly mužů, kteří byli mrtví teprve krátce. Brzy jsme zjistili, jak a proč byli tito muži zabiti.
V Pake-tapu žili dva kouzelníci, jejich jména byla Puara-ta a Tautohito. Na palisády pa postavili obrovskou dřevěnou hlavu, do jejíž lebky shromáždili stovky mocných atuí. Když se k pa přiblížil oddíl jako ten náš, hlava zaburácela tak hlasitě, že to zastavilo srdce každému, kdo ten zvuk slyšel."
"Když zakřičela i na vaše vojsko, jak je možné, že jsi tady?" podivil se Seumas. "Proč neležíš mrtvý mezi Maory?"
Polahiki maličko natočil kormidlo podle toho, z jakého směru cítil přicházet vlny, a pak pokračoval ve vyprávění.
"Hned se k tomu dostanu. Zřejmě jsem nezemřel, jinak bych tady nebyl - i když ani smrt nemusí být vždycky konec, jak ti za okamžik ozřejmím. Takže když jsme se přiblížili k pa, ta strašná dřevěná hlava, vyšší než pět mužů, začala hrůzným hlasem řvát. Dřevěné rty pod nosem, který se táhl od čela až k ústům, se nehýbaly, zato z nich vyletovalo něco, co vypadalo jako chomáčky mlhy."
"Atuy," zašeptal Seumas. "Mocní duchové."
"Přesně tak. Když jsem se rozhlédl kolem sebe, uviděl jsem, že ostatní se zastavili. Oči jim lezly z důlků, srdce jim prudce bušilo. Kamenné zbraně jim vypadly z ruky a ty, které se otočily hrotem napřed, se do ní zabořily. Viděl jsem, co dělají hrudníky bojovníků kolem mne. Vypadalo to, jako by v nich měli trpaslíky, kteří se zuřivě probíjejí ven. Pak jednomu po druhém srdce puklo a muži padli mrtví na zem."
"Ale…" začal Seumas, ale Polahiki zvedl ruku, kterou měl volnou, a zadržel ho.
"Přežil jsem. Ano, protože jsem měl v uších tolik mazu, že jsem sotva slyšel, jak ta velká hlava řve." Roztáhl ústa do širokého úsměvu a ukázal zkažené zuby. "Někdy se vyplatí být špinavý starý rybář, který si nemyje uši. Cítil jsem, jak se všechno kolem mne chvěje - stromy kořenů a louka pod mýma nohama - ale pokud šlo o hlas jako takový, znělo to jako vzdálené hromobití nebo hukot vodopádu z hloubi pralesa.
To si piš, že jsem vzal nohy na ramena a utekl odtamtud. Chtěl jsem se vrátit do své jeskyně, jenže cestou jsem potkal další oddíl, tentokrát vedený slavným maorským náčelníkem jménem Hakawau. Vypověděl jsem mu, co se stalo. Řekl, že jsme se nechali napálit, neboť dívka Rona je stále u tohungy Páka v Rangitotu. Přinutil mě, abych se k nim přidal, a tak jsem musel znovu s Maory do boje.
Tentokrát ale Hakawau zvítězil, poněvadž si s sebou přivedl vlastní mocnou atuu. Hakawau měl silnou manu, díky čemuž Páka snadno porazil a dívku osvobodil. Potom jsme vyrazili na Puaratu a Tautohita z Puke-tapu. Než jsme tam přišli, Hakawau poručil svým mužům, aby mě pořádně vykoupali, neboť prý nemohl vystát ten puch. Ti ničemové mi vymyli uši, takže jsem nebyl před hlavou chráněný."
"Ale stejně jsi zase přežil?" zeptal se Seumas.
"Přirozeně. Určitě patřím v umění přežít k nejlepším na světě, protože tentokrát Hakawauova atua vymetla zlé duchy z jejich hnízda v té strašné dřevěné hlavě. Jediné, na co se hlava zmohla, byl žalostný nářek - znělo to spíš jako kvílení větru, který se prohánělo jejími ústy - a Hakawauovi muži vzali pa útokem. Hakawau vešel do příbytku obou náčelníků, ale to je ještě nezabil. Odmítl dary masa a kawy, jimiž se chtěli vykoupit, a na odchodu ještě udeřil bříškem dlaně do prahu jejich domu.
Když jsem o něco později přišel dovnitř já, všichni tam byli mrtví."
Seumas pokýval hlavou. "Jestli je to pravda, je to úžasný příběh."
"Jestli je to pravda?" vykřikl Polahiki a škubl přitom kormidlem. "Samozřejmě že je to pravda - klidně se někoho zeptej."
"Bohužel není koho se zeptat, nemyslíš?" opáčil šedesáti-letý Pikt. "Tyto končiny zrovna neoplývají maorskými sved-ky."
"Je to pravda, každičké slovo. A co víc, moje útrapy tím neskončily. Když jsem se konečně vrátil do jeskyně, zjistil jsem, že je obsazená. Žil v ní muž jménem Te Atarahi, pokud žít je to pravé slovo, které se tady dá použít."
"Něco jsi o tom už říkal."
"Taky se mi zdá. Kdybys ho potkal, toho Te Atarahiho, už by sis nestěžoval, jak hrozně páchnu. On

smrděl tak, že to vadilo i mně. Hlavu měl vcelku normální, až na to, že na ní neměl žádné vlasy, ale jinak to byly jen kosti, ze kterých visela kůže. Věř mi, byla to mrtvola, ale s normální hlavou -která vypadala na kostře obrovská.
Vysedával si před mou jeskyní jako shrbený pták na kameni a pil rosu z květů lnu. Když jsem se k němu přiblížil, začal výhružně mávat svýma kostnatýma rukama a já jsem se tak polekal, že jsem utekl.
Sešel jsem do vesnice, popsal jsem jim, co všechno jsem viděl, a oni mi řekli, jak se ten člověk jmenuje. Prý když ho před rokem pochovali, byl tuhý jako špalek. Přesto se nyní vrátil a ukradl mi jeskyni.
Někteří vesničané se vypravili k jeskyni se mnou a společně se nám podařilo zahnat tu kreaturu do pralesa. Házel jsem po něm kameny, ale on se stejně vracel a nenechal mě chvíli na pokoji. Po čase jsem si všiml, že se mu kosti začínají obalovat masem, jako když se na holé větvi hromadí ptačí lep. Jednou pak přišel a vypadal úplně normálně. ‚Kde jsi bydlel předtím?' zeptal jsem se ho. ‚Měl jsi dům?' Pověděl mi, že měl dům na kraji vesnice. ‚Tak se tam vrať a bydli v něm,' obořil jsem se na něho zlostně. ‚Přestaň mě otravovat v mé jeskyni.'
A on se tam skutečně vrátil. To jsem ho viděl naposledy."
Seumas užasle zakroutil hlavou. Také zažil na vlastní kůži několik podivuhodných příhod, jak v zemi Maorů, tak na začarovaných ostrovech, a proto věděl, že možné je všechno. Polahiki opustil zemi Dlouhého bílého oblaku proti své vůli, a tak neměl důvod lhát.
Pikt musel připustit, že Polahikiho dobrodružství jsou zajímavá, ale za spolukošovníka ho nechtěl, a také mu to řekl.
"Jak je libo," ohrnul nos Polahiki. "Ty s tím tvým synkem si myslíte, že jste něco víc než ostatní…"
Seumas neměl o takové řeči zájem, raději se přestěhoval na záď a uložil se k spánku.
Ráno ho čekalo hrubé probuzení. Nad ním stál Craig. Za sebou měl Hupu, Kietovu dceru z dvojčat. Její bratr doprovázel otce, ale ona se rozhodla plout na druhé kánoi. Čas od času se s bratrem divoce hádali, a tak oba považovali za nejlepší netísnit se spolu na jedné kánoi.
Seumas se posadil a protřel si oči. Byl zkropený slanou tříští, ale to nebylo nic neobvyklého. Většina plavců byla půl cesty mokrá a prochladlá, proto také byli tak otužilí. Vytvořili si vrstvu tuku, která je na cestách chránila před nepřízní počasí.
"Co se děje?" zeptal se. "Proč mě budíte?"
Byl již starý muž, po kterém se nevyžadovalo, aby držel hlídku.
Vzápětí si uvědomil důvod. Uviděl, jak se ve tmě kolem lodi tyčí vlny jako hory, vlny s obrovskými bílými hřebeny. Nacházeli se právě v obrovském údolí mezi vlnami, ale žádné jiné plavidlo z flotily nebylo na dohled. Bílá tříšť odletující od rozhoupané přídě ho oslepovala, bičovala mu obličej. Pálila ho v očích a na tvářích. Rozkašlal se a začal vodu prskat. Nechápal, jak mohl až doteď spát.
"Máme návštěvu od boha Apu Haua," řekl Craig. "Polahiki potřebuje všechny ruce, otče."
"To vidím," odvětil Seumas.
Postavil se právě v okamžiku, kdy se kánoe setkala se stěnou vlny a prudce se naklonila. Craig, který se již měl čeho držet, ho chytil za ruku. Zásoby zabalené do pandánových listů převázaných pletenými provazy sklouzly přes okraj plošiny do vody. Dlabaná kánoe, která se v mělčích kotvištích používala k přepravě na břeh, škubala uvazovacím lanem, ale naštěstí se zatím neutrhla. Kdosi na levoboku spadl přes palubu a okamžitě zmizel ve vodní tříšti odletující od trupu.
"Provaz!" vykřikl Craig a ihned se vrhl s jedním koncem provazu do vln.
Seumas pohotově popadl druhý konec a pevně jej uvázal ke stěžni. Viděl, jak jeho syn zmizel v černé tlamě oceánu a vzdouvající se tma ho okamžitě spolkla. O chvíli později se jeho hlava objevila na zpěněné hladině jako kokosová skořápka. Rychle se vzdalovala, neboť kánoe se právě vrhla do další vlny, která jako by se zvedala až od mořského dna.
"Ještě dál!" vykřikl jeden plavec a ukázal na cosi, co se vynořilo z vody. "Dvě délky nalevo od tebe!"
Craig, který si mezitím uvázal provaz kolem pasu, vyrazil energickými tempy k topícímu se námořníkovi. Když k němu doplaval, udělal pár rychlých temp stranou, aby se dostal za něho. Nechtěl se nechat vyděšeným mužem stáhnout do vodního hrobu. Nakonec se mu podařilo nasadit mu zámek a Seumas s ostatními je začali přitahovat k lodi.
Záchranná operace ještě nebyla skončena, když se jeden ze dvou stěžňů znenadání se strašlivým

třesknutím přelomil vedví. Plachta odletěla jako rozevlátý duch přes vysoké vlny se zpěněnými a zkroucenými vrcholky. Ulomené ráhno se zřítilo na palubu, kde jenom těsně minulo Polahikiho a druhého muže, který spolu s ním zápasil s kormidelním veslem. Provazy prosvištěly vzduchem a přetáhly muže po zádech jako bič. Jeden plavec zavyl, jak se mu letící lano zařízlo do holých zad.
Zaoceánská kánoe se ocitla ve vodním trychtýři. Po obou stranách obklopena obrovskými vlnami, jen s jednou dobrou plachtou ujížděla údolím. Poloha mezi vlnami poskytovala dočasnou úlevu od zběsilých nárazů větru, ale bylo to nebezpečné. Kdyby jedna nebo obě vlny přepadly, zavalily by tipairuu a pravděpodobně by ji stáhly tak hluboko, že by již nevyplavala.
Noc propadla šílené vřavě. Vypadalo to, jako by se točily i hvězdy. Vítr nasával vody oceánu vzhůru a šlehal z nich pěnu. Polahiki se asi snažil sledovat kaveingu zvanou Kau Panonga Roroa - Dlouhou skupinu -jenomže vítr a vlny ho neustále strhávaly z kursu. Velikost tohoto snosu se ztrácela v brázdě za lodí a kapitánovi by se hodilo několik spolehlivějších přirozených navigačních pomůcek, jež by mohl využít. Chvílemi se objevovalo pouze jasné, stálé souhvězdí Svatého dřeva, ale téměř to nebylo nic platné, když ostatní hvězdy se zmítaly v nočním víru.
Polahiki zavolal na své pomocníky, aby sledovali hlubiny oceánu, jestli nezahlédnou nějaké známky te lapy, podvodních pruhů světla, která jsou v noci vidět.
Žádné takové zprávy se k jeho uším nedonesly. Ani tato navigační pomůcka nebyla k dispozici.
Tipairua unikla z konce široké vodní trubice zrovna ve chvíli, kdy Seumas a ostatní námořníci vytáhli bojující pár zpět na palubu. Avšak jak zachránce, tak zachráněného tento mučivý zážitek natolik vyčerpal, že zůstali ležet na plošině jako ryby vytažené z hlubin a ponechané leknout. I Seu-mase vytahování dost zmohlo. Nebyl již žádný mladík, aby dokázal přejít od jedné práce ke druhé, aniž se musel zastavit a vydechnout si.
"Málem jsi nám tam zůstal, Craigu," řekl a pohladil syna po mokrých vlasech. "Ale bylo to od tebe odvážné."
"To mě vůbec nenapadlo," zasípal Craig. "Ani jsem moc nepřemýšlel a skočil jsem tam."
"Jinak to nejde," ozval se jeden námořník. "Jak zaváháš, aby ses zamyslel, už to neuděláš a ten člověk se utopí."
"Mohli se utopit dva," zamumlal Seumas, "ale teď už na tom nesejde…"
Bouře běsnila dlouho, než se konečně uklidnila s příchodem jitra. Tipairua vplula do klidnějších vod v oblasti oceánu, která nebyla povědomá Polahikimu ani nikomu jinému z navigátorů na palubě. Apu Hau odnesl kánoi do zcela neznámých vod a jasnozřivá panna Kikamana, zestárlá a seschlá, měla za to, že to nemusí být náhoda.
"Bohové jsou na této plavbě s námi," pravila Seumasovi, "tak proč by se Apu Hau či nějaký jiný bouřkový bůh snažil naši kánoi potopit? Určitě nás sem bouře zanesla proto, že zde můžeme získat něco, co nám pomůže."
"Já bych ale spíš řekl, že ten osel Polahiki se na rozdíl od ostatních kapitánů nedokázal bouři vyhnout," zabručel nerudně Seumas.
"Nezlob se, otče, jenže tentokrát nemáš pravdu," ozval se Craig. "Polahiki neměl šanci vyhnout se tomu. Stál jsem na palubě, když se do flotily z pravé strany opřel prudký poryv větru. Nás odnesl z řady a ostatní kánoe rozehnal. Polahiki nemohl nic dělat."
Kapitán, jenž strávil sám celou noc u kormidla, teď po těžké dřině spal. Seumas musel nakonec uznat, že rybář, stejně starý a mrzoutský jako on, je dobrý mořeplavec. Apu Hau byl bůh prudké húlavy. Jeho syn měl určitě pravdu.
Atea, bůh prostoru, vyhnal z oblohy tmu, aby mohla vstát Atanua, bohyně jitra. Měla červené šaty a její tvář se rděla růžovou krásou. Plavci zahlédli několik akiaki, bílých rybá-ků, jak letěli směrem Niuhiti no pare na větrné růžici. Byl to tentýž směr, jímž byla unášena poškozená kánoe, podobně jako motýl na hladině tůňky, nad kterou se prohání vítr.
"Plujme dál s větrem," navrhla Kikamana. "Uvidíme, kde skončíme."
"Hlavně abychom neskončili v Manuově podpaží," zavrčel Seumas s odkazem na souhvězdí na obloze.
Oceánci včetně jeho syna se na něho nechápavě zadívali a on si najednou uvědomil, že opět jednou zapomněl, jak se jejich kultury od sebe liší. Myslel samozřejmě, že by mohli zemřít a octnout se mezi

hvězdami. Jenže Oceánci neočekávali, že se jejich duchové po smrti dostanou výš, než kam sahaly stromy, které představovaly známé útočiště atuí. Většinou předpokládali, že se odeberou spíš pod vlny než nahoru na oblohu.

Ocitli se v tišině, kde se parný, nedýchatelný vzduch ani nepohnul. Muži a ženy v poledním vedru omdlévali, z těžkého vzduchu se jim točila hlava. Kánoe, jako by unášena snem, proplouvala k zbláznění pomalu kolem míst, kde se lenivě sbíhaly mořské proudy. V dálce se vynořila temná silueta ostrova. Z jednoho konce na druhý se táhl kozí hřbet, jehož nejvyšším místem byla plošina, která se rýsovala proti obloze jako rozdělené kopyto. Za pláží, na níž se povalovalo vyplavené dřevo připomínající kosti oblud, začínal hustý palmový porost.
"Ostrov Mrtvého prasete," řekl Craig. "Jednou jsem tudy plul, když jsem pátral po otci."
"Ty víš, jak se jmenuje?" zeptala se Hupa, která stála vedle něho u palubní chýše, v níž hledala příjemný chládek ke spánku většina posádky a pasažérů. "Byl jsi někdy předtím na něm?"
"Ne, působil na mě tak strašidelně, že jsem se na něm nezastavil. To jméno jsem mu dal sám. Nepřipadá ti jako prase ležící na zádech? Zabité prase."
"A sem nás chce Apu Hau dovést? Nenapadá mne, co bychom tady mohli najít, vás snad ano?"
Craig byl zpočátku nakloněn zcela stejnému názoru. Otřel si protivná hmyzí tělíčka, která uvízla v potu na jeho tváři. Když se na ostrov zahleděl, všiml si, že nad ním stojí vysoký sloupový mrak. Pro jeho otce byly mraky zdrojem tmy, avšak Oceánci si oblaka spojovali se světlem. Bůh mraků Ao nebyl temným božstvem. Skutečnost, že ostrov korunoval jako čelenka vysoký bílý mrak, naznačovala, že se nejedná o tak úplně zatracené místo.
"Musíme ostrov prohledat," prohlásil. "Půjdete se mnou? Potřebuji někoho, aby mi kryl záda."
Hupa se chopila luku a toulce šípů.
"Já jsem připravená pro každé dobrodružství," pronesla. "Mám probudit své družky?"
Myslela ostatní dívky, jež s ní stále byly pohromadě. Také byly vyzbrojeny jako bojovnice, ke značné nelibosti mužů na palubě. Craig se domníval, že jsou to členky její tajné společnosti Whakatane.
"Myslím, že bude nejlepší, když půjdeme sami. Pokud se nás bude po neznámém ostrově potulovat v malátném stavu příliš mnoho, snadno můžeme o někoho přijít. Zdá se mi, že ty a já jsme v tuto chvíli jediní, kteří mají čistou hlavu. Myslím, že bychom nejdřív měli jít sami a podívat se, co můžeme čekat."
"Souhlasím," odvětila horlivě.
Hupa byla malá a velice štíhlá, ale postavu měla atletickou. Svou hbitostí přitahovala mnoho nápadníků. Ona však nechtěla do svého života žádného milence vpustit. Do jejího kulatého, mladého, upřímného obličeje byl zasazen malý nos a průzračné hnědé oči. Vlasy měla zastřižené na ženu nezvykle krátce, ale to, co někteří muži považovali za dost vážnou vadu, vynahrazovala hezkou - podle některých chlapeckou - tváří. Předsudky těchto mužů však možná souvisely s tím, že když s nimi soutěžila, nedostatky v tělesné síle si vynahrazovala odhodláním a zručností.
Craigovi byla její společnost příjemná, ale totéž by platilo pro každého mladého člověka dychtícího poznat svět. Ne-vztekala se, nanejvýš sama na sebe, když se jí něco nepodařilo, třeba nezasáhla terč svými šípy nebo ji v běžeckém závodě porazil nějaký mladík. V takovém případě si před lidmi slovně vyčinila a vůbec jí nevadilo, že někdo slyší, jak si nadává, že je "pitomá vahine".
Jakmile loď zakotvili pomocí kusu korálu, Craig a Hupa nasedli do dlabané kánoe a odpádlovali k pobřeží. Craig si dával dobrý pozor, jestli někde nezahlédne známky ponatu-ri, divokých mořských vil, které dokázaly člověka roztrhat na kusy stejně jako barakudy. Vzpomněl si, jak mu otec vyprávěl, co se mu s těmito stvořeními přihodilo na hodně podobném místě jako tohle.
"Proč se tak rozhlížíš?" zeptala se Hupa.
"Jenom tak," odpověděl, protože ji nechtěl zbytečně plašit.
"Přemýšlíš, jestli tu někde nejsou mořské víly, že?" řekla polohlasně. "Taky mě to napadlo. Ale myslím, že kdyby se tady někde vyskytovaly, už by se na nás vrhly."
Craig se pousmál. Musel uznat, že tuto bojovnici podcenil. Věděla přesně, co může od světa čekat, a nepotřebovala, aby ji chránil.
Když přepluli lagunu, kde se na mělkém dně povalovaly šedivé kusy rozlámaného korálu, podobné

starým kostem, dorazili k pláži, za níž se jako armáda tyčily palmy. Ukázalo se, že porost je velice hustý, takže dvojice se vydala po písku pokrytém řasami, dokud nenašla mezeru. Těsně před tím, než se vnořili do průrvy mezi ti, Hupa vykřikla a ukázala Craigovi otisk nohy v písku.
"Podívej se na to!" zvolala poněkud rozrušeně. "Jak je obrovská!"
Craig se podíval na zem na obrovskou stopu, nepochybně patřící nějaké nestvůře. Otisk byl hluboký, což znamenalo, že tvor byl nejen rozměrný, ale také těžký. Na první pohled to vypadalo jako šlápota velkého muže nebo ženy, možná obra. Most mezi bříšky prstů a patou byl úzký, což prozrazovalo vysokou klenbu. Avšak podle prstů na nohou se dalo poznat, že to nemůže být obyčejný člověk. Byly dlouhé a úzké, spíš jako prsty na rukou než na nohou, a byly jen čtyři. Palec chyběl. Mezery mezi prsty byly široké, takže stopa byla roztažená jako list banánovníku.
"Myslel jsem si, že tady bude žít nějaká podobná ohavnost," zašeptal Craig. "To není obyčejný ostrov."
"Jak víš, že ten tvor je zlý?" zeptala se Hupa. "Třeba je přátelský. Mohlo by to být některé z Apu Hauových dětí -co když nás sem přivedl právě proto?"
"Byl bych rád, kdyby to byla pravda."
Pár potom vstoupil do mezery mezi ti. Nešli příliš daleko, když narazili na dřevěnou hradbu. Byla to palisáda zhotovená z mohutných kmenů, na horním konci zašpičatělých. Žádný z nich tak vysoký plot ještě neviděl. Sahal až po vrcholky stromů. Na několika místech ústily úzké tunely v písku, které směřovaly pod palisádu. Vypadalo to, jako by se pod obrovskými kůly podhrabaly oceánské krysy o velikosti člověka.
Chvíli chodili sem a tam, ale bránu ani dveře nenašli. Nakonec tedy slezli do jednoho tunelu a na druhé straně se vynořili ve vesnici.
Na první pohled vypadala opuštěně, avšak ve vzduchu se vznášely čerstvé pachy: vůně vaření, kokosový olej, kvasící kaše z chlebovníkových plodů. Také zvířecí trus byl čerstvý, obsypaný stovkami bzučících much. Tu a tam ležel nedoje-dený plod, z jehož dužniny stále prýštila šťáva.
Vesnické chýše a domy přesto byly v zanedbaném stavu. Ve střechách zely díry. Doškové stěny se uvolňovaly od kůlů. Totemy padly na zem a ležely v blátě tváří dolů. Prasata volně pobíhala mezi slepicemi. Psi znečistili pěšiny a teď leželi v zanedbaných zeleninových záhonech a drbali se.
"Někomu nezáleží na tom, jak žije," poznamenala Hupa. "Podívej, jak ta vesnice vypadá."
Téměř ve stejném okamžiku, kdy promluvila, plaše vykoukla z jedněch dveří hlava. Bylo slyšet, že schovaní lidé si něco šeptají. Nakonec se vesničané začali v hojném počtu odvažovat ven. Zdálo se, že na rozdíl od domů jsou lidé v dobrém stavu. Měli lesklé vlasy a buclatá, čistá těla. Z očí jim čišelo zdraví. Pouze smutné pohledy naznačovaly, že na tomto ostrově něco není v pořádku.
"Buďte zdrávi," pravil Craig. "Jsem syn Seumase, rodem Hivan. Mé rudé vlasy a modré oči jsou přirozené a pocházejí z otcova lidu, takže se jich nemusíte bát. Toto je Hupa Ariki, dcera slavného náčelníka Kieta."
"Buďte zdrávi, cizinci," promluvil tlustý muž, který vypadal jako náčelník, neboť měl čelenku. "Vítejte ve spíži ob-ryně Lioumere."
Hupa se na muže podívala úkosem. "Ve spíži? To má být, doufám, vtip."
Náčelník roztáhl tvář do úsměvu a dal znamení svým bojovníkům, kteří vzápětí Hupu a Craiga obklíčili. Craig sáhl k pasu, kde měl svou palici. Hupě se podařilo nasadit na tětivu šíp. Jenomže vesničané se na ně sesypali dřív, než mohli zbraně použít. Nešťastná dvojice byla záhy odzbrojena a přinucena pokleknout před vykrmeného náčelníka. Ten se na ně přátelsky zazubil a potřásl hlavou.
"Je to moc smutné. Máte tak hezká jména. Tak zdvořile jste se představili. My vás teď musíme nabídnout jako oběť Lioumere. Omlouvám se, že vám naše pohostinnost nemůže poskytnout nic lepšího, ale opravdu nemáme na vybranou."
Náčelník rozpřáhl ruce a hned nato je zahrnul dalším přátelským úsměvem.
Craig tlouštíka probodl pohledem a zavrtěl hlavou. "Bohové potrestají tebe i tvůj lid, jestli nám jakkoli ublížíte. Patříme k mocné flotile vyslané podrobit si zemi Mlh. Za vaším korálovým útesem kotví na třicet tipairuí, z nichž každá veze sto bojovníků. K nim se přidají stovky dalších lodí z celé Oceánie. Budete viset za palce z trámů a stáhnou vám kůži z kostí, jestli té dívce zkřivíte jediný vlas na hlavě. Je to dcera arikiho, jenž velí naší obrovské flotile!"

"A tento bojovník, Craig, má silnou manu. Všichni, kteří se ho dotknou, zemřou ve strašných bolestech," vykřikla Hupa.
"Bohužel, nic na tom nezáleží," povzdechl si náčelník, "neboť na tomto ostrově vládne obryně, ne my. Na ostrově se nacházejí čtyři další vesnice, jako je tato. Obryně si každý měsíc vezme z jedné vesnice jednoho člověka a další měsíc přijde do jiné vesnice. Takže si můžete spočítat, že když budeme moci nabídnout jako oběť vás dva, získáme deseti-měsíční odklad. Pokud by z vašich lidí přišel ještě někdo, také se stane potravou pro naši patronku, obrovskou a velice šerednou Lioumere."
Hupa zbledla. "Chcete říct, že žere lidi?"
"Je to její oblíbený zdroj potravy. Nepohrdne ani rybami, když jí je nachytáme - takový bílý žralok zmizí v jejím chřtánu za týden - a občas ani psy nebo prasaty. Ale tvrdí, že lidské kosti jsou výživné. Že se bez nich nemůže obejít."
"Kosti?" opakovala Hupa.
"Moc jí chutnají."
"A proč ji nenecháte vyhladovět k smrti?" utrhl se Craig. "Proč ji vůbec krmíte?"
"Jistě, máme tyto hradby," odvětil náčelník trpělivým tónem a ukázal na palisádu, "ale jsou pevné jen tolik, aby ji udržely venku, dokud je v rozumném rozpoložení. Ale kdyby měla hlad, kdyby šílela hladem, ani tahle palisáda by jí nezabránila dostat se dovnitř. Prorazila by si cestu velkými balvany ze své hory nebo by prorazila hradby krápníkem ze své jeskyně.
Potom by rozpoutala masakr jako divoký pes v kurníku nebo jestřáb v krysím hnízdě. Pralesní půda by byla poseta našimi těly.
Takto jsme alespoň schopni přežít jako kmen, byť musíme v průběhu roku obětovat dva nebo tři lidi. V této vesnici je nás kolem tří set - nezdá se nám to jako přemrštěná cena za to, že máme klid."
"Kromě příslušníků rodin, z nichž jsou ti obětovaní," řekla Hupa. "Jak se na to dívají oni?"
Náčelník zavrtěl hlavou. "Jako by nebyli. Obětována je mladá žena, stařec, dítě. Jakmile jsou pryč, nikdy se nenarodili. Nikdo už o nich nepromluví, jako by nikdy nebyli mezi námi. Muž může o svatební noci přijít o nevěstu, matka o mladého syna na prahu dospělosti. Nikdy nebyli. My pokračujeme. Žijeme dál. Možná nás nepřibývá ve velkém, ale stále se rodí další."
"Vypadáte jako silní a zdraví lidé. Proč nevyjdete ven a nezaútočíte na ni? Skoncujte s ní. Zbavte ostrov té zrůdy, která se k vašemu kmeni chová jako k dobytku."
Náčelník zavrtěl hlavou. "Máme příliš velký strach. Jednou nebo dvakrát jsme se o to pokusili. Naházela na nás balvany. Rozdrtila nám hlavy svou kamennou palicí z křápniku. Zmasakrovala nás. Lioumere si pak z těl udělala hostinu, což zadrželo její hněv na dost dlouho, aby vzpomínka na naši zradu vybledla. Nemá dlouhou paměť. Její mozek je slaboučký. Dokonce by se dalo říct, že je imbecil."
"Tak jste zbabělci!" zvolala Hupa. "Takoví silní, zdraví, schopní bojovníci!"
"Právě zásluhou Lioumere jsme tak zdraví a máme tak pevné údy a těla. Jako první jsou obětováni nemocní a po-stonávající, mrzáci a blázni. Všichni naši nemocní, všichni, kteří nejsou dokonalí, jsou jako oběť první na řadě. Jistě, čas od času musíme obětovat někoho zdravého, ale většinou se najde někdo, kdo není úplně v požádku."
"Milí lidé," šeptl Craig směrem k Hupě. "Churavé a bezmocné předhodí vražedkyni."
"Zavřete je do bambusové chýše," přikázal náčelník. "Lioumere tu bude ráno."
2
Hupa a Craig strávili poměrně těžkou noc v chýši, která zjevně sloužila jako vězení. Dřevěné dveře byly zasazené do stěn z bláta, které byly tvrdé jako kámen a silné jako mužská paže na délku. V malém úzkém okně byly silné bambu-sové mříže. Rovněž podlaha byla udusaná tak, až byla tvrdá jako skála. Zkoušeli uniknout různými způsoby, ale ukázalo se, že i střecha je zhotovena z velmi pevných bambusových tyčí. Před chýší seděly celou noc stráže a neustále na ně nakukovaly.
"Podívej," pravil Craig, když začalo svítat a oni si mohli lépe prohlédnout své okolí. "Neřekl bych, že mnozí z těch lidí šli na smrt dobrovolně."
Do blátěných stěn byly vyryty různé kresby plačících mužů a žen, dětí, hrobů a pohřebních mohyl.
Celé dopoledne byli drženi ve svém vězení. Dostali vodu a jídlo. Nikdo na ně nepromluvil, ani se jim nepodíval do očí. Působilo to dojmem, jako by byli vepři určení k porážce. Craig okatě ukazoval, že

nemá strach, jenže brzy zjistil, že je to zbytečné, protože odvážná dívka byla sama docela pragmatická. Nekřičela, neplakala, ani nedávala najevo hrůzu, kterou určitě pociťovala. Raději se mračila na stráže a nadávala jim.
Někdy kolem poledne se dveře otevřely. Dovnitř vstoupili dva muži a popadli Craiga za paže.
"Ne!" vykřikla Hupa a kopla jednoho z nich. "Nechtě ho na pokoji."
Jenže pochopové si jí nevšímali. Jakmile vytáhli Craiga ven, dveře se před ní znovu zavřely na závoru. Odsmýkali zápasícího muže k jedné z děr pod palisádou, které lidé používali k odchodu a příchodu do vesnice. Tam zůstali a čekali. Bubeníci rozezněli bubny z dutých klád rytmy a flétnisté začali vyhrávat na své nástroje zvláštní melodie. Craigovi připadalo jako ironie, že má být veden na porážku za zvuku bubnů, neboť to byl jeho nástroj. Kývl na jednoho z bubeníků, který si viditelně myslel, že své umění ovládá mistrně.
"Zabubnoval bych tě do země, příteli," prohodil jízlivě.
Bubeník se podíval na muže, který bušil do dřeva vedle něho. Zamrkal a povytáhl obočí.
"Já to myslím naprosto vážně," pravil Craig. "Vidíš to?" Vysunul předním rozparkem v sukni z tapového lýka svou potetovanou nohu. "Jsem Malovaná noha. Kdysi jsem byl pýchou Arioi. Mým nástrojem byl buben. Tak hrát na bubny, jak jsem hrál já, jsi ještě neslyšel. Chtěl bych být skromný, ale nevymýšlím si."
Když to zaslechl náčelník, přestal předstírat, že tam Craig není. S dychtivým výrazem přicupital přes vesnici k němu.
Když doběhl až ke Craigovi, jehož stále pevně drželi dva strážní, zeptal se: "Ty jsi patřil k Arioi?"
"Byl jsem jejich vůdce, král, skoro bůh."
"Slyšel jsem o nich. Prý mají početnou flotilu kánoí se žlutými plachtami. To jsou ti, kteří mají básníky, zpěváky a tanečníky předvádějící exotický tanec hurá? Mají výpravěče a zápasníky? Předvádějí slavné výstupy na jevištích, které měří na délku víc než vesnice na šířku?"
"To všechno je pravda," prohlásil Craig.
"Dokaž to," vyhrkl náčelník. "Předveď nám, jak umíš hrát na bubny."
Jeden z mužů, kteří již bubnovali, začal protestovat s tím, že hraje rytmus, který přivede Lioumere do vesnice pro jídlo. Náčelník jeho protest odbyl netrpělivým mávnutím ruky a nařídil, aby Craiga pustili.
"Budeš hrát stejný rytmus," poručil Craigovi. "Jestli jsi tak dobrý, nebude to pro tebe těžké. Možná tě nakonec necháme žít."
Craig se postavil za bubny. Nebyl si jist, jak mu všechny tyhle zdržovací taktiky z dlouhodobého pohledu pomohou. Připadalo mu však logické, že pokud na tyto lidi zapůsobí, mohl by se propracovat k situaci, kdy dostane šanci uniknout. Problém byl v tom, že tady nemohl nechat Hupu, protože než by se vrátil s pomocí, pravděpodobně by se stala potravou obryně.
Chopil se sluncem vybělených, opotřebovaných paliček.
"Pohleďte, jak bubnuje Malovaná noha," zvolal.
Potom začal bušit do dutých klád paličkami silnými jako zápěstí a jeho vycvičené ruce se pro oči přihlížejících proměnily ve šmouhy. Pralesem se rozlehl zvuk jeho bezchybných a složitých virblů a brilantních interpretací rytmického motivu. Dolétl až do slují ve vzdálené hoře. Craig si všiml, jak vesničané nedůvěřivě vytřeštili oči, když viděli, jakou rychlostí hraje. Nikdy v životě nic takového neslyšeli. Byli hypnotizováni.
Craig hrál poměrně dlouho, až málem zapomněl, v jaké je šlamastyce. Vtom se však zpoza hradeb ozval ohlušující řev. Craig přestal bubnovat a ucítil, jak mu z tváře vyprchala barva. Byl to strašlivý zvuk. Jeho původce určitě nebyl člověk. Potom se ozval znovu, jako zavřísknutí, z něhož praskají bubínky. Papoušci ve větvích začali sami vřeštět a pokřikovat.
Vesničané si zakryli uši dlaněmi před zvukem, který jim pronikal do lebek. Potom se z jednoho otvoru pod dřevěnou hradbou vynořila obrovská chlupatá ruka s kusem paže. Dlouhé prsty s ulámanými, špinavými nehty začaly hrabat kolem, jako by čekaly, že něco najdou na dosah. Tužší, trso-vité štětinky na kotnících prstů zvířily prach, jak prsty ryly v hlíně a šmátraly.
"Přiveďte tu holku!" vykřikl náčelník. "Tohohle si musíme nechat, aby nám bubnoval. Přiveďte tu holku!"
Ale Craig teď měl v rukou zbraně, dvě paličky na buben, jež byly silné skoro jako polena. Skočil před bojovníky a začal je svými palicemi odhánět, aby se ke dveřím vězeňské chýše nemohli dostat. Byl

nejenom bubeník, ale také skvělý atlet, jenž dokázal skákat a přemisťovat se salty od jednoho bubnu k druhému. Vřískání, které se ozývalo zpoza hradeb vesnice, začalo být hysterické.
Škvírami mezi kůly palisády zavanul odporně páchnoucí dech. Pak se z nich vyřinul zelený plivanec v místě, kde po vnější straně hradby stékala Lioumeřina slina. Také ohavně páchla po zkaženém mase.
Ozvalo se další pronikavé vřísknutí, jaké snadno mohlo splynout ze rtů někoho, kdo zešílel.
Obryni evidentně rozčilovalo, že musí čekat. Ruka na konci vychrtlé, svalnaté paže se začala sápat po prázdném vzduchu. Vesničané, kteří již tak byli z dosahu, v panice couvli, aby byli od šmátrající ruky ještě dál.
"Chopte se ho," zakřičel náčelník. "Nedá se nic dělat, musí to být on. Začíná být netrpělivá. Rychle, rychle - dejte jí jídlo."
Craig opět přestal být člověkem a stal se věcí.
Jeho obušky však dál zasypávaly ranami hlavy a ramena bojovníků, kteří se ho snažili chytit. Nakonec se jednomu mladíkovi podařilo proniknout k němu a pokusil se vykrou-tit mu paličky z rukou. Craig jednu paličku pustil, popadl mladíka pod krkem a vší silou ho od sebe odstrčil.
Mladík, jemuž nebylo víc než devatenáct let, ztratil rovnováhu a upadl do prachu. Naneštěstí pro něho se setrvačností dostal na dosah Lioumeřiny ruky. Chlupy na prstech se otřely o jeho tělo a podobně jako krysí vousy prozradily majitelce, že je tam něco, co může chytit.
Lioumeřiny prsty hned přicupitaly, našly svou oběť a divoce po ní chmátly. Nejdřív ho chytila za dlouhé vlasy, až vykřikl bolestí. Potom ho popadla za nohy. Začala ho táhnout směrem k díře a vydávala při tom na druhé straně hradby radostné řehtání.
"NE!" vykřikl polekaně mladík.
Celá náves se přestala snažit dopadnout Craiga a s hrůzou obrátila vyděšené zraky k chlapci.
Zašmátral rukama po něčem, čeho by se mohl chytit, po něčem, čím by mohl zabránit tomu, aby byl odtažen do díry.
"To je můj syn!" zvolal náčelník. "Zachraňte mého syna."
Chlapci se podařilo chytit se dřevěného kůlu používaného k uvazování prasat. Ovinul paže kolem tohoto záchytného bodu a vyděšeně zakňučel, neboť Lioumere si ho lépe chytila. Když obryně zjistila, že se svou kořistí nepohne, prudce škubla. Prudký pohyb odtrhl chlapcovy ruce od kůlu. Nešťastník vypoulil oči, ještě jednou zavolal na otce a prosebně rozhodil ruce. V dalším okamžiku byl za nohy vtažen do díry a zmizel.
"Můj syn!" zavřískla žena, která zřejmě byla náčelníkova manželka. "Vzala si mého syna!"
Z druhé strany zdi se ozvalo blažené zachichotání a potom zvuk dusaného podrostu.
Lioumere byla s úlovkem spokojena a vydala se zpět do své jeskyně.
Žena padla na zem a schoulila se do hromádky neštěstí. Hystericky vzlykala, bušila pěstmi do země.
Náčelník si začal škubat chomáče vlasů, po kterých mu na hlavě zůstávaly krvavé stopy. Ostatní vesničané naříkali a plakali. Jeden z jejich nejmilejších se stal potravou Lioumere. Obryně zanedlouho rozdrtí jeho kosti ve svých ústech na malé úlomky a prach a jeho maso spláchne několika vědry vody z bažiny.
Náčelník přistoupil ke Craigovi. "Zabil jsi mi syna," sykl nenávistně. "Jsi démon. Kéž bychom tě nikdy nespatřili."
"Raději on než já," odvětil Craig. "Stejně je to všechno vaše vina, když tuhle situaci tak dlouho trpíte. Kdyby to bylo na mně, už dávno bych tu obryni zabil, uřízl jí hlavu a hodil ji žralokům."
"Tobě se to snadno řekne," zařval zkormoucený náčelník. "Nemusíš jít a udělat to."
Craig spatřil svou šanci uniknout.
"Jestli mi dáte palici, kterou jste mi vzali, a vrátíte zbraň mé společnici, my vám tu obludu zabijeme. Třeba dokonce přijdeme včas, abychom zachránili tvého syna."
Při těchto slovech celá vesnice ztichla. I matka chybějícího mladíka přestala stkát. Všichni obrátili zrak na Craiga a potom na náčelníka.
"To už jsme zkoušeli," odvětil náčelník. "Těm, kteří na ni přišli, ukousla hlavu. Její zuby jsou jako kusy skály, ještě tvrdší než pazourek nebo zelenokámen. Jsou to magické zuby. Proč si myslíš, že zrovna tobě se podaří, co se nepodařilo jiným?"

"Můžeme to alespoň zkusit. Řekni mi, má nějakou slabinu - má vůbec nějakou?"
"Jenom nárt. Má citlivý nárt. Prý když se narodila, otec ji zuby vyškubl z matčina lůna."
Craig usoudil, že to mu bude muset stačit. Vymohl si, aby propustili Hupu, a řekl jí, co má v úmyslu.
"Půjdu za tou obryní a pokusím se ji zabít - avšak ty se mnou nemusíš. Jestli chceš, vrať se na tipairuu a počkej tam na mě. Nemám právo tě žádat, abys šla se mnou."
Hupa, jíž mezitím vrátili její luk a toulec šípů, energicky zavrtěla hlavou.
"Půjdu s tebou."
Craig si povzdechl. "Jestli se ti něco stane, tvůj otec mě upálí u kůlu."
"Jestli se mi něco stane, určitě se to stane i tobě. Z nás obou bude trus obryně. Pak už si nebudeš muset dělat obavy. Oba budeme hnojit divoké ibišky."
Craig se smutně usmál. "Ty to jak dívka dovedeš tak hezky vyjádřit, Hupo."
Bodře se zasmála a plácla ho po rameně.
Než odešli, náčelník jim oběma řekl: "Jak poznám, že jste prostě neutekli zpátky ke své kánoi?"
"Nijak," odvětila Hupa. "Potřeboval bys něco, co v sobě těžko najdeš."
"A co to je?"
"Důvěra. Po tom, co jsi nám provedl, bychom měli plné právo nechat tvého syna zemřít. My jsme však čestní lidé. Dali jsme slib a ten slib dodržíme."
Náčelníkovi nezbývalo než to přijmout. Udělal to se smíšenými pocity.
Opustili vesnici až v noci a vydali se do pralesa ve světle tváře Hine-kehy. Náčelník se právem obával, že by mohli utéci zpět ke své kánoi, protože by jim v tom nyní nikdo nemohl zabránit. Ale oba dali své slovo, a navzdory tomu, co s nimi kmen zamýšlel, se chtěli pokusit mladíka zachránit, pokud to bude v jejich silách. Měl je potkat stejný osud jako teď jeho, ale on by pro ně určitě neplakal, až by z jejich kostí byl prach.
Sledovali čerstvé stopy od hradeb vesnice k horám. Stezka se držela potoka, který je nakonec přivedl k tísnivému ústí jeskyně v travnatém svahu pod skalním stupněm. Tam zůstali na hlídce a počkali, až vyjde slunce.
Když Hine-nui-te-po prchla ze scény v plášti z černého peří, objevil se za nimi bůh slunce Ra a pomalu vystoupal do kopců.
Hned jak vyšlo slunce, v jeskyni se něco pohnulo. Craig a Hupa se pozorně dívali, jak se do nového dne vypotácela strašlivá postava, protáhla se a zívla. Přestože očekávali podivné stvoření, to, co spatřili, je oba ohromilo.
"To je zrůda," zašeptala Hupa.
Byla to nahá obryně, měla však zrůdné proporce. Její hlava dosahovala půlky velikosti trupu, který byl sám o sobě dlouhý jako tři obyčejné ženy, když si navzájem stoupnou na ramena. Pod touto šerednou hlavou nebyl vidět žádný krk. Šedivé, zplihlé vlasy, hrubé jako roztřepené konce provazů, sahaly obludě až do pasu. Dvě oči bez víček se dívaly z tváře, která neměla vystouplý nos, jen dvě velké díry se svraštělými okraji. Tytéž hrubé, šedivé vlasy vyrůstaly z těchto slují a ze silných hnědých uší připomínajících obrovské fíky. Vypadalo to, jako by jí z těchto otvorů vypučelo šedobílé kapradí.
"Tou tlamou by dokázala ukousnout hlavu i kanci," šeptl Craig.
Na prsech, které měly tvar hřebenatek, na pupku a v partiích mezi nohama jí také rostly hrubé, prošedivělé chlupy. Stehna měla silná a svalnatá, stejně jako předloktí. Chodidla byla dlouhá a chápavá, s rozpraskanými a ulámanými nehty. Na místech, kde byla kůže ztvrdlá, měla boule a nežity, na loktech a na chodidlech kuří oka.
Craig a Hupa se dívali, jak zvedla ze země poleno a začala je drtit v ústech. Za kratičký okamžik byla z polena hromádka třísek. Lioumere je dala stranou, nejspíš proto, aby je později použila na podpal. Evidentně ráda něco žvýkala, neboť vzápětí si hodila do úst kámen o velikosti pěsti. S hlasitým skřípěním jej rozdrtila na štěrk, jehož sprškami potom zasypávala listí stromů v lese. Metodicky žvýkala, až rozemlela část štěrku na prach, který pak natáhla do nozder, jako by to byl kouř.
Ještě jednou zívla a protáhla se, potom si odkašlala, natáhla slinu a vyplivla do pralesa chuchvalec prachové kaše smíchané s hlenem.
Plivanec přistál vysoko nad místem, kde se ukrývala Hupa. Zůstal tam viset, přičemž se pomalu

protahoval a začal tíhou hustého slizu ohýbat mladý stromek k zemi.
"Úžasné," zašeptala Hupa a uhnula, poněvadž čekala, že hmota každou chvíli spadne.
Lioumeřiny uši ve tvaru fíků však nesloužily jen k okrasným účelům, neboť toto jediné slovo stačilo, aby se obryně narovnala a upřela zrak do pralesa. Pak otevřela ústa dokořán a přivodila tak páru zvědů další šok. Otvor, který se táhl od ucha k uchu, byl plný poměrně malých špičatých zubů, stejnoměrných a ostrých jako zuby žraloka. Byly seřazeny do zkracujících se srpkovitých řad, které probíhaly od přední strany patra až dozadu do hrdla. V té odporné tlamě jich muselo být na tisíc.
V dalším okamžiku se obluda rozběhla velkou rychlostí ke shluku vegetace, odkud ji dvojice nevěřícnýma očima pozorovala.
"Honem!" vykřikl Craig, přestože mu srdce ztuhlo strachem. "Uteč! Uteč!"
Hupa nepotřebovala pobízet dvakrát. Vyskočila a rozběhla se ze svahu k hustšímu pralesu pod kopcem. Craig jí byl v patách. Ani se neohlédl. Jediné, co slyšel, bylo praskání těch strašlivých noh v houštinách za ním. Pod kopcem se valila prudká bystřina. Hupa se na břehu obrátila, jedním pohybem nasadila na tětivu luku šíp a vystřelila. Craig se otočil a uviděl, jak šíp zasáhl obryni do nártu, právě v okamžiku když zvedala nohu.
Lioumere zařvala bolestí a padla jako obří strom kahika-tea. Ozvěna hlasitého žuchnuti se ještě chvíli rozléhala pralesem.
Posadila se a vytrhla si šíp z nohy, přitom však stále křičela z plných plic.
Oba Rarotonžané již na nic dalšího nečekali, vrhli se do bystré říčky a nechali se rychle odnášet proudem k moři.
Jakmile se vyškrábali z bystřiny ven, dali se do hodnocení svých šancí na zabití obryně.
"Nebude to jednoduché," uznal Craig. "Je vidět, že už zažila normální útoky a ví, jak na ně rychle reagovat. Musíme vymyslet plán, jak otupit její pozornost."
"To je úkol pro tebe," řekla pohotově Hupa. "Já jsem přímočařejší typ. Tohle myšlení za roh mi moc nejde. Ty máš na takové uvažování správné vlasy."
"Co tím chceš říct?" zeptal se pobouřeně.
"Máš přece rudé vlasy," odvětila upřímná Hupa. "Takové vlasy musejí vyrůstat ze zvláštní půdy, ve které se schovávají zvláštní myšlenky. Já jsem jenom obyčejný člověk."
"Aha," zavrčel podobně, jak by to udělal jeho otec, "takže já jsem potomek nějakého podivného skřeta, že?"
"Přesně," odpověděla Hupa. "Přesně tak to je."
Nenašel v jejím hlase ani náznak škodolibosti nebo uráž-livosti, a tak usoudil, že říká jenom to, co jí přišlo na mysl. Hupa byla bezelstná mladá žena, která nijak hluboce nepřemýšlela, než něco řekla. Místo aby ho to ještě víc popudilo, chtělo se mu smát. Bylo to přesně to, co by upřímný Oceá-nec řekl Seumasovi. Craig zjistil, že mu lichotí, když ho tato nevinná dívka přirovnává k jeho otci.
"Hm," řekl po krátkém zamyšlení, "prostě se mi v hlavě zrodil plán. Je velice nebezpečný a možná až příliš spoléhá na samotnou obryni, ale možná vyjde. Jiný mě stejně nenapadá…"
Poté co svůj plán nastínil Hupě, vytřeštila na něho svoje hnědé oči.
"To se nemůže podařit," prohlásila na rovinu. "Jen se k ní přiblížíš, rozdrtí tě pod patou. A vůbec, jak víš, že rozumí lidské řeči?"
"To nevím, ale jazyk nejsou jenom zvuky -jsou také gesta, která pomáhají, aby se lidé dorozuměli. Pozoroval jsem otce a nevlastní matku, když spolu mluvili jazykem, kterému říkali gaelština. Zjistil jsem, že vím, o čem se baví, přestože jsem nerozuměl slovům. Stačilo mi dívat se, co dělají s rukama a s držením těla."
"A ty jsi ten strom viděl?"
"Ano, otec mi ho popsal, když se vrátil ze země Dlouhého bílého oblaku. Vytváří gumu, kterou Maorové žvýkají, aby zbystřili své smysly a posílili chuť k jídlu. Musíme nasbírat dost pro Lioumere i pro mne."
Nakonec Hupa plán odsouhlasila, přestože k němu nadále měla velké výhrady. Společně potom prohledávali prales a shromažďovali gumu, až jí měli dostatečné množství. Craig si kousek vzal, dal si jej do úst a začal opatrně žvýkat. Hupa ho napodobila. Po chvíli zamyšleně přikývla.
"Maorové mají pravdu. Skutečně to navozuje příjemné pocity a zbystřuje chuť."

Téměř současně žvýkačku vyplivli.
"To je dobré," řekl Graig. "Doufejme, že mají pravdu také v tom ostatním."
Narychlo upletli z proutí tornu, dali do ní gumu a Craig se s ní vrátil nahoru k Lioumeřině jeskyni. Hupa ho z povzdálí sledovala.
Craig obryni našel, jak sedí se zkříženýma nohama před jeskyní a přikládá na oheň. Vedle ní ležel vyděšený, pláčem opuchlý mladík, přivázaný k rožni z oloupaného syrového dřeva. Craigovi se ulevilo, když viděl, že chlapec ještě žije. Kdyby si však nepospíšil, mladík by se zanedlouho opékal na rožni, neboť Lioumere právě zarážela do země po stranách ohniště dvě vidlice z větví, na něž chtěla rožeň vzápětí položit.
Craig vystoupil z křoví. "Dobrý den přeji," zvolal. "Jak se máš, Lioumere?"
Obryně prudce zvedla hlavu a užasle se podívala, jak se Craig blíží k ohni, který rozhrabovala.
Mladík také neskrýval úžas, když si Craig sedl k plamenům, usmál se a zamnul si ruce.
"Máš tu krásné ohniště. Žádná zemní pec, to není nic pro Lioumere. Otevřený oheň, kde pečou horké plameny! Vsadím se, že se těšíš, jak si pochutnáš."
Craig vesele kývl hlavou směrem k třesoucímu se mladíkovi, jenž od něho nedokázal odtrhnout oči.
Lioumere vydala z hloubi hrdla kňouravý zvuk a souhlasně přimhouřila oči. Craig věděl, že chybí jenom maličko, aby po něm chmátla přes oheň a přerazila mu vaz. Všiml si rány na jejím nártu, kterou jí zřejmě způsobil Hupin šíp. Pochopil, že ho čeká velice delikátní úkol.
"Přináším ti dary, Lioumere," řekl tiše a přátelsky. "Podívej, tady v tom koši, co mám na zádech."
Craig otevřel jednoduchý proutěný koš, jejž ráno narychlo upletli. Lioumere zvědavě nahlédla dovnitř.
Craig sáhl do koše a vylovil bochník gumy. Kousek si odlomil, jako by to bylo těsto, a dal si jej do úst. Potom jej začal s předstíraným potěšením žvýkat a hladit si přitom žaludek.
"Výborné," řekl polohlasně. "Výborná chuť."
Lioumere se mu dál upřeně dívala do obličeje. Craig vyplivl na zem velkou slinu. Pokýval hlavou.
"To je něco," zamumlal spokojeně.
Zbytek bochníku jí nabídl. Craig ve svých úvahách spoléhal na to, že Lioumere nedokáže odolat ničemu, co nějak souvisí s jídlem a pitím. Milovala svůj žaludek a byla ochotná uspokojit svou hltavost, i když to znamenalo, že to bude její poslední skutek. Byla nezřízený žrout.
Chvíli si žvýkačku prohlížela a čenichala ve vzduchu kolem ní těmi ohyzdnými otvory, které používala jako nos. Potom mu vyškubla bochník z ruky, přičemž mu ostrými nehty rozedřela kůži. Rána byla ošklivá, ale Craig zachoval úsměv na tváři i pak, když Lioumere kus gumy vzala a pozorně si jej prohlédla a očichala.
Nakonec si jej nacpala do úst a jemu spadl kámen ze srdce. Oba se posadili na bobek k ohni, každý na jinou stranu, a několik minut vytrvale žvýkali. Svaly na Lioumeřině tváři se postupně uvolnily, vrásky se téměř vyhladily. Po chvíli žvýkání mezi početnými řadami červenohnědých zubů získaly její oči maličko přívětivější výraz. Když pak droga zabrala, obryně předvedla laskavou tvář své povahy.
"Dobré, co?" řekl Craig. Ukázal na mladíka, jenž byl stále přivázaný k oloupanému klacku. "Bude ti pak lip chutnat. Rozumíš? Dostaneš větší chuť na pečené maso!"
"Áách," zaúpěl chlapec. "Jsi zrádce."
"Ani bych neřekl," odpověděl Craig, ale přitom se stále usmíval na Lioumere. "Dávej pozor."
Předstíral, že žvýkačku polkl, a pak si hlasitě říhl. Zakoulel očima, jak je to příjemné, a popleskal si břicho. "Mmm," zamručel Craig. "To je pochoutka."
S bušícím srdcem se díval, jak Lioumere nepřestává žvýkat svůj kus gumy. Ale potom, když už se chystal vyskočit a znovu se dát na útěk, obryně polkla.
Craig zůstal sedět. Upřeně se díval, co se bude dít, a modlil se, aby jed zapůsobil rychle. Guma měla své toxiny, které člověku nic neudělaly, dokud ji pouze žvýkal. Ale jakmile ji polkl, žaludeční šťávy se do ní pustily a guma následně uvolnila jed, který byl dostatečně prudký, aby člověka zabil. Vlastní kus gumy Craig zaklínil pod jazyk na jedné straně úst.
Maorští bojovníci velice dobře znali smrtící účinky gumy, avšak stejně ji žvýkali, možná proto, aby posílili své mužství a odvahu. Nebojím byly její účinky natolik příjemné, že byli ochotni podstoupit to riziko. Ať už to bylo jakkoli, guma byla pro člověka smrtelná, jakmile se dostala do jeho trávicího ústrojí.

Lioumere si Craiga dlouho upřeně prohlížela, aniž na sobě dala něco znát. Pak najednou vytřeštila oči, hlasitě zařvala a prudce se postavila. Klopýtavě postoupila dopředu, ale šlápla přímo do ohně a rozmetala řeřavá polena a uhlíky na všechny strany.
"Hupo, honem!" zvolal Craig v okamžiku, kdy se na něho obryně vrhla. "Pomoz mi."
Vyplivl svůj kousek gumy a uskočil zpátky, aby na něho nedosáhla.
Lioumeřin zrak byl viditelně zasažen, neboť mávala rukama vysoko nad jeho hlavou a vedle. Rarotonžan popadl oběma rukama velký kámen a mrštil jím po Lioumeřině hlavě. Zasáhl ji do spánku, ale nepovalil ji. V tu chvíli přiběhla Hu-pa a vypustila šíp obryni do obličeje. Zasáhl ji do oka. Obluda zařvala a vyškubla si ho.
"Umírá," zvolala Hupa a nasadila na tětivu další šíp. "Podívej, ví, že je s ní zle."
Lioumere se přestala zajímat o útok a soustředila se na vlastní přežití. Rozběhla se z kopce dolů, aby na těch svých kládách unikla. Pohybovala se nejistě a klátivě jako člověk, který se opil. Když byla kus od jeskyně, zavrávorala. S praskotem rozrazila spodní větve a křoví a sklátila se do pralesa, bez ohledu na zranění, která si tím mohla přivodit. Evidentně věděla, že je s ní zle, a chtěla se schovat někde, kde by mohla počkat, až ta náhlá nevolnost přejde.
"Rychle, za ní!" zvolala Hupa.
Oba se rozběhli za obryni. Protestujícího mladíka, jenž se dožadoval, aby ho pustili, tam nechali. Na chlapci bylo vidět, že chce zmizet, dokud je obryně pryč, protože si myslí, že bude znovu její kořistí, jakmile se Lioumere vzpamatuje. Craig a Hupa však měli jiné priority. Cítili, že nejdůležitější je zabít ji, dokud na ni působí jed.
Mladík si dělal obavy zbytečně a pronásledovatelé obryně jakbysmet.
Když podle polámaných keřů a stromů došli na konec klikaté vyšlapané stezky, ležela tam obličejem dolů a byla mrtvá. Jedy konečně pronikly do životně důležitých orgánů. Zrůdná hlava byla napůl zabořená do měkkého mechu. Jedna ruka bezvládně visela přes trouchnivý kmen. Druhá byla natažená dopředu a svírala skalní výstupek. Po zádech jí již pochodovala armáda mravenců snažících se najít stezku, již jim tato hora masa přehradila.
"Určitě je mrtvá?" zašeptala Hupa. "Nerozdrtíme jí hlavu kameny?"
"Ne," řekl polohlasně Craig.
Seumasův syn najednou pocítil výčitky, že zmařil tenhle úžasný výtvor přírody. Jistě, Lioumere bůhví jak dlouho lovila lidi z ostrova, vařila je a požírala, ale to bylo tím, že byla obryně. Dělala to, aby přežila. Ve své nevědomosti nedělala rozdíl mezi lidmi, prasaty, slepicemi nebo psy. Lidé byli stádo, do něhož bylo možno sáhnout a jeden kus porazit, aby bylo jídlo ve spíži.
"Pomoz mi obrátit ji na záda," řekl Craig. "Potom si budu muset vyrobit z nějakých pevných větví a kokosových vláken kleště."
Když bylo obojí vykonáno, Craig začal Lioumere trhat zuby. Našel si pouzdra láčkovek a zuby do nich ukládal. Hádal, že jsou z nějakého tvrdého kamene, přestože se dosud nesetkal s horninou, která by byla tak těžká. Když skončil, měl deset láček plných zubů. Navázal je na šlahoun, po pěti na každou stranu, a všechno si to pak přehodil přes ramena. Náklad byl nesmírně těžký.
"Vrátím se a vysvobodím toho kluka," řekla Hupa. "Tvoje palice leží dole pod kopcem. Myslím, že bys jí měl uříznout hlavu a odnést ji do vesnice. Jinak nám neuvěří a hned tak se odsud nedostaneme."
"Máš pravdu," uznal Craig. Představa, že by měl Lioumere useknout hlavu, se mu nijak zvlášť nezamlouvala, přestože jeho pádlová palice měla po okrajích žraloci zuby a pravděpodobně byla stejně ostrá jako kterákoli sekera. "Vrať se za mnou, až toho mládence pustíš."
Jakmile však vzal pádlovou palici do ruky, udělal, co Hu-pa chtěla, a oddělil ohyzdnou hlavu od ramen padlé obludy. Když se pak Hupa vrátila, chytili hlavu za hrubé šedivé vlasy a společnými silami ji začali táhnout pralesem. Ve chvíli, kdy míjeli lesní tůňku, na ně zavolala zvláštním hvízdavým hlasem zpívající kláda a zeptala se, jestli je to hlava Liou-mere. Oba odpověděli, že ano. Nato je kláda, což byla pravděpodobně zamaskovaná taniwha, požádala, aby hlavu hodili do tůně.
"Patří sem, do úkrytu lesa," zazpívala kláda. "Musíte ji nechat tady, ne ji odnést do vesnice, aby si z ní hlupáci a zbabělci mohli udělat trofej."
Craig pochopil, o co kládě jde. Nebylo správné, aby lidé z kmene lebku využívali k chvástání, jak jsou

udatní, když se po mnoho roků pouze podrobovali tomu, co chtěla Liou-mere, a nechávali ji odnášet a pojídat jejich děti. Náčelník by ji napíchl na kůl a naparoval by se, jak je statečný.
"Jak dokážeme, že je mrtvá, když ti ji vydáme?" zeptala se Hupa zpívající klády.
"Máte její zuby," zahvízdala kláda. "Jak byste přišli k zubům, kdybyste neměli hlavu?"
"To je pravda," řekl Craig. "Hodíme hlavu do tůně - kdo se s ní má vláčet."
Společně odtáhli hlavu na břeh tůně a nechali ji skutálet do vody. Šla ke dnu jako kámen. Viděli ji, jak tam leží a dívá se očima bez víček nahoru, bezzubá ústa pootevřená. Vlasy jí vlály a vytvářely kolem hlavy vějíř.
Zanedlouho začaly ryby oždibovat rty a uši. Za několik dní nezbude nic víc než obrovská lebka zelenající se na dně tůně. Šedivé vlasy zůstanou a určitě vyplní stinnou dutinu.
"Ty zuby jsou očarované," zavolala za nimi kláda, když odcházeli. "Využijte je moudře."
3
Craig a Hupa navrátili mladíka rodičům a opustili vesnici. Místní se jim beztak zdaleka vyhýbali a nechtěli vidět ani Lioumeřiny zuby. Podle nich byla dvojice natolik tápu, že byla normálním lidem velice nebezpečná. Právě když odcházeli, vesničané ohrazovali místa, kde předtím seděli, aby nikdo nepřišel k újmě tím, že se jich dotkne. Až tápu pomine, dají ploty zase pryč.
Hupa a Craig odpádlovali zpět k tipairue zakotvené těsně za útesem. Po příjezdu našli Seumase, jak znepokojeně přechází po palubě. Ostatní byli vzhůru a působili odpočatě. Hi-ne-tu-whenua posílala znamenitý čerstvý vítr, jenž vanul od ostrova a směrem, kterým ležela Raiatea. Zněla Tai-moana, buben zaoceánských kánoí známý jako Žalozpěv moří. Tiki stál na čestném místě před stěžněm, a jak jen to dřevo umožňovalo, tvářil se důležitě a soustředěně.
Jakmile přestoupili na palubu a uvázali dlabanou kánoi, Polahiki nařídil vztyčit plachty.
Znovu vypluli.
"Kde jste byli?" zeptal se nerudně Seumas. "Už od včerejška si o vás děláme obavy."
"Kdepak, neděláte," odvětila Hupa s obvyklou upřímostí. "Když jsme odjeli, byli jste všichni zmožení spánkem. Teprve když jsme splnili úkol, kvůli němuž nás sem Apu Hau určitě přivedl, jste se probudili a začali jste si kousat nehty."
Seumasovi zahrál na prošedivělé tváři trpký úsměv.
"Ty ale dovedeš člověka prokouknout," pověděl jí. "Máš pravdu, probudili jsme se teprve před chvílí. Ale když jsme zjistili, že jste oba pryč, začali jsme podléhat panice. Pola-hiki byl přesvědčen, že vás unesly a roztrhaly mořské víly. Tak vyprávějte, co jste zažili? Proč mluvíš o tom, že bůh prudké hůlavy chtěl, abychom tady přistáli?"
Sedli si na palubu do stínu chýše z pandánových listů, pustili se do tara a vylíčili Seumasovi, jak to bylo s Lioumere. Po celou dobu vyprávění Seumas pošilhával po láčkách se zuby, které si Craig sundal z ramen. Když domluvili, zeptal se: "Můžu se na ty magické zuby podívat?"
Craig otevřel jednu láčku a ukázal mu těžké, červenohně-dé zuby. Seumas jeden vzal a prohlédl si jej na světle. Jeho výraz prodělal tak dramatickou změnu, až se ho Craig musel zeptat, jestli se mu něco nestalo.
"Cože? Ale ne, nic. Všechno je v pořádku. Jsou ty zuby skutečně magické? Co se s nimi dá dělat?"
"Jestli v sobě mají kouzlo, pak se s nimi dá dělat skoro všechno," odpověděla Hupa. "Určitě nějak souvisejí s blížící se válkou. Musíme je dobře uložit a mít je připravené pro chvíli, kdy je budeme potřebovat."
"K čemu?" zeptal se ostře Seumas.
"Otče?" řekl překvapeně Craig. "Proč se na Hupu zlobíš?"
Seumas se ovládl, ale zdálo se, že ho to stálo velké úsilí.
"To nic, omlouvám se. Stává se ze mě nedůtklivý dědek. Nic jsem tím nemyslel. Mohl bys - mohl bys mi dát jeden ten pytlík zubů?"
"Co s nimi chceš dělat, otče?"
"Hm… vlastně… takový pokus. Později ti je vrátím. Byl bych ti moc vděčný."
Craig se podíval na Hupu, která jen mírně pokrčila rameny a přikývla.
"Nemusíš mi jé vracet, otče - klidně si je nech."

Seumas jim oběma poděkoval, vzal si pytlík zubů a připevnil si jej k opasku.
Craig a Hupa pak odešli, aby se trochu prospali. Po tom, co vykonali na ostrově, byli velmi vyčerpaní. Námořníci kolem nich měli plné ruce práce. Přivolávači žraloků plácali do vody za kánoí a zpíváním lákali žraloky do smyček, jež loď táhla za sebou. Někteří házeli do brázdy barevné kamínky, aby tvory dostali do svých spárů. Všichni se těšili, jak si dají k večeři žraloci řízek.
Seumas se odebral na klidné místo, aby si Lioumeřiny zuby pořádně prohlédl. Věděl přesně, z čeho jsou - ze železa. Oceánci konečně získali železo, jenže ještě o tom nevěděli. Z Lioumeřiných zubů se daly udělat hroty šípů, které proniknou štíty Keltů. Tisíce šípů se železnými hroty pomohou odstranit nerovnováhu mezi kovovými meči a oštěpy Keltů a zbraněmi ze dřeva a kamenů, které používali Oceánci.
Seumas neměl žádný zájem vytvářet rovnováhu mezi dvěma skupinami, které se spolu mohly utkat. Potřeboval zuby k jinému, sobeckému účelu. Řekl si o nejen kvůli jejich magickým vlastnostem. Kdyby prozradil synovi, že zuby jsou ze železa, Craig by ho mohl požádat, aby mu je vrátil, protože to byl drahocenný kov. Seumas doufal, že zuby v sobě mají dostatek magie, aby je mohl použít k tomu, na co je potřeboval.
"Co to máš?" ozval se hlas za jeho zády. "Vypadá to jako kousky sekvoje."
Seumas si přitiskl váček se zuby pevně na hruď.
"Nic, Polahiki," obořil se na něho. "Je to moje."
Polahiki se na něho překvapeně podíval. "Já jsem neřekl, že není," zamumlal rybář a kapitán. "Chtěl jsem si jen popovídat, ale to nevadí. Stejně si musím hledět navigace."
"Ano, jdi pryč a klaň se svým blechám."
"Hej, nemusíš být hned protivný," zabručel nevrle Polahiki.
Seumas si uvědomoval, že jedná pošetile, jenomže s tím nemohl nic dělat. Věděl, že mezi některými lidmi na palubě se povídá, že se z něho po smrti manželky stal podivín. Na jeho pohublé tváři se usadil štvaný výraz. Pravděpodobně poznali, že mu žal nahlodává duši a dělá z něho žalostnou trosku muže. Když se na sebe naposledy podíval v míse s vodou, také jeho samotného ohromilo, co uviděl - popelavé, vyzáblé tváře, sinalá barva, prošedivělá brada. Kostnaté čelo mu brázdily hluboké vrásky a kolem vpadlých očí měl rudé kruhy. Byl to obličej člověka, kterému není pomoci. Vypadal jako lidská troska, člověk z klacíků a slámy.
"Ale teď mám kouzlo," řekl si tichým hlasem, jaký obvykle používají lidé, kteří přicházejí o rozum. "Můžu udělat, co je třeba…"

Princ Daggan se díval z hlavního okna svého domu postaveného vysoko na svazích za raiatejskou pláží. Byl to nádherný dům, dokonce lepší než dům jeho otce, krále. Konstrukce byla z tvrdého dřeva, střecha ze spletených listů, podlaha zabírala desetkrát větší plochu než v obyčejném příbytku. Ve stěnách bylo mřížoví, aby dovnitř mohl chladivý vítr, jenž vál od oceánu. Samotné okno, zavěšené na řemín-cích, se dalo uzavřít, když přišla bouře. Nyní bylo zapřené krátkou tyčí, aby umožňovalo výhled.
A z výšky nad zátokou se otevíral výhled skutečně krásný. Princ Daggan se díval, jak do laguny vplouvá flotila z Raro-tongy. Zahlédl svého rivala Kieta, jak stojí u stěžně vedoucí tipairuy. Daggana trápilo, že muž, jenž se narodil jako prostý člověk, má být nyní považován za dost dobrého, aby vedl celý národ do boje. To nebylo správné. Copak už královská krev nic neznamenala?
"Měl bych to býtyá," zabručel princ Daggan. "Já bych měl být vojevůdce, ne ten nýmand."
Jenomže o Dagganovi se na místo velitele vůbec neuvažovalo. Lidé odjakživa mluvili pouze o Kietovi, jednoduše proto, že se jako sedmiletý chlapec plavil s Kupem do země Mlh.
No a co? říkal si Daggan. Celá výprava vznikla náhodou. Pronásledovali chobotnici a objevili neznámý ostrov! A Kie-tova přítomnost na palubě kánoe byla čistě souhra okolností. Daggan tam pochopitelně být nemohl, neboť tenkrát ještě nebyl na světě, ale proč by to mělo novopečeného arikiho Kieta povyšovat nad urozené?
"Já jsem princ - rozený princ - zatímco tenhle chlap začal život jako syn rybáře. Nemá právo na to, aby nás vedl. Já bych měl být velitel. Od takových jako on bych si snad mohl nechat radit - ale to by ještě neznamenalo, že bych se jejich radami musel řídit. Mě vycvičili ve válečnickém umění, jak se na

královského syna patří. Můj dědeček byl král Tutapu, mocný bojovník, kterého přemohla jedině vychyt-ralost jeho lstivého Tangiiy, jenž se prohlašoval jeho bratrem."
"Tvůj dědeček patřil k nejobávanějším králům v dějinách Rarotongy," prohlásila Dagganova manželka Siko, které seděla na rohoži v koutě místnosti. "Měl bys být hrdý na to, že v sobě nosíš jeho krev."
Připravovala kaši z chlebovníkových plodů s tarem a pečeným krysím masem.
"Ovšemže jsem hrdý," odvětil Daggan, neschopný odtrhnout zrak od toho, jak podlézavé obyvatelstvo Raiateje po tisících pádluje na lagunu přivítat ztraceného syna na své půdě. "Podívej, támhle je můj otec - fuj. Dělá se mi zle, když vidím, jak se král obleče do pláště z psích kůží a nasadí si péřovou helmu, aby přivítal spratka onoho prašivého rybáře a jeho běhny. Copak se nebojí, že svým tápu toho plebejce zabije? Nebojí se, že svou manou neurozeného Kieta zničí?"
"Slyšela jsem, jak tvůj otec řekl, že Kieto není šlechtic rodem, ale od přírody."
"Šlechtic od přírody" odplivl si Daggan. "Co to má být? Copak bohové propůjčují urozenost ropuchám? Copak naplňují vznešeností červy? Neřekl bych."
Dagganova žena, vysoká a štíhlá, vonící po kokosovém oleji, k němu přišla a položila mu dlouhé prsty svých rukou na holá ramena. Její ostré nehty mu zlehka tlačily na kůži. Byly chvíle, kdy mu ty nehty působily bolest - bolest, která mu byla příjemná - ale v tu chvíli cítil příliš bolesti v srdci, než aby v sobě živil své masochistické sklony.
"Musíme přijít na to, jak se toho Kieta zbavit, abys ty, můj manžel, mohl vystoupit a nabídnout své cenné služby jako velitel flotily. Již jsem podnikla jisté kroky v tomto směru. Potřebujeme jen trochu víc času."
Než se Siko provdala za svého nevlastního bratra, byla známá čarodějnice. Provozovala černá umění dodnes, aniž o tom věděl její tchán, jemuž dala slib, že své předchozí činnosti zanechá. Teď manžel její dovednosti potřeboval a ona byla šťastná, že mu může přijít na pomoc.
Princ se otočil a dychtivě se na ni podíval. "Dokážeš to?" zeptal se. "Je to možné?"
"Ovšemže je to možné," odpověděla, "ale musíme být velice opatrní. Kdyby se k uším tvého otce donesla sebemenší zvěst o spiknutí, oba nás vyžene. Je až příliš slepě zamilován do toho Kieta, zatímco svého vlastního syna… ale to nic. Dokážeme to. Potřebuji jenom trochu času, abych připravila plán."
"Dobře, ale hoď sebou," vykřikl princ, snad až příliš agresivně na její vkus. "Hoď sebou."
Přivřela oči nad ostrostí manželových slov. Byla zvyklá na jeho netrpělivost. Raději mu prozradila, co již zjistila.
"Možná brzy získáme spojence pro náš plán," řekla. Mřížoví, u něhož stála, se na ni promítalo kresbou světel a stínů. "Radila jsem se s atuami a dostala jsem od nich povzbudivé zprávy ohledně toho skřeta."
Princ prudce zvedl hlavu. "Seumase? Co je s ním?"
"Potřebuje mne a mou magii a sám mi trochu magie přináší."
"Doufám, že to neobnáší vřeštění toho jeho zdechlého prasete," zbledl princ. "Toho měchýře s bambusovými píš-ťalami, o němž tvrdí, že vyluzuje hudbu. To bych nevydržel. Když jsem je slyšel naposledy, málem jsme se počůral…"
"Ne, nic takového. Chce, abych pro něho udělala jedno kouzlo. Vyvolala někoho z mrtvých. Už brzy ho budu mít v hrsti. Můžeme ho využít ke svým cílům, manželi."
Daggan přistoupil ke své ženě. Její slova ho začínala vzrušovat.
"Odkud to všechno víš?" zeptal se jí chraptivě.
Zasmála se. "Nejsem snad královna čarodějnic? Jak bych to mohla nevědět? V noci ke mně chodí pavouci a šeptají mi posvěcená tajemství. Netopýři mně létají oknem do pokoje a nosí mi zprávy z daleka. Skřetové, trpaslíci a víly mě zastavují v lese a svěřují mým uším své jedovaté pikle."
Daggan vytřeštil oči, když to uslyšel, a začal se maličko třást.
"Přestaň," vyhrkl. "Nechci to slyšet. Je mi to nepříjemné. Ale kdybychom to tak dokázali, sestro! Kdybychom to dokázali, má nádherná ženo! Kdybychom se toho Kieta zbavili! To by byla věc, i kdyby to stálo téměř cokoli."
Bloudil jí rukama po ňadrech a zajížděl dolů, aby nahmatal štěrbinu ukrytou mezi jejíma nohama. V koutcích očí měl krůpěje potu a dech mu pronikavě páchl.
Rozvázala si kůži z tapového lýka a nechala ji sklouznout na podlahu.
"Pomiluj se se mnou, můj manželi a bratře," vyhrkla dychtivě. "Potřebuji tě teď."

Pevně se stiskli a padli na podlahu. Po krátkém boji mu sklouzla rukou podél těla a pokusila se rozplést mu oděv, jako když rybář šmátrá po rybě chycené v jeho sítích. Nakonec se jí to podařilo a vysvobozená ryba rychle vklouzla do její jeskyňky. Příliš brzy však tuto úzkou štěrbinu opustila a vrátila se do širých vod. Byla by bývala raději, kdyby se zdržela déle, ale znala manželovy přednosti a slabiny.
"Tak kdy se do toho dáme?" zeptal se Daggan, když se znovu oblékli. "Mohu to nechat na tobě?"
"Samozřejmě," odpověděla neukojená Siko, která právě přemýšlela o tom, jestli otrok na kraji pralesa stále ještě drtí chlebovníkové plody. "Půjdu a hned se dám do příprav. Ty nech své znavené tělo odpočinout, manželi. Posloužil jsi mi dnes dobře."
"To bych řekl."
TŘETÍ ČÁST:
Indigová paní
1
Když Kieto dorazil na Raiateu, pořád mu jedna tipairua chyběla: ta, na jejíž palubě byla jeho dcera a Seumas. Kieto začínal pochybovat, jestli udělal dobře, když určil kapitánem lodi Polahikiho. Přestože hivský rybář byl skvělý navigátor, řízení velkého plavidla pravděpodobně bylo nad jeho síly.
V bouři, již na ně seslal Apu Hau, se ztratily ještě dvě další tipairuy, ty však krátce po uklidnění bouře dohonily hlavní flotilu a znovu se s ní spojily. Kam se poděla Polahikiho loď? Potopila se snad se všemi plavci a pasažéry? Jestli ano, byla to tragédie. Kieto ale zatím nebyl ochoten připustit tak strašlivou variantu.
"Já nemohu jít na Nejsvětější a nejobávanější," svěřil se svému synu Kapuovi. "Promluvím s králem Rangarim, aby obřad odložil, dokud nezískám jistotu, že se plavidlo neztratilo."
"Ano, otče," pravil Kapu, jehož zmizení tipairuy naplnilo stejnou úzkostí jako Kieta. Na palubě bylo jeho dvojče, sestra, s níž sice sváděl časté boje, ale přesto ji miloval, jak by bratr měl, a přál si, aby se jí nic nestalo.
O sedm dní později byla na obzoru zpozorována plachta. Když proklouzla přes útes do laguny, Kieto s úlevou zjistil, že je to skutečně Polahikiho loď. Na ostrově byla zpráva zdrojem velké radosti. Lidé nechávali práci rozdělanou a po stovkách se hrnuli na pláže, aby uviděli Pikta Seumase a jeho slavného syna Craiga, jehož znali jako Malovanou nohu - po Lingaduovi nejslavnějšího bubeníka, jaký kdy byl.
A nebyli zklamáni. Craig se vždy vyžíval v obdivu obecenstva. Seumasovi nebylo tak příjemné nechat se zahrnovat chválou, zatímco mu kolem krku věšeli věnce fradžipánií a na hlavu dávali čelenky z květů. Přijal to však s úsměvem a grácií a poslal kněze jako posla ke králi Ragnarimu, aby mu poděkoval za to, že se obtěžoval kvůli jejich přivítání opustit svůj příbytek.
Slavný král se k hostům samozřejmě nepřiblížil a spokojil se s tím, že jim zamával. Jeho tápu bylo tak silné, že pouhý jeho stín mohl zabít člověka, na něhož padl. Někteří tvrdili, že již z velké dálky cítí také jeho manu. Král tedy zůstal částečně na svahu kopce, kde jej všichni viděli, ale on nemohl nikomu nechtě ublížit. Obklopovali ho jeho kněží, kteří byli jako bratři a bratranci prakticky imunní, avšak ani oni si nedovolili dotknout se ho.
Po boku měl rovněž svého syna a dědice, nechal ho však sejít na pláž, aby po něm vzkázal královské přivítání také pro nové hosty, Kumikiho Bubeníka a Seumase Pikta.
"Buď zdráv, Seumasi," zvolal šlechtic. "Vzpomínáš si na mne, na prince Daggana?"
"Ale ovšem," zamumlal Seumas. "Jak se máš?"
"Dobře," usmál se Daggan. "S lítostí jsem vyslechl zprávu o tvé ženě Dorše. Pamatuji si, že můj dědeček Tutapu ji měl obzvlášť rád. Všechny nás to zarmoutilo."
"Díky," odvětil Seumas.
"Smím tě tedy pozvat na soukromé setkání, Seumasi? Jenom se mnou a s mou ženou. Rádi bychom se s tebou podělili o tvůj žal. Samozřejmě ne veřejně, sedli bychom si spolu ke koši, jen my tři. Již jsi byl spolukošovníkem prince, takže se nemusíš mého postavení nijak zvlášť obávat. Mohli bychom zavzpomínat na staré časy, na chyby, které se staly, a slavné činy, které dosud nebyly zapomenuty."
"Jestliže si dobře vzpomínám, naše rodiny stály na opačných stranách konfliktu," podotkl suše Seumas.
"To už je všechno minulost," usmál se Daggan. "Dneska jsme všichni přátelé - kéž není dalších svárů mezi Raiatejci a Rarotonžany."

"V tom případě by to pro mne byla pocta," zamumlal Seumas a vzpomněl si, že Dagganova žena Siko je významná čarodějka.
"Je doba Hine-uri, takže si s sebou vezmi pochodeň, abys potmě našel cestu. Můj dům stojí tamhle nahoře na kopci. Budeme tě večer očekávat."
"Hine-uri," pokýval hlavou Seumas. "Indigová paní. Paní magie. Povídá se, že když měsíci vládne ona, provozují se temná umění."
"Opravdu? Asi ano. Platí tedy? Dnes večer."
S těmito slovy se princ otočil jako na obrtlíku a vrátil se zpátky nahoru, kde seděl na vysokém dřevěném křesle jeho otec a mával na tutuy dole šarlatovým perem.
Seumas se vrátil k místu, kde se Kieto a Polahiki bavili s Craigem.
"Udělal jsi to nejlepší, co jsi mohl," říkal právě Kieto Po-lahikimu. "Jestli vás Apu Hau chtěl k tomu ostrovu dovést, nemohli jste na tom téměř nic změnit. Máš u sebe ty zuby, o které jsi připravil tu obryni, Craigu? Ukaž mi je, chci si je prohlédnout."
Craig přinesl všechny s výjimkou váčku, který teď měl u sebe Seumas.
Kieto si je prohlédl a potěžkal váčky v rukou.
"Jsou hodně těžké. Nikdy jsem tak těžké kameny nedržel. K jaké magii se podle tebe hodí?"
Craig pokrčil rameny. "Nejsem tohunga ani kahuna. Takovou otázku bychom měli položit raději někomu, jako je Kikamana, jasnozřivá panna."
"Kikamana dosud odpočívá po cestě. Je už dnes velice křehká. Až vyjde ze svatyně, zeptám se jí," řekl Kieto. "Zatím bys je měl dát ke mně do úschovy. Mohou mít velkou cenu. Na tomto ostrově nemáme jen přátele, ale i nepřátele. Nemám pravdu, Seumasi?"
Účelem této poznámky zjevně bylo vymámit ze Seuma-se důvod, proč setrval v tak dlouhém rozhovoru s princem Dagganem, Kietovým zapřísáhlým nepřítelem. Ale starý Pikt jen pokrčil rameny.
"V minulosti jsme tady měli nepřátele, to je pravda, ale myslím, že bychom ty dny měli nechat za sebou."
"Asi máš pravdu, Seumasi," řekl Kieto. "Zapomeňme na místní nepřátele a obraťme zrak ke společnému protivníkovi - Keltům a Anglům. Možná bychom měli večer nad košem u mého táborového ohně probrat některé válečné lsti, které přicházejí v úvahu. Ty bys u toho měl být také, Craigu - a řeknu ještě jednomu nebo dvěma dalším."
"Ne," vyhrkl prudce Seumas, aniž chtěl, aby to znělo tak ostře.
"Cože?" zeptal se Kieto. Vypadal, jako kdyby ho to velice urazilo.
"Totiž… nezlob se, Kieto, podobně jako Kikamana jsem po plavbě velmi unavený. Potřebuji si odpočinout a pročistit hlavu od slané tříště a přílišného slunce. Odpusť mi, prosím, když řeknu, že se nemohu zúčastnit - ale ty na mě neber ohledy a klidně si své náčelníky pozvi."
Kietův výraz se ihned rozjasnil. Poté vojevůdce vzal přítele smířlivě kolem ramen.
"Ne,já se omlouvám, Seumasi. Byl jsi dlouho bojovníkem plným síly, proto teď stále zapomínám, že už nejsi mladík. Zdravý jsi stále, doufám, ale potřebuješ už víc odpočinku. To já bych tě měl prosit o odpuštění. V tom, jak zarputile jdu za tím, aby výprava byla úspěšná, zapomínám na potřeby ostatních a nechovám se tak, jak bych se chovat měl."
Rozešli se v dobrém. Seumas se odebral do chýše jednoho starého přítele, aby se schoval před palčivým sluncem. Cítil se provinile, že neřekl Kietovi pravdu, ale zároveň věděl, že Kieto by ho vzhledem ke svému mládí nepochopil. Seumas nechtěl, aby mu někdo rozmlouval, co chce podniknout, a proto měl v úmyslu nechat si všechno pro sebe, což se k temné povaze věci jedině hodilo.
Když si krátce nato sundal opasek, visely na něm dva kožené váčky. Jeden obsahoval zuby Lioumere. Druhý popel jeho ženy.

Večer, když se setmělo, si Seumas vzal zapálenou pochodeň a vydal se klikatou pěšinou vzhůru k domu ozářenému lampami, který viděl nahoře na kopci. Na ostrov se zlehka snesla jemná tma. Hvězdy přímo nad ostrovem zakryl načechraný obláček, avšak na okrajích tohoto omezeného mlžného závoje se kupily třpytivé jiskry. Nebýt oblaku, bylo by dost jasno, aby byla cesta vidět jen ve světle hvězd.
Byla to jedna z těch nocí, kdy každý, kdo má v duši mír, může očekávat setkání s krásnými vílami, stromovými trpaslíky či dokonce horskými skřety. Seumas se však myšlenkami na takové éterické

bytosti nezabýval. Myslel na Dorchu. Kdyby před něho skočil lipsipsip, tipairu nebo tipua a zakřičel "Baf!", Seumas by ho mrzutě odstrčil a dál by šel svou cestou.
Když dorazil k domu, ohlédl se pěšinou zpátky. Dole pa-bleskovalo moře. Ve světle hvězd byl vidět bílý příboj, který dunivě dorážel na útes.
"Kdo je tam?" zavolal ženský hlas, až se mu rozrušením zachvělo srdce. "Řekni, kdo jsi!"
"Pikt Seumas," odpověděl. "Známý ve své zemi jako Seumas Černý, z klanu od Černé vody."
V dalším okamžiku se ve dveřích objevila krásná Siko s lucernou v ruce. Bylo to zvláštní, protože měla úplně stejný hlas jako Dorcha, byť samozřejmě viděl, že to není jeho milovaná žena. Byla to podivná náhoda, ale snil o ní a modlil se tak usilovně, že by ho nepřekvapilo, kdyby se před ním Dorcha zčistajasna zhmotnila.
"To je tvé celé jméno?" zeptala se zvědavě Siko. "Seumas Černý? To jsem nevěděla."
"Hm," pravil Seumas poněkud nejistě. "Ano, je. Proč se ptáš?"
"Jména jsou pro čarodějnici zdrojem moci. Neměl bys se svým jménem nakládat tak lehkovážně, Seumasi. Pojď dál."
Vstoupil do nádherného domu. "Jestliže mně někdo chce ublížit, ať si je klidně zjistí. Mně na tom nezáleží."
"Ale," řekla. Světlo lucerny jí kreslilo na obličeji hluboké stíny. "To zní jako hlas zoufalství."
"Od smrti manželky už nejsem, co jsem býval. Byla pro mne vším. Teď už jsem jen stará a vyschlá slupka toho, co jsem kdysi byl, ale navíc jsem osamělý. Moc, moc osamělý. Mám pocit, že kromě syna, jeho ženy a vnoučat už vlastně nemám pro co žít. Syn je se mnou, ale ostatní nejspíš už nikdy nespatřím. Mám silný pocit, že se z této války nevrátím. Dřív než zem ztvrdne pod kladivem zimy, budou mé kosti ležet v zemi Piktů, v Albannu."
"Proto nosíš na opasku popel své ženy? Abyste mohli být v té zemi Mlh spolu? Chcete odpočívat na stejném místě? Neleží tam někde také její předchozí manžel? Nezavezeš ji zároveň zpátky k němu?"
Seumasova ruka sklouzla k váčku, jenž obsahoval spálené pozůstatky Dorchy.
"Jak jsi to zjistila?" optal se tiše. "Jak víš, co je v tom váčku? A o Doršině předchozím manželovi?"
Siko se usmála. "O tom, kterého jsi zabil pro zbraň? Jsem přece čarodějnice. Pojď dál, můj manžel tě očekává u koše, který jsme při tebe přichystali. Je tam vepřové, psí, krysy a drůbež, ale také papoušci ryba a rejnoci křídla. A taro, maranta, banány…"
Seumas vykročil za ní. "Nejím psí maso," pravil. "Nikdy jsem je nejedl."
Když Seumas vstoupil, princ Daggan vstal, jak povstává dokonce i šlechtic, když do místnosti vejde význačný stařec. Pro Seumase to byla další připomínka, že přišel podvečer jeho života. Okolí mu prokazovalo náležitou úctu, ale již nebyl důležitý. Při diskusích byl spíš divákem než účastníkem. Ti, kteří naslouchali jeho slovům, poslouchali zdvořile, ale na jejich tvářích byla vidět neskrývaná shovívavost. Ohledy na jeho věk a sympatie k němu převažovaly nad zájmem o to, co chce říct.
"Dobrý večer, princi Daggane."
"Dobrý večer. Slyšel jsem, že bychom měli tvému synovi poblahopřát k vítězství nad obryní, je to tak? To byl hrdinský čin."
"Nebyl na to sám - pomáhala mu ve všem mladá Hupa Ariki."
"Vždyť je to ještě děvče. Pochybuji, že měla výrazný vliv na výsledek boje."
"Ne, vůbec ne. Syn mi řekl, že se podílela na zabití obry-ně stejnou měrou. Mladé ženy dnes umějí zacházet se zbraněmi velice dobře. A v použití luku a šípu Hupa dokonce nemá sobě rovného."
"Podívejme," usmála se Siko. "Na Raiateji takové věci tak úplně neschvalujeme, ale v novém Dalekém ráji, jako je Ra-rotonga, to možná chodí jinak. Možná potřebujete bojovnice, aby rozhojnily vaše řady. Ale dost řečí. Prosím, vezmi si - nebudu tě rušit."
Seumas si vzpomněl, že na Raiateji ženy většinou nejedí s muži, zejména tehdy, je-li na stole vepřové.
"Nemůže s námi dnes večer posedět u koše i tvoje žena, princi Daggane?" zeptal se Seumas. "Chtěl bych se jí na něco zeptat - na něco, co se týká jejího oboru."
Princ důstojně přikývl a pokynul ženě, aby usedla na ro-hož k nim. Hostina byla rozprostřena uprostřed takto vzniklého trojúhelníku.
Pustili se do jídla, které měli před sebou, avšak Seumas si pouze tu a tam zobnul, neboť mu stále vrtalo

hlavou, proč vlastně byl do domu pozván. Na pandánových a banánovní-kových listech byla rozložena hojnost lahůdek, některé namočené v kokosové omáčce, jiné obložené plástvemi medu nebo marinované v mangové šťávě, ale jeho chuťové pohárky nic z toho nelákalo. Nakonec Seumas vyklopil, proč přišel.
"Paní Siko, jako žena znalá magie, ovládáš umění zvané kapukuT1
"Oživování mrtvých? Samozřejmě."
"Mohla bys mi někoho přivolat? Pochopitelně ne jen tak. Mám čím zaplatit." Dotkl se váčku na opasku.
Siko odbyla zmínku o placení mávnutím ruky.
"Potřebuji se o té zemřelé osobě dozvědět několik věcí. Jak je to dlouho, co byla pohřbena? Je tělo stále celé? Jaký máš důvod, že chceš dotyčného vyvolat…"
"Láska," řekl pohotově Seumas. "Tím důvodem je láska."
"A odpovědi na ostatní otázky?"
"Smrt nastala nedávno, přede dvěma měsíci. Tělo není, pouze popel."
"Ach tak," zamumlal Daggan. "Mluvíš o své ženě, Seu-masi. Chceš oživit tu, která ti visí na opasku?" Obrátil se k Siko. "Umíš pracovat s popelem, drahá? Je možné přivést zpět člověka poté, co jeho tělo strávil oheň?"
Siko jen smutně zavrtěla hlavou. "Celého člověka nemůže navrátit nic, ale můžeme zavolat sau, přivést ji zpět v lidské podobě, třebaže nebude hmotná. Bude tady, ale ty se jí nebudeš moci dotknout, Seumasi. Bude tady jako mlha, ale uvidíš ji takovou, jaká bývala, a budeš s ní moci mluvit a naslouchat jí. Stačí to?"
Seumas cítil, jak mu tuhne brada. Dlouho zůstal zticha. Nakonec odpověděl: "Bude muset."
V místnosti byla tou dobou již dosti dusná atmosféra. Hořící lampičky vydávaly jakousi těžkou, sytou vůni. Seumas začal uvažovat, jaký olej se v těch lampičkách asi používá, byl však příliš upjatý na to, co chtěl, než aby si stěžoval na nepříjemné pocity.
"Víš, o co žádáš?" zeptala se Siko. "Museli bychom přestoupit králův zákaz. Kdyby se někdo dozvěděl, že vyvoláváme mrtvé, pravděpodobně bychom rovněž skončili mezi mrtvými. Lidé se velice bojí vdechování nového života těm, kteří odešli."
"Já vím."
"A budeme muset poprosit Kahoaliho, boha čarodějů."
"To je tak strašné?" zeptal se Seumas.
"Může to být. Aby nám pomohl, musíme mu přinést vhodné oběti. Jednou z podstatných ingrediencí jsou oční bulvy čerstvě zavražděného muže, plovoucí v pohárku kawy. Nevadí ti to?"
Seumas se podíval na prince Daggana, který však odvrátil hlavu, aby se jejich pohledy nesetkaly.
Seumas se otočil zpátky k Siko. "Kde bychom něco takového sehnali?" zeptal se.
Staženými ústy se na něho usmála. "Již to máme."
Dobře věděl, jak to myslí, a zdrceně si uvědomil, že zabředá hlouběji a hlouběji do hrůzných spárů temné magie. Seumas v minulosti vždy cítil, že by lidé měli mít volnost v tom, jaké bohy chtějí uctívat. Některá božstva však vyžadovala takové oběti, o jakých čestný, zákonů dbalý člověk nemůže nebo by ani neměl uvažovat.
Pochopil, že jestli to Siko a Daggan dokonce neudělali sami, objednali si vraždu nějakého muže, aby získali jeho oči. Siko prostřednictvím svých temných umění předpověděla, že Seumas přijde a požádají o pomoc. Již se na takovou pomoc připravila.
Seumas sundal z opasku Lioumeřiny zuby. Přistihl se, jak mumlá: "Tyhle zuby jsou z tlamy obryně jménem Lioume-re. Prý jsou magické. Můžu ti jimi zaplatit za tvé služby."
Siko s úsměvem přijala váček železných zubů.
"To je jenom část platby," připomněl své ženě Daggan. "Seumas pro nás také musí něco udělat."
"Udělám cokoli," odvětil Seumas, čímž klesl ještě hlouběji do bahna zločinu. "Hlavně když mi vrátíš Dorchu, i kdyby to mělo být na jedinou noc."
Atmosféra v místnosti byla tou dobou již dusivá. Seuma-sovi se chtělo vyzvracet na podlahu, co snědl. S obtížemi to přinutil klesnout hrdlem zpátky. Bolela ho hlava a za očima cítil prudkou, pulsující bolest. Připadal si, jako kdyby se topil v tůni nějaké husté tekutiny. Jeho pohyby byly pomalé a těžkopádné. Zabořil tvář do dlaní.

"Upozorníš nás, až se Rarotonžan Kieto vypraví do Tapu--tapu ateje, aby se pomodlil k předkům za úspěch plavby a celého tažení," řekla tiše Siko. "Uděláš to z Rybářovy skály na pláži. V patřičný den nám odtamtud dáš znamení tím, že zamáváš kusem indigové látky. Pokud v daný okamžik bude noc, vezmeš lampu a dáš nám znamení přerušovaným světlem…"
"Proč? K čemu to potřebujete vědět?" zaskřehotal Seu-mas. V srdci poznal, že chtějí jeho příteli udělat něco zlého. Kieto bude nejzranitelnější, až se vypraví do Nejsvětějšího a nejobávanějšího, poněvadž se bude muset spojit se svými atuy sám, beze zbraní a s největší pravděpodobností potmě. "Doufám, že ho nechcete úkladně zavraždit."
"Po tom ti nic není. Chceš tady dnes večer spatřit svou ženu? Chceš, aby byla s tebou? Bude tvůj otrok. Budeš ji moci přivolat, kdykoli budeš chtít. Chceš to?"
"Ano, ano, chci," zaúpěl Seumas. "Na ničem jiném mi nezáleží. Chci se s ní jen naposledy setkat. Poslední slova, která ode mne slyšela, jsem řekl v hněvu. Už jsem jí nestihl říct, že jsem ji miloval. Nestihl jsem se omluvit. Nestihl jsem se rozloučit. Jak jsem mohl vědět, že takovému zranění podlehne? Zlobil jsem se na ni, že šla plavat do laguny, když tam bylo plno čtverhranek. Poslední, co slyšela, když umírala, byl můj křik."
Daggan, který získal, co chtěl, rozptýlil všechny hostovy obavy. Řekl mu, aby si nedělal starosti, že nebude nutné Kie-tovi ublížit. Ze jim jde pouze o to, aby nedovedl flotilu do země Mlh.
"Místo atuí, s nimiž chce mluvit, přijdou jiné," prohlásil Daggan, "a ty ho přesvědčí, že bohové si nepřejí, aby vedl bojovníky do bitvy. Nikdo mu nechce ublížit na těle."
Seumas se tím nechal ukonejšit, přestože v hloubi duše věděl, že je hlupák, když na něco takového přistoupí.
"Dej mi ten prach," vybídla ho Siko. "Podej mi svou ženu."

Siko si od Seumase vzala popel a vyzvala Pikta, aby šel za ní. Prince Daggana nechala v domě a bez lampy odešla do noci. Seumas klopýtal za ní a přemýšlel, jak je možné, že Siko potmě vidí, když on se musí držet jejího oblečení, aby neztratil cestu. Po dlouhé chůzi úzkou, klikatou pěšinou do kopce došli na odlehlé místo vysoko ve vnitrozemí, kde byla velká jeskyně. Zevnitř vycházel zatuchlý pach.
Strop jeskyně se hemžil netopýry a po podlaze poseté trusem se plazili dlouzí, tlustí jeskynní červi.
"Musíme obřad zahájit ve stavu hříchu," řekla mu. "Chtíč a tělesná touha jsou součástí toho, co Kahoali žádá. Musíš si mě vzít tady na podlaze, mezi červy. Než zahájíme rituály, musím v sobě mít tvé semeno. Vezmi si mě divoce a s odporem."
Nechala sukni spadnout na zem, pak si na ni lehla a roztáhla nohy.
"Odpusť, Dorcho," zaúpěl Seumas, než nalehl na její tělo. "Dělám to pro tebe…"
Seumas se při kopulaci snažil myslet na to, jak s Dorchou poprvé byli svědky vypouštění korálových vajíček v raro-tonžské laguně. Samicí koraly si připravily vajíčka předem, zatímco samčí koraly si vytvořily mlíčí. Některé koraly byly samčí i samicí, takže si vystačily samy. Několik dní po čtvrtém úplňku v roce koraly současně vypustily chuchvalce vajíček a mlíčí po celém útesu, aby mohlo dojít k oplodnění.
Seumas a Dorcha tuto událost pozorovali již několikrát, avšak nikdy je nepřestala uchvacovat. Růžové, modré, oranžové, červené. Barevné chuchvalce v pestré paletě odstínů, které polypy uvolňovaly, vyplouvaly k hladině, kde se bezduše pářily ve vlnkách laguny. Jemné splývání pohlaví, zprostředkované průzračným mořem.
Ne jako tento divoký zápas dvou těl v netopýřím trusu na podlaze jeskyně čarodějnice.
"Už jsem hotový," hlesl s úlevou, když už si myslel, že se svého orgasmu nedočká. "Je to."
Vstala a na rozdíl od něho se rozhodla zůstat nahá.
Hlouběji v jeskyni rozsvítila lampu, která kolem sebe začala šířit odporný zápach. Po celé jeskyni stály na policích ti'i. Ošklivé sochy se zkřivenými ústy a vystrčenými jazyky. Rozcuchaná, umazaná Siko začala zpívat karakiu a zároveň si připravovat věci, které k zaklínadlu potřebovala. Jeskynní pavouci a krysy vylezli ze svých děr, aby byli svědky tohoto rituálního temného kouzla. Jejich očka se blyštěla ve světle jediné lampy. Seumas měl nepříjemný pocit.
"Musím čekat tady uvnitř? Nemohl bych jít ven?"

Siko si ho téměř nevšímala. "Jak chceš," zamumlala.
Seumas vyšel z jeskyně a sedl si mezi stromy na doslech od jejího ústí. Přemýšlel, co by se stalo, kdyby Siko otěhotněla z toho, jak se zmocnil jejího těla. Raději tu myšlenku ani nenechal dozrát, byla příliš hrůzná, než aby se jí zabýval. Zatímco čekal, natrhal ve světle hvězd několik květin, aby měl pro svou milovanou kytičku, až se znovu setkají.
Seumas nakonec při čekání usnul. Z dřímoty ho vytrhly rezavé, pisklavé hlasy vycházející z jeskyně. Zdálo se, že Siko se ve tmě uvnitř s někým hádá. Ani jeden z hlasů nepatřil Dorše. Usoudil, že Siko se dohaduje s nějakou atuou, nebo možná dokonce se samotným bohem čarodějů. Byl rád, že je venku. U něčeho takového nemusel být. V hlavě měl už tak dost nočních můr, aniž k nim potřeboval přibírat další.
Později se rozhostilo ticho. Seumas vstal. Přemýšlel, jestli teď, když zvuky ustaly, má jít dovnitř. Představa, že by se měl stát svědkem nějakého ohavného skutku, ho nijak nelákala, a tak dál zůstal na kraji. Vzápětí Siko jeskyni kvapně opustila. Byl na ni hrůzný pohled. Vypadala, jako by se setkala se všemi démony podsvětí a jen tak tak vyvázla nezraněná.
"Je to hotovo," řekla tiše a bez dalšího slova spěšně odešla pěšinou dolů do pralesa.
Rozechvělý Seumas zůstal u ústí jeskyně. Neměl odvahu jít dál. Znenadání se ho zmocnil hrozný strach. Ve tmě vevnitř jeskyně se začalo formovat zjevení. Podle nepřirozeně chladného vzduchu, který z temnoty zavanul, poznal, že to nebude jeho Dorcha, nýbrž Dorcha, kterou jenom neochotně propustil strážce mrtvých. To, co k němu přicházelo, byla její šílená duše, nikoli pozemská povaha, kterou doopravdy měla, nikoli osoba, kterou miloval, dokud byla na světě.
V nezdravém vzduchu se prudce roztřásl.
Vzápětí mu Dorcha vyšla v ústrety. Usmívala se, jenomže nebyl to úsměv, který by ho zahřál u srdce. Byl to strnulý úsměv mrtvého. Poznal jen vůni, kterou se voněla, když byla živá. Pouze podle toho poznal, že je v přítomnosti Dor-chy. Mluvila na něho tichým, znaveným hlasem. Její tělo se místy rozplývalo a znovu dostávalo tvar, jako by to byl kouř z nějakého neviditelného ohně.
"Požádal jsi, abych přišla, Seumasi, a tak jsem tady."
Seumas těžce polkl. Přemýšlel, co vlastně spáchal, a vybavoval si, co slíbil, aby toho dosáhl.
"Jsi to ty, miláčku?" zašeptal chraptivě. "Jsi to opravdu ty?"
"Jsem to já, Seumasi, má lásko, můj živote."
Jejich vztah byl vždy založený hodně na dotecích, a tak k ní natáhl ruku, ale pak si vzpomněl, že je to jenom zjevení z jiného světa.
"Museli tě přinutit, abys přišla, nebo jsi přišla dobrovolně?" zeptal se. "Nechtěl bych tě nutit k něčemu, o co nesto-jíš, Dorcho. Pokáráš mě za to, co jsem udělal? Zradil jsem Kieta, aby ses mi vrátila. Chtěl jsem se ti omluvit - omluvit za to, že jsem se na tebe tak rozčílil. Jenže ty jsi mi zemřela v náručí, než jsem to mohl vzít zpět."
"Nevzpomínám si, že by ses zlobil, a na Kietovi mi nezáleží," odpověděla chladně. Její oči se znepokojivě roztěkaly a znovu sbíhaly. "Nezáleží mi na živých, samozřejmě s výjimkou tebe. Záleží mi jen na tom, že mě miluješ tolik, abys mne tady chtěl, přestože tento svět, plný energie a pohybu, mi nahání strach. Přišla jsem z místa, kde vládne pomalý pohyb do tmy zvané věčnost, kde čas neexistuje, kde květiny a jiné předměty mající pozemské obrysy jsou považovány za tvary, z nichž vzniká šílenství."
Nechal kytičku vypadnout z ruky na lesní půdu.
"Myslel jsem - myslel jsem, že budeš proti tomu, co jsem udělal."
"Jak bych mohla být proti něčemu, čemu vůbec nerozumím? Když jsem byla naživu, určitě jsem tyto věci chápala, ale nyní jsou pro mne natolik cizí, že mi nic neříkají. Je příjemné slyšet tvůj hlas, Seumasi. Možná že bych zapomněla i na tebe, ale jsi podstatnou částí mé duše, podstatou toho, co jsem. Během života jsme se stali jedinou bytostí, takže část mne stále žije v tobě a část tebe zemřela se mnou."
Vzlykl. "Věděl jsem, že to tak je, Dorcho," řekl zmučeně. "Věděl jsem, že to tak musí být. Byli jsme jedna bytost, ty a já. A já chci, abychom zase byli celí. Chci, abychom se znali takoví, jací jsme byli. Už nejsem sám sebou. Jsem stín muže, který nedokáže nic víc než chodit po světě, posedlý svým snem."
"To nejde, Seumasi, nemůžeme být takoví, jací jsme byli. Ale můžeme se smířit s tím, jací jsme teď."
Přikývl, ale jeho zoufalství přesáhlo hranice snesitelnosti. Myslel si, že se bude zalykat radostí, až ji znovu uvidí, až uslyší její hlas, ale bylo to, jako kdyby vyvolal nejhorší část temnoty, která odjakživa přebývala

v jeho duši. Byla to chyba. Znovu se mu udělalo špatně. Měl pocit, jako by spolkl hlínu z hrobu, a tato hlína se mu nyní rozlézala žílami s mrazivým, hrozivým cílem - zničit jeho ducha.
"Nepopovídáme si?" zeptal se zoufale. "Nepopovídáme si o tom, jaké to bylo kdysi? Připomenu ti, jak se nám spolu žilo. Uvidíš, jak jsme kdysi byli šťastní…" a aniž čekal na její odpověď, spustil o jejich lásce, jako by to byla litanie, dlouhá a monotónní.
Začala mizet ještě dřív, než přišlo ráno. Jeho přítomnost a historka o dvou zamilovaných lidech byla tak nudná, že přemohla dokonce i síly, které ji nutily, aby tam zůstala. Rozplynula se postupně, zatímco Seumas nepřestával vyprávět, zmučeně a nudně odříkávat slova, která teď jednomu z těch, o nichž byla, nic neříkala. Jeho líčení bylo natolik úmorné, natolik prázdné, že ji to přivádělo k šílenství. Musela odejít, jinak by se proměnila v jednoho z šílených duchů, kteří straší v lesích a kopcích Rarotongy a nikdy nepoznají klid smrti.
"Nechoď," vykřikl. Po tvářích se mu řinuly slzy. "Za to, že jsem tě vyvolal, jsem zaplatil zradou. Ještě jsem za tu zašlou minci neměl dost…"
"Sbohem," zašeptala z mlhy, která teď plula nad travinami, jež se zjevily v prvním světle nového dne.
"Sbohem, můj skvělý Pikte. Už brzy budeme spolu."
Zůstal na svahu sám se zvukem větru -as vůní, která ještě dlouho visela ve vzduchu.
2
Seumas sešel stezkou z kopce. Hlavou mu vířily myšlenky. Slíbil, že zradí svého přítele Kieta, a dostal, co za to požadoval. Dorcha se zjevila a možná by s ním i zůstala, kdyby to chtěl. Mrtví jsou však jiní než živí, jak Seumas zjistil - a bylo to drahé zjištění. Dorcha, která se vrátila, nebyla tou Dorchou, jež odešla. Byli si navzájem příliš cizí a nedokázali spolu vydržet.
"Kde jsi byl?"
Seumas, bojující s pocity viny, prudce zvedl hlavu.
"Nikde. Co je ti po tom?"
Byla to Kluk-holka. Vlasy, zdobené mořskými lasturami a stužkami, měla úplně mokré. Zřejmě si byla časně ráno zaplavat v laguně. Jeho strohost a neurvalost ji viditelně zaskočily. Povytáhla obočí do klenutého oblouku, jak to občas dělávala.
"Promiň, že jsem na tebe vůbec promluvila," řekla. "Raději každému dej na vědomí, že máš špatnou náladu, nebo nám všem ukousneš hlavu."
"Ne - promiň, Kluk-holko," odpověděl Seumas. "Myslel jsem na něco jiného. Jsem unavený."
"Vypadáš unaveně. Byl ses zrána projít?"
"Ano, to je tím. Vyšel jsem si na horu. Pročistí se mi tam hlava. Měl jsem špatné sny a chtěl jsem se jich zbavit. Však to znáš."
Přikývla, uchlácholená jeho tónem.
"To tedy znám. Já mám špatné sny pořád. Asi to přichází s věkem. Ne - to není pravda, noční můry mě trápily už jako dítě. Uzavíráme kruh, Seumasi, tím to je. Vracíme se do dětství."
"Kéž by to byla pravda," povzdechl si nostalgicky. "Jak rád bych byl zase kluk."
Seumas opustil Kluk-holku a vrátil se do své chýše. Dirk byl někde s Craigem, takže ho nepřivítal nikdo. Z chýše čišela prázdnota. Vyčerpaný a nešťastný lehl si na rohož a za okamžik usnul.
O mnoho později jej ze spánku vytrhl nějaký zvuk. Vycítil, že v místnosti je někdo cizí. Prudce se posadil a ve světle, které se dovnitř linulo dveřmi, spatřil dvě siluety.
"Kdo je to?" zašeptal.
Odpověď dostal vzápětí: "Rian a Ti-ti."
V dalším okamžiku byl Seumas na nohou a v ruce třímal palici. Byli to bratři, za něž byla jednu dobu provdaná Dor-cha. Od doby, co od nich odešla, se ho Rian pokoušel zabít. Oba bratři ho obvinili, že ji odlákal, přestože jim samotná Dorcha řekla, že má vlastní hlavu a dokáže si v této věci rozhodnout sama.
"To nic," řekl Rian, postoupil dopředu a udělal uklidňující gesto. "Nepřišli jsme ti nic udělat."
"Tak proč jste přišli?"
Tentokrát odpověděl Ti-ti. "Chtěli - chtěli jsme slyšet, jak zemřela."
"Dorcha? Nejspíš si myslíte, že jsem ji zabil, co?"
"Ne," odpověděl Ti-ti. "Víme, že jsi ji miloval stejně jako my. My jsme byli tady a ty jsi byl tam. Nemohli

jsme jí ani přijít na pohřeb. Mysleli jsme si, že bys nám mohl říct, jak se to stalo a jestli o nás někdy mluvila, když jste se oba odstěhovali na Rarotongu."
Venku se slunce rychle klonilo k západu a zanechávalo na obloze zářivý ruměnec. Zdálo se, že prospal celý den. Pokynul oběma mužům, aby se posadili na rohož. Až teď si všiml, že oba mají šedivé vlasy a Rian je značně pohublý, svaly má ochablé. Kdysi ty dva nenáviděl, nyní ovšem vypadali jako neškodní starci. Podal jim rozpůlenou kokosovou skořápku, zda se chtějí napít, a oni přikývli.
"Chcete slyšet, jak zemřela?" řekl. "Nejdřív měla bolesti, ale pak její tělo začalo ztrácet cit. Žahla ji medúza. Věřili byste tomu? Že naši Dorchu může zabít něco tak pitomého jako žahnutí medúzy? Samozřejmě o vás před smrtí mluvila. Řekla mi, abych vám oběma vyřídil, že s vámi byla šťastná, když jste byli spolu."
Ti-ti uronil několik slz, když to vyslechl, a dokonce i Ria-novy oči vypadaly, jako by měl na krajíčku.
"To opravdu řekla?"
"Ano," lhal Seumas, který si to všechno vymyslel. "Chtěl jsem se za vámi zastavit, ale byl jsem unavený po cestě. Už nejsem, co jsem býval."
"To není nikdo z nás," poznamenal Rian a vstal. "Děkujeme ti, že sis na nás našel chvíli, Seumasi. Smrt lidi sbližuje. Už tě necháme být. Pohřeb byl hezký?"
"Krásný, jak pohřby bývají. Bylo to velice hezké rozloučení. Píšťaly hrály, bubny duněly. Rubáš měla z tisíce květů a její cestu lemovaly palmové ratolesti. Lidé naříkali a škubali si vlasy. Jiní se zase řezali ostrými lasturami. Jeden muž mi věnoval vyřezávanou kánoi, kterou opatroval s láskou jako něco posvátného, aby jí při spálení posloužila jako rakev."
"Tys ji nechal spálit?" podivil se Ti-ti.
"Chtěla, abych její popel přivezl sem a rozptýlil jej na ostrově, který milovala."
"A udělal jsi to?" zeptal se Rian.
"Tak jak si to přála, nahoře na svazích."
Bratři byli spokojeni a odešli do večerního šera. Seumas si od jednoho z ohňů donesl pochodeň, kterou si zapálil lampu. Tu pak postavil na okno své chýše tak, že její světlo zářilo dovnitř i ven. Sklíčeně si uvědomil, že dostal úkol. Princi Dagganovi a Siko to zatím neoznámil, ale věděl již, že Kieto se do svatyně vypraví této noci.
Když potom o něco později seděl přede dveřmi své chýše, Kieto prošel kolem.
"Jdeš si promluvit se svými atuami?" zeptal se poněkud hloupě. "Tam tě kroky vedou?"
Kieto se na starého přítele podíval. "Samozřejmě že ano. Přece to moc dobře víš, Seumasi. Potom se zastavím a promluvíme si. Měli bychom spolu probrat několik věcí. Myslíš, že bys mohl požádat Kluk-holku a Craiga, aby přišli také?"
Seumas slíbil, že to udělá. Kieto si šel dál po svých do té části ostrova, kde se hluboko v pralese, ve stínu skalního převisu, nacházelo Nejsvětější a nejobávanější. Stáli tam bohové ostrova, modly zasazené do věčně mokrého mechu kolem strašlivého Obřadního kamene.
Seumas se zmučeně díval, jak Kieto odchází do pralesa. Pak zalétl pohledem k domu na kopci. Věděl, že čekají na jeho znamení. Pokud měl dodržet slib, jejž čarodějce dal, musel to udělat teď. Jenže jak by to mohl udělat? Jak by mohl zradit svého přítele? Proč na takovou zradu přistoupil? Sobeckost a posedlost zemřelou manželkou ho svedly na nečestnou cestu.
Vstal a začal přecházet před chýší sem a tam. Nevěděl, co si má počít. Když teď došlo na věc, nedokázal Kieta zradit. Nešlo to. Správně by se měl odebrat nahoru do domu prince Daggana a oznámit jemu a Siko, že není schopen svou stranu dohody dodržet. Bylo pravděpodobné, že ho zavraždí, ale nic jiného si stejně nezasloužil.
Znovu vzhlédl k domu na kopci. Lampy náhle zhasly. To bylo zvláštní. Že by oba někam odešli? Určitě budou dychtivě čekat na signál od Seumase, aby se dozvěděli, kdy bude Kieto v Tapu-tapu ateji. Skoro to vypadalo, jako by již dostali znamení, které od něho chtěli.
Seumas se náhle otočil k vlastní lampě. Postavil ji na římsu okna, přibližně do výšky pasu. Chodil před ní sem a tam. Přerušované světlo. Seumas si s hrůzou uvědomil, že bezděčně vydal signál tím, jak přecházel tam a zase zpět, čímž zakrýval a odkrýval jeho paprsky těm, kteří se dívali shora. Pár na kopci by to viděl jako přerušované světlo.

Seumas se rozběhl ke skupině chýší pro hosty, které stály stranou místa, kde bydlel on.
"Craigu, Craigu, rychle sem! Kieto je v nebezpečí. Myslím, že se na něho chystá únos."
Craig se objevil téměř okamžitě. Z další chýše se vynořili Hupa a Kapu. Zanedlouho již skupinka klusala ke stezce vedoucí k Nejsvětějšímu a nejobávanějšímu. Seumas se jim v běhu snažil všechno vysvětlit.
"Je to moje vina," přiznal se Craigovi. "Zradil jsem ho princi Dagganovi a jeho ženě Siko."
"Té čarodějnici?" zamumlal Craig, jemuž v patách poskakoval Dirk. "O Čem to mluvíš, otče? Mlč, dokud to nebude za námi."
Seumas se nemohl dočkat, až se přizná ke své vině, ale kousl se do jazyka.
Když byla skupinka asi v polovině cesty, ozvalo se někde z pralesa hrdelní zavytí, z něhož stydla krev. Seumase z toho zvuku zamrazilo v zádech. Znělo to jako obrovský vlk, jenže kde by se v Oceánii vzal vlk? Tady vlci nebyli. Proto to musel být pes, ale Seumas nikdy neslyšel, že by některý z místních psů takto vyl. Znělo to, jako by ten tvor byl na lovu a chystal se zabíjet.
Dirk se naježil a z jeho hrdla se vydralo zlověstné zavrčení.
"Co to je?" zeptala se Hupa. "Čí to byl zvuk?"
Její bratr Kapu zbledl a zastavil se. "Dojdu pro pomoc," vyhrkl a rozběhl se stezkou zpět do vesnice.
Když ostatní dorazili na mýtinu Tapu-tapu ateje, spatřili Kieta, jak stojí zády opřený o vysoký Obřadní kámen a drží si levou ruku. Proti němu, zády ke skupince, se tyčil strašlivý netvor jako z těžkých snů. Holé tělo patřilo svalnatému chlupatému člověku. Hlavu to mělo z obrovského psa. Netvor se chystal zaútočit na Kieta.
Dirk zavrčel a vycenil zuby. Seumas rychle popadl zvíře za srst na krku, aby se nevrhlo vstříc téměř jisté smrti.
"Otče!" vyjekla Hupa. "Nehýbej se!"
Hbitě nasadila šíp na tětivu svého luku. Vystřelila ve stejném okamžiku, kdy démon zaútočil. Šíp zasáhl netvora přímo do zátylku. Úžas z utrženého zranění obludu zastavil, ale nesrazil ji na kolena. Právě naopak, otočila se a s lítým výrazem se podívala, kdo ji chce rušit. Oči v obrovské hlavě planuly hněvem. Slintající tlama se otevřela a odhalila krvavé tesáky.
"Odveďte mou dceru pryč!" vykřikl Kieto. "Kopuwai vás všechny zabije!"
Ale zdálo se, že Craig jeho příkaz neslyšel. Vrhl se vpřed s hbitostí a elegancí bubeníka, ze kterého se stal bojovník. V polovině vzdálenosti mezi ním a zvířetem byla do země zasazena kamenná socha Paikey, boha mořských nestvůr. Craig tento totem vyvrátil ze země. Tvarem se podobal obrovské válečné palici. Na dolním konci byl zašpičatělý, na horním měl zakulacenou hlavu s obličejem. Craig začal touto zbraní mávat sem a tam, jako by Kopuwaie vybízel, aby na něho zaútočil.
Druhý šíp vypuštěný z Hupina luku zasáhl křížence člověka a zvířete do prsou a odvedl jeho pozornost od Craigo-va pohledu. Netvor ze sebe vyrazil další zavytí, ze kterého se přítomným málem rozskočila hlava. Potom vyrazil vpřed s úmyslem dostat Hupu. Craig se rozkročil na šířku ramen a zapřel se. Když se zvíře snažilo proběhnout kolem něho, ohnal se kamennou palicí po jeho hrudníku.
Palice narazila do Kopuwaiových prsou ze strany a přihlížející zaslechli prasknutí kosti.
Kopuwai proto obrátil pozornost zpět na Craiga. Chmátl po něm silnými pažemi a zaklapl zuřivé čelisti, což doprovodil hrůzný, nepříjemný zvuk. O hlavu vyšší než Seumasův syn, málem ho popadl v ramenou. Ale Craig se již napřahoval k druhé ráně. Tentokrát palice dopadla obludě na lebku a rozmáčkla ji jako chlebovníkový plod. Lidské ruce vylétly vzhůru, aby psí lebku ochránily před dalším zraněním. Tvor zaskučel strachem a bolestí. Z tlamy mu vyklouzl jazyk.
Třetí rána kamennou palicí zasáhla tvorovo levé rameno.
Zvíře však ani teď nezemřelo, ale uteklo do pralesa. Ještě chvíli bylo slyšet, jak jeho nohy drtí podrost.
Seumas pustil Dirka a rozběhl se ke Kietovi. Našel ho, jak si drží pahýl na místě, kde měla být levá ruka.
"Mám ji oddělenou v zápěstí," zavrčel Kieto s viditelnými bolestmi. "Pomozte mi k ohni."
Craig vrátil Paikeu na místo, kde ho našel, přestože na kameni zůstaly stopy od krve. Paikea byl syn Papy, bohyně země. Craig ji chtěl odškodnit později. Teď byly jiné, důležitější věci.
Rychle Kieta odvedli pralesem zpět do vesnice. Tam mu ránu vypálili hořící pochodní. Výraz Kieto vy tváře vyjadřoval muka, jimiž trpí. Jakmile k ráně přiložili plamen, Kieto omdlel. Odnesli ho do chýše.
Craig si odešel promluvit se Seumasem, který teď stál mlčky opodál.

"Jak jsi to myslel s tou zradou, otče?"
"Říkali, že se mu nic zlého nestane," zašeptal chraptivě Seumas. "Slíbili, že nebude zraněn."
"To mluvíš o princi Dagganovi a Siko? Co ti řekli? Proč ses do toho zapletl, otče?"
Seumas svěsil hlavu. "Chtěl jsem naposledy vidět Dor-chu. Musel jsem ji vidět - ty to určitě pochopíš. Chtěl jsem se s ní rozloučit, vysvětlit jí…"
"Otče, to chceme všichni. Ale bohužel naši milovaní neumírají tehdy, když je všechno dokonalé. Vždycky zůstane něco nevyřčeno, nedodělano. Smrt není něco, co se dá hezky zabalit do pandánových listů jako chlebovníkový plod, převázat motouzem a jeho konce zastřihnout."
"Potřeboval jsem ji vidět."
"To říkáš pořád, jenomže tak přece cítíme všichni. Všichni si chceme naposledy promluvit. Všichni chceme odpuštění za svá provinění. Všichni chceme znovu stvrdit svou lásku. Ale smrt obvykle na něco takového nečeká. Ano, někdy máme štěstí a podaří se nám zbavit se své viny, ale častěji zůstanou všechny volné konce nespojené, všechny rány otevřené."
Seumas sklopil hlavu. Zjistil, že jeho syn má víc moudrosti než on, což mu vzhledem k jejich věkovému odstupu nepřipadalo správné.
"Mrzí mě to. Za to, že mi čarodějnice Siko dopřála poslední setkání s duchem tvé matky, jsem slíbil dát Daggano-vi znamení, až Kieto půjde k Obřadnímu kameni. Slíbili mi, že se mu nic zlého nestane. Myslel jsem si, že ho chtějí unést a držet v zajetí, dokud flotila neodpluje s Dagganem v čele. Půjdu za králem a obviním jeho syna."
"Nic takového neuděláš, otče. Jestli ty dva shledají vinnými, určitě popraví i tebe. Zrada je považována za stejně ohavný zločin jako pokus o vraždu. Jsme vlastně ve válce. V takovém čase je vynesený trest vždy přísnější než v dobách míru. Možná by tě nezachránilo ani to, že jsi Kietův přítel.
Nejlepší bude, když o tom pomlčíš. Doufám, že tě nikdo neslyšel, když jsme běželi Kietovi na pomoc. Kdyby se tě někdo zeptal, jak jsi na to přišel, že se něco stalo, raději řekni, že jsi už dřív uslyšel zavytí, kterého si nikdo z nás nevšiml."
"Je mi jedno, co se mnou udělají," odvětil Seumas. "Zasloužím si to."
"V tuhle chvíli je ti to možná jedno. Nedávno ti zemřela manželka, a proto si připadáš prázdný a unavený. Možná ani nevíš, zda žiješ nebo umíráš. Ale mně to jedno není. Jsi můj otec. Právě jsem ztratil jedinou matku, kterou jsem kdy měl. Nechci ve stejném roce ztratit i otce. Přestaň být sobecký dědek. Mysli na ostatní. Nemáš jenom mě, ale taky vnoučata. Předtím jsi nikdy nebyl takový slaboch. Přestaň se litovat, otče, a dej se dohromady."
"To se ti lehko řekne."
"To není pravda -je to hodně těžké. Není mi příjemné být neuctivý vůči svému otci. Ale kdybych si tě nevšímal, zničil by ses. Co ještě jsi dal Siko za to, že ti vytvoří Doršino zjevení?"
"Lioumeřiny zuby."
"Hm, nejspíš použije jejich magickou moc k tomu, aby na ostrově vyvolala nějaký svár. Dobře, že u toho nebudeme. To je všechno?"
"Myslím, že ano," řekl Seumas. Bylo to pro něj něco nového, nechat se kárat svým synem.
"Mimochodem, zuby té obryně jsou ze železa. Vyprávěl jsem ti o něm. Ze zbytku můžeme udělat hroty šípů."
"Železo? To je ten kámen, kterému říkáš kovl"
"Není to kámen, je to něco, co z kamene získáš, když ho roztavíš. Je to výtažek z kamene, jeho duše. Probodne i ten nejpevnější štít, nejsilnější kůži. Těch zubuje dost na tisíc hrotů pro šípy."
Craig vzal otce kolem ramen a pousmál se na něho.
"Dáme je všechny Hupě - ta umí zacházet s lukem a šípy jako nikdo jiný. Viděl jsi, jak se trefila? Navíc v položeru. Byl to přesný zásah."
Seumas přikývl. "Hupa je moc dobrá lučištnice. Myslím, že jsem lepší neviděl. Ale zubuje dost, aby se naplnil nejen její toulec, také mnoho dalších. Proti mečům nám to příliš nepomůže, aleje to alespoň něco pro začátek."
"No tak, otče, ty ses prostě rozhodl vidět všechno černě, že? Pojďme si dát s Kluk-holkou něco k jídlu. Ta tě vždycky dovede probudit k životu. Většinou to skončí tím, že se začnete o něco hádat, ale

přinejmenším tě to odvede od morbidních myšlenek. Napij se trochu kawy, ale nepřežeň to, nebo na tebe přijde plačtivá nálada…"
Bohové, pomyslel si Seumas, když šel za svým rázným, sebejistým synem, tohle je stáří, když se k člověku mladí chovají, jako by byl dítě? Ať už jsme v zemi Mlh a v nějaké bitvě, kde budou meče a koně. Potom tomu holobrádko-vi ukážu, kdo je otec a kdo syn. Pak pozná, kdo ví, co je to opravdový boj, a kdo neví nic.
ČTVRTÁ ČÁST:
Král plavovlasých skřítků a vil
1
Později Seumase zavolali k loži, na němž se Kieto zotavoval ze ztráty levé ruky. Po vypálení mu ránu pomazali balzámem a ovázali hojivými listy. V tomto stavu Kieto zápasil s návaly horečky, přesto chtěl slyšet odpovědi na několik otázek.
Kieto se Seumase zeptal, odkud se dozvěděl, že ariki je v nesnázích. Pikt mu řekl, že za ním ve snu přišla Dorcha. Neřekl to sice přímo, ale naznačil, že ho Dorcha upozornila, že Kieta někdo přepadl. Jelikož sny byly jedním z nejčastějších způsobů, jak duchové mrtvých komunikovali s živými, Kieto jeho vysvětlení přijal. Hupa ovšem spokojená nebyla a zeptala se, proč Seumas volal, že Kieta chce někdo unést.
"Varování bylo dost neurčité," pravil Seumas. "Pochopil jsem je tak, že je na něho přichystán únos."
Kieto nechtěl poslouchat, jak jeho přítele Seumase někdo kritizuje.
"Copak je důležité, jak se to dozvěděl?" otázal se ariki. "Zachránil mi život. Seumas je opravdový přítel, a byl jím vždycky, už když jsem byl malý chlapec. Mám ho rád stejně, jak bych měl rád svého otce nebo bratra. Je to muž, jaký má být, slavný bojovník, a many má tolik, kolik se tísní hvězd na střeše cest."
Seumas přijímal tuto zahanbující chválu mlčky, sledován ostřížím zrakem svého syna. Ostatní si jeho chování vyložili jako skromnost. Otec a syn už spolu o celé věci nepromluvili. Jiní lidé sice Seumasovo tajemství znali - princ a jeho manželka - ale měli dobrý důvod pro to, aby mlčeli. Craig k nim zavítal na krátkou, nepřátelskou návštěvu.
"Když bohové stvořili první lidi," řekl Craig tiše princi a jeho ženě, "došla jim lidská krev a museli v některých případech použít krev zvířat…"
"Znám tu pověst," řekl chladně princ.
"Pak také určitě víš, že v jistých případech lidé přebírají vlastnosti těchto zvířat. Z člověka, jenž v sobě má stopy krysí krve, se s největší pravděpodobností stane zloděj. Když má někdo krev z papouška, bude z něho ukřičený chvastoun. Z těch, kteří nosí krev mravenců, budou pilní, činorodí lidé…"
"Přejdi k věci," utrhl se na něho princ. "Chceš mi říct, že mi v žilách koluje krev nějakého špinavého zvířete?"
Craig se mu podíval přímo do očí. "Ne. Přišel jsem ti říct něco o sobě. Já v sobě mám krev ze žraloka. Zabíjím chladně a bez slitování. Jakmile se upnu na svou kořist, jedině smrt mi zabrání, abych ji roztrhal na kusy. Rozumíš mi?"
Přestože byl chráněn svým postavením a arogancí, princ Daggan se při pohledu do bezedných modrých očí tohoto mladíka viditelně zachvěl strachem.
"Jsem tápu," řekl povýšeně Craigovi. "Jsem princ."
"A já jsem kladivoun," odvětil Craig.
Craig nechal prince doutnat vztekem, že si nějaký poloviční Hivan, nízký syn nějakého skřeta, dovolil s ním mluvit, jako by byl tutua.
"Upeču si jeho oči," vrčel na svou ženu, když běhal po domě a ve slepé zuřivosti ničil různé věci bez ohledu na to, jestli je měl nebo neměl rád. "Jeho játra si udělám na rožni."
Siko, která si nikdy nedělala hlavu, když něco prohrála nebo nedosáhla kýženého výsledku, jeho rozčilování mírnila.
"Plýtváš svým hněvem a energií pro nic za nic," pravila. "To on trpí, proč jinak by sem přišel takto urazit prince? On touží po pomstě. Nedosáhli jsme svého cíle, to mě trápí víc než nějaký kluk, v němž to vře hanbou za to, co udělal jeho otec. Zapomeň na něho i na otce. Kdyby sem přišel s nějakým zlým úmyslem, řekla bych ano, dej ho zabít. Ale on trpí - tak ho nech, ať trpí dál."
Princ Daggan se okamžitě uklidnil. "Ty dovedeš všechno tak dobře podat, miláčku," řekl. "Já jsem tak

neschopný."
To jsi, pomyslela si, ale neřekla nic.
Dole ve vesnici měli těžkou hlavu z Kopuwaie. Tvor nezemřel a stále se někde volně pohyboval. Uchýlil se do tajné jeskyně v pralese a vrátil se doprovázen smečkou vzteklých dvouhlavých psů, které poštval na vesnici. Psi masakrovali slepice a domácí zvířata, dokud se Rarotonžanům nepodařilo většinu z nich zabít. Zbývající dva nebo tři zahnali zpátky do pralesa.
Skupina bojovníků pod vedením Kikamany pak objevila jeskyni, v níž Kopuwai žil. Pokusili se vykouřit ho tím, že zapálili ohně v ústí jeskyně. Když nevyšel, vypravili se dovnitř, kde zjistili, že netvor vlezl do úzké průrvy ve stropě jeskyně, aby unikl před kouřem, ale uvízl tam a udusil se.
Vzali jeho tělo, oddělili od něho psí hlavu a obě části rituálně pohřbili na opačných koncích ostrova.
"Je mi ho líto," řekla Hupa. "Jeho i ty ohavné psy stvořil nějaký zvrácený čaroděj. Kopuwai za to nemohl, že byl zrůda. Možná by bylo bývalo lepší chytit ho a vypustit ho na nějakém neobydleném ostrově, kde by nemohl nikomu ublížit."
"A pak, až by na ostrově skončil nějaký ubohý, nic netušící trosečník, Kopuwai by si ho dal k snídani," ozval se její bratr Kapu. "Stejně byl tak zuřivý, že bychom potřebovali armádu, abychom ho dostali do klece živého. Nechtěl bych být mezi těmi, kteří se o to pokusí."
Hupa pokrčila rameny. "Jenom mi ho byio líto," řekla.
Potom strhl pozornost příjezd havajské flotily vedené jedním ze synů havajského krále Nana-Uly. Bývalé členy Arioi, jako byl Craig, potěšilo zejména to, že na palubě byl slavný oceánský bard a astrolog Kama-Hau-Lele. Tento stařec doprovázel epickými básněmi o plavbách a slavných činech dávných hrdinů Nana-Ulovu cestu z jeho původního domova na Tahiti k ostrovu Havaj.
"Kama-Hau-Lele patří k nejslavnějším z našich lidí," řekl Craig otci. "A já se s ním setkám."
"Tvých lidí," rýpl si mrzutě Seumas.
"I tvých," odvětil Craig. "Strávil jsi tady větší část života než v zemi, kde ses narodil. Jsi už Oceánec, otče, ať se ti to líbí nebo ne. Ti tvoji Piktové by už dnes ani nepoznali, že jsi jedním z nich."
Pohled na havajskou válečnou flotilu byl jedním z nejúžasnějších, jaké se kdy Craigovi naskytly. Přestože všechno byly oceánské kánoe, přídě měly ověšené rozevlátými válečnými korouvemi v barvě žluté, červené a černé. Z přídí vyčnívaly vysoké, zakřivené desky, bohatě vyřezávané, na jejichž horním konci stál Tiki a rozhlížel se po osazenstvu kánoí. Bojové plošiny zbudované na přídi a na zádi byly plné náčelníků, kterým z ramen splývaly nádherné žlutočerve-né pláště a peleríny. Na hlavách měli vysoké, lesklé přilby, jejichž barvy zářily na slunci a odrážely se v mihotavých vodách laguny.
Hupa, jež stála vedle Craiga, přiznala, že ohromením úplně ztratila dech. Seumas a Kluk-holka tu podívanou mlčky obdivovali. Kieto byl již na nohou, pevný skoro jako dřív, a někam odešel přivítat Nana-Ulova syna.
"Slyšel jsem, že Havajci bojují v srpkovitých formacích, podobných vykousnutému měsíci," pravila Hupa. "Z jejich bojovníků jde velký strach, protože vypadají jako neporazitelní."
Craig, který již nenosil hivský účes se dvěma trčícími rohy, si připadal bezvýrazný a nezajímavý vedle těchto mužů a žen, kteří zjevem napodobovali ptáky. Mezi Tahiťany již podobnou nádheru viděl, jenže nedosahovala takové míry. Havajci mu připadali jako nějaká vyšší forma života, jako vznešení lidé, z nichž každý je velmožem.
Havajci se začali vyloďovat za doprovodu bubnů, píšťal a jiných dřevěných dechových nástrojů. Jeden z bubeníků zalétl pohledem ke Craigovi, když ho míjel, jako by ho zaujaly tři vytetované pruhy na jeho obličeji. Pak se s nechápavým výrazem podíval znovu, aby si prohlédl Craigovy nohy. Když uviděl, že má jednu potetovanou, vytřeštil oči. Nakonec zvedl oči k jeho vlasům. Tou dobou se již jeho kolegové začali divit, co se s ním děje, neboť se snažili udržet s ním rytmus.
"Rudé vlasy!" vykřikl rozrušeně Havajec. "To je Malovaná noha!"
Všichni hudebníci ihned přestali hrát. Náčelníci a další, méně významní muži, kteří právě vycházeli s velkou pompou a obřadností z mělčiny na břeh, zpražili nesouhlasnými pohledy tento hlouček mladých Havajců, kteří neplnili své úkoly.
Vzápětí jeden z flétnistů vykřikl: "To je přece slavný Ku-miki, bubeník Arioi! Je tady! Je tady!"
Vzrušeně se pustili k rozpačitému Craigovi, nahrnuli se kolem a zasypali ho otázkami. Vyprávěli mu,

kolik toho již slyšeli o jeho úžasném bubnování, a chtěli, aby jim zahrál. Když potom ke skupině hudebníků přišli náčelníci a uvědomili si, kdo je příčinou toho rozruchu, vzrušení nakazilo i je. Nakonec se dav rozestoupil a udělal cestu starému muži se zahnutou holí, který šouravým krokem došel až před Craiga.
"Já jsem Kama-Hau-Lele," představil se a podíval se Craigovi do zrudlého obličeje. "Ty jsi Malovaná noha Kumiki?"
Craig zvedl oči ke starcově laskavé tváři zbrázděné vráskami moudrosti. Stál tváří v tvář jednomu ze svých hrdinů.
"Ano," zašeptal. "Jsem Kumiki."
"Zahraješ nám, mladý muži? Dnes večer při hostině? Slyšel jsem, že tvým představením se nic nevyrovná, tak zručně jsou provedená."
"A já slyšel totéž o tobě," dodal si odvahy Craig. "Mohl bys nás poctít některým ze svých příběhů, jestli se večer postavím k bubnům?"
Stařec se usmál. "Bude to poctivá výměna."
Mladík, který si Craiga všiml jako první, vybíral od svých přátel lastury. Když se dav začal rozcházet, Craig se ho zeptal, co to znamená.
"Vyhrál jsem sázku," odvětil havajský bubeník. "Pošeptal jsem ostatním, že nám zahraješ - a oni se vsadili, že ne. My Havajci se rádi sázíme, kdykoliv a o cokoliv." Rozesmál se. "Vypadá to, že to moc nechápeš."
"My takovou zábavu neznáme," přiznal Craig. "Otče, slyšel jsi někdy o ‚sázení'?"
"To víš, že jsem slyšel," odpověděl nerudný Seumas. "Je to hra pro blázny. Můžeš za jediný večer přijít o všechno, co máš. Znal jsem chlapíka, který prohrál ženu a děti jen proto, že si myslel, že brouk dokáže v závodě na dvacet kroků porazit žábu. Jiný se vsadil s kamarádem, že za jediné dopoledne nasbírá v silném větru padesát vajíček na strmé skále. Nepodařilo se mu to, a tak přišel o chýši, kterou stavěl půl roku."
Craig se zazubil. "Přiznej se, ten s vajíčky jsi byl ty, že?"
"Klidně jsem to mohl být já," řekl Seumas. "A jestli jsem byl, můžeš mi věřit, že už se nikdy o nic nevsadím."
Havajský mladík se rozesmál, když ten rozhovor slyšel. "Já sázení miluju. Nic by mě nedokázalo zastavit. Kdybych měl království, klidně bych se o ně vsadil."
"Potom ti není pomoci, mladíku," zabručel Seumas. "Jsi ztracený případ."
"Co třeba střílení z luku?" ozvala se Hupa. "Sázíte si na výsledek střílení z luku?"
Chlapec si všiml jejího luku a toulce s šípy.
"To je jedna z hlavních věcí, na které sázíme."
"Nechceš se vsadit, jestli něco trefím?" zeptala se a nasadila šíp na tětivu.
Craig jí položil ruku na rameno. "Teď ne, Hupo. Později ti najdeme nějakého protivníka a uděláme soutěž."
"S mladou dívkou?" zeptal se mladík. "Klidně se vsadím o cokoli - naši lučištníci jsou skvělí."
Hupa přikývla a schovala šíp zpátky.
"Dobrá, přiveď vašeho nejlepšího lučištníka a uděláme malou soutěž."
"To je skvělé!" zvolal mladík.

Při slavnostní hostině, která se konala v noci, Craig zahrál Havajcům na bubny. Hosté poslouchali jako očarovaní. Seumas musel být na syna chtě nechtě velice pyšný. Několik přítomných Hivanů prohlásilo, že je jejich, a Rarotonžané nezůstali pozadu. Když se z davu vynoří hrdina, ti, kteří ho znají, si ho rozdělí.
Kama-Hau-Lele dodržel slovo a po Kumikiho vystoupení se jal vyprávět pověst o tom, jak polobůh Maui a jeho otec vytlačili oblohu výš, aby lidé pod ní měli víc místa.
"Boha oblohy Rangiho a bohyni země Papu již od sebe násilím oddělily Taného děti, stromy," odříkával stařec, "ale v těch dobách se stromy musely ohýbat pod tíhou oblohy a lidem nezbývalo než lézt po čtyřech. Když chtěli něco dělat - chytat ryby nebo lovit, pěstovat rostliny, stavět si nízké příbytky - museli se u toho krčit.

I slunce tento stav rozčiloval, neboť nad touto nízkou krajinou nemohlo putovat příliš daleko, což znamenalo, že lidé byli nuceni trávit většinu života potmě.
Nakonec Maui usoudil, že už má dost lopocení pod nízkou oblohou z modré skály, o kterou si všichni otloukali hlavy a rozbíjeli si nosy jak o ostré, tak o tupé výčnělky. Oslovil otce, méně významného boha jménem Irawhaki, a navrhl mu, aby společně zvedli oblohu výš. Jeho otec souhlasil, že je špatné, když lidé nemohou dělat svou práci z obavy, aby si nerozbili lebku.
Oba se zapřeli do oblohy rameny a postupně ji vytlačili výš a výš. Když ji dostali téměř do výšky hlavy, začali tlačit hlavami, ale i potom, když ji měli nad hlavami, stále nebyla dost vysoko. Mauiho otec byl bůh, a tak zařídil, aby on i syn narostli do výšky a mohli se do oblohy opírat dál. Nakonec se modrá skála dostala vysoko nad hlavy lidí, nad koruny stromů a dokonce i nad vrcholky nejvyšších hor.
Pak řekl Mauiho otec synovi, že už udělal dost, a vrátil se do svého oblíbeného podsvětního světa, kde se mu tak líbilo. Nebyl to svět mrtvých, ale nějaké jiné místo, kde žili jiní lidé. Byl to vlastně tentýž svět, který Maui objevil, když vytáhl kůl, na němž stál dům, podíval se do díry a uviděl, jak dole pod zemí chodí lidé.
Jenže ani potom Maui neměl pocit, že obloha je taková, jaká má být. Hrdina se zálibou ve šprýmech měl uměleckější sklony než Irawhaki. Nelíbily se mu nerovnosti, které na mnoha místech trčely, a proto si vylezl na oblohu a kamenným kladivem otloukl všechny vyvýšeniny a ostré výčnělky. Potom vyhladil boule. Nakonec vznikla obloha taková, jakou ji vidíte dnes: krásná, široká kamenná kopule z modré skály."
Craig byl okouzlen hlubokým, zvučným témbrem vypravěče a nadšeně pokyvoval hlavou, když příběh skončil.
"To se mi líbí," prohlásil Seumas, "když otec a syn dělají věci společně. Ale jednu věc jsem nikdy nepochopil. Proč je na toho Mauiho každý tak hodný."
"To je tím, že byl jedním z pěti bratrů," odpověděl Craig, "a vlastně tím nejmladším. V našich pověstech se to hemží mladšími bratry, kteří mají v rodině velice nízké postavení a musejí využít svou chytrost a mazanost, aby si polepšili."
Další den ráno se konala soutěž v lukostřelbě. Jelikož lidé se o ní bavili předchozího večera při oslavách, celá akce se rozrostla. Shromáždilo se mnoho mladých mužů a několik žen - Craig tušil, že všechny pocházejí z Hupina tajného spolku Whakatane - aby navzájem poměřili své schopnosti.
Než soutěž začala, havajští a raiatejští mladíci se mladým ženám posmívali a vyptávali se jich, proč si hrají na to, že jsou dobré v mužných sportech. Ale posměšky jim zamrzly na rtech, když dívky začaly svými šípy zasahovat cíle. Nakonec se rozpoutal boj mezi jednou členkou Whakatane a havajským mladíkem. Tou dobou již mnozí sázkaři v davu tiše fandili dívkám.
Nakonec své sázky prohráli, ale jen o vlásek. Mužům bylo jasné, že ženy dovedou zacházet s luky a šípy stejně dobře jako oni a že nakonec jeden z nich zvítězil jen zásluhou štěstí. Vítězem příštích závodů se klidně mohla stát žena. Vystřízlivělí muži odešli zamlkle, o něco moudřejší, než byli před soutěží.
"Dobrá práce, Hupo," řekl Craig. "Skoda toho posledního šípu."
Hupa vypadla ze soutěže dřív, než si vzhledem ke svým schopnostem zasloužila, přesto byla spokojená, že muži nezvítězili s velkou převahou.
"Myslím, že jsme jim ukázaly, že příště udělají moc dobře, když budou zticha, až uvidí některou z nás se zbraní v ruce."
"Myslím, že jste jim nasadily pořádného brouka do hlavy - Havajci ze začátku hodně prohráli, když sázeli na své mladíky."
Hupa do něho šťouchla a spokojeně se na něho usmála.
"To je dobře," řekla.

Spojené flotily Rarotongy, Raiatey a Havaje tiše vypluly k Tongatapu. Tam se měly setkat se samojskou, hivskou, tonžskou, fidžijskou, tahitskou a mnoha a mnoha dalšími flotilami, s nimiž vytvoří jednu mocnou armádu k útoku na zemi Mlh. Barevné praporce vlály ve větru, plachty ve tvaru klepet se nadýmaly a kormidelní vesla krájela vlny.
Na palubách tipairuí a jiných plavidel se navigátoři bavili mezi sebou, porovnávali si lasturové mapky a

diskutovali o bodech na větrné růžici. Kapitáni na sebe navzájem pokřikovali a přáli si přízeň bohů, zejména Tangaroy, velkého boha moře, po jehož zádech budou klouzat. Posádky volaly na posádky a bojovníci na bojovníky. Když Ra vykročil na modravou střechu cest a usmál se na statečné Oceánce připravené vyrazit do neznáma, ve vzduchu bylo cítit ohromné vzrušení. Plavci přinesli oběti Iře, matce hvězd, na jejíž vedení plavidla zůstanou odkázáni několik dalších měsíců.
Kahunové a tohungové měli plné ruce práce s obřady na plavidlech i v ostrovních svatyních. Bylo třeba obrátit se na předky a požádat je, aby vystupovali jako prostředníci mezi lidmi a bohy. Oběti hořely v ohních, ahu byly zasypány ovocem a masem a čekaly, až si to neviditelné ruce odnesou. Náboženství a magie hučely mezi stromy, hvízdaly v lanoví kánoí a šelestily plavcům ve vlasech.
Raiatejci a dokonce také lidé, kteří přepluli na kánoích až z Borabory, se shromáždili na plážích, aby je bouřlivě vyprovodili a zamávali jim na rozloučenou. Na moři a na břehu duněly bubny. Lidé házeli do oceánu květy, které se pak houpaly na hladině. Tiki se v mnoha podobách obrátil tváří do směru Te muri na větrné růžici.
Jakmile vypluli na oceán, flotily se nesnažily být neustále pospolu. Nemělo smysl, aby se tolik plavidel tísnilo u sebe při tak daleké cestě. Za jistých okolností - když se přihnala bouře nebo prudký vítr - to mohlo být dokonce nebezpečné. Mohlo se stát, že jedna bude vržena na druhou. Některé byly každopádně rychlejší a pluly napřed, jiné dávaly přednost jinému využívání větru a maličko odlišnému kursu. Po prvních několika dnech se rozdělily, rozprostřely se po moři, přesto však každé plavidlo mělo na dohled alespoň jedno další.
Posádka a pasažéři si zvykli na zaběhnutý režim, kdy se den rozdělil na tři části, aby jedna směna byla stále vzhůru, v neustálém střehu. Pokud se jednalo o Polahikiho kánoi, nemytý, ale spolehlivý kapitán nechal hlavní flotilu plachtit s nejlepším využitím větru, sám však nabral kurs, o kterém věděl, že ho zavede do rychlejších proudů, které tak v konečné fázi pomohou jeho lodi dostat se před ostatní kánoe.
Nakonec se stalo to, co se muselo stát, a Polahiki zjistil, že je sám. Když zpozoroval zelený nádech na spodní straně vzdáleného mraku, poznal, že je tam ostrov obklopený lagunou, která se takto odráží. Poněvadž jim na palubě začínaly docházet zásoby a náhodná vlna je připravila o poslední zbytek kokosových ořechů, rozhodl se zastavit u tohoto neznámého ostrova a doplnit zásoby tím, co bude ostrov moci nabídnout.
Za svítání Hine-tu-whenua zlehka pomohla kánoi do vcelku hezké, průzračné laguny s barevnými koraly, kde se to doslova hemžilo rybami, kraby, úhoři a měkkýši. Z ostrova nestoupal žádný dým a nikde nebylo vidět známky, že by byl obydlen. Zdálo se, že náhodou narazili na Daleký ráj. Seu-mas, Hupa, Craig a Kluk-holka stáli na palubě, když tipairua vklouzla do tyrkysových vnitřních vod a zlehka narazila na korálové písky mělčiny.
"Výborně," zvolal Polahiki, "bereme vodu, kokosy a všechno ostatní, co najdeme. Pojďme na to. No tak, hoďte sebou. Do soumraku chci být odsud pryč. Nedůvěřuji těmhle osamělým ostrovům ztraceným uprostřed prázdnoty."
"Podívejme, jakého rázného kapitána jsme si vybrali," řekla polohlasně Kluk-holka. "Nevím jak vy, ale já se jdu podívat, co je za těmi stromy na pobřeží."
"Je to dobrý nápad?" zeptal se Seumas. "Víš, že jsme se tak už dostali do potíží. Co když je to nějaký očarovaný ostrov? Třeba tam bydlí divoká taniwha a jenom čeká, až bude moci sežrat nějakého zbloudilého námořníka…"
"Já jsem taniwhu ještě neviděla," ozvala se rozechvěle Hupa. "Co kdybychom se šli podívat, zda nějakou nenajdeme?"
"Já už jsem na takové věci starý," odmítl Seumas. "Aleje pravda, že všechny očarované ostrovy, na nichž jsem zatím byl, nevypadaly na první pohled lákavě. Obvykle je na nich horko a dusno, koraly v laguně jsou mrtvé a odporné man-grovy sahají až k vodě. Tenhle ostrov budí dojem, jako by jej vytvarovaly ruce nějakého šťastného boha."
"Pokud jde o mě, já moc stará nejsem," prohlásila Kluk--holka. "Ještě ne. A tenhle ostrov mi připadá naprosto kouzelný. Ve vzduchu dokonce nejsou žádné mouchy ani jiný nepříjemný hmyz. A poslouchejte ptáky, jak zpívají! Co ty, mladý Craigu? Půjdeš s námi? Pojďme na průzkum alespoň kousek do vnitrozemí."

"Asi bych měl jít, abyste se do ničeho nepřipletli," odvětil Craig.
Hupě se taková odpověď nelíbila, a také se proti ní ihned ohradila. Řekla, že se o sebe dokáže postarat sama. Craig se omluvil s tím, že zná její schopnosti, "…ale mladická kuráž nestačí, Hupo. Potřebuješ také zkušenosti. Já už jsem byl za život na mnoha podivných ostrovech. Kluk-holka taky. Ty jsi sotva vytáhla paty z Rarotongy."
Vypravili se tedy na břeh ve třech. Seumase nechali na lodi, aby s Polahikim dohlédl na ukládání zásob.
2
Jakmile trojice průzkumníků pronikla krajní linií stromů, narazila na kopcovité traviny, které za ní začínaly. Bylo to úžasné místo. Craig řekl Hupě, že se trochu podobá krajině, jakou mu popisoval Seumas, když mluvil o zemi Mlh. Čas od času trčel k nebi osamocený strom, ale většinou to vypadalo jako velké vlny na oceánu, klesající a stoupající v ladných ženských křivkách. Údolí spadala do strží, jimiž se valily prudké bystřiny s břehy porostlými divokou květenou.
Trojice přátel se vydala napříč loukou plnou rostlinek, jejichž drobné květy ohýbaly stonky do elegantních, miniaturních oblouků. Nad rostlinkami s bzukotem poletoval hmyz, podobný zářivým kamínkům. Ptáci se spouštěli do hustých travin a vzápětí vzlétali s něčím v zobáku - stéblem uschlé trávy, ochmýřeným semínkem, kouskem potravy. Z trsů bylin se linuly krásné vůně.
"To je nádhera," hlesla Kluk-holka. "Viděli jste někdy něco kouzelnějšího?"
Hupu začala zmáhat ospalost. Dívala se, jak se ostatní s povzdechem ukládají do trávy. Craig si lehl opodál. Kluk--holka ozdobila svou elegantní, dlouhou postavou nedáleký pahorek. Všichni tři se tam uložili v paprscích hřejivého slunce a nechali si laskat řasy příjemným vánkem. Oči se jim postupně zavíraly, až všichni tři krátce po sobě usnuli.
Když se Hupa probudila, po svahu vanul studený větřík, z něhož jí začala být zima. Kluk-holka tiše chrápala na stejném místě, kde usnula. Craiga nebylo nikde vidět. Zůstal jen otisk v trávě, kde ležel jeho tělo.
Hupa se posadila a rozhlédla se po okolí. Krajina se nezměnila, pouze se přes ni nyní hnaly stíny mraků. Taková pošetilost, usnout na místě, o kterém nic nevěděli! Všechny je ve spánku mohl pobít nějaký místní kmen nebo je mohla sežrat taniwha. A kam se poděl Craig? Určitě by neodešel, aniž by ji s Kluk-holkou vzbudil.
"Vstávej, Kluk-holko!" vykřikla. "Craig zmizel!"
Kluk-holka se zavrtěla, posadila se a rychle si protřela oči. Ozdoby ve vlasech a na jejích šatech se rozchřestily.
"Cože? Co se děje? Že bych si chviličku zdřímla?"
Hupa chodila dlouhými kroky kolem. "Všichni jsme spali jako zabití celou věčnost," odpověděla. "A Craig je teď pryč. Přece by jen tak neodešel a nenechal nás tady."
Kluk-holka se znenadání vzpamatovala. "Ne, to by určitě neudělal." Ohmatala si hlavu. "Několik lastur mi chybí," prohlásila, "a jedna či dvě stužky. Kdo mi je mohl ukrást? Kdo to mohl udělat, aniž mě probudil? Podívej, na tapové látce mám nějaké otisky. Vidíš něco? Nějaké stopy?"
"Dívám se," odpověděla Hupa a očima propátrávala zem. Vtom narazila na nepatrnou stezku, kde byla zohnutá tráva. Nedaleko našla stopy, které tam po někom zůstaly. Musely patřit Craigovi. Tu a tam byla rozšlápnutá květina, rozdrcená houba. Zdálo se, že ten, kdo Craiga odvedl, použil spíš přesvědčování než sílu, neboť otisky ukazovaly na klidnou chůzi.
Ale proč by odvedli jen jednoho ze tří a zbylé dva tam nechali? Nedávalo to smysl. Byl snad Craig náměsíčný? Proč nezakřičel, že jsou přepadeni?
"Já půjdu po těch stopách," pravila Hupa. "Ty se vrať na pláž a řekni Polahikimu, co se stalo."
"Neměly bychom se na kánoi vrátit obě?" zeptala se zestárlá Kluk-holka. "Mohlo by to pro tebe být nebezpečné."
"Jsem dobře vyzbrojená," odpověděla Hupa. "Taky by ses tak dohadovala, kdyby tu místo mě byl Craig a já bych byla unesená?"
"Ne," přiznala po pravdě Kluk-holka. "Ale jsi dcera válečného náčelníka. Cítím - cítím se za tebe do jisté míry odpovědná. Nevím, jestli je ode mne správné nechat tě jít."
"Nic správného nebo nesprávného na tom není," odsekla Hupa. "Prostě jdu a hotovo. Buď pojď se

mnou, nebo se vrať a přiveď pomoc. Vyber si jedno nebo druhé."
"Když to stavíš tak, nemám moc na vybranou, co? Buď opatrná, Hupo. Jak řekl Craig, jsi šikovná, ale ještě nemáš zkušenosti. Nespěchej, zvažuj okolnosti…"
"Jistě, jistě," vyhrkla netrpělivě Hupa a pustila se druhou stranou louky dolů. "Řekni to ostatním."
Impulzivní mladá dívka si brzy našla své tempo a kráčela po jasně viditelné stopě, která na louce zůstala. Překonala potok a údolí, minula husté mlází a zdolala několik pahorků. Nad ní se po střeše cest hnaly mraky jako kánoe, které spěchají, aby byly v přístavu dřív, než padne noc. Jejich stíny ubíhaly po kopcích před ní a mizely v horách za nimi. Podle toho vysokého hřebene ostrých štítů byl ostrov větší, než se v první chvíli zdálo.
Aby si dodala odvahu, začala si předříkávat básně a hledat pro ně melodii svým vysokým, čistým zpěvavým hlasem. Měla pocit, že je zbytečné být zticha. Ten, kdo unesl jejího společníka, stejně věděl, že tam je. Ubírala se viditelnou pěšinou dál a dál, až si najednou uvědomila, že není sama, že má kolem sebe jiné bytosti, které ji doprovázejí a drží s ní krok.
Překvapeně se rozhlédla kolem sebe a spatřila plavovlasé muže a ženy, kteří nebyli větší než děti poloviční vzrůstu ve srovnání s ní. Nedívali se na ni, pouze šli vedle ní a za ní. Na sobě měli oděv z tenoučkého materiálu, který se lehce vlnil ve větru a odhaloval dokonalá nahá těla pod ním. To, že si jich všimla, na ně nijak viditelně nezapůsobilo. Ve vlasech a kolem těl měli tucty obrovských květů v mnoha barevných odstínech. Vůně, které z nich vycházely, byly neodolatelné. Na nikách a na nohách měli zvláštní mihotavá tetování, trup a tváře jich však byly prosty.
Hupa okamžitě poznala, že se ocitla mezi skřítky a vílami.
Zastavila se a zeptala se jednoho ze skřítků: "Jste Nesouměřitelní, Tipairu z kopců a lesů?"
"Ne," odvětil skřítek. Znělo to jako šelestění křehkých suchých listů. "My jsme jiný druh bytostí, Turehu z Rarohengy -"
"Z Rarohengy?" polekala se. "Slyšela jsem od našich vypravěčů, že Rarohenga je krajina pod zemí."
"To je pravda," odvětila víla, jíž větřík zvedal dlouhé, lehké žlutohnědé vlasy. "Ale tady můžeme jeden měsíc v roce vyjít na zem."
"Můžeš mi říct, kde je můj druh?" zeptala se bázlivě víly. "Je to muž s rudými vlasy."
"Mohu," ozvala se další víla z houfu, který se kolem ní nahrnul a začal jí maličkými, jemnými prstíky osahávat nohy a pás. "Ten krásný muž, jehož vlasy mají barvu večerního slunce, je u krále skřítků a vil Uetongy. Říká se, že by si měl vzít princeznu Niwareku. Bude se tančit, až na svahu vypučí květy. Bude hrát hudba, až rozkvetou kvítky na větvích stromů."
"Kdo je princezna Niwareka?"
"No přece dcera krále, kdo jiný?" přišla odpověď doprovázená zvonivým smíchem. "Je to víla, jejíž kráse se nic nevyrovná. Je tak krásná, že stromy vzdychají radostí. Je mnohem hezčí než ty. Niwareka je zosobněná ctnost. Je to čistota bez poskvrnky. Niwareka je panenská jako kapky mořské vody ve větru. Nějako někdo, koho bychom mohli zmínit, kdybychom chtěli být neslušní k cizincům."
Víla se podívala na Hupu a její družka se začala nepříjemně chichotat.
Hupu tato odpověď zaskočila, ale ne nadlouho. Pochopila, že víly ji mají za Craigovu milenku a čekají, že bude žárlit. Vynášely ctnosti své princezny, neboť si myslely, že Hu-pa chce od ní Craiga získat zpět.
"Měli byste vědět, že jsem též panna," ohradila se, "a v tuto chvíli po žádném milenci netoužím. Muž, kterého jste zajaly, je stejně již ženatý a má děti. Což byste sobecky chtěly ukrást muže manželce, kterou miluje?"
"Ano," odvětila jednoduše víla. "Ty jsi nevěděla, že jsme sobecká stvoření?"
Turehu dovedli Hupu do vesnice obklopené přirozeným plotem z trní, jehož větvičky pokrývaly trny dlouhé asi jako prst. Jedna víla zatrylkovala zvláštním jazykem. Brána opatřená hroty se otevřela a drobné bytosti vtáhly Hupu dovnitř. Za trnitým plotem byly malé chýše s vyřezávanými vstupy a uprostřed vesnice stál jeden velký dům, který sloužil jako shromaždiště.
Kolem shromaždiště se tísnilo na tisíc dalších skřítků a vil. Na trůnu vyřezaném z živého, rozkvetlého stromu pohutukawa seděl mírně tělnatý skřítek a tvářil se nedůtklivě. Posezení mu změkčovaly červené květy, které jako by se láskyplně obtáčely kolem jeho podsaditého těla.
Hupa vytušila, že to je určitě král Uetonga. Když se mu podívala do očí, všimla si, že jsou nachové se

žlutohnědými tečkami. Nebyly to lidské oči. Vypadaly, jako by patřily nějakému exotickému zvířeti, nějakému bájnému tvorovi z jiného světa. Dlouhé, hebké, bohaté vlasy pískové barvy mu vlály kolem drobného těla, takže to vypadalo, jako by měl dvakrát větší hlavu než ostatní. Stejně jako další skřítkové a víly byl oblečen do nějakého slaboučkého materiálu, který unášel i ten nejslabší vánek.
"Kdo nám to sem přichází?" zvolal král. "Další člověk zvenčí? Přinesla jsi mi dary? Krásný plášť? Nebo něco vyřezávaného z kůže?"
"Přišla jsem si pro svého přítele," řekla kurážně Hupa. "Jiného příslušníka mého kmene, kterého tady držíte."
"Myslíš toho muže, kterého jsem očaroval? Musí tady zůstat. Ožení se s mou dcerou. Jestli nemáš žádné dary pro krále skřítků a vil, pro pána Turehu, musíš rychle odejít, než tě obelstíme o oči v hlavě nebo prsty na nohou."
Ale Hupa byla rozhodnutá, že odejde jedině s Craigem, který by byl na vždycky ztracen, kdyby jej v brzké době nevymanila z kouzla, kterým byl očarován. Jakmile by se tyto drobné bytosti vrátily pod zem do Rarohengy, Craig by nikdy nenašel cestu zpět, ani kdyby chtěl odejít. A že dovedly smrtelníky přesvědčit, že chtějí zůstat!
Hupa poodešla od hlavní skupiny skřítků a vil a zůstala stát vzadu, když přišel Craig. Oči měl prázdné a na tváři výraz prosťáčka. Po boku měl vílu se žlutohnědými vlasy, které byly tak dlouhé, že je za sebou táhla prachem. Její obličej byl krásný jako bílá lastura. Mile se usmívala a neustále vzhlížela k obluzenému Craigovi, jako by to bylo nejkrásnější stvoření v celé Oceánii.
"Podívej!" zvolal král na Hupu. "On nechce odejít. Miluje mou dceru, vílí princeznu. A ona ho bezmezně obdivuje -zbožňuje ho. Je pro tebe ztracený."
Hupa na to nehleděla a zůstala ve vesnici až do soumraku. Skřítkové a víly vůbec nešli spát, nýbrž tančili celou noc a ráno vypadali stejně čile jako předtím. Jejich hudba bránila Hupě skoro celou noc usnout, ale přesto se jí podařilo trochu si odpočinout. Ráno za ní drobné bytosti přišly, s obličeji rozzářenými vzrušením z jejich reje, a pověsily jí na krk květinové věnce.
Craig vypadal vyčerpaně, ale přesto se tančilo dál, i když svítání přešlo v plné denní světlo.
Hupa znovu předstoupila před krále. "Chci si tohoto muže odvést s sebou," prohlásila. "Co musím udělat, abyste ho propustili?"
Král se jí podíval přímo do očí a jí se zatočila hlava, jako by měla závrať.
"Umíš hrát na flétnu tak líbezně, že nás očaruješ svým talentem a přinutíš nás, abychom ho nechali odejít?" zeptal se král.
"Ne," přiznala Hupa. "Nemám hudební nadání."
"Umíš recitovat básně tak krásné, že ten, kdo je uslyší, zapomene dýchat?"
"Ne. Nesložila jsem žádné básně ani písně."
"Umíš zpívat hlasem, který vyláká ze stromů pohukutawa rudé květy?"
"Neumím hrát, neumím recitovat, neumím zpívat."
"Co tedy umíš?"
Bleskurychlým pohybem nasadila šíp na tětivu luku a namířila jej přímo na krále.
"Dokážu rozrazit tvé maličké srdce vedví ze sta kroků," řekla, "a s jedním okem zavřeným."
Skřítkové a víly zalapali po dechu a okamžitě přestali tancovat. Všichni vyděšeně zírali na smrtelnou dívku, jež zbraní ohrožovala jejich krále. Princezna Niwareka pronikavě zapištěla.
Král se na Hupu pousmál.
"Cože, ty bys chtěla pazourkem a dřevem usmrtit krále skřítků a vil? Nevíš, že pocházíme ze skal a stromů?"
"Na tomto dři ku je upevněn hrot zhotovený ze železa, ze zubů obryně Lioumere! Jsou to magické šípy. Nikdy neminou cíl. Podívej se mi do očí, jestli pochybuješ, že je to pravda. Věřím, že král skřítků a vil dovede odlišit pravdu od lži, když poslouchá smrtelníka."
Skřítkové a víly se znovu ohromeně zajíkli.
"Železo?" zeptal se tiše, nejistě král. "Co je to železol"
Hupa zopakovala, co jí řekl Seumas.
"Železo je kov. Kov je výtažek z kamene, jeho duše. Dokáže porazit krále. Zničí armády. Železo

probodne i nejpevnější štít ze dřeva nebo kůže, nejtvrdší prsní plát z želvího krunýře. A - co je důležité pro někoho jako jsi ty, králi -tohle železo je očarované!"
Hupa se otočila a vypustila šíp na palmu. Zajel do měkkého kmene, jako by to byl krk, a probodl jej naskrz. Ostrý železný hrot rozštípl tenký kmen na dvě poloviny, které od sebe odpadly každá na jednu stranu. Vypadalo to, jako by někdo sekerou rozťal třísku na podpal. A dokázala to štíhlá mladá dívka!
Král skřítků a vil se postavil. Dívka i její obratné zacházení se zbraní na něho udělaly dojem.
"Máš ještě víc takovýchto šípů s očarovanými železnými hroty?"
Hupa promluvila pomalu, tiše a přesně, protože skřítkové a víly mají citlivé uši a používají obřadnější jazyk než obyčejní lidé.
"Mám tři takové šípy a tento skvělý luk, jejž mi zhotovil Seumas od Černé vody z národa Piktů. Je to horský skřet ze zvláštního místa, které se jmenuje země Mlh. Muž s rudými vlasy, jehož držíte v zajetí, je syn Seumase Černého. Žádám tě, abys ho propustil, jinak tě zabiji, králi Uetongo."
Přihlížející opět zatajili dech. Viditelně je zděsilo, že tento člověk vyhrožuje jejich králi, kterého považovali za nesmrtelného. Ustoupili a čekali, že Uetonga dívku sežehne pohledem. Ale moudrý král naklonil hlavu na stranu a usmál se.
"Ty ho určitě miluješ, jinak bys nevyhrazovala králi skřítků a vil v zemi, kde je doma."
Hupa se zarděla až po kořínky vlasů.
"Myslel jsem si to," prohlásil Uetonga. "Moje dcera dostala radu, aby si nebrala muže, kterého miluje žena z jeho rodu, ale pouze takového, jenž je určitě svobodný a volný jako kmen plovoucí v oceánu."
Otočil se k Niwarece. "Copak, dcero? Myslela sis, že připravíš jinou dívku o milence? Já mám pocit, že se musí vrátit zpátky."
Princezna Niwareka vystoupila. Její bledá pleť zrůžověla rozrušením.
"NE!" vykřikla.
"Tiše, dcero," odvětil král.
Uetonga vstal, sestoupil z trůnu a zastavil se před Hupou. Vrcholek jeho rozevlátých vlasů, které vypadaly jako chmýří pampelišky, jí sahal jen do pasu. Přesto z té byíůstky cítila nesmírnou sílu. Cítila, že kdyby král chtěl, stačilo by, aby luskl prsty, a ona by shořela jako troud.
Avšak o Turehu bylo známo, že jsou to čestné bytosti, které se raději dohodnou, než by kradly. Král vytáhl další šíp z toulce, který měla Hupa za pasem, a pozorně si prohlédl hrot.
"Je velice ostrý," poznamenal, "hladký a těžký."
"V Oceánii nic podobného není."
"Ukaž mi, jak střílíš ze svého luku."
Hupa mu to předvedla. Zdálo se, že král pochopil postup velice rychle. Zanedlouho se druhý šíp zarazil do palmy, jež se rozštípla vedví stejně jako ta předchozí. Král si luk ponechal i poté, co vystřelil. Pak vytáhl z Hupina toulce třetí šíp s železným hrotem. Nasadil šíp na tětivu a namířil jím na Hupino srdce.
Dívka zvedla bradu a zůstala stát bez hnutí, bez zachvění. Skřítkové a víly čekali se zatajeným dechem, až šíp vypustí, ale nakonec král přestal tětivu napínat.
"Vezmi si svůj luk a šípy," podal jí je zpátky. "A teď si poslechneme toho rusovlasého. Možná ho propustím, jestli se mi zachce."
S těmito slovy luskl prsty a Craig zakroutil hlavou, jako by procital z nějakého transu. Princezna Niwareka zavřískla tak, že by z toho kanci praskly bubínky. Přitiskla se na Crai-ga, který se nechápavě rozhlížel kolem sebe.
"Já jsem ho našla," zavřískla, až Hupu rozbolelo v uších. "Našla jsem ho, když spal na chladném kopci. Okouzlila jsem ho sladkou medovou rosou, kterou jsem mu podala vlastními rty. Polibkem jsem ho probudila, polibkem jsem ho očarovala a něžně jsem se s ním pomilovala. Já ho chci. Chci ho mít. Je můj. Nemůžeš ho pustit. Povídám ti, že ho chci\ Nechám si ho."
Když dupla nohou, květiny v kruhu kolem zvadly a uhynuly. Když začala dštít zlobu na kruh skřítků a vil, který ji obkličoval, jeden strom seschl až ke kořenům. Když potom vyfoukla z roztomilého nosíku horký vzduch, potok vyschl a ryby, které v něm žily, lapaly po dechu a lekaly.
"Co se to děje?" zeptal se Craig. Díval se, jako by si stále myslel, že je zajatcem nějakého těžkého snu. "Kde to vůbec jsem?"

"Chystal ses odejít do Rarohengy, s laskavou pomocí krále Uetongy, vnuka Ruau-Moka, boha zemětřesení," odpověděla Hupa. "Zajali tě skřítkové a víly, ale šlechetný a velkomyslný král ti chce dát svobodu."
"Možná," opravil ji Uetonga, jehož výraz nadále zůstával záhadný. "Možná."
"A kdo je tohle?" zeptal se Craig. Snažil se kvílející princeznu setřást, ta se ho však držela stejně jako štítovec žraloka. "Co jsem jí udělal?"
"Nic," usmála se Hupa. "Chce, abys ji miloval."
Tvář princezny, za normálních okolností hezká, byla teď ošklivě pokřivená. Craig si ji soucitně prohlížel. Několik vil od něho princeznu odtrhlo, vypáčilo jí prsty od sebe a donutilo ji tak, aby ho pustila. Několik svých družek kousla maličkými bílými zoubky do ruky a zanechala jim na kůži dokonale půlkruhový otisk. Drásala jim tváře. Vypadalo to, že jsou na její záchvaty vzteku zvyklé, protože se smály.
"Niwareka potřebuje stálý přísun mladých smrtelných mužů, aby se mohla trápit," řekl král. "V Rarohenze je již dvanáct nešťastných ženichů, o které má vrtkavá dcera ztratila zájem. Všichni jsou do ní velice zamilováni. Touží po její společnosti, vzdychají a pláčou, ale ona si jich přesto nevšímá. Jakmile si s hezkým člověkem chvíli pohraje, nabaží se ho. Takový osud možná potká i tebe, mladý muži, pokud na mne neuděláš dojem."
Niwarečina uslzená tvář se na okamžik vynořila z dlaní. "Když nemůžu mít ho, chci nějaké dárky," prohlásila. "Přines mi nějakou krásnou řezbu z velrybí kosti - velrybí zub ozdobený nějakým mořeplavcem. Přines mi nějaké vzácné lastury, obručanku, slávu moří nebo bokosanku. Přines mi červená pírka z ptáka kula. Chci látku z tapového lýka s hezkými hnědými vzory. Chci krásné perly ze dna oceánu. Chci - chci - chci…"
"Budeš mlčet, dcero, a ukážeš, že umíš přijmout porážku alespoň trochu důstojně."
Král promluvil na Niwareku přísně, ale Hupa na něm viděla, že je z jejího chování nešťastný. Uetonga svou dceru evidentně miloval k zbláznění. V králově hlase se objevily náznaky toho, že zatím vůbec není jasné, jestli bude Craig moci nakonec volně odejít.
Hupa zoufale pátrala v hlavě po něčem, čím by králi Ue-tongovi dokázala, že Craig je jedinečný. Pak jí zrak padl na pomalovanou nohu. No ovšem, bubny, co jiného? Skřítkové a víly milovali vzrušující rytmy skoro stejně jako tanec.
"Třeba by se tvé dceři líbilo, kdyby jí ten mladý muž zahrál na bubny -je totiž vyvolencem Lingaduy, jednorukého boha bubnů," řekla Hupa. "Craigu, předveď nám své rytmy. Pochlub se svým nadáním."
Zdálo se, že Uetongu to velice zaujalo. "Do toho, mladíku," přikývl. "Jestli mi uděláš radost, vykoupíš si svobodu."
Craigovi přinesli malý buben, největší, jaký skřítkové a víly měli. Byl zhotoven ze žraloci kůže napnuté na konec vydlabané klády.
"Hraj, Craigu," řekla Hupa.
Craig se ani neobtěžoval s paličkami. Za pomoci konečků prstů a dlaní vyloudil z bubnu úžasný rytmus, který strhl skřítky a víly k poskakování a hopsání. Skákali nahoru a dolů, otáčeli se kolem sebe a metali ve vzduchu trojitá salta. Králi Uetongovi, který se na to díval, se ve tváři pomalu usadil úsměv. Poznal, že tenhle člověk, oblíbenec boha Lingaduy, má v rukou kouzlo.
Když Craig skončil, skřítkové a víly se kolem něho nahrnuli. Sotva popadali dech.
"Můžeme odejít?" zeptala se tiše Hupa.
Král přikývl. "Opusťte nás. Jděte si svou cestou."
Niwareka ze sebe vyrazila další pronikavé zavřisknutí, jež rozštíplo třetí kmen na dvě poloviny, stejně dokonale jako předtím Hupiny šípy.
"Dostane se z toho?" zeptala se starostlivě Hupa. "Zdá se, že je zoufalá."
"Moje dcera nepřijde k rozumu nikdy," řekl král s pronikavě fialovýma očima. Potom se ještě jednou otočil ke Crai-govi. "Ještě než odejdeš, mladíku, můžeš si říci o nějaký dar, jako odškodnění za útrapy, které jsme ti způsobili. Obtěžovali jsme tě, aniž jsme požádali o svolení, proto teď můžeš o něco požádat nás. Řekni si o cokoliv - bude to ihned tvoje."
Hupa si v tom okamžiku uvědomila, že Craig může požádat o bohatství - červená pírka, lastury kauri používané jako peníze, zvířata, kánoe - či slávu - aby získal vysoké postavení, aby dosáhl cíle, který si

vytyčil. Mohl požádat o dlouhý život nebo stálé zdraví, o nehynoucí lásku. Král skřítků a vil řekl, že může chtít cokoli.
Craig zalétl pohledem nejdřív k Hupě a potom se zadíval na Uetongu, jako by váhal, jako by to, oč chce požádat, bylo nesplnitelné, jako by to bylo příliš i pro krále skřítků a vil.
"Chci porozumět svému otci," řekl tiše Craig.
"Budiž," odvětil král skřítků a vil.
Hupa vzala Craiga za ruku a vyvedla ho bránou v trní z vesnice, kde se krásná Niwareka válela po zemi a stkala, s tváří zabořenou do trávy. Vypadalo to, že Craigovi se nechce odejít.
"Neměli bychom počkat, až se z toho dostane?" zeptal se.
Hupa ho táhla za sebou. "Pořád na tebe působí, jak tě obloudila, Craigu. To není pravá láska, ale jenom vílí kouzla. Vzpomeň si na svou ženu a děti. Chceš snad strávit zbytek života někde pod zemí a užírat se s ostatními ženichy, kterých se ta rozmazlená malá čubka zbavila, když ji omrzeli?"
"Nejsem zvyklý slýchat od tebe taková slova," pravil pohoršené Craig.
"A uslyšíš ještě horší, jestli se mnou rychle neodejdeš," odpověděla pevně Hupa. "Přestaň vláčet nohy za sebou."
Když došli až na vrchol kopce, uviděli, jak se k nim blíží skupina lidí z kánoe. Byla mezi nimi Kluk-holka, Seumas, jasnozřivá panna Kikamana a několik ozbrojených plavců. "Chopte se ho," řekla Hupa dvěma námořníkům, když k nim došla. "Nepouštějte ho."
Craig zkusil protestovat, ale Seumas poznal, že Hupa to myslí smrtelně vážně.
"Udělejte, co říká," podpořil ji.
Na zpáteční cestě ke kánoi, při které se Craig chvílemi snažil o vlažný odpor, Hupa vylíčila Seumasovi, Kluk-holce a Kikamaně, jak Craig padl do zajetí Uetongovy dcery. Ki-kamanu její vyprávění fascinovalo. Řekla, že nikdy neviděla skřítky a víly v takovém počtu. Jednoho nebo dva, jak se mihli pralesními stíny a kužely světla, když hráli v pološeru na honěnou, ale nikdy celý dav.
"Dostalo se ti velké cti, děvče," prohlásila stará Kikamana.
"Ani bych neřekla," odvětila pragmatičtější Hupa. "Připadám si, jako bych padla do tlamy žralokům a vyvázla jenom s obrovským štěstím."
Když se jim podařilo dopravit Craiga zpět na palubu, kánoe vyplula. Mladý muž stál u stěžně a smutně se díval, jak ostrov mizí v brázdě za lodí. Nikdo nevěděl, co se mu odehrává v hlavě, ale mnozí to dovedli uhodnout. Ať už s pomoci nebo bez ní, prudce se zamiloval do jedné z nejkrásnějších bytostí na světě, a nyní byl nucen ji opustit.
Seumas synovi řekl, aby to hodil za hlavu.
"Měl jsi štěstí, že s tebou bylo tak rozumné děvče, jako je Hupa."
"Asi ano," povzdechl si Craig, "ale stejně je to kruté."
"Sebelítost je něco, na co se nemůžu dívat," řekl Seumas Hupě. "Zvedá se mi z ní žaludek."
"Tím myslíš stýskání pro ženu, již nemůžeš mít?" zeptala se bezelstným hlasem Hupa. "Tak jako se ty trápíš kvůli Dorše?"
Naprosto zaskočený Seumas k ní vzhlédl přimhouřenýma očima.
"To není stejné," řekl.
"Ale já myslím, že je," odvětila Hupa a mile se na něho usmála. "A ty to víš."
Odmítl odpovědět a sklonil hlavu k práci.
Ale ještě než Hupa odešla, Seumas se jí zeptal: "Jsou ty šípy opravdu kouzelné?"
"Ovšemže," řekla. "V první chvíli jsem uvěřila, že jsem se tak zlepšila, ale když jsem zjistila, že nedokážu minout, ani když zavřu oči a cíl si jenom představím, poznala jsem, že to není v mém umění, ale v šípech."
"Bude lepší, když si to necháš pro sebe."
Hupa přikývla. "Souhlasím - čím míň lidí o tom bude vědět, tím lip. Některé síly pracují proti nám. Nebylo by dobré, kdyby ty šípy padly do špatných rukou."
Seumasovi se vrátil provinilý pocit. Přikývl a odvrátil se.
PÁTÁ ČÁST:
Útočníci z moře
/

Bůh větrů Maomao měl plné ruce práce, aby zařídil, že jednotlivé flotily dorazí k Tongatapu přibližně ve stejnou dobu. Do těchto úkolů byl plně zapojen také Tangaroa, velký bůh moře. Bůh války Oro a další nezůstávali za Maomaem a Tangaroou pozadu. Oro si opravoval a čistil zbraně a ostatní se zabývali podobnými činnostmi. Další bohové, jako třeba Ara Tiotio, bůh vzdušných vírů a tornád, nemuseli dělat nic, pouze zůstávali zticha a byli v klidu.
K velkým a mocným bohům se připojili také mnozí menší a méně významní, aby se také zúčastnili slavné bitvy s cizími nepřáteli. Amai-te-rangi, bůh, který lovil lidi z oblohy, si přinesl rybářský vlasec i proutěný koš. Dorazil i Ulupoka, bůh známý jako Hlava, třebaže jeho tělo zůstalo jinde. A Pai-kea, bůh mořských oblud, následovaný obřími chobotnicemi, olihněmi a dalšími nestvůrnými tvory, pro něž člověk ani nemá jméno.
Přišli také mocní místní bohové, jako například Kukaili-moku, havajský bůh války, bez něhož by Havajce ani nenapadlo jít do boje.
Ti všichni se ubírali za dvojicí bohů, kteří se starali o bezpečí a správný směr oceánských flotil, jež si razily cestu příznivými moři k jejich shromaždišti. Bohové věděli, že dole, na palubách, se zpívají bojové písně a vyprávějí legendy o hrdinech.
Od doby, co Hiro přivezl umění písma, si lidé zaznamenávali události, k nimž během plavby došlo, uhlem na rákosovou rohož. Bohové neměli nic proti písmu jakožto umění, ale jenom málokteří mu rozuměli nebo chápali jeho potřebu, neboť dali lidstvu "paměť", což mělo pro pořizování záznamů stačit.
Totéž platilo pro básně a písně.
Byla to bohyně Papá, kdo poznamenal, že když si budou Oceánci všechno zapisovat na tubusy z rákosových rohoží, brzy o svou znamenitou paměť přijdou.

Pro Kieta plavba nebyla snadná. Ještě se vzpamatovával z šoku, který mu způsobila ztráta ruky. Ale mezi mořeplav-ci bylo dost schopných kapitánů, aby mohl často odpočívat. Když dorazil k Tongatapu, byly tam již flotily z více než stovky ostrovů roztroušených po celé Oceánii. Najeden ostrov připadlo v průměru deset kánoí a na každé kánoi bylo osmdesát i víc bojovníků. Osmdesát tisíc bojovníků! Byl to úchvatný pohled.
Každou chvíli se v tichém podvečeru rozeznělo nad vodami troubení na lastury, které oznamovalo, že připluli další.
"Určitě jsi nevěřil, že tento den někdy přijde," promluvil k Piktovi. "A vidíš, je tady."
"Doufal jsem, že nepřijde," upřesnil Seumas.
Toho večera si Seumas vzal syna stranou.
"Craigu," začal, "přišel čas, abych ti něco řekl."
Sedli si společně ke stěžni, kde svítila lampa a zalévala jim ramena žlutým světlem. Craig věděl, že otec se mu chystá říci něco důležitého, a proto mlčel.
"Víš o tom, že jsem ve své zemi, v Albannu, zabil jednoho muže, Doršina manžela," řekl Seumas. "Skota z Dalriad-ského království, jemuž v těch dnech vládl Aidan Falešný. Skotové mají vlastní náboženství a Piktové mají své Pikt-sko. Oba národy spolu odjakživa válčí, neboť Skotové přišli do Albannu přes moře. Vyskytovali se tam také lidé, kteří si říkali ‚Britové', ale po příchodu Skotů prakticky ztratili význam.
Ale zpět. Tento Skot měl železný meč, po němž jsem toužil. Meč se jménem, což je v mé domovině vždy považováno za něco zvláštního. Neřeknu ti, jak se ta zbraň jmenovala, protože to teď není důležité. Důležité je to, že jsem v těch dobách byl barbar, a když jsem chtěl něco mít, šel jsem a bil jsem se o to, dokud jsem to nezískal nebo dokud jsem nebyl poražen. Tak to mezi klany chodilo a já pochybuji, že se na tom mnoho změnilo.
Nevím, zda Dorcha na manželovi obzvlášť lpěla nebo bylo pouto její klanové krve tak silné, ale nikdy mi ten zlý skutek neodpustila. Možná byla smutná jen ze skutku jako takového a ne z těch, kteří se na něm podíleli. Nevím. Přestože jsem se o to často snažil, nikdy jsem nepronikl do hlubin její duše.
Chci, aby sis to nevykládal špatně. Ne, nebyla to vražda, utkal jsem se s Douglasem v čestném boji. On byl Skot, nepocházel z mého lidu, takže jsme se mohli dostat do křížku tak jako tak jen proto, že jsme patřili k jiným rodům a klanům. Našel by se tucet důvodů, proč se utkat, i kdyby nešlo o ten meč. Muži

našeho ražení nepotřebovali záminku, aby se pobodali.
To všechno je už dávná minulost, ale Dorcha se mi v pozdějších letech přiznala, že měla syna, chlapce, kterému bylo kolem deseti let, když nás Oceánci odvezli pryč. Přestože to byl její chlapec, Dorcha neměla s jeho výchovou v posledních letech mnoho společného, poněvadž manžel jí ho vzal, když mu bylo šest, a dal ho do výchovy vlastním rodičům, neboť chlapcův dědeček byl muž, který se vyžíval v krutosti a chtěl ho vychovat přísně.
Naučili ho také pohrdat slabostmi žen, zejména své matky. Kdykoli potom chlapec matku potkal, ponižoval ji, aby dědečkovi dokázal, jak dobře se naučil pohrdat ženami. Dorcha si vytrpěla duševní i tělesné příkon od členů vlastní rodiny.
Někteří lidé na tom všem neshledávali mnoho špatného, možná dokonce ani Dorcha, neboť muž musí být silný, aby přežil. Chlapec musí být vychován tak, aby přežil kruté zimy mimo obydlí, odehnal vlky a zabil vetřelce dřív, než zabijí oni jeho. Jedině to mu zajistí budoucnost. Matka dítě odkojí, ale až ho odstaví, vezme si je otec a naučí je dovednostem, které jsou nezbytné pro přežití v krajině, kde život mimo klan je bídný.
V mnoha klanech se k ženám samozřejmě chovali s úctou, ne však ve všech."
Seumas se odmlčel, jako by zapomněl, k čemu se chce dostat. Craig zůstal zticha a trpělivě čekal, co z otcova vyprávění vyplyne. Seumas neměl ve zvyku plýtvat dechem na hloupé povídačky, a to ani tehdy, když šlo o jeho minulost.
"Potíž jev tom," pokračoval Pikt, "že chlapec již vyrostl v muže - vlastně již přerostl muže. Jestli ještě žije, bude mu kolem padesáti zim. Bude mne hledat. Celý život pátrá po stopách Seumase od Černé vody, aby učinil spravedlnosti zadost. Muž, který zabil jeho otce, musí být zabit. Klan proti klanu, rodina proti rodině, muž proti muži. Krevní msta.
Až připluješ do země Albannachů, musíš vyhledat Doug-lasse, syna Douglassova, a usmířit se s ním…"
Teprve teď ho Craig přerušil. "Můžeš to udělat sám, otče - já ti pomůžu."
"Určitě to udělám, jestli budu moci," odvětil Seumas, "ale jsem již starý. Může se stát, že půjdeme do boje, prohrajeme a já třeba padnu. Možná padneš ty. Chci říct, že kdybych toho muže nemohl z nějakého důvodu vyhledat, musíš to za mě udělat ty. Není možné nechat na zemi takovou krvavou skvrnu, a nepokusit se o nápravu. Je to už dávno, možná na mne Douglass, syn Douglassův, zapomněl - ale pochybuji o tom. Myslím, že mě ještě bude nosit v hlavě."
"Vynasnažím se, i když věřím, že to budeš moci udělat sám."
"Ještě jedna věc - možná o tvé nevlastní matce řekne, že bylapoběhlice. Jestliže tam budeš se mnou, nařizuji ti jako svému synovi, abys mi zabránil zabít ho na místě, což bych nejspíš udělal. Jestli tam budeš sám, musíš její urážení překousnout a vysvětlit mu, že nikdy nebyla nevěrná v hlavě, pouze dělala se svým tělem to, co musí žena s vlastními potřebami dělat, aby mohla vést normální život."
"Poběhlice?"
"Žena, která spí s několika muži."
U poslední části tohoto rozhovoru byla též Kluk-holka, neboť před ní neměli žádné tajnosti, nic nebylo tak posvátného. Skutečnost, že se jednalo o věc mezi otcem a synem, pro ni neznamenala víc než to, že musí dlouho mlčet. Ale ne pořád.
"Seumasi," řekla, "jestli je z Craiga takový muž, jaký jsi byl ty, když jsi k nám přijel, nebude mít pochopení pro ženské potřeby. Jestli si dobře vzpomínám, v pořadí důležitosti byly ženy až za dobytkem a psy. Nemám pravdu?"
"Do toho ti vůbec nic není, Kluk-holko," zabručel stroze Seumas. "Tohle je mezi otcem a synem."
"Pcha!" odfrkla posměšně Kluk-holka. "Co je na tom tak zvláštního? Pravda je taková, ty stará náfuko, že se snažíš přenést civilizované myšlenky na divocha. To nepůjde. Ten Douglass bude řvát smíchy, jestli se Craig zmíní o sexuálních ‚potřebách' své matky. Víš to ty, vím to já, tak proč se snažíš Craigovi nabulíkovat něco jiného?"
Seumas se na Kluk-holku chvíli díval a z očí mu sršely blesky. Potom pomalu přikývl.
"Kluk-holka má nejspíš pravdu. Budeš muset urážky prostě překousnout."
Poté se Seumas odebral do jiné části kánoe. Kluk-holka odešla za ním, zřejmě proto, aby se s ním usmířila. Craig zůstal, kde byl, a přemýšlel o tom, co mu otec řekl.

Nastala chvíle, kdy se nacházela celá flotila pohromadě. Tehdy Kieto svolal všechny navigátory - ze kterých mnozí byli králové - k poradě. Na tomto setkání jim vylíčil cestu k zemi Mlh. Paměťové mapy, které si osvojil v sedmi letech, byly dokonalé. Třebaže chápal obrovský význam písma, nepatřil k bojovníkům spoléhajícím na toto umění, a proto jeho paměť nijak neochabla.
Začal tím, že královské navigátory seznámil se základním směrem, který objevil Kupe, když pronásledoval zrádnou chobotnici do chladných končin světa.
"Plujte nalevo od zapadajícího slunce," pravil. "Je stejné období roku jako tenkrát, když jsme s Kupem přepluli tmavý chladný oceán od Tongatapu k zemi Mlh."
Princ Daggan, jenž vedl raiatejskou flotilu, se rychle vztyčil a promluvil. "Prostřednictvím svých atuí jsme se dozvěděli, že bohové s naší velkou výpravou zcela souhlasí," začal princ. "Jak ale mohou oni samotní vědět, co nás čeká? Pověděl jsi nám o mořích černých jako inkoust, o prudkých, studených vlnách, o silných, mrazivých proudech, které mohou kánoi odnést z kursu. Proto se ptám: Jsi v dostatečně dobré kondici, abys nás těmito nebezpečnými vodami mohl provést?"
"Předpokládám, princi Daggane, že narážíš na zranění, které jsem nedávno utrpěl," odpověděl Kieto. "Díky péči ve-lekněžky Kikamany se zahojilo znamenitě. Nemusíš se bát, že tě za kormidlem zklamu. Věnoval jsem tomuto cíli celý život, a proto by mě nic nepřinutilo, abych v tuto chvíli předal velení tobě nebo někomu jinému.
Můžeš však vzít svou flotilu," dodal, "a vrátit se do svého Dalekého ráje, jestli s tím nesouhlasíš."
Daggan se zakabonil. "Zůstanu," odsekl a posadil se.
Po tomto přerušení Kieto přistoupil k popisu navigačních pomůcek, jež by kapitáni všech plavidel měli hledat, pokud by se oddělili od hlavní flotily. Kromě vycházejících a zapadajících hvězd to byly určité tvary vln a neobvyklé způsoby dmutí, nové druhy plovoucích dřev, řas a ptáků, zvuky moře v různých oblastech a mnoho dalších, menších orientačních bodů.
Když skončil, řekl svým velitelům, aby si dobře odpočinuli.
"Ráno vyplujeme."

Další den mělo svítání barvu kohoutího laloku.
Jedna skupina za druhou vztyčovala klepetovité plachty a mohutná flotila vyplula na oceán ve směru Arue roa na větrné růžici. Kieto řekl všem svým kapitánům, aby se plavili podél pobřeží ke spodnímu konci velkého ostrova, až na zemi Mlh narazí. K prvnímu vylodění mělo dojít tam, kde tenkrát vylovili z vody Seumase. Kieto se tak rozhodl, protože Seumas nevěděl nic o oblastech obývaných Angly, které zabíraly horní dvě třetiny země Mlh. Zato znal důvěrně rodnou krajinu kolem nejspodnějšího výběžku ostrova.
Nic zvláštního se nestalo, dokud flotila nedosáhla temných, studených vod, o nichž Kieto mluvil. Jakmile se však ocitla v drsných, černých vlnách, které flotilu ohrožovaly ze všech stran, na vedoucí kánoe zaútočila obrovská oliheň. Přišli o tři tipairuy, než se námořníkům s vypětím všech sil podařilo useknout olihni dvě chapadla a donutit ji, aby se potopila. Někteří tvrdili, že to byla přítelkyně chobotnice, kterou v těchto vodách zabil Kupe, ale jiní jim připomínali, že obří olihně nemají žádné spojence.
Jako další rána postihlo flotilu stádo obrovských velryb. Plavaly kolem lodí, potápěly se a dělaly vlny, které zaplavovaly paluby a smetaly z nich bojovníky. Mnozí tak našli cizí, chladnou smrt pod neznámými vlnami.
Zděšení, s nímž se plavci dívali na tento neznámý oceán, bylo všeobecné. Neviděli dál než na hladinu, pod níž voda zůstávala temná jako nejhlubší noc. Tma a chlad byly dvě věci v přirozeném světě, kterých se Oceánci báli a hrozili, a tento nevlídný oceán obojím překypoval. Neproniknutel-nost vod popouštěla uzdu nejdivočejším hrůzám, jež může představivost stvořit.
Povídalo se, že tam dole v hlubinách jsou líté obludy nesmírných rozměrů, které čekají, až oběti vklouznou do vody, aby je roztrhaly na kusy a rozdrtily jejich kosti v tlamách plných ostrých zubů.
Některé ryby, jež se podařilo ulovit, těmhle představám propůjčovaly důvěryhodnost, přestože se nejednalo o nijak obrovské kusy. Vlasce spuštěné do hlubin vynášely na povrch ohavné zrůdnosti: ryby s obrovskými ústy, boulovitými těly a bradavičnatýma očima. Byly tak odporné, že rybáři je házeli zpět do moře i s vlascem, aniž se jich dotkli.

Jeden velký úhoř, studený, slizký a tlustý jako stehno, byl dlouhý jako kánoe. Měl malé, mrazivé oči, jimiž si měřil své věznitele tak, až uvěřili, že nějaký bůh tohoto oceánu používá úhoře jako prostředníka, aby si je mohl zblízka prohlédnout. Rozsekali úhoře na kusy, které hodili zpět do moře.
I když se flotile dařilo vyhýbat se vážným bouřím, vichřice, které strhávaly do vzduchu mračna bílé pěny, kánoe rozehnaly. Přestože se Maomao snažil pomáhat flotile na její plavbě, z ničeho nic se objevovaly prudké studené větry, jež trhaly rohožové plachty a smetaly lidi, kteří se nedrželi nějakého záchranného provazu. Na širém moři zčistajasna vyrůstaly černé skály, z nichž crčela zelenobílá voda. Vypadalo to, jako by se oceán hemžil nestvůrnými skalami, které se jako velryby vynořovaly v cestě mořeplavcům. Čas od času se před vedoucími kánoemi otevřely bezútěš-né úseky klidné, houpající se inkoustové hladiny. Měly v sobě nějakou zlověstnou hrozbu, ale žádný námořník to nedokázal pojmenovat.
V jedné takové olejové oblasti se Seumas nachladil.
"To je tím, že jsem z tohoto podnebí už dlouho pryč," řekl Hupě a Craigovi, když seděli vedle něho a balili jeho pohublé, rozechvělé tělo do přikrývek. "Je to šok."
"Myslíš, že pro nás je to lehčí?" zeptal se kousavě Craig. "Já jsem něco takového ještě nezažil."
Seumas se pokusil vnést do hovoru trochu humoru. "A to je léto…"
Jednou ráno se na obloze objevilo slabounké bledé slunce v barvě korálového písku. Zároveň s ním přišla hustá mlha, která se točila kolem kánoí a nutila je držet se ještě blíž u sebe. Drženi pospolu na nehybných vodách, vytvořili jeden obrovský vor, který čekal, až se mlha projasní, když vtom se na pravoboku najednou objevily tři dlouhé lodě.
"Podívejte!" zvolal Polahiki. "Válečné kánoe."
Craig, jenž seděl u Seumase, zvedl hlavu a spatřil tři plavidla, která neměla žádná vahadla ani dvojité trupy a pouze jednu čtvercovou plachtu. Přesto se jednalo o velké lodě bez plošiny, schopné pojmout padesát nebo více lidí. Byly dlouhé a štíhlé a měly vysokou, prohnutou příď. Když se cizá-ci přiblížili k voru oceánských kánoí, v kalném slunci se zaleskly zbraně.
"Ty kánoe vypadají jako nějaké obrovské ještěrky," hlesl Craig. "Pohleď na ně, otče!"
Seumas se zvedl najeden loket, aby si mohl prohlédnout blížící se plavidlo.
Oceánci, kteří toto pomalé přibližování sledovali, si povšimli bledých mužů na palubě těchto štíhlých plavidel. Jejich vlasy byly tmavé, žlutohnědé a rudé. Byli to statní chlapi s kamennými tvářemi, kteří vypadali jako Seumas, kdyby byl ošlehaný větry a nasáklý mořem. Byli všichni zabalení do zvířecích kůží převázaných koženými pásky. Na předloktí a v horní části paží nosili silné, lesklé náramky. Oceáncům to připadalo, že nemají krk, poněvadž cizákům seděly hlavy pevně na ramenou.
Pak najednou tři cizí plavidla, jejichž posádky zhodnotily situaci a zjistily, že proti sobě mají výraznou převahu, společně zatočila, jako by to byla jedna loď spojená neviditelnými ráhny. V dalším okamžiku opět zmizela v mlze, stejně rychle, jako se objevila. Poslední, co Oceánci zahlédli, byl osamocený muž, který jim hrozil mohutnou pěstí.
Hupa okamžitě přišla k Seumasovi. "Kdo to byl?" zeptala se zajíkavě. "Vypadali jako démoni, kteří si osedlali tani-whu."
"Ano, otče, kdo to byl?" přidal se Craig.
"Piráti z vnějších ostrovů."
"Oznámí Keltům, že se blížíme?" otázal se Craig.
"Pochybuji o tom," odpověděl Seumas a znovu se uložil k odpočinku. "Sami plení vesnice na pobřeží, takže jsou nepřítel stejně jako my."
"Odkud jsi říkal, že jsou?" zeptala se Hupa.
"Daleko na jihu jsou malé ostrovy - Kosatci skály - kde žijí lidé jako ti, které jste právě viděli. Jsou to tvrdí lidé, samé svaly a šlachy, avšak velice malý mozek. Okradou i tu nejchudší vesnici o skrovné zásoby a kůže. Jsou to bezcitní tvorové. Nezaplétejte se s takovými. Rozemleli by vás mezi zuby a vyplivli jako mletí."
Když tuhle informaci přinesli Kietovi, postavil se k ní do jisté míry podezíravě. O Seumasovi bylo známo, že přehání, obzvlášť pokud se jedná o historky ze své domoviny. Potvrdila to i Dorcha. Seumas v sobě měl něco z vypravěče, takže musel i dobrý příběh přikrášlit podle vlastních představ. Kieto usoudil, že bude lepší vyhnout se mořským pirátům, ale ne tehdy, pokud by se ukázali jako vážná překážka k

dosažení jeho cíle.
Naproti tomu na Craiga udělal divoký vzhled těchto plavců silný dojem. Muž, který jim hrozil pěstí, měl vlasy jako naplavené dříví vybělené sluncem. Splývaly mu v mastných propletencích až pod ramena. Na hlavě měl cosi, co vypadalo jako rozpůlený kokos, ale bylo to lesklé a na pohled hladké. Na prsou mu visel meč podobný narvalím bodcům, ze kterých si někteří Oceánci dělali zbraně, ale tento měl plochou čepel.
"V boji muže proti muži by to byl těžký soupeř," řekl si Craig s pohledem upřeným do hustých závojů mlhy před sebou. "Nebylo by jednoduché ho porazit."
Přestože Seumas byl nemocný tělem, zdálo se, že na duchu se zotavil. Byl všemi deseti pro, aby piráty pronásledováli až na kraj světa, až v boji o zemi Mlh zvítězí nebo prohrají.
"Mohli bychom si vzít část flotily. Vyrazili bychom na ně sami, synu, ty a já. Bohové, bylo by to jako za starých časů." Oči mu zářily nadšením. "Nějakých šest sedm kánoí. Zaútočili bychom nenadále, dokud budou v přístavu, neboť jejich lodě jsou rychlé, když plují pod plachtou. Mohli bychom je přepadnout v noci a užít si hezkou bitku jako kdysi."
"Myslím, že by to nebyla jenom bitka, otče. Vypadají jako nebezpeční bojovníci."
"To taky jsou, synu, to jsou," vykřikl Seumas. "Za co by to stálo, kdyby nebyli? Ale my bychom je porazili, já to vím. Jsou to nafoukaní ničemové, ale v boji jsou nemotorní, mávají těžkými sekerami a meči. My Oceánci jsme lehkonozí. Mohli bychom tam vpadnout a zmizet dřív, než pochopí, co se kolem nich děje."
My Oceánci? Jeho otec byl opět jedním z nich. Ale zmínku o piktských předcích si neodpustil.
"…taky jsem byl kdysi Albannach. My Piktové vydáme za tři takové piráty."
Seumas popadl palici patu a začal se ohánět po neviditelných nepřátelích. Plavci přestali pracovat, postavili se a roz-jařeně přihlíželi. Někteří začali Seumase v tomto hraném boji hlasitě povzbuzovat. Craig musel přiznat, že otec v sobě ještě má dávnou hbitost. Věk neotupil jeho bojového ducha. Seumas se mnohokrát utkal s nestvůrami a odešel z boje se smíchem. Byl to hrdina ze staré školy.
Seumas se rychle unavil, došel mu dech, ale na syna se usmál.
"Tak nějak," řekl. "A s tebou po boku."
"Ano, otče," vesele se ušklíbl Craig. "Byli bychom jako skály, ty a já."
"Dorcha taky, kdyby byla naživu. Dokázala být bojovnice, když se jí to hodilo. Jistě, často reptala, že válka je strašná, ale když došlo na obranu jejích bližních, dovedla se chopit zbraně, to mi věř. Skoda že je mrtvá.
Ale v tomhle těle ještě život je. Ještě něco dokáže, Crai-gu. Poslední dobou jsem byl trochu nerudný. To není dobré. Teď jsem spokojenější. Mám něco, co chci udělat."
"Zbavit moře pirátů."
"Ano, bohové," zaburácel spokojeně Seumas. Chytil syna za zátylek a zakřičel do větru: "To a další velké skutky!"

Seumas se už z nachlazení neuzdravil. V noci, v temných hodinách, kdy strach ze smrti dolehne na každého, kdo k ní má blízko, se jeho syn a přátelé střídali u jeho lůžka. V některých okamžicích se bál, jindy to bral smířlivě. Několikrát cítil, že je připraven odejít. Někteří to připisovali tomu, že ho čeká pohled, jak jeho rodiště pustoší nájezdníci. Craig se s tímto názorem neztotožňoval. Podle něho to byla jen náhoda, že je otec starý a nemocný, že ho zrazuje tělo, ne však mysl.
"Přichází černý duch, aby mne potrestal za špatnosti, kterých jsem se dopustil," pošeptal Seumas Kikamaně, jasnozřivé panně, když u něho jednu noc bděla. "Musím pykat."
"Jestliže cítíš výčitky, tak pykáš," odpověděla Kikamana. "Tvé špatnosti nejsou nic ve srovnání se zločiny mnohých mužů."
"Byl bych rád, kdybych měl ruce čisté, ale nejsem ten typ. Jestli jsem se nedopustil zločinů, udělal jsem jiné věci, které byly stejně špatné. Mrzí mě, že jsem nebyl lepší člověk."
"Mnozí tě budou oplakávat, tvůj odchod je zarmoutí."
"Takže umírám?" optal se a jeho oči se zakalily smutkem a strachem. "Odcházím."
Kikamana neměla ve zvyku lhát. "Sama velmi brzy dojdu na konec cesty," řekla. "Bude to příjemné,

zastavit se a odpočinout si."
Skočil po tomto pohledu na smrt jako tonoucí, který se sápe rukama po řídkém vzduchu.
"Ano, ano, to je ono. Konec dlouhé cesty. Nic, kvůli čemu by se člověk měl vzrušovat. Je to jako vystoupit z lodi po dlouhé plavbě, ne? Žádný strašlivý konec - spíš něco, za čím jsme celý život šli, o co jsme usilovali?"
"Takto vidím já."
Jeho obličej chvíli vypadal vyrovnaně, potom ale ztvrdl do cynického výrazu.
"Jestli tomu věříš, uvěříš čemukoli. Je to prašivá smůla, tak to je. Kdo by chtěl vystupovat z lodi, dokud je ještě na oceáně?"
Seumas se vytrácel víc a víc až do dne, kdy se ráno vynořily z mlhy na pravoboku šedivé útesy. Kluk-holka a Craig byli s ním, po jeho boku, stejně jako jeho pes Dirk. Seumas zvedl slabou ruku a ukázal.
"Albann," zašeptal hlasem jak šelestící listí.
"To je ono, otče?" zeptal se Craig. "To je tvoje rodná země?"
"Ano, tady jsem se narodil," potvrdil Seumas. "Jako chlapec a muž jsem šplhal po těch skalách, abych zakroutil krk buřňákům, jež vidíš kroužit kolem. Zabíjel jsem je pro tuk, jejž mají v žaludku. A teď mě ti pitomí ptáci přežijí. Já umírám, synu, rychle ztrácím sílu. Poslouchej, jak se mi ti mizerové smějí. Konečně se dočkají odplaty. Nevidí umírajícího starého muže, vidí, jak se přímo před nimi děje spravedlnost - Pikt, který zabil jejich druhy a mláďata, lapá po vzduchu. Slyším, jak na sebe pokřikují. Pamatují si, jak jsem jim vykrádal hnízda. Ptáci nezapomínají."
"Dnes jsou to jiní ptáci, otče," namítl Craig, jako by to bylo důležité. "Tamti ptáci jsou už dávno mrtví."
"Potom jsem přežil svůj čas," povzdechl si Seumas. Jeho hlas zněl, jako když vítr čechrá suché listí pandánových chatrčí. "Měl bych jít. Přesto se dál křečovitě držím ve světě živých. Pořád ve mně hoří oheň, který nechce vyhasnout." Oči mu zářily nezvykle jasně, jako by za nimi skutečně byly plameny. "Chtěl jsem poznat víc, synu, mnohem víc se dozvědět. Ale začal jsem špatně. Začal jsem dobře, pokud šlo o zabíjení, ale špatně, pokud šlo o poznávání. Ty jsi na tom lip."
"Tiše, otče - vyčerpáš se."
"Že se vyčerpám? Už odcházím. Je to zvláštní pomyšlení, že za několik okamžiků již nebudu v tomto těle. Již nebudu moci dýchat, pohybovat těmito rty a vydávat tyto zvuky, které pro nás tolik znamenají. V jednom okamžiku je život a v dalším nic než prázdná slupka, zahozená kokosová skořápka."
Craig držel otce za ruku a pevněji tiskl, jako by mohl Seu-mase ukotvit ve světě živých, zabránit mu v tom, aby odešel do zapomnění.
"Přichází tma, chlapče. Kam se poděly útesy? Slyším křik buřňáků, ale jen slabě v šeru mého vyhasínajícího mozku. Craigu, Craigu, jsi tu ještě, synu? Neopouštěj mě teď."
Dirk žalostně zakňučel.
Seumas zaryl prsty do Craigova pláště, sevřel jej a přitáhl si synovu tvář těsně k sobě. Craig na tváři sotva cítil jeho slabý dech. Věděl, že je to pravda, že jeho otec umírá. Ty oči již neviděly. Viděly teď věci, které by nikdo živý neměl vidět. Craig ovinul paže kolem potetovaného Pikta a podržel ho u sebe, když plíce vydechly naposledy.
Ve chvíli, kdy překračoval hranici smrti, Seumas požádal o slib.
"Postarej se o můj lid, synu."
"Ano, otče - slibuji ti to."
A potom stařec odešel - odešel se připojit ke své Dorše v krajině za životem, kde se mohou znovu poznat.
Dirk tiskl čumák k tělu, které ve studeném vzduchu rychle chladlo. Pes vydával zvláštní zvuky z hloubi hrdla.
Kluk-holka plakala. Když natáhla ruku, aby se konečky prstů dotkla obličeje mrtvoly, slzy jí skanuly Craigovi na ramena.
"Vůbec se se mnou nerozloučil," řekla. "Copak mě neviděl?"
Craig se nad jejími slovy zamyslel. "Nakonec byl už slepý - neslyšelas ho?" odpověděl. "Řekl nám to."
"Nerozuměla jsem ani jedinému slovu z toho, co řekl," vzlykla Kluk-holka. "Bylo to tím jeho divným

jazykem."
Teprve v tu chvíli si Craig uvědomil, že otec mluvil na smrtelném loži gaelsky. Byl to šok. Craig se od Seumase nikdy nedokázal jeho jazyk naučit, přestože tomu stařec věnoval značné úsilí.
Craig tělo zlehka položil. Bylo lehounké jako stéblo. Jako by to těžké byla duše člověka, životní síla pohánějící svaly, kosti a krev. Seumas měl pravdu, nezbylo z něj víc než slupka. Hupa přišla ke Craigovi, objala ho a on se rozplakal na její útlé rameno. Přitiskla ho k sobě, vzala mu hlavu do dlaní a kolébala s ním, vstřebávala do sebe jeho žal a nechávala jej splývat se svým menším žalem, aby Craig mohl být zase celý.
Když se o Seumasově smrti dozvěděl Kieto, přikázal flotile vzdálit se zpět na moře. Nařídil, aby z hrudi mrtvého těla vyjmuli Piktovo srdce a uložili je do nádoby s konzervační tekutinou. Potom se ujal řízení pohřbu svého celoživotního přítele a učitele. Řekl, že Seumas byl muž dvou světů a patřil do obou. Tělo pevně zavinuli do pandánových listů a převázali pleteným provazem. To vše potom připevnili k ráhnu a připravili k plavbě k nějakému pobřeží.
"Bude nám velmi chybět," řekl Kieto. "Jeho blízcí přátelé - Kikamana, Kluk-holka a já - a ano, do jisté míry i Po-lahiki - my všichni budeme chudší, když nás opustil."
Na okamžik se odmlčel, než dodal nakonec:
"Budeš mi chybět."
S těmito posledními slovy bylo Seumasovo tělo svěřeno temnému oceánu a Kieto, v jehož očích se neobjevily slzy, se odebral do své palubní chýše.
Craig se díval, jak mumifikované tělo odnášejí proudy a přemýšlel o otcově poslední žádosti.
Postarej se o můj lid!
Craig slíbil, že to udělá, jenže když teď o tom přemýšlel, měl v hlavě zmatek.
Kdo byl otcův lid?
Koho tím myslel?
Kelty?
Nebo Oceánce?
2
Byla noc a z plošin tipairuí byly vidět strážní ohně Keltů.
Seumasova smrt naložila na Craigova bedra strašlivou odpovědnost, protože jejich hlavní průvodce a prostředník byl pryč. Znamenalo to, že zásluhou osvícení, k němuž tak nevšedně a složitě přišel, je Craig jediný, na koho se Kieto může obrátit, když bude chtít něco vědět. Kluk-holka již Kieto-vi řekla, že Craig rozumí jazyku Piktů a Skotů, neboť se jej od Seumase potají naučil.
Jenže Craig se jej nenaučil, alespoň ne tak, jak se to obvykle dělá.
Zdálo se, že jeho návštěva u skřítků a vil nebyla jen tak. Vzpomněl si na dar, který mu král Uetonga dal, když se loučili.
Chci porozumět svému otci, řekl Craig.
Budiž, odvětil král.
Craig tím samozřejmě myslel, že chce porozumět otcovým pocitům, jeho myšlenkám, kořenům jeho kultury, jenomže král vzal jeho přání doslovně. Obdařil Craiga darem porozumění otcovu jazyku.
Gaelština mu nyní byla stejně vlastní, jako byla vlastní Seumasovi a Dorše, jimž ten podivný jazyk žil v hlavách po celá ta léta, která strávili ve vy-hnanství.
Craigovi se do mozku dostaly i jiné vědomosti, jen bylo třeba, aby se na ně někdo přímo zeptal. Často ani sám nevěděl, o čem mluví. Bylo to, jako by byl nádobou plnou exotických plodů, které dovedl pojmenovat, ale viděl je poprvé v životě.
Ke stěžni za ním přišla Kluk-holka. Měla s sebou Dirka. Po Seumasově smrti se psa ujala. Chtěla to tak. Dokud Seu-mas žil, posmívala se jeho lásce ke psům, jenomže teď, když tam nebyl, chtěla, aby jí po něm něco zůstalo. Dirk tuto roli splňoval.
"Přistaneme za svítání," řekla Kluk-holka.
"Já vím," odpověděl Craig. "Jsi připravená?"
"Na tohle? Ne. Nikdy jsem nebyla. Byl to Kietův sen, ne můj. Co bych dělala s dobytou zemí a s podmaněnými lidmi? To Kieto si vzal do hlavy, že je třeba zabránit budoucí invazi. Udeřit jako první.'

"A když prohrajeme?"
"Vrátíme se domů jako psiska s ocasem staženým mezi nohy a pak budeme čekat, až Anglové nebo Keltové přijedou k nám."
"Je to velké riziko. Během našeho život by do Oceánie nepřipluli."
Kluk-holka přikývla. "Vím, avšak Kieto má pravdu - budoucnost musíme chránit."
Když se pak o něco později přivalilo pomalé ráno, šedivé a obludné, přistáli. Poté co byl jmenován velitel pláže, se bojovníci vyhrnuli na břeh, ven ze studených vln, jež dorážely na opuštěné písčiny pokryté řasami, mrtvými ptáky a propleteným dřívím. Vylezli po rozeklaných březích do krajiny nad pobřežím, kde začali v mlze a oparu kácet pazourkovými a lasturovými sekerami stromy na stavbu opevněného pa podle Kietových pokynů.
Oceánci pracovali zběsilým tempem, aby získali alespoň nějakou ochranu, než budou odhaleni. Netrvalo dlouho a kolem jednotlivých táborů stály palisády ze zašpičatělých kůlů a hluboké příkopy. Samojci, Fidžijci, Raiatejci, Havajci, všichni měli své pracovní postupy a pod dohledem stavebních mistrů jim práce šla dobře od ruky.
Jedním z důvodů pro takovou rychlost bylo to, že mlha se postupně rozplývala. Oceánci rozestavili v širokém půlkruhu hlídky, které je měly varovat, pokud by se blížil nepřítel. Kolem poledne se u Kieta začaly scházet zprávy, které naznačovaly, že domorodci již vědí, že mají na své půdě cizince.
Šok z příjezdu Oceánců však zatím nebyl pociťován dost vážně, protože Keltové se ve velkém nijak neorganizovali. Zatím se dělo jen to, že příslušníci klanu, kteří se společně vydali na lov, ohromeně zírali na aktivitu bezmála statisíce snědých mužů kradoucích jim stromy na stavbu pevností, načež odešli, aby o tom zpravili náčelníky a pány. Teprve v noci začali náčelníci chápat, že by si o tomto vpádu na své území měli společně promluvit.
Nebylo to vůbec jednoduché, neboť klany mezi sebou neustále válčily a výkon krevní msty byl důležitější než hrozba v podobě jakýchsi nahodilých návštěvníků. Ti, kteří bydleli v jeskynních komunitách na kopcích, nenáviděli ty, kteří bydleli v maličkých chýších dole ve svěže zelených údolích. Ti, jimž patřily horské průsmyky, pohrdali těmi, kteří pásli dobytek na březích lochů. Pikt nenáviděl Skota, Skot nenáviděl Pikta, oba nenáviděli Brity a všichni tři nenáviděli kmeny Anglů žijící v Albannu a ještě víc Angly obývající Englaland.
Zkrátka, jeden druhému nevěřil. Jestli o něčem přemýšleli, pak nanejvýš o tom, jestli by příjezd těchto hnědochů nemohli využít k tomu, aby se zbavili dalších Kenziů, Leodů nebo Phearů. Některé početnější skotské klany v okolí jejich centra Dunnadu v království Dalriada dokonce uvažovaly o tom, že by nahnaly menší klany k vetřelcům, aby zjistily, co se bude dít. Jejich náčelník Ceann Mor, "Velká hlava", o vetřelcích prakticky nemluvil. Piktské klany - Círechové, Fiobhové, Moireabhové, Fótlaové, Céové, Fortriové a Cato-vé - se navzájem varovaly, aby se držely stranou, neboť může jít o skotské spiknutí s cílem dostat je všechny najedno místo a tam je pobít. Jejich momentální náčelník Cormac Jedovatý, jenž nedávno zavraždil svého rivala Eochaida Ru-dorukého, se rozhodl nevšímat si situace. Prohlásil, že jsou to skotské čáry, prohnané keltské triky.
V důsledku toho dostali Oceánci týdenní odklad na to, aby postavili svá pa a usadili se v albannašské půdě jako tvrdé malé valouny. Tipairuy nejdřív kotvily u pobřeží, ale prudké větry a rozbouřené moře je zahnaly do zátok, jež se k dlouhému pobytu nehodily. Kieto je nakonec poslal podél pobřeží dál na sever, aby někde našly přirozený přístav, nejlépe na nějakém malém ostrově vzdáleném od pevniny. Jeho armáda tak neměla prostředek jak uniknout.
"Teď už musíme uspět," prohlásil rozhodně. "Musíme zvítězit, jinak zemřeme."
Po týdnu klanům došlo, že pokud se rychle nedají dohromady, cizí armáda je přemůže. Skupiny Kietových mužů již podnikaly výpady daleko do vnitrozemí, při nichž zaháněly místní divochy zpátky do bažin. První střety se Skoty a Pik-ty daly oběma stranám zdravý vzájemný respekt.
Kieto zavedl systém poslů, kteří běhali mezi jednotlivými pa s psanými pokyny a rozkazy. K tomuto účelu se pochopitělně používali nejhbitější běžci. Skupiny bojovníků vyrážely s úkolem najít zdroje potravy. Zdálo se, že kokosové ořechy, chlebovníkové plody ani sladké brambory tu nerostou. Krajina působila dojmem, že s výjimkou kořenové zeleniny, která byla tvrdá jako kámen a navíc ještě bez chuti, neskýtá jedlé plodiny.

Pokud šlo o maso, podařilo se najít divoká prasata. Ptáků bylo dost, často buclatých a chutných. V potocích a řekách byla hojnost velice vábných ryb. Byli tam také psi, ale k jídlu se nehodili, neboť to byla prašivá, divoká stvoření, samá šlacha a sval. Volně pobíhající psi na Oceánce divoce útočili, když se k nim přiblížili. Byli horší než Dirk, jehož zuřivost byla po celé Oceánii dobře známa, a proto se jim všichni vyhýbali širokým obloukem.
Hupa a Kapu byli ve skupině lovců, která jako první narazila na stádo dobytka.
"Co to je?" vykřikl Kapu. "Vypadá to jako chodící chýše."
Na trávě se lenivě pásl asi tucet zvířat. Pasák vzal do zaječích, když uviděl, jak z lesa vyšli ozbrojení, potetovaní bojovníci v podivném oblečení. Jeho krávy s dlouhou, chundelatou srstí a velkými rohy zůstaly nevzrušeně tam, kde byly. Pro Oceánce to byla děsivá stvoření, z jejichž obrovských rohů a svalnatých těl šla hrůza. Jeden býček pozvedl hlavu a upřel zrak na Kapua.
"Zaútočí," vykřikl mladík a začal couvat k lesu. "Zabij to, Hupo, rychle!"
Ale tvor jen loudavě přešel k místu, kde byla zelenější tráva, a začal ji znovu škubat a žvýkat, jako by ho přítomnost bojovníků vůbec nezajímala.
Hupa pomalu vykročila vpřed a zjistila, že dobytek před ní spíš ustupuje, než aby zaútočil. Ale ani neprchal strachem, přestože se v jeho chování dala vypozorovat jistá plachost. Nakonec členy své skupiny přesvědčila, aby pícháním oštěpy zahnali zvířata k pa. Tak předvedla svůj "objev" Kietovi, který při pohledu na tvory neskrýval úžas.
"Dnes večer si jedno upečeme na rožni," prohlásil.
A tak se stalo. Oceánci zjistili, že maso se dá bezpečně jíst a je znamenité.
"Už se nedivím, že Seumas nechtěl, abychom tuto zemi přepadli," řekl Polahiki a hlasitě si říhl. "Když se tady potulují taková rohatá prasata a jenom čekají, až si je někdo upeče."
"Kůži dostane moje dcera Hupa," pravil Kieto, "za to, že zvířata objevila - bude z ní dobrý plášť."
"Já jsem tam byl taky," zabručel její bratr Kapu. "Já nedostanu plášť?"
"Kůže je dost velká přinejmenším na dva pláště. Rozdělíme se spolu," navrhla Hupa svému dvojčeti.
"Ne," odsekl vzdorovitý Kapu. "Nechci kus tvé kůže, chci svou. Proč se ke mně pořád všichni chovají, jako bych byl malé dítě? Proč všechna sláva vždycky připadne tobě a tvým Whakatane, když ostatní nedělají o nic míň?"
Kieto syna zpražil pohledem. "Buď si vezmeš půlku kůže, nebo nedostaneš nic. Tvá sestra je velice šlechetná. Slyšel jsem, že jsi utekl, když jsi ty tvory uviděl."
Kapu se zamračil a popřel, že by "utekl". Řekl otci, že byl přirozeně opatrný a dal se na ústup k lesu jen proto, aby se mohl chránit, kdyby na ně zvířata zaútočila.
"V tu chvíli jsme nevěděli, jestli jsou nebezpečná nebo ne. Proto si myslím, že opatrnost mi slouží ke cti."
Náčelník svůj přísný postoj zmírnil.
"Možná že máš pravdu, ale stejně uděláš, co jsem řekl, a vezmeš si polovinu kůže. Druhou dostane tvá sestra. Další námitky nechci slyšet."
Těmito slovy byla věc uzavřená, ale v Kapuovi hryzala žárlivost, která se mu podle mínění některých jednou mohla stát zhoubou. Začínal svou sestru nenávidět. V posledních dnech trávil mnoho času ve společnosti prince Daggana a jeho manželky Siko, známé čarodějnice. Zdálo se, že si mají co říct, vzhledem k tomu, že Daggan byl nepřítel chlapcovy rodiny.
Zdrojů potravy, které byly pro Oceánce tradiční, se nena-skýtalo tolik jako masa. Ovoce se dalo najít jen velmi málo, s výjimkou lesních plodů na keřích. Ze Seumasova vyprávění věděli o maličkých oříščích a tvrdém, kyselém ovoci zvaném "jablka". Obojí mělo růst na stromech podobně jako mango, ale nic takového nenašli, neboť na takovou sklizeň byla špatná roční doba. Všude rostly divoké květiny a fia-lovobílé keříčky, o kterých Seumas mnohokrát roztouženě básnil - tato rostlina se jmenovala vřes.
Znalcem fauny a flóry byla Kikamana, poněvadž ona se o takové věci nejvíc zajímala, dokud byli Seumas a Dorcha naživu. Podle obrázků, které oba Keltové nakreslili, teď byla schopná poznat mnoho různých rostlin a nemálo tvorů, kteří v tomto kraji žili. Byli tam jeleni, kteří se k jídlu hodili stejně dobře jako krávy, byli však mnohem pohyblivější. Také se setkávali s chlupatými ovcemi a kozami.
Také jedno hbité zvířátko bylo dobré k jídlu, pokud se je lovci podařilo chytit. Craig věděl, že se mu říká "zajíc". Ale člověk musel buď skvěle zacházet s lukem jako Hupa, nebo umět nastražovat oka, do nichž

se tito tvorové chytili. Utekli širokým obloukem jako vítr a schovali se v norách ve svahu hory, které měly druhý východ. Lovili je divocí psi, vrhali se na ně orli, ale podle všeho jich bylo tolik, že ztráta celé jedné kolonie se na jejich všudypřítomnosti nijak neprojevila.
Se zásobami, které si přivezli s sebou, a s tím, co mohla dát země, nebylo pravděpodobné, že by Oceánci měli trpět hladem. A jakmile začnou brát zajatce, bude maso také pro ty Oceánce, kteří dosud praktikovali kanibalismus. Hivané a Fidžijci tvrdili, že se nemohou dočkat, až se jejich přiost-řené zuby zakousnou pro změnu do nějakého hezkého bílého masa.
Zato podnebí nebylo Oceáncům po chuti. Přestože měla být roční doba, které Seumas říkal "jaro", Oceáncům, kteří měli rádi slunce, byla stále velká zima. Z končin za temnými moři, kde byl zdroj světového chladu, přicházely prudké větry a zařezávaly se do teplokrevných bojovníků z ostrovů. Noci byly kruté a daly se strávit jen pod silnými houněmi, nejlépe ve společnosti milované osoby, k níž se člověk mohl přitulit. Rána byla vždy zahalená mlhou a někdy se bojovníci probouzeli prochladlí do morku kosti jinovatkou, která pokrývala zem.
"Kam chodí v tomhle hrozném místě Ra?" zeptal se Pola-hiki Kikamany. "Stydí se ukázat svou tvář?"
"Zapomínáš, že tohle není říše Raa, ale nějakého jiného slunečního boha," odvětila jasnozřivá panna. "Naši bohové se v tuto chvíli shromažďují na okrajích této země a jsou připravení utkat se s cizími božstvy, pro která nemáme jména."
"Craig některá ta jména zná," pravil Polahiki. Zachvěl se a rozhlédl se kolem sebe v děsivém, mlhavém večeru, který se na ně snášel. "Některá mi řekl. Jedna z nejdůležitějších bohyní se jmenuje Brighid. Ona naučila Kelty kovářství a zpracovávání kovů - to znamená, jak používat to železo, o němž Seumas tolik básnil. A Taranis, bůh hromu, který se určitě utká s Tawhakim, až začne boj. Manannan mac lir, zdejší velký bůh moře, si to rozdá o vládu nad oceánem s Tanga-roou…"
"Nedokážu pro takové bohy ani najít místo v hlavě," svěřila se Kikamana. "Jejich jména jsou pro mne naprosto cizí."
Soumrak se nekonečně protahoval. "Vím, jak to myslíš," odvětil Polahiki. "V téhle zemi i šeru trvá věčně, než zmizí do své ponuré chýše."
"Když je řeč o chýších, včera jsem si vyšla s Craigem. Hledali jsem potoky, kde by byly ryby, ale hluboko v údolí jsme ve skalách našli místo, kde stálo malé obydlí, celé postavené z neopracovaných kamenných desek. Nedokázala jsem se k němu ani přiblížit, protože na mne odtamtud zlobně zírali temní duchové. Craig řekl, že v jazyce jeho otce se to jmenuje dolmen."
"Odkud Craig ví, jak se to jmenuje?"
"On dostal takový dar poznání od Uetongy, krále skřítků a vil."
"A ten dolmen je nějaký příbytek mrtvých?"
Kikamana přiznala, že to neví jistě, ale že to na ni tak působilo.
A tak se Oceánci s Craigovou pomocí potýkali s novým prostředím a bojovali se zvláštní atmosférou země Mlh, která na některé doléhala tíživěji než na jiné.
Určitě tady byli skřítkové, víly, netvoři a jiné nadpřirozené bytosti, jež prozatím držely své temné síly na uzdě. Oceánci byli pro domácí duchy, ať už dobré nebo zlé, stejně cizí, jako tomu bylo naopak.
Zatímco se obě strany poznávaly, nastal jakýsi magický pat.

Keltům se nakonec podařilo překonat již tradiční neshody a vytvořit něco, čemu říkali armáda, přestože Craigovo pojmenování "horda" bylo určitě výstižnější. Jednou ráno, kdy se slunce vůbec neukázalo, se tisíce z nich vyřítily z kopců. Křičely, vřískaly a rozcuchané vlasy jim vlály vlhkým ranním vzduchem. Piktové se dali poznat podle těl pokrytých tetováním, ale rovněž Skotové se pomalovali různými barvivy. Všichni byli úplně nazí až na opasek pro zbraně.
Pohled na nahá, chlupatá těla a volně se houpající genitálie šokoval a zdeptal prudérni Oceánce tak, že se nedokázali postavit na odpor.
"Dělají to proto, aby je v boji nic neomezovalo," vysvětlil jim Craig. "Zbraně se zachytávají za oděv a čepel může látku zanést do rány, která pak hnisá…"
Toto vysvětlení se však u oceánských bojovníků zcela minulo účinkem, když se někteří Keltové zastavili nedaleko palisády a levou rukou začali obscénně a urážlivě třepat genitáliemi na nepřátele, což

doprovázeli podivnými, jazykem vyluzovanými zvuky připomínajícími plynatost. Někteří se dokonce otočili, sklonili se a prdeli na šokované Oceánce holými zadky. Ostatní s pohrdavým výrazem ve tváři močili na zem před sebou. Potom se nazí Keltové vrhli na vysoké palisády. Ohromení oceánští vrhači oštěpů měli co dělat, aby se vzpamatovali a začali je ze zvýšených plošin zasypávat svými projektily. Oceánci rozezněli bubny bojovými rytmy, ale nepřítel odpověděl hudbou, z níž šla hrůza.
"To je vřeštění umírajících prasat," kvíleli někteří Oceánci, kteří nikdy neslyšeli Seumase hrát na dudy. "Mají v těch měších chycené zlé duchy."
Craig rychle rozeslal do ostatních pa posly, aby informovali bojovníky o tom, co jsou to dudy, a řekli jim, že si mají dát do uší vosk, pokud je ten zvuk nad jejich síly.
Jelikož Keltové neměli žádné obléhací zbraně, útok nebyl nijak úspěšný, pouze dal oběma stranám příležitost, aby se navzájem dobře prohlédly. Zejména Keltové byli zklamáni, neboť zoufale dychtili dostat se k nepříteli a pořádně mu to nandat. Naproti tomu Oceánci byli ohromeni několika Kelty, kteří přijeli na hřbetech koní. Jezdit na takovém zvířeti zcela jistě vyžadovalo velkou zručnost a na otevřeném bojišti by muž a zvíře představovali protivníka, jakého nelze podceňovat.
V nastalé situaci keltští jezdci nemohli dělat nic jiného než jezdit před pa sem a tam a mávat svými železnými meči. Ořům visely na hřívách hrůzně kulaté předměty, podezřele připomínající lidské hlavy. Samotní koně - silní, svalnatí tvorové s pevnýma nohama - měli na hlavách masky z proutí a kůry, které jim dodávaly vzezření démonických bytostí.
Kieto konečně pochopil, proč je Seumas před koňmi varoval, protože ta frkající, zuby cvakající zvířata s šílenýma očima a kopyty na nohách vypadala jako nějaké stvůry z těžkého snu.
Když Keltové poznali, že se vrhají proti prakticky neproniknutelnému opevnění, pokusili se je zničit ohněm. Kieto však pobýval u Maorů, kteří opevněná pa vymysleli, proto to předvídal a nechal připravit zásobu mořské vody na uhašení plamenů. Na konci dne se Keltové rozešli domů a mrtvé a raněné odnesli s sebou. Také Oceánci měli padlé, ale ztráty byly na obou stranách malé.
"Co dál?" zeptal se Craig Kieta. "Budeme je pronásledovat?"
Kieto se nad tím zamyslel. Byla to dobrá taktika, přikrást se za ustupujícími bojovníky a přepadnout je ze tmy, až si budou myslet, že se jim nemůže nic stát. Budou zaměstnáni rozděláváním ohňů a budováním tábora. Určitě by se jich takto dalo mnoho pobít. Ale Kieto po zhlédnutí Keltů v bitvě vytušil, že by to domorodci považovali za poměrně nečestný způsob vedení boje.
"Ne. Uvidíme, co přinese zítřejší den. Během noci doplníme zásoby vody a pořádně se připravíme na další den bojů…"
Boje dalšího dne skončily víceméně stejným výsledkem, takže večer přišla k bránám jednoho pa delegace neozbrojených Keltů - šest nebo sedm oblečených do hrubých oděvů - a posunky naznačila, že chce jednat. Kieto byl v tu chvíli v jiném pa, ale jednotlivá opevnění byla propojena ohrazenými průchody. Dorazil spolu s Craigem, právě když návštěvníci usedali k ohni.
Vůdcem Keltů byl mohutný muž s válcovitou hrudí, silnými rameny a jedním okem. Měl s sebou psa, který byl téměř stejně šeredný jako jeho pán. Hafan si lehl břichem na zem a jal se prohlížet si všechno kolem podezíravýma, přimhouřenýma očima. Viditelně se mu nelíbily pachy, které cítil z tohoto místa nebo z jeho obyvatel, a dal by si říct i za míň než žebro z krysy, aby těmto ohavným cizincům rozdal několik pořádných kousanců.
Jednooký probodl dvojici Ocánců pohledem své jediné zřítelnice a odplivl si do plamenů. Když Craig zahájil jednání, plivanec ještě syčel na jednom polenu.
"Buďte zdrávi, náčelníci," pronesl Craig gaelsky. "Dokud k nám přicházíte beze zbraní, nemáte se čeho bát."
"Bát se vás?" zavrčel Jednooký. "Víc se bojím svého psa než vás."
"Moudrá volba," poznamenal Craig s pohledem upřeným na zuřivé zvíře. "Je to hrozivé stvoření."
Jeden z ostatních Keltů, hubený muž s bělavými vlasy, se této poznámce usmál. Potom si odkašlal, připravený promluvit. Craig k němu obrátil svou pozornost.
"Mluvíš naším jazykem," řekl Bělovlasý. "Jak je to možné?"
"Jsem poloviční Pikt," vysvětlil Craig, "třebaže teď vidím zemi svých praotců poprvé. Můj otec byl Seumas od Černé vody…"

V dalším okamžiku jeden z návštěvníků, podsaditý muž s černými vlasy, přerušil jeho řeč zmučeným výkřikem. Kelt vyskočil, vytrhl palici jednomu z Oceánců, kteří ho hlídali, a vrhl se vpřed, aby Craiga udeřil. Avšak Jednooký ho chytil za kotník, když ho míjel, a podtrhl mu nohy. Bojovník, který již nebyl mladý, se sklátil obličejem do ohně. Craig ucítil pronikavý puch sežehlých vlasů. Útočník okamžitě vyskočil zpátky na nohy a dál mával zbraní, ale Jednooký ho zezadu skolil polenem z hromady, která ležela u ohně.
"Odtáhněte ho odsud," rozkázal náčelník dvojici svých mužů, když bojovník zůstal nehybně ležet. "Odkliďte mi toho pitomce z očí."
Když bezvědomého muže vynesli z pa, Bělovlasý se vrátil ke zpovídání Craiga.
"Říkáš, že jsi syn Seumase. Neznám tohoto muže. Je mezi námi?"
"Tvůj přítel ho zjevně znal, musím ovšem odpovědět ne, není zde. Zemřel během plavby k této zemi. A než o něm začneš přemýšlet jako o ‚zrádď, on to nebyl, kdo sem Oce-ánce přivedl. Našli cestu sami před mnoha lety a Seumase odvezli jako zajatce spolu s ženou, která se jmenovala Dor-cha."
Starcovou tváří se mihl náznak pochopení.
"Myslím, že už tomu rozumím - Dorcha je matka Doug-lasse Bosonohého, syna Douglasse…"
"Nechtě toho tlachání," přerušil ho netrpělivě Jednooký, "a přejděme k tomu, proč jsme přišli." Poznal, že vůdcem nájezdníků je Kieto, a proto se otočil k němu. "Nemůžeme bojovat, dokud se schováváte za kůrové sukně. Vyjděte do pole a uvidíme, kdo je silnější. Jste snad zbabělci, že se krčíte a plazíte za těmi dřevěnými zdmi?"
Kieto se prostřednictvím Craigova tlumočení dozvěděl, o čem je řeč, a odpověděl.
"Ne, nejsme zbabělci, jsme rozumní lidé. Vy znáte terén, my ne. Vy znáte své počasí, my ne. Musíme využít každou výhodu, která se nám naskytne, jinak nás porazíte."
"Porazíme? Je nás desetkrát míň než vás."
"Prozatím," odvětil Kieto. "Ale nejsem tak hloupý, abych si myslel, že vás každým dnem nepřibude, až se zpráva rozkřikne mezi vaše další kmeny. Určitě se již v tuto chvíli hou-fují na pochod k tomuto místu a nemůžou se dočkat pořádné bitvy s cizáky."
Jednooký si vyměnil pohled s Bělovlasým a Craig si uvědomil, že Kietovy odhady jsou přesné.
"Já jsem Cormac," představil se Jednooký. "Říkají mně Cormac Jedovatý. Jak se jmenuješ ty?"
"Kieto."
"Tak poslouchej, Kýto - dopřej nám jednu pořádnou bitvu, zítra ráno. Přijdu na bojiště s dvojnásobkem mužů, které jsem měl dnes, ale pořád to bude pětina toho, co můžeš postavit ty. Jednu pořádnou bitvu, co říkáš? Abychom se poměřili."
Kieto tento návrh dost dlouho zvažoval a nakonec pomalu přikývl. "Jednu pořádnou bitvu na volném prostranství - a potom budeme bojovat nejlépe, jak umíme. Uvidíte, že Oceánci jsou skvělí bojovníci, a vzdáte se. Ale bude to bez koní."
"Bez koní?" zvolal náčelník. Jeho husté obočí se prohnulo do oblouku.
"Bude to takový obchod. Nemůžete získat něco za nic. My se vzdáváme našich pa, vy se ovšem musíte vzdát koní. Když slíbíš, že zvířata do boje nezasáhnou, utkáme se s vámi."
Cormac zamyšleně přikývl. Než se rozhodl, zajel rukou dolů a pohladil svého psa. Pes zvedl hlavu, naježil srst na krku a výhružně zavrčel.
"Já tě znám," řekl Kieto psovi. "Už jsem s takovými jako ty měl tu čest."
Pes zavrčel, ale pán ho udržel za límec.
"Souhlasím," řekl nakonec Cormac.
"Dobrá."
"Uvidíte, jak ztrácíte čas, když napadáte Kelty, kteří vám ukousnou hlavy a rozžvýkají lebky na kaši."
Když Keltové odešli, Craig se odebral se svým velitelem do chýše a posadil se tam s ním.
"Je to dobrý nápad, Kieto? Měl jsem za to, že je chceme nejdřív unavit tím, že je necháme, aby se vysílili na našich pa. Ale pustit se ven, dokud jsou ještě čerství?"
"Musíme dokázat, co v nás je, na otevřeném bojišti, jinak je nikdy nepřimějeme, aby se vzdali. Slyšel jsi ty narážky na schovávání za ženské sukně. Jestli si řeknou, že jsme báz-livci, kteří mají strach vyjít ze svých vesnic, jednoduše budou bojovat tak dlouho, až nás vymýtí, bez ohledu na to, kolik bitev ztratí.

Avšak jestli jim nasadíme do hlavy, že jsme stateční nájezdníci, hrdí bojovníci, kteří milují válečné umění, setkáme se s jiným uvažováním."
Craig šel spát s myšlenkami na muže, jemuž říkali Doug-lass, syn Douglassův, a uvědomil si, že to byl jeden z těch, s nimiž se měl podle otcova přání usmířit. V tomto okamžiku to nevypadalo pravděpodobně. Aby mohl s takovým mužem uzavřít mír, musel ho nejdřív dostat na zem a přivázat ke kůlu, aby byl neškodný. Jinak Kelt při první příležitosti rozrazí Craigovi lebku.
Craig si povzdechl. Nebude to snadné.

Další den se obě armády střetly na otevřené rovině mezi horami a pobřežím. Naříkavé tóny lastur, které se rozléhaly nad albannašskými kopci, se mísily s troubením kovových rohů. Keltské bubnování splývalo s rytmy, které oceánské paličky vyluzovaly z dutých kmenů. Ve vzduchu se vznášelo očekávání boje, jak na sebe bojovníci pokřikovali z kopce na kopec, ze strany na stranu.
Tento pocit sílil mezi nahými Kelty, z nichž mnozí měli v očekávání boje erekci, až bojovou rozjařeností upadli do transu a vyrazili vpřed, aniž čekali na rozkazy. Byli naprosto dezorganizovaní, zato nedočkaví, až se železo zakousne do masa. Oceánci nehybně stáli. Rozestavili se a čekali na rozkaz, jak mají dnes bojovat.
Craig se rozhlédl po šicích svých lidí, než k nim řvoucí Keltové dorazili. Viděl zářivé péřové přilby, nádherné pláště ze psích kůží zdobených papouščím peřím, praporce a korouhve náčelníků vlající ve větru, nablýskané palice z železného dřeva, lesknoucí se na slunci, bílé, hnědé a černé sukně z tapového lýka, zdobené geometrickými vzory. Nádherně tetovaná ramena bojovníků. Jak byli barevní! Jak lahodili oku! Jakou úchvatnou, malebnou podívanou představovali.
Keltové byli ve srovnání s nimi zanedbaní, i přes modré a červené barvy a tetování na tělech Piktů. Jejich nahá těla působila na Craigovy oči urážlivě, černé meče vyhlížely hrubě a hrozivě, upocené a rozpraskané postroje pro zbraně byly vyloženě ošklivé. Jediné, co na nich bylo opravdu barevné, byla pestrá paleta rudých, hnědých, plavých a černých vlasů, které vlály v čerstvém větru od pobřeží.
Byli stejní jako jejich krajina, jejich moře a jejich nebe: dole rozeklané šedivé skály a nahoře smutná šedá obloha. Přesto se tu a tam objevila zelená, nachová či dokonce modrá, avšak utopená v šedi.
Ale i toto byli jeho příbuzní z otcovy strany!
Oceánci byli lehkonozí, ztepilí, plní ohně mládí. Měli blíž ke slunci a ke hvězdám, sytější odstíny pleti a jemnější, odu-ševnělejší vzhled.
Naproti tomu Keltové byli dost těžkopádní a tělnatí. Byli to hromotluci se silným předloktím a mohutnými stehny, s pevnými kostmi a brunátnou kůží, plní divoké odvahy, která je hnala do boje bez myšlenek na porážku a bez ohledů na bezpečnost jejich životů a končetin.
Když Kieto uviděl, jak se vlna neukázněných Keltů valí proudem ze svahů a rozlévá se po planině, vydal rozkaz k taktice paitoa: stát jako skála a nechat nepřítele, aby se na ně vrhl. Poslové se rozeběhli od Kieta do všech stran s připravenými destičkami, do nichž byl rozkaz vyryt s použitím "písma", jež přivezl oceánským národům ze svých cest rao-řeplavec Hiro.
Běžci vyhledali Samojce, Fidžijce, Havajce, Rarotonža-ny, Raiatejce, Hivany a obyvatele mnoha jiných oceánských ostrovů, kteří se tak dozvěděli, že mají neochvějně stát s připravenými zbraněmi a čekat, až se k nim divocí Keltové přiřítí. Přijali tápu od kněží a byli plní touhy bojovat. Vítězství jim dá mnoho many, naplní jim hlavy mužností a kouzlem. Tváře si začernili uhlem, aby nepříteli připadali zuřivější. Za zvuku bubnů, jejichž rytmy pomáhaly rozproudit krev, nedočkavě poskakovali z nohy na nohu.
Sklíčený Craig zůstal vzadu za liniemi bojovníků a bitvě pouze přihlížel. Jeho tlumočnické schopnosti byly pro Kieta příliš cenné, než aby ho mohl ztratit v tak rané fázi.
Terén po obou stranách pláně tvořila hnědá rašeliniště s hlubokými příkopy vy mletými vodou. Aby se jim vyhnuli, Keltové valící se přes pláň se přirozeně hrnuli do středu své přední linie. Craig viděl, jak se silný klín nahých Keltů zarazil do středu Oceánců a železné meče začaly rozsévat zkázu. Linie Oceánců v tom místě povolila a téměř Kelty propustila. Udržela se jenom díky tomu, že druhá linie posil odolala.
Nedisciplinovaný útok Keltů se ale brzy obrátil proti nim, neboť se v těsném shluku těl, paží a nohou navzájem mačkali a strkali, jak se snažili proniknout k nepříteli. Havajci, kteří bojovali na tradiční srpkovité frontě, uzavřeli svá křídla kolem nepřítele, takže Keltové se fakticky ocitli uzavřeni v uličce

lemované dvěma hradbami snědých nepřátel, jejichž bojové palice, některé vysoké skoro jako člověk, rozbíjely lebky a srážely hlavy z krků.
To znamenalo, že někteří Keltové zůstali uvězněni uprostřed masy svých spolubojovníků a nemohli použít zbraně na nepřítele, poněvadž se báli, že by mohli zasáhnout svého druha. Na tyto nešťastníky obklíčené svými spojenci pršely oštěpy a šípy. Přirozeně se snažili dostat se ze středu pryč, čímž tlačili ty, kteří byli na okraji protáhlého útvaru, pod palice Oceánců dychtících dát jim co proto.
Jakmile však Oceánci zahnali nepřítele zpět na pevnější půdu, jejich dychtivost se obrátila proti nim. Jakmile se Keltové ocitli venku z těsné uličky, podařilo se jim rozvinout se do stran a vytvořit soudržnější a uspořádanější bojovou linii. To však znamenalo, že přední řady prořídly, a skupině dravých Hivanů se podařilo prorazit linii, která se za nimi vzápětí znovu uzavřela. Tito hivští bojovníci, jichž bylo kolem padesáti, se tak ocitli v pozici, kdy bojovali za přední linií Keltů. Na větším prostoru bylo možné více se rozmáchnout jak se železným mečem, tak s palicí z železného dřeva, a dát do nich víc síly.
Přestože to byl boj kovu proti dřevu, kov nebyl nejvyšší kvality a dřevo patřilo k nejpevnějším na zemi, proto se meče lámaly o palice stejně často, jako se podařilo přeseknout palici vedví. Celkově se obě zbraně držely dobře. Boj v této malé části bojiště byl tvrdý a lítý, protože válečníci na obou stranách viděli příležitost zviditelnit se na izolované scéně před svými vojevůdci.
Tetovaní Hivané kouleli očima, vyplazovali na nepřátele jazyk a vrčeli, oháněli se palicemi hned na jednu, hned na druhou stranu a klátili Kelty drtivými údery svých velkých zbraní z železného dřeva.
Pomalovaní Keltové dělali totéž svými meči: sekali do nepřátel a mručeli, když široké obloukové seky jejich mečů poslaly některého protivníka k zemi.
Když Craig uviděl, že Hivané jsou v nesnázích, poněvadž další a další Keltové opouštějí přední linii, aby si vybili svůj bezmocný hněv na této osamocené skupince Oceánců, dal znamení skupině elitních bojovníků, původně Samojců, než pod vedením svého krále Kariky spoluosídlili ostrov Raro-tonga. S tímto malým oddílem disciplinovaných bojovníků Craig zaútočil na keltskou linii klínovitou formací. Museli rozbít mnoho lebek a přerazit mnoho nohou, než se jim podařilo protlačit se ke skupince Hivanů, nyní již značně oslabené.
"Stáhněte se," zakřičel Craig do ucha nejbližšímu Hiva-novi, "ustupte uličkou."
Jeho muži poté vytvořili uličku, která keltské bojovníky oddělila na obou stranách. Hivané tímto chráněným průchodem proklouzli a připojili se zpět k hlavnímu vojsku. Jakmile byli Hivané zpátky v řadách Oceánců, ulička se vpředu uzavřela, opět se přetvořila v klínovitou formaci a samotní Rarotonžané se stáhli zpět. Ztratili jen několik mužů.
Tato akce však rozhněvala ty Kelty, kteří si mysleli, že mají mezi sebou ostrůvek nepřátel, jež budou moci pohodlně pobít. Zaútočili na Craigův ústup velice zuřivě a mocně. Craig zjistil, že se dívá do tváří zkřivených bitevní záští, jež od jeho obličeje dělí sotva délka nosu. Klubko mužů spolu zápasilo a Craig cítil na tváři horký dech. Do očí mu hleděly překvapivě sžíravé, světle modré oči. Díval se do rozšklebených obličejů porostlých světlým strništěm. Jak zvedali meče a snažili se udeřit v těsném shluku bojovníků, který se vlnil a chroptěl ve snaze získat v propletenci paží a nohou prostor k pořádné ráně, cítil štiplavý pot z jejich podpaží.
Potom Craig upadl a ocitl se v nebezpečí, že ho Keltové svýma mohutnýma nohama ušlapou. Jedna noha mu dupla na hruď a vyrazila mu dech. Pata ho zasáhla do stehna nebezpečně blízko varlat. Čekal, že každým okamžikem sjede dolů meč a oddělí mu hlavu od ramen. Pak ucítil, že ho něčí ruce popadly za kotníky a bez dlouhých cavyků ho odtáhly z vřavy zpět do vlastních řad. Když se překulil a podíval se nahoru, uviděl obličej usmívající se Kluk-holky.
"Ty uličníku," řekla a pohrozila mu prstem. "Zatím žádné hrdinské kousky - dostal jsi za úkol opatrovat svůj jazyk. Příště dělej to, co dělat máš."
"Díky, Kluk-holko," hlesl, když se nadechl. "Pomoz mi vstát. Mám vyražený dech."
Kluk-holka mu vyhověla a oba potom o něco ustoupili za několik podsaditých Fidžijců, kteří díky typickým bujným porostům na hlavách připadali nepřátelům, že jsou o hodně vyšší, než ve skutečnosti byli, což umocňovalo jejich vzrůst a zuřivost. Bojující strany se opět dostaly velice těsně k sobě a svalnatí, bledí muži se s velkým chrochtáním a funěním zaklesli svými údy a trupy do tmavých bojovníků. Obě strany cítily, že ti druzí mají jiný pach a vypadají podivně, oběma byla nepříjemná představa, že by

se měli dotknout. Snědým mužům se dělalo trochu zle z kůže bledých lidí, která vypadala jako břicho ryby. Pihovaté bojovníky lehce znervózňovalo, že se potýkají se stíny. Obě skupiny zjistily, že se snaží dostat se od sebe co nejdál, místo aby se pokusily smést a porazit ty, kteří jim stojí v cestě.
Upilované zuby dodávaly širokým tvářím Fidžijců a Hi-vanů žraloci vzhled. Na nejednoho Kelta padla hrůza, když se podíval do úst plných přiostřených řezáků. Několikrát se stalo, že zablokovaný Fidžijec či Hivan, jehož ruka se zbraní uvízla v tlačenici, jednoduše zaryl špičaté zuby do keltského bojovníka, který stál nejblíž.
"Nekousat! Nekousat!" zavřískl jeden mladý Kelt, první oběť této neférové taktiky, jež bude zanedlouho vyhodnocena Kelty u pobitevních táborových ohňů jako ostudná a ohavná. Skoty a Pikty proběhla vlna strachu a děsu. Oceánci zaslechli nějaké řeči a vytušili, že je to protest, ale nevěnovali tomu pozornost. Protivníci přicházeli o velké kusy ramena, ucho, nebo v několika případech o pár prstů. Keltové proti takovému barbarství halasně protestovali a s novým úsilím se snažili prosekat se někam dál od této ohavné metody boje.
Pak jeden Skot, rváč ze západního pobřeží, vrazil jednomu Fidžijci hlavou do obličeje, čímž ho zcela zaskočil. Fidžijec vyděšeně zaskučel, upustil zbraň a chytil se za rozbitý nos. Z nosních dírek vytryskla na triumfálního útočníka krev, avšak ten již pochopil, že Oceánec nebyl na takové jednání zvyklý a spokojeně nabral hlavou jiného muže.
Zanedlouho mnozí Keltové, kteří se ocitli v takto těsném souboji tělo na tělo, využívali široké čelo k tomu, aby rozbili nos Oceánci, který byl nejblíž.
Keltové si uvědomili, že také oni mají přirozenou zbraň, na kterou nepřítel není zvyklý. "Hlavou do nich, hlavou do nich," pokřikovali. "Nakřápněte jich pár!"
Oceánci, kteří nebyli zvyklí ani na to, že se jako zbraně používají pěsti, natož potom vyklenuté hlavy, začali couvat, když jim čela Keltů rozrážela lebky. Oceánci nedokázali pochopit, jak je možné, že Keltové při této metodě boje neublíží sami sobě, a začali kopat do holých varlat, která viděli kývat se neslušně před sebou. Keltové se však nenechali zahanbit, poněvadž v takovém nakopávání měli z vesnických rvaček slušnou praxi, a nezůstali protivníkům v této žalostné šarvátce uprostřed bitvy nic dlužni.
K úžasu bledých Keltů dal Kieto Oceáncům z ničeho nic znamení, aby rychle ustoupili zpět do pa. Běžci roznesli destičky a na Kietův signál se celá oceánská armáda otočila téměř jako jeden muž a hbitě utekla do bezpečí. Na bojišti zůstali zmatení, rozzuření Keltové, mohli však jenom mávat do vzduchu. Skoty i Pikty popudil tento zbabělý akt, k němuž došlo právě ve chvíli, kdy boj začínal dostávat obrátky. Nikdy v životě se jim nic podobného nestalo, mohli však jenom pokřikovat posměšky za prchajícími hnědými bojovníky, spílat jim do bab, dětí nebo myší a vřískat na ně, aby se zastavili a bojovali jako opravdoví muži.
Hupa kryla ústup linií svých lučištnic, příslušnic Whaka-tane, jejichž vražedně přesná střelba zabránila nejrychlejším Keltům, aby doběhli opozdilce. Spolu se svými střelkyněmi zneškodnila dobrodružněji založené nepřátele, jejichž krve-žíznivost byla silnější než zdravý rozum. Někteří z nich propadli bitevnímu transu tak, že se nezastavili, ani když jim šíp proklál hlavu nebo srdce.
Zatímco Oceánci si navzájem blahopřáli k rychlým nohám, Keltové se shromáždili a neuspořádaně vyrazili proti opevněním, ale dostalo se jim stejného přijetí jako v předchozích dvou dnech bojů. Zklamaně se obrátili a začali se rozcházet zpět do kopců. Cestou si hlasitě stěžovali na "žlu-tobřiché hnědokožce", kteří utekli z boje zrovna ve chvíli, kdy začínal být zajímavý.
Byli asi tak v polovině cesty, když se Oceánci vyhrnuli z pa, vytvořili fatatia čili dlouhé, přímé bojové linie a vyrazili přes pláň nepříteli do zad.
Mnozí Keltové se otočili, aby se jim postavili znovu, byli však neuspořádaní a měli mezi sebou mnoho těch, kteří si mysleli, že se vracejí do tábora, aby si odpočinuli. Najednou zjistili, že jsou v nevhodné pozici pod kopcem a namáhavě zdolávají svahy, z nichž se jim ráno tak příjemně scházelo. Craig jim viděl v obličeji, jak jsou podráždění a mrzutí z takové taktiky, kdy se nejdřív bojuje, pak nebojuje a poté zase bojuje. Dovedl si představit, jak se ptají sami sebe, co je to za protivníky, kteří se otočí a utečou ve chvíli, kdy se má rozhodnout o výsledku bitvy, a potom se vrátí, když už má být pro ten den po všem.
Výsledkem byl boj muže proti muži, v kterém obě strany zaznamenaly nepříliš významná vítězství.

Pak vydal Kieto rozkaz k Ropa tahi.
Soustřeďte se na zabití náčelníků!
Keltové sice byli nazí, ale jejich náčelníci ukazovali své bohatství amulety a nákrčníky z lesklého bronzu, zdobenými spirálami a jinými vzory. Dali se snadno poznat, protože slunce se na těchto ozdobách lesklo a prozrazovalo jejich postavení stejně nápadně, jako kdyby to byly přilby a pláště. Oceánští bojovníci si přestali všímat potyček se všemi ostatními a rozpoutali masakr keltských klanových vůdců.
Když tito vůdci, kteří nebyli v předních liniích boje, zjistili, co se děje, začali propadat panice. Jedna věc byla účastnit se boje, ale něco úplně jiného bylo, když si vás nějakých třicet tisíc lítých bojovníků vybere a jde jen po vás. Několik méně odvážných - nebo duchapřítomnějších - náčelníků se otočilo a uprchlo z místa bojů.
Když příslušníci jejich klanů viděli, že vůdcové utíkají, také se rozhodli vyklidit půdu dobyvatelům.
Proč by měli pevně stát, když ti bojovníci, kteří by teoreticky měli být nejschopnější, vzali do zaječích?
Craig mrzutě sledoval, jak celá armáda Keltů prchá o překot zpátky do kopců, zatímco Oceánci mlčky stojí, dívají se za nimi a hromadí v sobě manu. Dnes zvítězili Oceánci, ale Kieto nebyl tak bláhový, aby si myslel, že to je konec. Věděl, že to jedině povzbudí chuť Keltů, kteří se brzy vrátí s novými posilami.
3
V noci byl Craig s malou družinou vyslán do kopců, aby řekl Keltům, že mohou sejít dolů a posbírat své mrtvé a raněné. V doprovodu Hupy a tuctu jejích lučištnic přešel bitevní planinu. Když zpozorovali ohně nepřátelských ležení, Craig zavolal gaelsky, že přichází v míru, aby vyřídil vzkaz. Eskorta je odvedla ke keltskému náčelníkovi Cormakovi, který měl svůj stan ze zvířecích kůží vysoko na hřebeni.
Cormac si Craiga nevlídně změřil svým jediným okem.
"Proč jsi sem přišel, bastarde?" zeptal se s rukama zkříženýma na prsou. "Požádat nás, abychom nepoužívali koně? Už nikdy. Jezdci na koních snadno dohoní zbabělce a vy nic jiného než zbabělci nejste. Vy utíkáte, i když se bitva vyvíjí ve váš prospěch."
"Nepřišel jsem požádat o žádnou laskavost, ani žádnou nabídnout," odvětil Craig. "Přišel jsem vám říct, že si můžete posbírat mrtvé a zraněné, aniž byste se museli obávat napadení."
"Copak?" vyštěkl jednooký Cormac. "Ty si snad myslíš, že vám po dnešku ještě budeme věřit? Nejspíš se na nás vrhnete jako mrchožrouti na nemocného jelena a pokoušete nás, jako malé děti, které si ukazují, jak mají ostré zuby. Nejspíš ve chvíli, kdy se k vám otočíme zády, vy ufňukánci."
"Proč byste nám neměli věřit? Neporušili jsme přece žádné ujednání. Neudělali jsme nic špatného."
"Utekli jste, prašivci!"
"Naši lidé to nepovažují za zbabělé, ale za náležité a naprosto správné. Bojovník musí mít nejenom silné paže, ale i rychlé nohy. Schopnosti bojovníka se posuzují i podle toho, jestli umí protivníkovi utéct, nejen podle toho, jestli ho umí zabít. Musíte pochopit, že máme jiné zvyklosti než vy -to, co vy pokládáte za zbabělé, je pro nás důkazem smělosti a obratnosti…"
"NIKDY!" zahřímal Cormac. "Ten, kdo uteče, je zbabělec, ať pochází odkudkoli. Ten, kdo napadne nepřítele zezadu, když se vrací domů, je proradná sketa. Hnědokožci jsou zbabělci a proradné sketa. Říkám ti to do tváře, ty zkřížený vořechu."
Craig byl odhodlán zcela ignorovat urážky typu "bastard" a "zkřížený vořech", narážející na jeho smíšenou krev.
"Když to říkáš," odpověděl pevně a vyrovnaně, "jsi lhář a bezectný muž."
Cormakovi se zalesklo v oku. Vrhl se směrem k němu, ale dva jiní náčelníci ho zadrželi.
"Pozor, Cormaku - nedávej jim záminky pro taková obvinění," řekl jeden z jeho spojenců.
Cormac, který již měl meč napůl vytasený z pochvy, jej neochotně zarazil zpět.
"A co měl vlastně znamenat ten poslední virvál? Ztratili jsme v něm náčelníky sedmi klanů. Podivný boj. Nenávidíte naše náčelníky, chlapče? Proto to bylo? Chcete nás všechny pozabíjet, neboť jsme se narodili, abychom vedli ostatní?"
"Je to jeden z našich způsobů boje - vybrat náčelníky a zaútočit pouze na ně, všech ostatních si nevšímat. Do řad nepřítele to vnese zmatek. Začnou přemýšlet, kdo bude další na řadě - ten zrzavý, nebo ten černovousý?" Craig si založil ruce na prsou, podíval se na Cormaka a tiše dodal: "Snad jsi neměl strach?"
"Strach?" rozeřval se Cormac. "Strach? Málem jsem se posral. Cítil jsem, jak mám prdel staženou

strachem. Co bys dělal ty, kdyby deset, možná dvacet tisíc chlapů šlo jenom po tvé kůži? To si pamatuj, že by ses posral, chlapče, o tom žádná."
Craig se zeširoka usmál. Uviděl v těch chlupatých bojovnících páchnoucích živočišným tukem svého otce.
"Máš pravdu, asi bych to udělal - a když to vyjde z nás, smrdí to úplně stejně - a taky to má stejnou barvu - a je to před kamarády stejně ponižující."
Několik přítomných keltských náčelníků se rozeřvalo smíchy. I Cormac se neubránil a přidal se k nim.
"Jsi divný," prohlásil keltský vojevůdce, "ale ne tak divný jako ti ostatní ďábli. Dobrá, přijdeme posbírat své mrtvé a raněné, ale zítra se mějte na pozoru. Ráno vás pokosíme jako obilí…"
Když pak Craig odcházel, Cormac za ním zavolal: "Poslouchej, chlapče, líbíš se mi. Jsi z těch hnědokožců jediný, komu věřím. Možná je to tím, že jsi poloviční Kelt, možná tím, že tvůj otec byl Pikt, nebo možná jenom tím, že tě mám za čestného muže. Vyřiď tomu svému náčelníkovi, že všechna jednání budou probíhat prostřednictvím tebe, nikoho jiného."
Craig měl dobrý pocit. Jestli měl splnit otcovo přání a pokusit se obě skupiny národů usmířit, musely mu obě strany důvěřovat. Kieto ho znal a věřil mu. Cormac teď řekl, že mu věří také. Někteří ho měli za vychytralce, který čeká, jak to dopadne, ani s jednou, ani s druhou stranou, ale důležité bylo, co si mysleli oba náčelníci. "Díky," odvětil Craig. "Vyřídím mu to."

Další den se lítý boj rozpoutal nanovo. Tentokrát Skotové a Piktové použili koně, ale jelikož to byly vysočinské kmeny, které nebyly nijak bohaté, jezdců nebylo dost, aby se to mohlo na výsledku bojů nějak projevit. Oceánci tím pádem cítili, že mají právo využívat víc svá opevnění: shazovat kameny na Kelty, kteří se snažili překonat příkopy a valy, zasypávat deštěm šípů natlačené bojovníky, kteří chtěli vzít pa ztečí a přelézt dřevěné palisády. Každý nový střet přiváděl obě strany o něco blíž k poznání, že se z patové situace nedostanou.
Na scénu dorazili také někteří Skotové z nížin a vnesli do řad Oceánců určitou paniku.
Keltové z nížin byli lépe vybavení a lépe vyzbrojení než obyvatelé vysočiny. Byli organizovanější a mnohem ukázněnější. Hraničáři přijeli s velkými vozy s koňmi, taženými někdy až šesti zvířaty. Oceánci dosud znali kolo jen v podobě kutálející se klády, ale na těchto vozech viděli, k čemu se dá využít. Oceánci užasle sledovali, jak se vozkové, vždycky po jednom v kánoi na kolech, řítí k jejich bojové linii se svazkem oštěpů v ruce. Když se vozka dostal na určitou vzdálenost od linie, přeskočil předek svého vozu, seběhl po oji mezi šesti koňmi, mrštil dva nebo tři oštěpy do davu Oceánců a potom vyběhl po oji zpátky na svoje místo, přesně včas, aby koně otočil. Byla to úžasná ukázka ovládání a odhadu, nemluvě o zručnosti a rovnováze, bez nichž bylo běhání po oji nemyslitelné.
"Tihle muži jsou stejně hbití a stejně šikovní jako Oceán-ci," řekl Craig Kietovi. "Už se vůbec nedivím, že otec jezdce tolik obdivoval."
"Kdyby jich měli dvě stovky, byl by to určitě náš konec," souhlasil Kieto. "Máme Štěstí, že těch válečných strojů jsou schopni dát dohromady jen nějaký tucet."
Bitvy byly vyčerpávající pro obě strany, ale zejména pro Oceánce, kteří nebyli zvyklí na tak chladné počasí. V obou táborech si také vybíraly svou daň nemoci. Když potom jaro přešlo v začínající léto, Oceánci konečně uviděli pravé barvy této země. Trocha modré oblohy, trocha bílých oblaků a pod tím svěže zelená krajina s nadýchanými vrcholky vzdálených hor.
Kam jen oko dohlédlo, byla hojnost divokých květin a bylin, křehce krásných horských kvítků s jemným zbarvením. Slunce se ukázalo tři dny za sebou, i když to bylo zubatější slunce, než na jaké byli ostrované zvyklí. Přesto přineslo do bažin a do podhůří horké dny, díky čemuž se vyrojily miliony mušek a začaly nechráněné, nepřipravené Oceánce štípat. Za soumraku přilétal ten protivný hmyz v tak hustých mračnech, že muži a ženy skoro nemohli dýchat, aniž si jimi naplnili plíce.
"Který šílený bůh je vymyslel?" vykřikla jednou večer Hupa na Craiga, když ji mušky kousaly do tváře, do prsou a do stehen a ona se je snažila planoucí pochodní vypudit z vlasů. "Kterého krutého boha mohla napadnout taková šílenost?"
Mušky pronikly do každého oděvu, každými dveřmi zakrytými rybářskou sítí, do každé místnosti. A když zrovna nebyly mušky ani jejich příbuzní komáři nablízku, zastoupili je ovádi, obrovští tvorové, jimž

Craigův otec říkal "koňské mouchy" a jejichž štípance byly skoro stejně nepříjemné jako kousance od malých žraloků. Oceánci se snažili pálit nejrůznější materiály a míchat různé vůně, aby se hmyzu zbavili, ale všechny pokusy byly neúspěšné, když ne úplně, tak alespoň částečně.
S počátkem léta vyšli z lesů jeleni a přispěli tak dalším masem do košů.
Boj v sužujícím vnitrozemském horku se stal úmornou činností. Oceánci raději zůstávali za svými dřevěnými hradbami. Skotové a Piktové se po skupinkách vrátili do svých domovů v kopcích nebo v nížinách. Na místě zůstali jen nezmaří, kteří drželi služby na pozorovatelnách a chodili pokřikovat urážky na pláně pod pevnostmi. Keltové povolali mořské piráty, aby se pokusili Oceánce přepadnout z týla, od oceánu, ale v té době již dobyvatelé měli svá pa dobudována a mohli mužům z bouřlivého moře hrozit prstem.
Kieto poslal skupinu kánoí zpátky domů, na ostrovy, aby přivezly další muže. Ti také po čase dorazili, aby nahradili padlé v boji a zemřelé na následky nemocí. O bozích nebylo nic známo, ale bouřek s hromobitím, vichřic a mořských bouří bylo mnoho, což svědčilo o tom, že boje mezi nadpřirozenými pány a dámami dosud zuří. Kikamana i ostatní ka-hunové a tohungové se snažili spojit se s bohy prostřednictvím svých atuí, ale bez úspěchu.
Během jedné delší přestávky v bojích Craig doručil keltským náčelníkům poselství s návrhem, aby si obě strany na jeden večer vyměnily své baviče. Bylo to jedno z gest, ke kterým uprostřed války dochází a která pomáhají tomu, aby se protivníci lépe pochopili. Craig díky svému daru od Ue-tongy rozuměl gaelštině a mohl pochopit nuance albannaš-ské kultury, ale jeho spolubojovníci to nedokázali.
Craig přesvědčil Kieta, že by bylo pro obě strany dobré uzavřít příměří, během něhož by mohli jeden druhého pobavit, podobně jako utichla válka mezi dvěma ostrovy v Oceánii, když dorazili Arioi.
Craig předstoupil před Cormaka.
"Vy pošlete jeden večer své nejlepší lidi k nám a další večer my přijdeme k vám."
Cormac pohlížel na tento plán velice podezíravě, tak jako na všechno, co Oceánci navrhli.
"Cože? Chcete se na nás vrhnout, až nás opijete tím utrej-chem, jemuž říkáte kawal Chcete nás pobít, až budeme sedět a dívat se, jak tancujete v záři ohňů jako nějaké víly? Nic takového - vy přijďte první večer k nám a pak my přijdeme k vám."
Craig pokrčil rameny.
"S tím se dá souhlasit. Nám je jedno, v jakém pořadí to uděláme. Můžete nás opít tím jedem, kterému říkáte whis-kie, a potom nás rozsekat na kusy svými železnými meči, až se budeme dívat, jak dva naolejování Keltové zápasí v záři ohňů a předstírají, že se ne vyžívají v tom, jak se navzájem osahávají."
"Ďas vem tvé oči a játra, oni se v ničem nevyžívají," za-burácel jednooký Skot. "Je to mužná přehlídka síly a obratnosti."
"To říkáte vy," ohrnul nos Craig. "My si vyhrazujme právo na vlastní názor."

Když se princ Daggan doslechl o chystané kratochvíli, přivolal k sobě svou ženu Siko.
"To je naše šance," prohlásil. "Řekni mi, co mám udělat." "Už nějaký čas posílám mezi Kelty své zvědy, abych zjistila, co bychom mohli využít ve svůj prospěch. Vím o jednom Skotovi, který v tuto chvíli netáhne zajeden provaz se svým národem. Jmenuje se Douglass, syn Douglassův. Právě jeho otce Seumas zabil, a on proto chová zášť ke Craigo-vi jakožto synovi vraha svého otce."
Vojevůdce Cormac ho vyhnal i s jeho klanem, přesto mají mezi ostatními v keltském táboře své příznivce. Musíme se s některým z nich spojit a na dnešní nebo zítřejší noc, až bude Kieto zranitelný, něco přichystat. Nech to na mně. Nesmí na tebe padnout nejmenší podezření. Až tě přijdou požádat, abys zaujal Kietovo místo náčelníka náčelníků, musíš být bezúhonný."
"Rád přenechám věci v tvých rukou, ženo, ale řekni mi, ti zvědové, ti tvoji špioni, jsou to lidé?"
Siko se na manžela upjatě usmála. "Ovšemže nejsou - povolala jsem je odjinud. Copak jsi v noci neviděl balepu, jak poletuje nad kopci? Necítil jsi snad chlad kabu číhající ve stínech? Ani sis nevšiml stop, které zanechaly v prachu obrovské koule putupereréka, když je vláčel po bojišti? Měl bys těmto znamením věnovat víc pozornosti, manželi."
"Och," povzdechl si Daggan a zachvěl se. "Myslel jsem si to."
Daggan opustil svou ženu a odebral se do noci. Měl se setkat s Kapuem, jenž princi pomáhal v plánech,

které z něj měly udělat vůdce tažení. Nebylo to tím, že by Kapu otce nenáviděl nebo mu přál pád, byl však zoufalý z toho, že mu otec nevěří. Chtěl být prohlášen za náčelníka a vést do boje Rarotonžany, sám v jejich čele. Kieto o tom nechtěl slyšet. Řekl synovi, že je příliš nezkušený na to, aby se mohl stát vysokým velitelem, že si bude muset několik let počkat.
Kapu byl netrpělivý. Potřeboval uznání hned. Měl už po krk toho, že je až za svou sestrou, kterou sice otec neupřed-nostňoval, ale přesto dosahovala toho, co chtěla. Vedla své Whakatane, aniž ji otec potrestal, zatímco Kapu nedostával na povel víc než dva nebo tři muže. Starší bojovníci se vysmívali jeho snahám o vytvoření tajné organizace, jíž by velel. Na mladší příliš působilo, jak je Kapu ze strany veteránů odmítán, než aby za ním chtěli jít. Na rozdíl od mladých žen se báli, že ztratí manu, když si nechají velet neostříle-ným bojovníkem.
Proto spojil svůj osud s Dagganem, který mu slíbil, že dostane celý rarotonžský kontingent, pokud se Daggan někdy stane vojevůdcem.
ŠESTÁ ČÁST:
Ostrov Nádherného zvířete
1
Díky tomu, jak znal svého otce, si Craig uvědomil, že jednu věc mají obě rozdílné kultury společnou, a tou bylo zalíbení v příbězích z moře. Seumas synovi velice často říkal, že Keltové sice nejsou žádní velcí mořeplavci, ale výpravy na oceán je fascinují úplně stejně jako Oceánce. Tak jako všude, i mezi Albannachy byli lidé, kteří stavěli lodě a vydávali se zkoumat neznámé končiny.
"Proč se nedostali až sem?" zeptal se Craig otce. "Jak je možné, že nedopluli ke břehům našich ostrovů?"
"Lodě, které stavějí, nejsou jako naše oceánské kánoe," odvětil Seumas. "Jsou to malé čluny po jednoho - lodičky z rákosí nebo dokonce to, čemu říkáme korakl, malá oblá kostra potažená zvířecí kůží, do které se jeden člověk stěží vejde. Ty by nedokázaly doplout až k těmto ostrovům. Naši průzkumníci obvykle vyráželi z opačného pobřeží Albannu, na druhé straně. Navštěvují bližší ostrovy, které se nacházejí v chladnějších mořích, než jsou tato…"
Ale oba národy rády poslouchaly mořské historky. Craig o tom zpravil Kluk-holku, které měla být ten večer vypravěčem. Kluk-holka vyvolala mezi hrubými Skoty a Pikty malou senzaci, když vystoupila do záře ohňů, aby se ujala svého úkolu. Craig mezi nimi nechal rozšířit zvěst, že je to muž vychovaný jako žena. Věděl, že je to šokuje a zároveň vzruší, pomůže to získat a udržet jejich pozornost, až Kluk-hol-ka začne vyprávět.
Craig většinou Keltům překládal. Mnoho kahunů a tohu-gů se však již prostřednictvím zajatých bojovníků začalo jazyk Keltů učit, a jelikož to byli lidé velmi nadaní magickými schopnostmi, dělali rychlé pokroky. Lidé jako jasnozřivá panna Kikamana tak mohli Craigovi pomoci a přetlumočit vyprávění pro uši Skotů a Piktů.
"Toto je příběh z ostrova Ptáka poukaie a vystupují v něm dva lidé - oceánský bojovník Pungarehu a Seumas Černý, Kelt jako vy. Tito dva rovným dílem pomohli zabít nestvůr-ného ptáka poukaie, jenž přepadl, zabil a sežral již mnoho nešťastníků, kteří na jeho podivném, začarovaném ostrově ztroskotali…"
Keltští diváci zírali na Kluk-holku s vytřeštěnýma očima. Prohlíželi si lastury a stužky, jimiž si zdobila dlouhé, šedivějící vlasy, všímali si jejího okázalého a barvami hýřícího oblečení, pozorovali její vysokou elegantní postavu a pleť, po léta ošetřovanou a vyhlazovanou voňavými mastmi, a čichali vůně, které kolem sebe šířilo její tělo a její příjemný dech. Ani jeden se neodvažoval podívat na druhého, neboť by tím o sobě prozradil něco, kvůli čemu by byl pro ostatní navždy terčem posměchu.
Uchvátila ji však i zvláštní slova. Kluk-holka byla rozený vypravěč, stejně jako většina Oceánců - a ovšemže i Keltů. Byla kněžkou tohoto oboru - a její slova byla posvátná bez ohledu na jazyk a na to, zdají posluchači rozuměli.
Když dovyprávěla, Keltové se k sobě začali otáčet a důstojně pokyvovat hlavami. Líbilo se jim, že se takového hrdinského činu zúčastnil jeden z nich. V hovoru se až nepřiměřeně úzkostlivě vyhýbali všem zmínkám o Kluk-holčině pohlaví, raději změnili téma na lov a začali se bodře žduchat rameny.
Potom je pobavil samotný Craig úžasnou ukázkou svého bubenického nadání. Na konci jeho představení se strhl nevázaný jásot a volání po další whiskie. Po Craigovi přišli akrobaté, ukázky lukostřelby, básníci,

zápasení a tanec. Oce-ánci se vyhnuli tanci hurá, neboť věděli, že jejich diváky by velice pobouřilo, kdyby viděli, jak dva tanečníci skutečně souloží, byť přes sukně z trávy.
Craig upozornil Kieta, že tato dvojznačnost se dá najít u obou ras. Keltové chodili do boje nazí, ale hurá by jim připadala nechutná. Oceánci byli prudérní, pokud šlo o nahotu, ale nechávali se strhnout sexualitou tance.
S hakou to ale bylo něco jiného. Keltové již viděli, jak ji Oceánci před bojem předvádějí. Teď si ji prohlédli zblízka a zjistili, že vyplazené jazyky, koulení očima, předvádění tetovaných nohou a vystrkování brad působí stejně děsivě a výhružně jako na bojišti. Někteří mladší muži se v závěru chtěli přidat.
Když už program téměř skončil, vyskočil do kruhu jeden statný mladý Kelt s vlasy v barvě písku a vyzval Oceánce, aby si to s ním některý zápasník zkusil rozdat. Jeho druhové jásali a plivali do plamenů.
Mladík, který měl na sobě pouze kalhoty, jinak nic, dusavě přecházel po kruhu a pokřikoval na "hnědokožce", aby někdo z nich našel odvahu a postavil se mu.
Craig to Oceáncům všechno překládal.
Kluk-holka vstoupila do kruhu, sundala si horní část oděvu a nápadně se zadívala na bouli na přední části mladíkových kalhot.
"Omlouvám se, že mi to trvalo tak dlouho," řekla. "Musela jsem si namazat tělo kokosovým olejem a poprášit své hambaté partie. To se totiž před zápasením musí. Podívej, jak se mi paže blyští v záři ohně. Není to vzrušující? Teď už jsem připravená."
Malátně stála a čekala, až mladík pochopí slova, která Ki-kamana překládala do gaelštiny.
Mladík na ni vytřeštil oči, nejistě přešlápl z nohy na nohu, potom zalétl pohledem k svým zmlklým kamarádům, načež zamumlal nějakou výmluvu a utekl do noci.
Ještě chvíli bylo ticho a pak najednou se nočním vzduchem rozlehl hurónský smích jak Oceánců, tak Keltů. Kluk--holka se mile usmívala, vykračovala si po kruhu a vyzývala Kelty, jestli to nechce zkusit někdo jiný.
Nikdo na její nabídku nepřistoupil.
Než Oceánci z keltského tábora odešli, Craig položil Cor-makovi Jedovatému otázku.
"Když jste k nám přišli poprvé, byl mezi vámi jistý muž jménem Douglass Bosonohý, syn Douglassův, jenž mě chtěl zabít. Vím, proč po tom touží. Otec mi dal za úkol, abych se s ním usmířil. Kde je ten muž teď?"
"Vykázal jsem ho," odpověděl Cormac. "Při první příležitosti by tě zabil. Nenávidí tebe a tvou rodinu a nejraději by vás vybil do posledního. Nijak zvlášť tě nemiluju, křížence, ale jsi pro nás příliš cenný jako prostředník - nikdo jiný tady není. Proto jsem ho vyhnal." Cormac založil ruce na prsou a zadíval se do noci.
"Šel se přidat k Anglům, ten lotr. Bylo by pro něho lepší, kdyby odjel na Nevěstiny ostrovy, ale on se vypravil hledat pomoc k našim tradičním nepřátelům. Držel bych se od něho stranou, Craigu Černý, jinak mu budou tvoje schnoucí varlata viset na konci cromachu."
"Slyšel jsem o těch Anglech, a ještě o jiných, Jutech." "Je to tak, my a Anglové spolu dvakrát dobře nevycházíme -jsme velice špatní sousedé, jestli mi rozumíš. Pokud jde o Juty, není jich mnoho - mají jen mrňavé území úplně na horním konci toho, čemu říkáte země Mlh. Anglové kradou Jutům děti a vychovávají je, jako by to byli psi. Jestli půjdeme do boje proti Anglům, uvidíš ty nahé muže na ře-míncích - divoká, tupá stvoření vychovaná bez porozumění jazyku, chovaná jako psi, krmená jako psi, jak běhají po všech čtyřech, štěkají a cení zuby. Utrhnou ti hlavu, jestli tě chytí, ti jutští psi…"

Další noc na oplátku přišli Keltové k táborovým ohňům před pa. Stejně jako Oceánci předchozího večera, přivedli s sebou své ženy a děti, aby se také pobavili. Na obou stranách se rozproudila družná zábava v obou jazycích a klanovým náčelníkům trvalo nějakou chvíli, než obě strany utišili.
Nakonec Kieto vstoupil do kruhu lemovaného pochodněmi na kůlech, aby přivítal nepřítele u oceánských nočních ohňů.
"…víme, že nám předvedete stejně dobrou a nejspíš ještě lepší zábavu než včera večer my," řekl zdvořile. "A pokud jde o zápasení…" dál se však nedostal, protože najednou se z klády vedle velkého náčelníka prudce zvedl jeden z Cor-makových osobních strážců.

"VRAH!" zařval.
Než někdo stačil pochopit, co se děje, tento muž mrštil po Kietovi bojovou sekyru s oboustranným ostřím.
Ve chvíli, kdy sekera svištěla vzduchem, zavládlo v davu ohromené ticho.
Rotující zbraň prolétla Kietovi nad levým ramenem do houfu Keltů na protější straně. Čepel se zaryla do hrudi štíhlého plavovlasého bojovníka, který v tu chvíli napínal luk. Vypuštěný šíp se při svém klouzavém letu několikrát odrazil od země, než skončil v jednom táborovém ohni a vyvrhl k nebi oblaka jisker.
Jak smrtelně zraněný Skot padal, z hrudi mu vytryskla krev jako pramenitá voda z horského úbočí.
Sekera mu ro-zetnula srdce vedví.
Rozpoutala se prudká vřava. Příslušníci keltských klanů s vytasenými meči naskákali do kruhu a Oceánci, mávající palicemi a šermující dýkami, okamžitě vytvořili stráž kolem Kieta. Bojovníci z obou stran pokřikovali a vytrhávali planoucí pochodně z držáků. Všichni se dívali po svých vůdcích a čekali na znamení, co mají dělat. Mají bojovat? Mají začít posílat nepřátele k zemi? Kdo by měl udělat první krok?
Mačkanice byla naštěstí taková, že jen málo horkých hlav na obou stranách mělo prostor k použití zbraně. Odevšad se na ně tlačili bojovníci, kteří byli vzadu a cpali se dopředu, aby zjistili, co se děje. Mnozí neměli sebemenší ponětí, o co jde, neboť byli tak daleko vzadu, že nemohli vidět, co se stalo, a pouze se nechali strhnout hlukem a pohybem kolem sebe. A do toho všeho se přidal ještě nářek dětí uvězněných v drtivém zmatku těl.
Craig v obou jazycích vyzval ke klidu. Cormac i Kieto se k němu přidali. Po chvíli strkanic a výhrůžek se konečně podařilo nastolit klid. Kelt zabil Kelta, takže příměří fakticky nebylo porušeno.
"Jeden z Douglassových mužů," zavrčel Cormac, když mu přinesli tělo mrtvého lučištníka. Prudce do mrtvoly kopl a rozhlédl se po tvářích svých bojovníků stojících kolem. "Kdo toho lotra pustil do mého ležení?"
Žádný klan se k odpovědnosti nepřiznal.
Cormac měl nepřátele nejen vně, ale také uvnitř svého tábora. Spojil všechny příslušníky klanů pro společnou věc, ale to neznamenalo, že ho všichni zbožňovali. Stále se našli takoví, kteří chtěli narušit Cormakovy sjednocovací snahy.
"Musím poděkovat tvému osobnímu strážci za velmi bystrý zrak a hbitost rukou," řekl Kieto. "Nebýt jeho, pravděpodobně bych už byl mrtvý."
"Moji lidé dobře vědí, že nemají porušovat svatost příměří," odpověděl prostřednictvím svých tlumočníků Cormac. "Dal jsem výslovný rozkaz zabít každého, kdo by působil dojmem, že to chce udělat. Hluboce se ti omlouvám za tuto urážku. Nechci, aby sis myslel, že jsme necivilizovaní barbaři, kteří nedokážou dodržet slovo a nevědí, co je to čest."
"Něco takového mne vůbec nenapadlo. Mezi dobrým ovocem se vždycky najde nějaké zkažené. Nemusíš se omlouvat. Neudělal jsi to ty."
Cormac se podíval dolů na lučištníka.
"Stejně pochybuji, že by tě tenhle luch zabil. Douglasso-vi lučištníci by netrefili ani kopec, po němž lezou nahoru…"
Zatímco náčelníci takto hovořili a pomáhali upokojit své lidi, Hupa odešla k ohni a vytáhla z něho hrot šípu. Dřík mezitím shořel. Hupa zjistila, čeho se obávala - že jde ojeden z Lioumeřiných zubů. Kdyby atentátník stihl šíp vystřelit na Kieta, oceánský náčelník by ležel mrtvý na zemi místo lučištníka.
"Kde k tomu Keltové přišli?" zeptala se Craiga, když k ní přišel. "A odkud se dozvěděli, jakou to má moc?"
"Zřejmě máme mezi sebou zrádce."
"A možná ne jednoho," odvětila Hupa. "Až zábava skončí, půjdu si promluvit s otcem."
Poté co se podařilo obnovit aspoň zdání klidu, mohla večerní zábava pokračovat.
Předváděly se silácké výkony, kdy muži zvedali obrovské kameny a házeli je přes vysokou dřevěnou tyč; vrhali kmeny stromů, jako by to byly třísky. Následovaly ukázky jezdeckého umění, hra na dudy a běh. Keltskou zábavu většinou tvořilo prokazování zdatnosti, ale došlo i na hráče na flétnu, bubeníky a další hudební výstupy.
Na řadu přišla rovněž poezie - působivá, rytmická poezie vyprávějící o hrdinských činech, kterou se

Craig snažil co možno nejlépe přetlumočit.
Potom vystoupil keltský vypravěč. Byl to poměrně malý, podsaditý muž s rozpláclým obličejem, sytě modrýma očima a vlasy barvy lnu. Jak přecházel před posluchači, nejen předváděl příslušnou scénu, přičemž hrál několik rolí, ale hovořil, jako kdyby skutečně byl přímým svědkem toho, co se stalo.
"Jak všichni víte," spustil, "hrdina tohoto příběhu se jmenuje Maeldune. Postavil si korakl ze zvířecích kůží a jednoho bouřlivého dne vyplul na moře. Objevil na svých cestách mnoho očarovaných ostrovů, ale já vám dnes budu vyprávět o ostrovu Nádherného zvířete.
Jednoho dne Maeldune potřeboval doplnit zásoby a doplul k ostrovu, jejž tvořily jen holé skály a řídký porost. Kolem tohoto ostrova byla kamenná hráz postavená buď proto, aby se lidé nedostali dovnitř, nebo proto, aby něco jiného neproniklo zevnitř ven. Když Maeldune viděl, jak se lenivá voda řine kolem ostrova a jak pochmurně ta šerá krajina působí, poznal hned, že je to očarovaný ostrov. Věděl, že by neměl vystoupit na břeh.
Naneštěstí zbývalo Maeldunemu tak málo pitné vody, že nemohl pokračovat v plavbě, aniž by nabral další. Vytáhl korakl z vody a přelezl kamennou zeď. Jakmile byl na druhé straně, odnesl měchy z kozí kůže k nejbližšímu potůčku a začal je plnit. Celou dobu měl oči na stopkách a dával pozor na cokoli neobvyklého.
Samozřejmě měl za sebou sotva polovinu svého úkolu, když uviděl, jak ze skal vyšel prazvláštní tvor. Když si tvor všiml Maelduneho, začal vyvádět jako šílený a pobíhat kolem. Čas od času se zastavil, aby se podíval, jestli se za ním sličný Maeldune stále dívá.
Zvíře se každou chvíli obrátilo ve své kůži, takže kůže zůstala na místě a tělo se zevnitř přestěhovalo ven. Pak zase zůstalo na místě tělo a kůže je obtekla jako voda kámen.
Jakmile měl Maeldune měchy plné, utekl zpátky do ko-raklu. Zvíře se rozzlobilo, když vidělo, jak odjíždí, a začalo po něm metat ostré kameny. Jeden takový kámen korakl skutečně zasáhl a roztočil jej na hladině. Obrátky vyvedly loď na oceán a Maeldunemu se udělalo špatně od žaludku, ale unikl zvířeti jeho vlastní zásluhou."
Když vyprávění skončilo, Oceánci dali hlasitě najevo, že se jim příběh líbil. Sdělovali si, že Albannachové s nimi skutečně mají něco společného. Oba národy měly v oblibě stejné příběhy o očarovaných ostrovech.
Pak se ale stalo něco, co Oceánce rozrušilo.
Vypravěč začal nadutě chodit kolem dokola a prsty dělat na Oceánce posměšná gesta. Vykřikoval, že jsou baby, a říkal, že nejsou dost dobří ani na to, aby ho poškrabali pod paží, natož aby s ním dýchali tentýž vzduch. Tvrdil, že mají penisy maličké jako kostěné jehly, koule jako jadérka z jablka a v zadku díru velkou jako jeskyně pro medvěda, protože je jejich spolubojovníci často používají k nesprávnému účelu. Craig se rozhodl, že vypravěčovy nechutnosti a urážky přeloží, stejně jako předtím tlumočil příběh, který muž vyprávěl.
Kieta a jeho muže to popudilo. Dívali se po sobě a nechápali, co to má znamenat.
Vypravěč jim nakonec vysvětlil, že není jenom vypravěč, ale také slavný pěstní bojovník z hraniční oblasti, odkud pocházejí suchozemští lupiči. A jestli prý Oceánci znají pěstní zápas. Pochyboval o tom. Všichni mu připadali jako zápasníci s teploušskými tvářičkami. Pěstní zápas byl sport opravdových mužů. Jen ať někdo z hnědokožců vstoupí do kruhu, on ho vmžiku skolí.
Všichni Keltové jásali a dupali, když to slyšeli, a přidávali k urážkám vypravěče s rozteklou tváří vlastní. Psi, kteří mnohé Kelty doprovázeli, se zvedli na svalnatých hýždích a vyli do noci. Lišky v horách kolem pláně se přidaly a začaly zpívat také. Lidé, psi, lišky, ti všichni pokřikovali z plných plic, takže to v jednu chvíli vypadalo, jako by byl rozháraný celý svět.
Oceánci se dívali nahoru na měsíc, dolů na nohy a všude jinde, jenom ne jeden druhému do očí. Nikdy o boxování neslyšeli a připadalo jim velice podivné. Opravdu od nich někdo čekal, že zatnou ruku v pěst a potom jí udeří jiného muže do obličeje? Byl to barbarský, groteskní a zdraví škodlivý sport.
"Tak co je, jste snad malé děti, že neumíte bojovat pěstmi?" vykřikl Cormac. "To mají moji muži odejít domů, aniž se jim některý z těchto udatných bojovníků s hnědou pletí postavil?"
Když to Craig přeložil, alespoň jednomu z Oceánců došla trpělivost s posměšky. Vystoupil a sundal si plášť, aby obnažil svůj trup. Jeho lidé propukli v jásot, k němuž se vzápětí přidali i Albannachové.

Oceánec se koutkem oka díval, jak si jeho protivník nacvičuje údery ve vzduchu před sebou.
Oceánec tedy provedl totéž, k obveselení Skotů a Piktů, kteří na něho pobaveně pokřikovali, že vypadá jako víla, jež otrhává třešňové květy z větví.
Když boxování naprázdno skončilo, Kelt si sundal plášť, aby se svému rádoby protivníkovi postavil.
Ocánec překvapeně vykřikl, když to uviděl, protože jeho keltský soupeř byla zjevně žena s velkými plochými prsy, do této chvíle schovanými pod silným pláštěm z ovčí kůže. Stála proti němu s veselým šklebem ve své široké tváři a svalnatá ramena se jí v záři ohně bledě leskla. Vyslala mu pravý hák na bradu, jemuž se vyhnul jen díky tomu, že uskočil dozadu, hbitě jako vyplašený jelen.
Žena rázně postoupila vpřed a vymrštila levý direkt, jenž se otřel o jeho překvapený nos, nabral jen jeho koneček, ale muži přesto vhrkly do očí slzy. Následoval další pravý hák, tentokrát však zasáhl břicho a dočista muži vyrazil dech. Nakonec Oceánec vyjekl a za hlasitého posměchu Albannachů, který mu ještě dlouho zněl v uších, utekl do noci.
Boxující vypravěčka si hbitě oblékla plášť a se spokojeným šklebem na rtech opustila kruh.
Všichni Keltové pobrali své psy a děti a zvedli se k odchodu. Docela tiše se pro sebe smáli. Jak odcházeli do noci, Cormac se otočil a zavolal na Craiga: "A jsme si kvit! Jedna jedna, mizerové. Vlastně dva jedna pro nás! Ještě budete koukat! Na Albannachy si tak snadno nepřijdete!"

Když večerní zábava skončila a Keltové prakticky odešli, Oceánci se začali rozcházet do svých několika pa. Kieto záměrně nepustil Albannachy dovnitř opevnění, aby si nemohli všimnout slabých míst a pak toho využít. Už zítra příměří skončí, válka se rozpoutá znovu a muži budou na pláních bojovat, kdo s koho.
Jelikož válka se dostala do takové patové situace, většinou to probíhalo tak, že některý keltský šampión došel k některé pa a vyzval oceánské bojovníky na souboj. Nakonec se vždycky našel někdo, kdo vyšel ven a postavil se vyzyvate-li v souboji před zraky lidí na bojových plošinách pa a nepřátel rozestavených na svazích, které Albannachům skýtaly přirozený amfiteátr.
Jeden či druhý účastník souboje nakonec zvítězil a něčí tělo bylo za paty odtaženo prachem; jedna nebo druhá strana jásala a posmívala se druhé. Pak všichni dostali hlad a ranní konflikt ustoupil ve prospěch jídla a pití.
Odpoledne se ranní program opakoval s jinými protagonisty.
Mezi Kelty byl jeden bojovník - obr jménem Guirk - který chodil k hradbám pa každý den a vyvolával Kieta, aby vyšel ven a postavil se mu. Tento Guirk, který měl lesklý meč a kovový štít, se nechtěl postavit nikomu jinému a odmítal všechny, kteří se na jeho výzvu přihlásili. Když se Kieto neobjevil ani napotřetí, Guirk nazval oceánského vojevůdce zbabělcem, skučícím psem a mnoha jinými hanlivými jmény. Potom se odšoural zpět do svého tábora a přenechal bojiště jiným.
Jednoruký Kieto nebyl tak hloupý, aby se tím nechal rozezlít do té míry, že by výzvu přijal. Tušil, že je to keltský trik. Nepovažoval se sice za zcela nenahraditelného, jenomže toto byla jeho válka a on byl hybnou silou invaze. Věděl, že bez něho by Oceánci ztratili ducha, nasedli by do kánoí a odpluli zpět na své ostrovy. Pak, někdy v budoucnu, by Al-bannachové, Anglové nebo obojí postavili vlastní flotilu, vypravili se ve stopách Oceánců na jejich ostrovy a podrobili si je.
Kieto nehodlal tohle všechno riskovat jenom pro ješitnost a pýchu.
"Ať si pokřikuje, když ho to baví," pověděl svým rádcům, z nichž někteří byli pro a někteří proti přijetí výzvy. "Jsem pro svoje lidi symbol a nehodlám se nechat vtáhnout do malicherné šarvátky s nějakým tupcem, jenž si chce udělat jméno."
Jeho syn Kapu toto otcovo rozhodnutí těžce nesl a tvrdil, že jemu a jeho rodině budou všichni nadávat do zbabělců, avšak dcera Hupa s tím souhlasila. Měla za to, že Kelta poslali náčelníci druhé strany, aby mezi Oceánce vnesl hádky a rozkol.
Jednou počkala na bojové plošině pa, až Guirk přijde se svou výzvou na dostřel luku. Vystřelila po něm šíp a užasla, když jej bojovník svým štítem z černého kovu odrazil.
Guirk se stáhl z dostřelu a Kieto dceru pokáral. Připomněl jí, že pravidla souboje nedovolují zásah třetí strany.
"Takovýmito pokoutnými činy zpochybňuješ čest všech Oceánců," řekl jí. "Jediné štěstí, že jsi ho

nezasáhla - už nikdy to nesmíš udělat."
Hupa poprosila otce o odpuštění. Kieto odešel a zanechal ji v úvahách, jak mohla svým očarovaným šípem minout.
"Tady musí působit nějaká magie," svěřila se Craigovi. "Lioumeřiny zuby nikdy neminou cíl."
Kieto nechal Guirkovi vzkázat, že se mu za ten incident omlouvá a zaručuje, že se to nebude opakovat. Další den se Guirk opět vrátil a vyzval Kieta, aby se mu postavil tváří v tvář.
Po incidentu s keltským lučištníkem se nad tím Craig zase zamyslel. Vrtalo mu hlavou, jestli spolu obě události nějak nesouvisejí.
Teď byla tma a chladné vzdálené hvězdy visely na svých místech na střeše cest. Craig měl pocit, že tyto zmrzlé hvězdy jsou dál, než byly na Rarotonze, a nebesa jsou méně pohyblivá. Tvář Maramy, Měsíčního boha, manžela Hine-ke-hy, tady vypadala přísněji. Jenže byl to vůbec Marama, kdo shlížel na Albann? Nebyl to měsíční bůh Keltů? Vypadala tvář na měsíci tak přísně a hrozivě proto, že bohové stojící na různých stranách se utkávali v nesmrtelném boji?
Právě když se Craig vydal zpět do pa, Kieto si ho k sobě zavolal.
"Craigu," řekl mu, "dospěl jsem k rozhodnutí. Jasnozřivá panna velekněžka Kikamana se podívala do budoucnosti. Tvrdí mi, že tím, koho se máme obávat, nejsou Keltové, nýbrž Anglové a další kmeny, které žijí nad hranicí. To jsou bojovníci, kteří jednoho dne postaví válečné lodi a připlují do Oceánie, aby se pokusili zničit náš lid. Anglové jsou ti, kteří musejí dostat za vyučenou - ti, které je třeba odradit od toho, aby se o takovou invazi do Oceánie někdy pokusili.
Proto jsem se rozhodl požádat o mír s Kelty, abychom mohli soustředit své síly na Angly. Zdá se, že ani Keltové je nemají v lásce. Prostředníkem mezi námi a Kelty ale musíš být ty. Cormac s nikým jiným nebude mluvit. Je důležité, abys byl zítra k dispozici. Vypravíš se za Cormakem a předložíš mu můj návrh, abychom nepromarnili léto tímto marným bojem mezi dvěma národy, jež se nemusejí jeden druhého obávat."
Craig byl přešťastný. Otcovo dílo přinášelo plody. Kdyby Keltové a Oceánci dokázali spojit své síly, mohla na podrobení Anglů stačit jediná rychlá bitva. Pak by se mohli vrátit domů, než na kraj přijde ta strašlivá věc, které říkali "zima".
"Půjdu za Cormakem, hned jak se rozední," pravil Craig. "Důvěřuje mi. Uzavřeme mír, ještě než slunce ohřeje zemi."
"Dobře."
Poté Kieto Craiga opustil a vrátil se v doprovodu svých osobních strážců do pa.
Craig tam ještě chvíli zůstal a přemýšlel o tom, co bylo právě řečeno. Měl z Kietova rozhodnutí neskrývanou radost. Stále ještě hloubal, když se ze tmy najednou vynořil Kapu. Vypadal rozrušeně.
"Craigu, pospěš si," vyhrkl chlapec. "Někdo unesl Hupu. Dva Keltové. Viděl jsem je, jak ji táhli támhle k tomu shluku stromů…"
"Cože?" vykřikl Craig a zadíval se směrem k tmavému místu, v němž se ve svitu hvězd dal tak tak rozeznat lesík. "Musíme sehnat víc mužů."
"Na to není čas," řekl mladík a začal Craiga tahat za ruku. "Musíme ji zachránit - ty a já. Všichni ostatní už odešli do pa."
Craig se rozhlédl kolem sebe. Hvězdy svítily dost jasně, aby ve tmě byly viděl siluety. Mladík měl pravdu. Zůstali tam sami. Kdyby běželi do pa, ztratili by drahocenný čas. Otočil se ke Kapuovi.
"Máš pravdu - pojďme," řekl. "Drž se za mnou. Nechci tě donést tvému otci s proraženou lebkou."
Kapu tentokrát neodporoval. Vklouzl za Craiga a následoval ho ke stromům.
Na kraji lesíku se Craig zastavil, ale uslyšel zvláštní zvuk. Ze středu skupiny stromů se ozývalo tiché hvízdání.
"Něco slyším," řekl Kapuovi. "Zůstaň několik kroků za mnou. Jestliže na mě zaútočí, musíš se rychle dostat za ně a poradit si s nimi nejlépe, jak umíš. Ve dvou bychom je měli zvládnout."
Craig začal pomalu postupovat dopředu. Šel za zvukem. Zdálo se, že čím je blíž jeho zdroji, ozývá se tišeji a nezře-telněji.
Ostružiní ho zachytávalo za oděv. Kořeny se mu snažily podrazit nohy. Křoví bylo v blízkosti středu lesa hustší a znesnadňovalo orientaci. Nakonec došel na místo, o němž byl přesvědčen, že zvuk se ozýval

právě odtamtud. Když rozhrnul listy vysokého keře, uviděl pod sebou muže. Seděl na bobku, mezi dlaněmi sevřenými do tvaru misky držel stéblo trávy a usilovně do nich foukal, čímž vytvářel zvuk, který Craig slyšel. Muž vycítil, že někdo je nablízku, zvedl oči ke Craigovi - a pak roztáhl tvář do širokého úsměvu.
"Mám tě," řekl.
V tom okamžiku Craig ucítil dutou ránu do týla, jako by dostal palicí. Hvězdy, které mu předtím připadaly tak daleko, se mu teď točily hned kolem hlavy. Potácivě udělal několik kroků dopředu. Pak přistál druhý úder přesně tam, kde se již dělala boule. Craig, syn Seumasův, tiše sklouzl na lesní půdu a ztratil vědomí.

Muž, který udeřil Craiga těžkým klackem, chvíli stál nad jeho tělem a s uspokojením se díval na svoje dílo. Jeho pomocník a bratr pokýval hlavou -- oba odvedli dobrou práci. Potom vyšel z křoví ten hnědokožec, Dagganův přisluhovač a zvěd Douglasse Bosonohého, a zalétl zrakem na zem k tělu otcova přítele. Z druhého konce mýtiny přišel princ Dag-gan.
"Není mrtvý, že ne?" zašeptal vystrašeně Kapu. "Nezabili jste ho, že?"
"Ne, jen spí," odvětil Daggan. "Vedl sis dobře, Kapu - už brzy tě povýšíme nad tvou sestru. Jakmile se stanu vojevůdcem, budeš moje pravá ruka. Jak to zní?"
Zdálo se, že teď, když byl čin vykonán, Kapu změnil názor. Jeho ustaraný výraz nezmizel. Dál se trápil nad Craigo-vým tělem.
"Mrzí mě, že se to muselo stát. Slíbil jsi mi, že k žádnému krveprolití nedojde. Povídal jsi, že Craig bude zajat bez nepatřičného použití síly a prodán do otroctví na sever. Nechtěl bych mít odpovědnost za jeho smrt. Jako otrok by alespoň žil a jednou by se mohl dostat znovu na svobodu. Připadá mi mrtvý. Určitě jste ho nezabili…?"
"Není mrtvý," zabručel Daggan. "Nech už toho tlachání, chlapče."
Ale Kapu mluvil čím dál pronikavějším hlasem a začal si nervózně mačkat ruce.
"Neměli jsme to udělat. Otec bude vzteky bez sebe. Nešlo by to nějak jinak, aby se z tebe stal vojevůdce? Třeba bych otce přesvědčil, aby se toho postavení vzdal…?"
Daggan pomalu zavrtěl hlavou a podíval se na roztřeseného mladíka se sevřenými rty: Pak dal ostrým kývnutím znamení dvěma surově vyhlížejícím mužům, kteří skolili Crai-ga. Jeden z nich vytáhl nůž a v dalším okamžiku jej zarazil nic netušícímu Kapuovi do hrdla, čímž umlčel poplašný výkřik.
Chlapec padl na kolena. Z hrdla mu vycházely bublavé zvuky, rukama se snažil zastavit krvácení. Dvě prudké a kruté rány kyjem do zátylku mu přerazily míchu. Kapu klesl mrtvý k nohám trojice mužů.
Aniž padlo jediné další slovo, bratr muže s klackem tělo vzal a odnesl je hlouběji do stromů. Byl tam připravený hrob. Hodil Kapuovu mrtvolu do díry a ihned ji zaházel. Pak zamaskoval čerstvou hlínu uschlými listy a spadlými větvemi. Nakonec se vrátil ke svým dvěma druhům a gestem jim ukázal, že úkol je splněn. Princ Daggan odešel z lesíku.

Punga se právě účastnil velké bitvy, když uslyšel Craigův němý výkřik o pomoc. Oceánští bohové se zapojili do boje s keltskými bohy přibližně ve stejnou dobu, kdy se Kietova armáda poprvé postavila Cormakově. Od té doby Punga utržil zranění na tisícovce míst, jenže bohové nejsou jako lidé, dokážou taková zranění přetrpět a stále najít sílu k boji.
Pungova silná přilba z peří se roztrhla, štít měl rozpraskaný, ale dál třímal svou palici rázně. Několik keltských bohů pocítilo její rány na hřbetech a na hlavách a mělo respekt k bohu, který jim je uštědřil. Zrovna ve chvíli, kdy na okamžik opustil bojiště, se bůh ošklivých stvoření podíval, co se děje dole, a stal se svědkem Craigova únosu. Jelikož nedaleko zahlédl mladou Hu-pu, nasměroval její pozornost na tuto scénu a s uspokojením uviděl, že se pustila do sledování mužů, kteří měli Craiga ve své moci. Bylo to maximum, co mohl Punga prozatím udělat. Vrátil se do bitky, vyhnul se ráně od divokého keltského boha hor a sám se mu pokusil jednu zasadit. Všude kolem něho byl oheň a potopa - chaos -jak soupeřící bohové bojovali o prostor v myslích lidí.

Když Craig přišel k sobě, zjistil, že má svázané ruce a nohy. Byl v nějakém voze taženém zvířetem, jež se

velice podobalo koni, ale bylo menší, podsaditější a nebylo tak hezké. Ve voze s ním seděl muž, jehož viděl hvízdat na stéblo trávy. Další muž šel pěšky a držel řemen připevněný k tlamě tažného zvířete. Craig si nevzpomínal, že by některého z nich viděl dřív než této noci.
Byli to muži hrubého vzezření. Na sobě měli pláště z vlčích kůží a na nohách holeně přidržované překříženými sandálovými pásky z kůže. Oba muži měli hlavy oholené kolem vlasatého místečka, z něhož visel jeden dlouhý cop. Když si všimli, že se probral, začali mluvit hrdelním hlasem, jemuž Craig nerozuměl. Jeden z nich mu něco řekl, ale Craig mlčel, protože neměl nejmenší ponětí, co se děje.
"Vida," řekl ten na voze gaelsky, "nerozumíš našemu jazyku, co?"
"Kdo jste?" zeptal se Craig. "Proč jsem tady?"
"Pokud jde o to, já a tadyhle kamarád patříme k lidem, kterým se říká Jutové, protože pocházíme ze země, která trčí do moře, a trčet se řekne ‚juť. Není to na tomto ostrově, ale v jiné krásné zemi, daleko za studeným mořem na jihovýchodě."
"Jihovýchod? Co to znamená?"
Muž se na něho zvesela zašklebil přes uhlově černé vousy.
"Na dolním konci zahni doprava a běž pořád dál."
Craig ani teď nepochopil, ale nechal to být.
"Kam mě vezete?"
"Jeden chlapík dole pod hranicí by tě rád viděl. Říká, že tě pověsí, vykuchá a nakonec tě rozčtvrtí čtyřmi statnými valachy. To znamená, že tě nechají viset za krk na provaze, dokud nebudeš polomrtvý, rozpářou ti břicho, aby ti vyhřezly vnitřnosti, a potom ti nechají odtrhnout údy od trupu. Jak to zní?"
"Bolestivě," odvětil Craig.
Muž se znovu divoce zašklebil, přičemž ukázal za zjizve-ným rtem několik zlomených zubů.
"Slyšel jsem, že to tak je. Je to dost bolestivé. Prý člověk nikdy nezapomene, jak takový pověšený, vykuchaný a roz-čtvrcený křičí. Prý to člověka straší až do smrti…"
Muž, který vedl podivně vypadajícího koně, pronesl něco svým jazykem a dostal od toho na voze ostrou odpověď.
"Chce vědět, o čem si povídáme," řekl ten s polámanými zuby. "Nevěří ani jednomu z nás."
"On neumí gaelsky?" zeptal se Craig překvapeně, neboť si myslel, že v zemi Mlh mluví jazykem Keltů všichni.
"Kdeže, ten umí jenom anglicky. Je to tupec. Není chytrý ani tolik, jako ten osel, kterého vede. Ale musíš k němu být shovívavý. Když mu bylo deset, pomohl svému bratrovi zavraždit matku a otce. Taková zkušenost dovede zatvrdnout v hlavě. Od té doby se o moc dál nedostal." Muž se na Crai-ga znovu pokřiveně ušklíbl. "Měl bych to vědět -jeho bratr jsem totiž já."
Bez ohledu na to, jestli tento muž mluvil pravdu nebo ne, Craig poznal, že se dostal do spárů dvěma zlým individuím.
"Kdo je ten člověk, který se mnou chce udělat, co se mu zlíbí - nech mě hádat - Douglass Bosonohý?"
"Podívejme, jak ti to pálí, přesně tak," zvolal jeho potěšený společník. "Právě ten. A také hodlá být štědrý. Platí nám dobře. A to bys nevěřil, několik vašich lidí mu pomáhá. Jeden muž s manželkou. Strašný náfuka, kterému říkají princ Daggan. A ta žena se jmenuje Siko. Tu černou ovci bych docela rád poskákal, k tomu se přiznám dokonce i před chlapíkem, který tady už dlouho nebude."
"Daggan a Siko pomáhají Douglassovi?"
"To jsem ti neměl říkat, co? Ale i kdybychom tě z nějakého důvodu nemohli dovézt až na místo, máme nařízeno nenechat tě odejít. Jakže zněl ten rozkaz? Myslím, že do ruda rozžhavený pohrabáč do řitního otvoru. Jau! Člověkovi se stáhnou půlky, jen na to pomyslí, co? To musí být ošklivá smrt. Skoro jako to trojí mučení, o kterém jsem mluvil. Tolik zas ne, ale skoro. Teď se trochu prospi, aby ses posílil na ten den, který tě čeká -ještě máme před sebou dlouhou cestu, chlapče."
"To rád slyším," odpověděl Craig. Byl rozhodnutý nepropadnout zoufalství. Nejvíc ho trápilo to, že dokud se mu nepodaří utéct, válka mezi Oceánci a Kelty bude pokračovat. Cormac nepřijme jiného posla od Oceánců. Craig se musel vrátit, aby mezi oběma národy mohly započít mírové rozhovory. Mezitím se vztahy mezi Kelty a Oceánci mohly zhoršit do té míry, kdy náprava nebude možná. Na Craiga těžce dolehlo zoufalství a pocit zmaru. Musel se vrátit, jinak veškeré otcovo úsilí přijde vniveč.

Rychle projeli kolem osamoceného velkého stromu, z něhož visely vybělené hadry a stuhy třepetající se v ranním větru. Kmen byl silný, místy dutý a připomínal tvář člověka. Oba muži zalétli k této svatyni nějakých neznámých duchů nervózními pohledy. Zřejmě nepatřili k lidem, kteří by dokázali mávnout rukou nad pověrami jiných, ani se s klidem pohybovat krajem, v němž byli nevítanými hosty.

2

Sedm dní a sedm nocí odváželi únosci Craiga neznámou zemí. Možná by propadl zoufalství, kdyby nevěřil, že nad ním bdí nějaký bůh. V hloubi srdce cítil, že nějakému bohu nebo bohyni na něm záleží. Proto myšlenka na vysvobození v jeho hrudi neodumřela.

Většinou se drželi málo používaných cest, pouhých stezek, jaké mohlo vyšlapat i zvíře. Vedly je bažinami a otevřenou krajinou, lesy a poli, přes potoky a bystřiny, kolem kopců a úžlabin. Osmého dne dorazili k širokému jezeru, kde Zlomený zub řekl svému bratrovi, jemuž teď Craig říkal Velký nos, že by si měli odpočinout. Zastavili na trávě u břehu jezera. Za zády měli temný les a před sebou lesklou vodní hladinu.

Celý uplynulý týden pršelo. Plahočili se blátem a bahnem, až měli všichni tři až po krk toho, jak jsou mokří a oblepení blátem. Zlomený zub prohlásil, že jemu a bratrovi to vyhovuje, protože alespoň je na cestách málo lidí. Jako Jutové si museli dávat pozor, aby nenarazili na vysočinské či nížinné klany, dokud byli v Albannu. Teď, když se ocitli v hraniční oblasti, řekl Craigovi, že kolem se potuluje stále dost tlup lupičů a hrdlořezů.

"Jestli nějakou uvidím, začnu volat o pomoc," pohrozil Craig svým věznitelům. "Pak se třeba taky dočkáte rozžhaveného pohrabáče."

Zlomený zub, který udržoval oheň, v němž se na rašelině vařila holubí vajíčka, se lehce zachvěl.

"V těchhle končinách používají vyhladovělé krysy," řekl Zlomený zub. "Přivážou ti je na břicho zavřené v kleci, takže jediná cesta, jak se ti hladoví tvorové můžou dostat ven, je ta, že se ti prokoušou břichem a kolem páteře. Jestli chceš křičet, zkus se nad tím zamyslet, než otevřeš pusu."

Craig neměl pocit, že by mezi nabízenými způsoby smrti byl velký výběr, a tak odložil rozhodnutí na okamžik, kdy to bude namístě. Zdálo se, že oba bratři se dovedou vyhýbat lidské společnosti mistrovsky, takže nemělo ani smysl znepokojovat se tím. Momentálně ho víc trápilo, že se mu pouta zařezávají do údů a rozdírají mu kůži. Měl obavy, jestli vůbec bude schopen chodit.

"Nemohl bych se trochu projít?" zeptal se. "Mám pocit, jako by to ani nebyly moje nohy."

Zlomený zub prohodil něco k Velkému nosu. Nato druhý bratr přišel a rozvázal Craigovi nohy. Ruce mu nechal pevně svázané za zády, ale na dalším dlouhém provazu udělal smyčku, kterou mu navlékl na krk. Druhý konec si připevnil k zápěstí.

"Bratr tě uškrtí, jestli zkusíš utéct," pronesl Zlomený zub. "Nedělá s takovými věcmi žádné strachy."

"To věřím," odvětil Craig.

Pokusil se vstát, ale jeho nohy byly jako mrtví úhoři. Neměl v nich žádnou sílu a téměř je necítil. K obveselení obou bratrů sebou několikrát plácl na zem. Jejich smysl pro humor byl mimořádně bohatý. Nakonec je požádal, zda by mu rozvázali ruce, aby si mohl nohy a chodidla promnout.

"Jistě, to určitě uděláme, proč by ne?" odpověděl pobaveně Zlomený zub.

"Dám vám své čestné slovo, že toho nevyužiji k pokusu o útěk."

"Čestné slovo? Chceš říct, že máš nějakou čest? Máme věřit tvému slovu?"

"Ano."

Zlomený zub ho ale překvapil, poněvadž pokrčil rameny a řekl: "Tak dobře. Ale jestli opravdu utečeš, pamatuj si., že na rozdíl od tebe se tady vyznáme."

Jakmile měl Craig ruce volné, začal si masírovat kotníky a lýtka. Když se končetinami opět rozproudila krev, mučivě ho rozbolely. Pro bratry to byla záminka k dalšímu chechtání. Nakonec se Craig postavil na nohy a začal se vrávoravě pohybovat po táboře. Jak byl nemotorný, narazil do improvizovaného přístřešku, který zbudoval Velký nos. Po chvíli se rozchodil a dokázal na konci dlouhého vodítka klopýtavě dojít k jezeru, aby se napil z chladivých vod.

Jak scházel po břehu, znovu upadl, ale tentokrát se svalil mimořádně do měkkého. Podíval se pod sebe. Cekal, že to bude mech, ale místo toho našel na zemi ušlapané bodláky. Překvapilo ho to, ale než mohl zjistit, o co jde, Zlomený zub prudce zatahal za druhý konec provazu a donutil ho vstát.

"Budeš tam ležet, nebo se půjdeš dolů napít?" zeptal se ho věznitel.

"Napít," odvětil Craig, ale stále se díval na místo před nohama.
"Tak sebou pohni."
Craig pokrčil rameny a poslechl. Klopýtavě urazil posledních několik sáhů, které ho dělily od břehu jezera.
Když pak pil a díval se dolů do průzračných vod, uviděl koně. V první chvíli dostal bláznivý nápad, že by mohl zvíre využít k útěku. Viděl, jak na nich Keltové jezdí, a nepřipadalo mu to jako nic těžkého. Člověk se jednoduše posadí zvířeti na hřbet, pravou rukou se chytí hřívy a levou ho plácne přes zadek. Vždycky to vypadalo, že kůň bez velkých cavyků dělá, co se po něm chce.
Jenže potom si Craig najednou uvědomil, že tento kůň je ve skutečnosti na dně jezera a běhá lesem zelených, vlnících se vějířů řas. Prudce se postavil. Koně pro něho stále byli nová a zázračná stvoření, ale na tomhle nebylo něco v pořádku. Nikdo mu neřekl, že jsou to vodní tvorové. Pokud věděl, byla to stvoření dýchající vzduch, vybavená jen pro život na souši.
Přesto měl přímo před sebou divoké, úžasné zvíře, jež se honilo řasami na dně jezera. Planoucí oči mu dodávaly vzezření nějakého démona.
"Hej!" zavolal rozrušeně na Zlomeného zuba. "Pojď sem, honem."
Tvor pod hladinou se otočil, zastavil se a potom se zadíval za hlasem. Craig viděl, jak jeho hřívu barvy lnu nadnášejí proudy, krásný ocas se vlní za ním. Kůň ohrnul pysky a ukázal zuby. Oči mu v hlavě svítily jako dvě jasná slunce. Rozšířené nozdry vyfukovaly chomáče maličkých bublinek. Jedno kopyto začalo hrabat v bahnitém dně a vyvrhovat vířící oblaka kalu. Craig se pokusil odtrhnout pohled od tvorových očí, ale nedokázal to. Cítil sílící touhu přidat se k tomu zvířeti na jezerním dně.
"Co se děje?" vyštěkl nedůtklivě Zlomený zub, aniž se zvedl od ohně. "Už zase tě přestaly poslouchat nohy?"
"Ne, pojď sem - na dně toho jezera je kůň. Dívá se na mě. Myslím, že chce, abych tam za ním skočil. Ještě nikdy jsem takové stvoření neviděl. Jako by mělo místo očí jasné hvěz-dy…"
Zlomený zub zbledl jako stěna a rozběhl se k místu, kde klečel Craig. Jednou se podíval dolů do vod jezera, uviděl koně a okamžitě odvrátil zrak. Poté, aniž se podíval znovu, popadl Craiga za provaz, který měl kolem krku, a rychle ho odtáhl od břehu.
Zlomený zub dýchal krátce a přerývaně. Když dovedl Craiga k ohni, nadlouho se zahleděl ke břehu jezera. Nakonec se prudce zachvěl a prohodil něco směrem ke svému bratrovi. Oba muži byli viditelně nervózní. Bez dalších slov Craigovi znovu svázali ruce za zády.
"Co je to? Co byl zač ten tvor?"
"Kelpie, ty pitomče. Kdyby ses na něj díval ještě chvíli, skočil bys tam a utopil se. Neptej se mě proč, protože to nevím. Vím jenom to, že jak tě jedno z těch stvoření lapí, je s tebou konec." Se znepokojeným výrazem se rozhlédl kolem sebe a pak dodal: "Určitě jsme se utábořili na očarovaném místě. Měli bychom rychle zmizet. Kolem budou i jiné bytosti jako ten kelpie, to je jasná věc."
Oba bratři začali sbírat své věci, jenže než se stačili přichystat k odjezdu, z lesa vyšla skupina velice malých, pod-sa ditých lidí.
Cizinci měli krátká, hranatá těla a veliké, hranaté hlavy. Jejich obličeje, ošlehané dešti a větry, nesly přísný, vážný výraz. Oči měli jako maličké třpytivé drahokamy zatlačené hluboko do pleti barvy jílu. Každý byl ozbrojen mečem zasunutým bez pochvy za široký kožený opasek s obrovskou přezkou. Přezky měly různé provedení, ale každou zdobily motivy lesních zvířat.
Na špalkovitých krcích a zápěstích jim visely zlaté ozdoby a další byly připevněny k plášťům: náramky, nákrčníky, brože, špendlíky a spony. Několik z nich mělo zlaté zuby, které se na slunci třpytily. Jiní měli ústa plná černých, zkažených stoliček a řezáků. Na hlavách nosili barevné, plandavé čapky, jež se na jedné straně těla ve výšce pasu rozbíhaly do dvou špiček. Každou z těchto nádherných pokrývek hlavy zdobilo velké prohnuté péro. Většina byla oblečena do červených nebo modrých kazajek s bíločerně pruhovanými kalhotami. Na nohách měli stejně barevné střevíce, jejichž špičky se nápadně vytáčely vzhůru až ke kolenům.
Zlomený zub okamžitě zbledl a rázně dloubl do Velkého nosu. Jeden človíček došel až ke Zlomenému zuboví a postavil se před něho. Dal si ruce v bok a podíval se mu přímo do obličeje.
"Víš, kdo jsem?"

Zlomený zub se nervózně zasmál.
"Ovšem, pane. Mám za to, že jsi Laurin, král trpaslíků."
"Máš pravdu, jsem Laurin. Co tady pohledáváte? Nevíte, že to je posvátné místo? Posvátné pro mne a můj lid? Chceš mě dohnat k tomu, abych udělal něco ukvapeného? Tohle jezero je naše a ten háj také. Jste na místě, kde nemáte co pohledávat."
Zlomený zub se pokusil o úsměv.
"Právě jsem na to přišel, Laurine. Hned jak zde můj otrok uviděl kelpieho, poznal jsem, že bychom tady neměli být. Jak vidíš, už jsme sbalili své tábořiště. Právě jsme se chystali odejít, když jste se vynořili ze stromů. Omlouvám se."
Malý, hranatý Laurin si pozorně prohlédl tváře trojice lidí a potom zamumlal: "Tak otrok?" Potom se zadíval někam za Zlomeného zuba a Velkého nosa, jako by něco hledal, buď na zemi, nebo pověšené na stromě.
"Neotřelo se vám snad o tvář něco jako pavučina, když jste procházeli pod stromy?" zeptal se Laurin. "No tak, ven s tím."
Zlomený zub měl ve tváři výraz nefalšovaného údivu.
"Ne, Laurine. Co by to mělo být?"
"Přece Hel Keplein, můj plášť neviditelnosti, co jiného? Někde jsem si ho odložil a teď ho nemůžu najít." Podíval se podezíravě na Craiga. "Váš otrok ho náhodou neukradl?"
Ostatní trpaslíci zatím začali velkýma bosýma nohama pročesávat trávu. Sundali si střevíce a hmatali prsty na nohou. Další chodili pod stromy a mávali kolem sebe rukama. A zbývající strkali ruce do králičích nor.
"Jestli ukradl, já o tom nic nevím."
"Musí to být těžké, najít neviditelný plášť, když člověk zapomene, kam ho odložil," řekl králi Craig.
Král se zatvářil nešťastně.
"Máš pravdu, skoro nemožné. Musíš na něj narazit čistě náhodou," povzdechl si. Začal se zoufale rozhlížet kolem sebe. "Určitě jsem ho měl, když jsem tu byl naposledy. V kopcích se houfují moji nepřátelé. Jak se jim vyhnu, když nemám Hel Keplein?"
Trpasličí král vypadal velice rozrušeně. Craig pochopil, že musí odhalit to, co si schovával pro ten správný okamžik.
"Králi Laurine -já vím, kde ten plášť je."
Všichni trpaslíci přestali hledat a začali hučet jako včelí roj. Král rychle zalétl očima ke Craigově tváři. Upřeně se mu podíval do očí. Craig věděl, že Laurin v nich hledá pravdu. Hrdě zvedl hlavu a pohled králi oplatil.
"Tak kde je?" zeptal se Laurin.
"Nejdřív se musíme na něčem dohodnout," odvětil Craig. "Slibuješ, že tyhle muže přinutíš, aby mě propustili, jestli ti ukážu, kde najdeš svůj Hel Keplein?"
"Propustili? To bude hned."
Zlomený zub se zatvářil dost rozčileně, když to uslyšel, a ohlédl se přes pravé rameno, jako by potlačil nějakou poznámku.
"Pak tedy najdeš svůj plášť dole u jezera. Bodláčí je tam přitisknuté k zemi, jako kdyby na něm leželo něco těžkého. Myslím, že na něm leží Hel Keplein. Klekl jsem si na něj, když jsem před chvílí upadl. Určitě ho tam najdeš."
Trpaslíci spustili vzrušený pokřik a rozběhli se k jezeru. Po krátkém propátrávání břehu jeden z nich vypískl a zvedl ruku.
"Tady je, můj pane. Držím ho v ruce. Tvůj Hel Keplein."
V široké Laurinově tváři se objevil výraz obrovské úlevy. Vypadalo to, jako by se na okamžik nahrbil. Do očí mu vhrkly slzy. Vděčně popadl Craiga za ruku. Pak mu nálezce vrátil plášť.
Přehodil si ho přes ramena. Účinek byl překvapivý: jediné, co teď bylo vidět, byla jeho hlava. Vypadalo to, jako by se vznášela ve výšce Craigova pasu. Král důstojně pokýval hlavou.
"Jak ti mám poděkovat?" řekl Laurin Craigovi.
"Přece tím, že dodržíš svůj slib."
Craig za sebou zaslechl tlumený smích. Otočil se a uviděl Zlomeného zuba, jak se pro sebe chichotá.

"Pročpak se tváříš tak spokojeně?" zeptal se poněkud udiveně Craig.
"Uvidíš."
Craig se polekal. Otočil se zpět ke králi.
"Řekneš svým trpaslíkům, aby mě osvobodili? Vzpomeň si, slíbil jsi, že mě odměnou za nalezení pláště propustíš na svobodu. Chtěl bych odejít svou cestou…"
"Bohužel," zvolal král. Z nicoty se vynořila krátká ruka bez těla, zakončená krátkými, tlustými prsty, a znovu popadla Craiga za paži. "Moc rád bych to udělal."
"Přece jsi mi to slíbil," vykřikl ohromený Craig. "Copak vy trpaslíci nemáte žádnou čest?"
"Čest nám nechybí," odvětil smutně Laurin, "ale nemáme jak to udělat. Nesmíme se plést do lidských záležitostí. Je to proti našim zákonům. Když člověk udělá něco špatného, třeba jako vy tři, když jste přišli někam, kam jste neměli, pak ho můžeme klidně zabít. Ale mezi vás tři se plést nemůžeme. Jsi otrok, příteli - buď spokojený se svým místem v životě. Tady tvůj pán vypadá jako hodný člověk. Buď šťastný se svým údělem."
"Nemůžu tomu uvěřit," vykřikl Craig. "Slíbil jsi, že mi pomůžeš."
Zlomený zub se rozesmál a zatahal za provaz, čímž utáhl smyčku kolem Craigova krku.
"No tak. Neobtěžuj krále svými nanicovatými problémy. My už půjdeme, Laurine. Pozor na toho kelpieho." Zlomený zub kývl hlavou směrem k jezeru. "Prý je pěkně divoký. Jednomu kamarádovi utrhl krk. Skoro mu jediným kousnutím uhryzl hlavu. A hlídej si ten svůj plášť - my odcházíme."
Craiga odtáhli na konci provazu. Zlomený zub a Velký nos teď střídavě jeli na oslu, zatímco Craig musel klusat za nimi. Nohy si při tom rozdíral do krve. Putovali temným, drsným krajem a teď, když nechali za sebou široký pás hraničního území, se čas od času zastavovali ve vesnicích. Zdálo se, že tady na "severu" jsou Zlomený zub a Velký nos vítáni a nikdo se jich nevyptává na muže na provazu. Spali v domech ze dřeva utěsněného jílem a platili za průchod.
Postupovali hlouběji a hlouběji do kraje nad hranicí, až to Craig nevydržel a zeptal se: "Kam mě vedete? Povídali jste, že Douglass čeká hned za územím Keltů. Teď jsme v zemi Anglů."
Zlomený zub zalétl pohledem ke svému bratrovi a potom hlasitě popotáhl nosem.
"Hm, víš, rozhodli jsme se, že si tě ještě nějaký čas necháme. Douglass je podlý mizera. Myslel si, že bude stačit, když nám dá pár svých vychrtlých ovcí, jenže teď s ním můžeme smlouvat. Máme zboží, o které má zájem. Věřím tomu, že nám za tebe zaplatí o cosi víc, až mu vzkážeme, že jsi k mani za vyšší cenu."
Craig propadl ještě většímu zoufalství. I kdyby se mu teď podařilo utéct, největší problém by pro něho byl vrátit se živý ke svým lidem. Byl na obrovském ostrově plném barbarů - kmeny Anglů působily ještě méně civilizovaně než Keltové - a on by musel jejich územím buď projít, nebo se mu vyhnout. Mapy, jež si uložil do paměti, byly dobré, ale uvědomoval si, že někdy by se od nich musel odchýlit, aby obešel některou vesnici či si našel cestu územím méně nepřátelského kmene. Bylo by snadné ztratit se v neznámé zemi.
Zlomený zub se na něho usmíval.
"Copak je?" zeptal se. "Stýská se ti po někom?"
Craig to nevydržel a vypustil část jedu, který v sobě držel: "Ty prasečí zadku, místo mozku máš ptačí trus, ty…"
Vysloužil si tím facku, ze které mu začalo hučet v uších. V posledních několika dnech Craiga kopali a tloukli nejen jeho dva věznitelé, ale také každý, kdo cítil potřebu ulevit si od vzteku. Často ho přivazovali ke kůlu uprostřed vesnice a nejrůznější hrubí muži, ženy a děti mu dávali poznat svou sílu. Cítil se zcela opuštěný a pokořený.
Té noci se utábořili u řeky. Craig cítil, jak chladný vítr přináší vlhkou zatuchlost. Díval se na zčeřenou vodu v řece a poslouchal občasné cáknutí, jak iyba vyskočila nad hladinu. Pstruzi lovili mušky, které poletovaly nízko nad vodou když mělo pršet. Jinak byla noc tichá.
Velký nos vykřesal pomocí pazourků oheň. Zanedlouho už tmu kolem nich olizovaly žluté plameny. Velký nos se hrbil nad ohništěm zbudovaným z hladkých říčních kamenů a upíral oči někam hluboko do tmy. Vypadal znepokojeně. Z bratrova hlasu se dalo vytušit, že Zlomený zub se ho snaží uklidnit. Zdálo se, že hloupějšího z dvojice sourozenců něco trápí.

"Co je s tvým bratrem?" zeptal se Craig. "Hryže ho svědomí?"
"Svědomí? Co to je?" zeptal se Zlomený zub a podíval se směrem k bratrovi. "Vosa, nebo něco takového?"
Craig si uvědomil, že Zlomený zub je naprosto nepoznamenány, pokud se jedná o jakékoli pocity viny nebo výčitky, která by si snad měl dělat kvůli Craigovu únosu. V tu chvíli pochopil, jak je tento muž nebezpečný. Byl to v jádru zlý člověk, který se zlým nestal, ale narodil, a jednoduše nedovedl poznat rozdíl mezi dobrým a špatným, pouze mezi chudobou a bohatstvím.
Velký nos hodil do ohně několik odřezků ze dřeva, které opracovával. Oheň se jasně rozhořel a ozářil jejich tváře. Ze tmy se ozval velice tichý zvuk, který upoutal Craigovu pozornost. "Vy tmavokožci nerozeznáte trpaslíka od koňského zadku," promluvil Zlomený zub. "To já - kchhhhh…"
Craig poznal, že Zlomený zub teď částečně stojí. Oceánský vězeň se otočil a spatřil, že tvář jeho věznitele je ohavně stažená v křeči a oči se na něho divoce dívají. Ten podivný přikrčený postoj budil dojem, jako by právě vyprazdňoval střeva, když ho něco vyrušilo. Měl něco s krkem a rukama se sápal po výstupku, který se tam objevil, jako by vyrostl z boku jeho silného hrdla.
Trvalo dobrou vteřinu nebo dvě, než si Craig uvědomil, že to, co se Zlomený zub snaží odstranit ze svého krku, je ve skutečnosti šíp. Záhadná střela vnikla z jedné strany a prošla skrz.
Šíp musel Zlomenému zuboví přerazit páteř v místě, kde se stýkala s hlavou. V dalším okamžiku se smrtelně zraněný muž zhroutil k zemi. Tělo sebou škubalo a svíjelo se, jazyk vylezl z úst. Jeho bratr křičel a snažil se vytrhnout šíp z masa a kostí. Zlomený zub nohama křečovitě kopal do ohně a rozhazoval kousky hořícího dřeva a kůry všemi směry.
Ve chvíli, kdy dech Zlomeného zuba naposledy zabublal, jak se nešťastník snažil protlačit vzduch přeťatou průdušni-cí, Velký nos se s ohromeným výrazem ve tváři svalil na záda. Ze tmy přilétl druhý šíp a teď mu trčel z prsou nalevo od hrudní kosti. Velký nos jedinkrát zakašlal. Z úst mu vylétl velký chuchvalec krve a pleskl do uhlíků v ohništi, kde chvíli syčel. Mohutný muž dopadl tak, že se jeho velká noha zarazila do bratrových otevřených úst. Ale ani jeden z mužů si nedůstojnost takové pozice už nemohl uvědomit.
"Kdo je tam?" zvolal Craig v obavě, že dalším na seznamu lučištníkových obětí bude on. "Mluvíš gaelsky?"
"Uřízni ten ďábelský jazyk," odvětil známý, veselý ženský hlas a Hupa vyšla ze stínů na kraji lesa. "Nesnáším to, když mluvíš jako nějaký skřet."
"Hupa? Díky, bohové!" vykřikl Craig. Cítil, jak ho strach opouští. "Kde jsou ostatní?"
Hupa si k němu klekla a přeřezala mu pouta obsidiáno-vým nožem. Promnula mu zrudlá, bolavá místa, kde mu provazy rozedřely kůži. Craig se nejistě postavil. Byl nucen se jí opřít o rameno, aby neztratil rovnováhu. Chtěl ji obejmout za to, že přišla právě včas. Byl na dně a jiskra jeho ducha byla těsně před vyhasnutím.
Zatímco se takto snažil udržet rovnováhu, Hupa ho seznámila s něčím, co nechtěl slyšet.
"Jsem sama, Craigu. Nikdo se mnou nepřišel. Všimla jsem si, jak jsi po večerní zábavě zmizel v tom lesíku. Když už jsi nevyšel, vypravila jsem se tě hledat. Myslela jsem, že se ti třeba stala nějaká nehoda. Našla jsem známky boje a několik stop. Doufala jsem, že tě najdu rychle, a tak jsem se nevrátila do pa pro pomoc, jednoduše jsem tě stopovala.
Jenomže ve tmě bylo těžké držet se pěšiny. Ztratila jsem spoustu času. Od té doby jsem tě sledovala ve dne v noci. Několikrát jsem tě ztratila a musela jsem znovu trpělivě hledat stopy. Dnes konečně jsem tě dostihla - a tady vidíš výsledek."
Oba se zadívali na mrtvé muže, jak leží na břehu řeky obrostlém mechem. Craig je nedokázal litovat.
SEDMÁ ČÁST:
Keltské podsvětí
1
Když se s ním jeho dva přisluhovaci nesetkali na smluveném místě v jižních pahorcích Umbrie, Douglass pochopil, že ho zradili. V dalších několika dnech mu pomáhalo konej-šit jeho zlost pouze vymýšlení způsobů, jak je sprovodí ze světa, až se nakonec objeví. Nepochyboval o tom, že se mu ozvou s požadavkem, aby zaplatil víc. To bylo pro ty dva Juty typické.

Douglass obhospodařoval velká stáda skotu, ovcí a koní, ale nepatřil k těm, kteří by své bohatství rozhazovali. Těšil se na to, jak s tím párečkem uzavře dohodu, potom ji poruší a oba je uvězní. Znal mezi Angly mučitele, který byl umělec bolesti. Mistrovským kouskem tohoto odborníka bylo obrátit člověka naruby tak, že tělo zůstalo naživu - téměř naživu - dostatečně, aby cítilo muka a strach, což Douglassovi stačilo.
"Nechám ho obrátit jednoho z nich a potom mrtvolu pověsím na den nebo dva na strom, než ji uvařím, jako kdyby to byl zajíc." Na tváři mu zahrál úsměv. Dušený člověk. "Potom přinutím druhého bratra, aby ho snědl. Přinejmenším jeden se tak dočká konce, jaký si zaslouží."
Byl ještě třetí bratr, mnohem mladší, kterého Douglass držel jako rukojmí. Poté co se dvojice zrádců nedostavila na smluvené místo, dopřál si aspoň malé uspokojení, když mladíkovi uřízl dva prsty na levé ruce. Potom mu je nacpal do nosu, širokou dlaní mu zakryl ústa a pokusil se z něj dostat, kde by se jeho bratři mohli nacházet.
Když ale mladík nepromluvil ani poté, co při mučení několikrát omdlel bolestí, Douglassovi nezbylo než usoudit, že nedostavení se obou ničemů byla spontánní akce, nepřipravená předem.
Mezitím se musel pokusit vypátrat je. Byl v té době hostem kmene Wuffingů - "vlčích lidí" - ale jedině proto, že odváděl jejich náčelníkovi daň. Wuffingové byli klan, který patřil do většího klanu Anglů obývajících Albann. Anglové a Jutové původně pocházeli z obrovské pevniny v chladných mořích na jihovýchod od Albannu.
Zdálo se, že nájezdům z tohoto místa nebude nikdy konec. Do Albannu a na území, jemuž se teď říkalo Englaland, již začínali podnikat výpady další lidé. Také pocházeli z té obrovské chladné země na jihovýchodě. Prozatím působili jako piráti na malých vnějších ostrovech a říkali si Sašové.
Po pravdě řečeno, Sašové dělali Douglassovi větší starosti než Oceánci. Nevěřil, že hnědokožci zůstanou. Slyšel, že pocházejí z teplých moří, kde slunce stojí nad hlavou, z mísí s bujnou vegetací a hojností pestrobarevného divokého života. Proč by chtěli zůstat v podnebí, kde půl roku střídavě padal z oblohy déšť nebo sníh? Stačí jedna zima v Albannu a utečou zpátky do Oceánie. A bude to stejné, jako by vůbec nikdy nepřijeli.
Oceánci odjedou a s nimi zmizí všechny stopy, že tam kdy byli. Keltové spálí jejich dřevěné pevnosti a nikdo se nikdy nedozví, že někdy vkročili na posvátné území Albannu.
Tak mu to řekla čarodějnice a on jí věřil - zatím měla ve všem pravdu. Také mu řekla, že keltští bohové bojují na nebi, pod ostrovem a kolem něho s bohy, kteří přišli s Oceánci. Nevěděla, kdo v této nadpozemské válce vítězí, ale několik strašlivých bouří svědčilo o tom, že boj zuří plnou silou.
Zvítězí naši bohové, pomyslel si Douglass, protože jsou to mocní bojovníci. Rozdrtí tyto vetřelce hromy a blesky, zardousí je holýma rukama, zadupou je bosýma nohama. Ti cizí bohové odtáhnou zpátky do Oceánie stejně jako jejich lidé, s ocasem mezi nohama, jako psi.
"Dunane, Conalle, ke mně."
Na jeho zavolání poslušně přiběhli dva muži v pláštích z jelení kůže.
"Co po nás žádáš, Douglassi?"
"Vezměte si pár mužů a rozestavte je na okolních kopcích. Brzy ke mně dorazí posel. Chci vědět, ze kterého směru přijde. Podám si ty dva jutské ničemy stejně jako toho křížence Craiga, či jak si říká. Možná si myslí, že na Douglasse Bosonohého vyzrají, ale to se moc pletou. Dejte se do toho."
"Rozkaz, Douglassi."
"A ten, kdo posla zahlédne jako první, si bude moci vybrat ovci z mého stáda."
Dunan se zazubil. "Mohla by to být ta hezká bahnice, ta s lesklým rounem, Douglassi?"
"Zmiz odsud, zpustlíku," rozesmál se Conall. "Ženy Wuf-fingů ti nestačí?"
"Jsou hrozně škaredé. Všechny vypadají jako prasnice."
Douglass neměl valný smysl pro humor. Rozkřikl se na oba muže, aby šli dělat to, co dostali za úkol, a pak se vrátil bránou v trnitém plotě do vesnice. Mezitím stačil změnit názor a rozhodl se, že jednoho z bratrů neudusí. Napadlo ho, že by jim mohl uříznout varlata a nechat jim je našít do úst…
o o o
Poté co Punga ztratil své zbraně, pustil se do zápasu s bohem jménem Oenghus mac in Og. Pro boha šeredných stvoření, jenž dost silně krvácel, to byl důstojný protivník. Momentálně se mu podařilo

vymanit se z Oenghusova sevření a chystal se pomoci Tangaroovi, velkému bohu moře, kterého zasypával ranami Manannan mac lir, keltský bůh moře. Nedaleko bojoval Tawhaki, bůh hromu, kopími z blesků se svým protějškem Taranisem.
Když Punga klopýtal přes bojiště poseté mnoha zraněnými a umírajícími bohy, stačil se podívat dolů a zjistil, že jeho svěřenci Craigovi se podařilo uniknout ze spárů svých věz-nitelů. Punga dovedl lučištnici Hupu namísto, kde oba Jutové Craiga drželi, a ona ho právě teď osvobodila. Všechno dopadlo dobře, ale Craiga bylo nutné vrátit k jeho lidem.
"Pungo, ty ohavo!" zařval trpící Tangaroa. "Proč se tak loudáš? Skoč hned na záda tomu Taranisovi, pánovi chladných moří, a já mu seberu ten cep…"
Věrný Punga poslechl, přestože přitom utržil několik krutých ran, které mu strhly kůži z ramenou. Podobně jako mnozí jiní bohové byl postupně cupován na kousíčky rozházené po zemi. Přemýšlel, jak dlouho to ještě vydrží.

Hupa a Craig v noci zahrabali těla obou Jutu pod strom s rozložitými větvemi. Strom měl listy s vlnitým okrajem a plodil oříšky, které měly tvar jako malé kokosy, ale vyčnívaly ze slupky, která sahala jen do poloviny.
Hupa řekla, že na tom místě cítí duchy a že duše obou mužů budou mít doprovod na cestě do země Mrtvých, ať už ji tito lidé měli kdekoli.
"Zvítězili jsme nad špatností těch mužů," prohlásila Hu-pa, "a toho, kdo je poslal."
Craig ale cítil, že by za své osvobození měl poděkovat někomu jinému. Že by nějakému předkovi? Nebo bohovi? Nějaká nadpřirozená bytost si dávala záležet a bděla nad místem pobytu Seumasova syna. Citil to i ve větru, který touto prokletou zemí vanul.
"Musím se co nejrychleji vrátit do pa," vysvětlil Craig Hupě. "Tu noc, kdy mě unesli, mi Kieto řekl, že chce požádat o mír s Kelty a soustředit se na válku s Angly. Beze mne to nepůjde. Cormac Jedovatý žádnému jinému Oceánci nebude důvěřovat."
"Nejdřív si musíme trochu odpočinout," řekla mu Hupa. "Ráno se vydáme na zpáteční cestu. Ale jak jsi sám řekl, budeme se muset vyhýbat vesnicím. Nemohli bychom se držet nějaké řeky? Možná by bylo jednodušší putovat po vodě než po zemi, co říkáš?"
"Uvidíme," odpověděl Craig. "Teď jsem tak unavený, že bych padl. Myslíš, že tady můžeme bezpečně přespat?"
"Budeme to muset risknout," řekla Hupa. "Cítím všude kolem nás skalní, říční a stromové duchy, ale zdají se být neškodní."
"Jak je možné, že tyje cítíš a já ne?"
"Protože jsi muž. Ženy jsou na takové věci citlivější."
Ale ještě dřív než stačili usnout, rozlehlo se nocí kolem nich vytí. Oba se prudce posadili a snažili se očima proniknout tmou. Hupa se chopila luku a toulce se šípy. Byl to děsivý zvuk. Nebylo těžké uvěřit, že splynul z úst mrtvého. Byl tklivý, studený a vzdálený a dokázal člověka zmrazit do morku kosti.
Hupa se zachvěla. "Asi je to posel ze světa mrtvých," řekla. "Přišel si pro duše těch dvou Jutu, které jsem zabila."
"Citlivá ženská!" odfrkl Craig a přihodil na oheň další suché větve, aby se rozhořel. "To je zvíře, kterému říkají vlk. Ti dva Jutové o něm pořád mluvili. Potuluje se ve smečkách. Viděla jsi jejich kůže - Keltové si z nich dělají pláště. Hrubé šedé kožešiny. Vlk je něco jako pes, jenom má mnohem divočejší vzhled a chování."
"Viděla jsem lišky, psy, jeleny, koně, jezevce, vydry - dokonce také tvora, který se hodně podobal kryse, ale byl delší a štíhlejší a měl velice ostré zuby. Zabil jednu z těch krys s dlouhýma ušima, kterým říkají zajíci. Vypadalo to jako zaječí mládě. Je tady mnohem víc zvířat než na našich ostrovech."
Craig si vybavil popisy, které slyšel v době, kdy žil jeho otec.
"To, co jsi viděla, byla s největší pravděpodobností lasička, hranostaj, tchoř nebo kuna - něco takového. Je tady hodně podobných zvířat. Pojďme se trochu vyspat. Doufám, že oheň vlky odradí."
Craigovi se nakonec podařilo usnout, ale měl pocit, jako by se uprostřed noci probudil. Oheň vyhasl a vlci vyli všude kolem. Postavil se a rozhlédl se kolem sebe. V rozlévajícím se světle blížícího se rána cítil,

že krajina vypadá nějak jinak. Odněkud vanul chladný vítr, jako průvan z otevřených dveří. A ten vítr přinášel šepot otcova hlasu.
Pojď za mnou, Craigu - vezmi s sebou zbraň - nějaký železný meč, jestli můžeš -jestli ne, postačí i kamenná sekera.
Na větvi nedalekého stromu se náhle objevil shrbený pták s pronikavýma očima, bílá sova. Zahoukala na něho a upřeně se na něho podívala. Když se Craig k sově přiblížil, otočila hlavou zezadu dopředu. Vypadalo to, jako by mu říkala, aby ji následoval. Pak vzlétla a neslyšně odletěla k nějakým pahorkům. Craig se vydal stejným směrem, pouze se na okamžik zastavil, aby sebral jednu z dýk, které tam zůstaly po Jutech.
Uvědomil si, že jde směrem, z něhož vane ten studený vítr. Když opustil jejich tábor za nočním dravcem, Hupa dál spala u vyhaslého ohně. Cesta ubíhala neobyčejně rychle a vedla přes lesnaté pahorky. Jednou prošel mezi několika vlky.
Vlčí smečka si prohlédla jeho i sovu, ale bez většího zájmu, jako by tam byli jen napůl, a nechala ho proplétat se mezi nimi bez zavrčení. Jeden z nich seděl na převislé skále a vyl, jako by na nějakého posluchače na měsíci. Když se jim Craig podíval do zvláštních, oříškově hnědých očí, viděl jiná vzdálená místa, jiné země, dokonce ještě podivuhodnější než mlžné končiny ostrova, jímž teď putoval.
Nakonec on i sova dorazili k jeskyni a sova zmizela vevnitř. Craig bez rozmýšlení vstoupil, neboť otcův hlas v jeho hlavě zesílil. Uvnitř jeskyně byla poměrně zima, a tak ho mrzelo, že si nevzal silnější plášť. Nakonec, po mnoha hodinách chůze tmou, uviděl v dálce šedé světlo. Zdálo se, že jeho pouť se chýlí ke konci. Když přišel blíž, zjistil, že východ střeží obluda se třemi hlavami.
"Přišel jsem za svým otcem," řekl Craig.
Vypadalo to, že zvolil správná slova, neboť když prošel mezi ní a jednou stěnou jeskyně, obluda se ani nepohnula. Nato vyšel ve zšeřelém světě zahaleném mlžným oparem. Jestli se mu předtím zdálo, že je mu zima, mýlil se. V tomto místě se nacházely látky zvané led a sníh, o nichž mu otec vyprávěl. Byl tu také vítr, který unášel ve své tlamě tisíce ostrých, neviditelných žralocích zubů. Craig měl pocit, jako by mu někdo sdíral maso z kostí.
Nikdy v životě nepoznal takový chlad. Když se nadechl, rozbolely ho plíce. Vzduch byl tak mrazivý, že vůbec necítil ústa. Vypadalo to, jako by se nos, uši a všechny další údy měly každým okamžikem odlomit od těla. Vnitřní průduchy - nosní dírky a průdušnice - se stáhly chladem.
"Sluneční bůh toto místo zatratil," řekl jen tak do větru. "Tady vychází světlo z ledu."
Zabalil se do pláště a vykročil do prudké, vířivé vánice, která kolem něj běsnila. Bylo to jako bouře na oceánu, tajfun, jenž převracel svět vzhůru nohama a bičoval bílou pěnou strhávanou z tlam vln. Jenomže tady to nebyla vlhkost, ale zkamenělé světlo, které zasypávalo jeho tělo maličkými úlomky průsvitných kamínků a bodalo ho do očí a do hrudi.
Sníh, o němž mu jeho otec vyprávěl, nebyl jen jednotvárně bílý, ale měl mnoho různých odstínů, až po určitý druh modré. Všechno vypadalo neproniknutelně. Nebylo možno dohlédnout do středu dění. Všechno bylo neprůhledné, zamrzlé, rozpraskané a protkané žilkami. Vypadalo to, jako by všechno potáhla vrstva ztuhlého větru, silná téměř tak, že se dala sekat sekerou.
Jen co jeho oči začaly přivykat bílé tmě, vynořil se ze sněhu před ním odporný netvor. Byl dvakrát vyšší než Craig a porostlý bílou kožešinou. Postavil se na zadní, otevřel tlamu a ukázal dvě řady strašlivých zubů, jaké by dokázaly odtrhnout syrové maso od kosti. Z očí mu čišel hněv, jako by se Craig odvážil vkročit na nějaké posvátné území. Netvor roztáhl do široka přední pracky zakončené dlouhými drápy, jako by se chystal stisknout Oceánce v objetí smrti.
Obluda zařvala a potácivě vykročila k němu, ale vtom se ze sněhového víru vynořila jiná postava, vrhla se na ni a popadla ji kolem krku. Tento tvor, jenž vypadal jako nahý člověk, začal obra škrtit svými silnými pažemi. Craig viděl, jak mu na mohutném předloktí naběhly svaly a šlachy. Muž ovinul nohy zvířeti kolem hrudi a snažil se mu rozdrtit žebra.
Tvor řval a zmítal sebou, snažil se svými drápy útočníka rozpárat, ale muže chránila silná kožešina, v které se téměř ztrácel, takže hroty drápů byly k ničemu. Dokud mu muž visel na krku a svým stiskem v něm přiškrcoval život, nemohl použít ani tu slintající tlamu s děsivými zuby.
Kňučící zvíře se postupně svezlo k zemi, ale nahý muž dál zůstal na jeho hlavě a rdousil je tak dlouho,

dokud z něho život nevyprchal. Trvalo to velice dlouho, avšak nakonec boj ustal a zvíře znehybnělo. Bylo mrtvé.
Craig přistoupil k neznámému. "Díky. Zachránil jsi mi život."
"Jen snový život, Craigu," odvětil muž a postavil se, "neboť tvé tělo tady ve skutečnosti není."
Teprve teď Craig svého zachránce poznal. Byl to jeho otec Seumas, avšak mnohem mladší a v dokonalé kondici.
"Otče?" vykřikl. "Ty žiješ!"
Přistoupil k němu, aby otce objal, jenže Seumas ho pohybem ruky varoval.
"Ne, synu - sem nemůžeš. Toto je Ifurin, keltské podsvětí, kde jsem držen. Požádal jsem tě, abys přišel, protože jsem si zapomněl vzít zbraň na svou obranu. Kdybych nestrávil tolik let v Oceánii, vzpomněl bych si, že mám zemřít se zbraní v ruce. Je tu mnoho netvorů a někteří se nedají zabít těmahle dvěma rukama, přestože teď mají sílu. Znovuzrodil jsem se v nejlepší formě, jakou jsem měl, když jsem byl ve světě živých, ale potřebuji něco, čím bych se mohl bránit.
Přinesl jsi otci meč, Craigu? Já u sebe musím mít něco kovového. Musím odrážet útoky temných stvoření z tohoto světa, dokud se mi nepodaří najít tvou nevlastní matku."
Craig pokrčil rameny. Obával se, že otce zklame.
"Mám jenom tuhle železnou dýku. Jutové, kteří mě unesli, žádný meč neměli. Můžeš si ten nůž vzít, otče."
"Dýka bude prozatím stačit," odpověděl Seumas. "Děkuji ti, synu - ale až budeš moci, musíš najít meč a hodit jej do hlubin nejbližšího lochu. Najdu si ho tam, i kdyby byl uvězněn pod silným ledem, protože podsvětí je jen odraz světa, který teď obýváš."
"Ne nadlouho," odvětil Craig a přitiskl si ruce k tělu. "Po tomhle se budu chtít vrátit zpět na ostrovy. V keltském podsvětí je pořád tak třeskutá zima?"
"Zima v Albannu není o mnoho teplejší," odpověděl jeho otec s náznakem úsměvu. "Říkal jsem ti, že lidé ze strany tvé matky jsou měkcí a zženštilí."
"Doršini lidé?"
"Lidé ze strany tvé pravé matky."
Craig si prohlížel otcova ducha. Viděl něco hmotného, ale přesto cítil, že je to jenom stín. Nikdy neviděl Seumase mladého, a proto ho ohromilo, nakolik se podobá muži, jehož Craig viděl, když se podíval na nějaký zrcadlivý povrch. Nemohlo být pochyb, že je jeho syn. Třeba jednoho dne dostane příležitost navštívit oceánské podsvětí a setkat se poprvé se svou matkou. Když to šlo jednou, proč ne podruhé?
"Co Douglassův syn?" zeptal se ho Seumas.
"Douglass Bosonohý? Snaží se mě zabít, otče. Prý nebude mít klid, dokud smrt jeho otce nebude pomstěna."
"Musíš se s ním usmířit," naléhal Seumas. "Stala se mu křivda."
"Slíbil jsem, že se o to pokusím, otče," řekl Craig, "ale tohle jsi spískal ty, ne já. Klidně budu riskovat život, ale ne-zahodím jej jen proto, že jsi v mládí nezkrotil svou prchlivost. To by byla hloupost. Pokusím se napravit škodu, již jsi způsobil, ale nemohu za ni nést odpovědnost. Rozumíš?"
Duch jeho otce se na něj dlouho díval. Pak řekl: "Zmoudřel jsi, synu."
"Co ten druhý Douglass, ten, kterého jsi zabil pro meč? Musí tady taky někde být."
"Kdepak, ten už je dávno pryč. Jeho duši sežrala nadpřirozená bytost podobná Žraločímu bohu Dakuwangovi. Neměl žádnou zbraň, kterou by se mohl bránit, a tak si ho vzala, stejně jako si jednou vezme mě, jestli mi nepošleš meč."
"Proč neposlal pro syna, aby mu zbraň přinesl, jako jsi to udělal ty?"
Seumas zavrtěl hlavou. "Udělal to, jenže Douglassův syn ztratil hlavu, když uviděl to trojhlavé stvoření, které hlídá vstup do tohoto světa. Utekl zpátky. Krátce nato jeho otec narazil na jednu z největších a nejlítějších oblud v Ifurinu, Icharachu. Vypadá jako humr s tisíci nohama a každá z těch noh se ježí ostrými klepety, které jsou dost velké, aby člověku uštíply ruku nebo nohu. Douglass se nemohl bránit. Icha-racha ho nejdřív osekala a pak sežrala."
"Musím už odejít."
"Musíš. Neztrácej čas. Tady se nemůžeme obejmout."
"Budeš tady věčně, otče?"

"Myslím, že ne, neboť svět duchů se mění. Zdá se, že staří bohové a stará podsvětí mizejí. Dorcha odešla jinam, kam pohané jako já zatím nemohou. Doufám, že se s ní budu moci setkat, až se to vyřeší."
Craig přikývl, potom se otočil a spěšným krokem se vydal k jeskyni. Když se jedenkrát ohlédl, uviděl vířící siluetu z mlhy a sněhu, která mohla být otcovým duchem. Poté vstoupil do jeskyně. Trojhíavá obluda tam byla pořád. Craig kolem ní proklouzl a dlouhou chodbou se vrátil do opravdového světa.
Když přišel zpět do tábora, Hupa ještě spala.
S vědomím toho, že ona je krásná mladá žena a on ženatý muž, se uložil na druhé straně ohně.
2
Když se Hupa ráno probudila, odešla se umýt do řeky. Nebyla zvyklá na prach a špínu, které jako by k zemi Mlh patřily, a tak se svlékla a vstoupila do vody, aby se celá vykoupala. Nechala si na sobě jen náhrdelník ze žralocích zubů, který byl odznakem jejího postavení ariki. Od chvíle, co na tento cizí ostrov vkročila, nikdy se necítila tělesně čistá. Samotní Keltové byli často umazaní blátem, páchli mastnou rašeliništní vodou a zvířecím trusem a nosili u sebe různé potraviny, které mokvaly, plesnivěly nebo nějakým způsobem hnily.
Zkusila si představit, jaké by to bylo, kdyby byla vdaná za Skota nebo Pikta, a zachvěla se. Cákala si vodu mezi nohy, aby ji dostala do míst, která skrývala pachy jejího mladého ženství. Měla právě své dny, a jelikož u sebe neměla žádné polštářky z tapové kůry, musela si vystačit s nepříliš příjemnou kombinací mechu a trav. Přesto na sebe byla pyšná, že je dost vynalézavá, aby si s takovými nesnázemi poradila.
Ne, být vdaná za kohokoli z tohoto ostrova by bylo příšerné. Byla oceánská ariki, panna urozeného původu, a její manžel by neměl být nic menšího. Měl by to být šlechtic, velký bojovník a vzdělaný muž, dobrý, laskavý a jemný, se suchým smyslem pro humor. Zkrátka měl by být prakticky dokonalý, protože ona byla poklad, který si zasloužil opatrování. Představa, že by měla patřit k nějakému páchnoucímu sádelnatci ve špatně vydělané vlčí kůži, ji nesmírně odpuzovala.
Přesto by se ráda vdala za někoho, kdo v sobě nosil pikt-skou krev. Provinile zalétla očima k místu, kde spal její ru-sovlasý společník. Hupa byla do Craiga zamilovaná od čtrnácti let, kdy přišla na to, že není tak starý, jak si odjakživa myslela. Teď jí bylo osmnáct a byla připravená pro muže. Potíž byla v tom, že ten, kterého chtěla, nebyl k mání, neboť již ženu měl.
"Zůstanu celý život panna," řekla stromům, řece, břehům porostlým trávou, z níž vykukovaly divoké květiny. "Budu jako Kikamana, čistá tělem i duchem."
Ano, ale srdce ji přesto bolelo, protože jí Craig připadal dokonalý ve všech ohledech. Jistě, nebyl panic, ale to mělo malou váhu. Nenáviděla představu, jak se Craig miluje se svou ženou Linloou, ale obvykle se jí podařilo zaměnit Lin-loinu tvář za svou, než se tím začala příliš trápit.
Představila si, jak po milování hýčká mezi nohama ten tetovaný úd, malovanou nohu, a poslouchá nádherná slova, jimiž jí Craig říká, jak je krásná, jak ji obdivuje a jak by pro ni zemřel.
Zatímco se koupala, přiblížila se k ní stříbrná ryba, proplétající se mezi zelenými vodními rostlinami na dně průzračné řeky. Její luk a toulec se šípy byly na břehu. Přemýšlela, jestli by stačila dojít pro zbraň dřív, než ryba odplave, ale v dalším okamžiku ryba vystřelila nad štěrkovým dnem ke shluku vějířovitých rostlin. Vyplašil ji stín, jenž najednou padl na hladinu.
Hupa překvapeně zvedla hlavu a zjistila, že Craig se probudil a sešel k řece. Stál tam a svýma laskavýma modrýma očima si prohlížel její nahé tělo. To, jak tiše přišel, ji trochu znepokojilo, a tak si zakryla ňadra rukama.
Rychle se otočil na druhou stranu.
"Promiň, zachoval jsem se neodpustitelně," řekl. "Ale byla jsi tak - tak hezká. Mé myšlenky byly nevinné. Už se to víckrát nestane. Teď - teď půjdu a podívám se, jestli v popelu zůstaly dost řeřavé uhlíky…"
Dal se na odchod. Hupa zjistila, že nechce, aby odešel, a málem za ním zavolala, ale na poslední chvíli ta slova zadržela v hrdle. Podle toho, jak se na ni díval, jeho myšlenky nebyly tak nevinné, jak tvrdil. Stačilo by ho slovem nebo gestem pobídnout. Ale když došlo na věc, Hupa se nedokázala zbavit pomyšlení na Linlou, tu tichou skromnou ženu, která zůstala doma, aby se starala o jeho děti.
Ale příště, řekla si, když se oblékala, příště se už nebudu držet zpátky. Zasloužím si muže, kterého miluji, stejně jako každá jiná. Proč by ho měla mít ona jenom proto, že ho potkala dřív? Jde o to, kdo miluje nejvíc, ne o to, kdo někoho uchvátí dřív, než se k němu někdo jiný může dostat. Jen si dej moc dobrý

pozor, Linloo, druhou příležitost už z ruky nepustím.
Když se oblékla, vzala si luk a začala se znovu brodit řekou a pátrat po té velké stříbrné rybě. Objevila ji, nebo její dvojče, v mělké vodě kus proti proudu. Měla přesnou mušku, a tak byla zanedlouho zpět u ohně, který byl již na její úlovek připraven. Craig obdivně vytřeštil oči.
"Dobří bohové," řekl, "jsi výborný lovec, Hupo. Nějaký slavný hrdina se s tebou bude mít dobře, jestli se rozhodneš vzít si ho za muže."
Ty, pomyslela si a útroby se jí sevřely. Ty.
Rybu upekli a snědli a pak se vydali na další pochod jižním směrem. Jelikož řeka musela téct do moře, rozhodli se, že půjdou podle ní. Až dorazí k pobřeží, jednoduše pak budou sledovat zas je, dokud nedojdou k pa, o nichž věděli, že mají moře v zádech.
"Pokud ovšem ta řeka teče na správnou stranu ostrova," poznamenala Hupa. "Víš to jistě?"
"Určitě je to tak. Nikdy jsme se od moře tolik nevzdálili. Cítím ve vzduchu sůl. A kromě toho jsem se orientoval podle slunce."

Postupovali pomalu, poněvadž řeka, podle níž se ubírali, meandrovala na velké ploše a oni se museli vyhýbat starým, vyschlým, kamenitým korytům, přes něž se těžko přeházelo. Když se nachýlil první večer, poznali podle černé oblohy, že se žene bouřka. Z dálky již dolétlo zahřmění. Téměř vzápětí si všimli, že nad jednou částí lesa se klikatí proužek dýmu.
Byl jediný, což ukazovalo, že se jedná spíš o samotu než o vesnici.
"Pojďme se tam podívat," navrhla Hupa. "Když to bude vypadat nebezpečně, můžeme zůstat schovaní."
Na mýtině uprostřed lesa našli obrovskou zelenou hromadu, která vypadala jako hrob. Kouř se linul z díry ve vrcholku hromady. Další dva zhruba čtvercové otvory, které zřejmě sloužily jako okna, byly v drnech. Byly nízko při zemi a jejich rám tvořila silná dřevěná polena. V oknech visely špinavé hadry, aby nikdo nemohl nahlédnout dovnitř. U jedné šikmé drnové stěny - nebo střechy, protože to odpovídalo oběma účelům - byla hromada nalámaných větví a větviček na podpal, sekera však chyběla. Ohradou z proutí přecházeli jací si ptáci se zploštělými zobáky, kteří vydávali monotónní kdákavé zvuky.
Za touto ošklivou chatrčí stála hliněná studna obroubená kameny. Krátce poté, co Hupa s Craigem dorazili na mýtinu a schovali se v křoví, někdo vyšel z příbytku z kamení, dřeva a drnů, aby si ze studny nabral vodu. Bylo to shrbené dítě s rozcuchanými černými vlasy a zakouřenou, svraštělou kůží: holčička s obličejem starce. Doprovázelo ji malé zvíře. Byl to ochočený tvoreček podobný divokému stvoření, které předtím popsala Hupa, jak je viděla sát krev z mláděte zajíce. Motalo se dítěti kolem nohou, proplétalo se mezi nimi. Vypadalo to, že mu svým chlupatým, hebce vyhlížejícím, plazovitým tělíčkem laská kotníky.
Mezitímco dítě bylo u studny, Craig přeběhl k jednomu okénku, nadzvedl hadrový závěs a nakoukl dovnitř. Potom se odplížil zpátky k místu, kde se schovávala Hupa.
"Nikdo jiný tam není," zašeptal.
Holčička s tváří starce se již vracela do chatrče. Najednou se zastavila, zavětřila a na okamžik odložila viditelně těžké dřevěné vědro. Upřeně se zadívala k místu, kde oba leželi. Její mazlíček se okamžitě postavil na zadní nohy a zahleděl se stejným směrem. Zda to dělal proto, že něco zaslechl, uviděl nebo ucítil, nebo zda jen napodoboval holčičku, se nedalo poznat.
Potom holčička s tváří starce znovu zvedla vědro a společně se svým zvířátkem, které již bylo znovu na všech čtyřech a složitě se jí proplétalo mezi nohama, se vydala zpět do svého obydlí. V ten okamžik začaly padat veliké kapky a rozpleskávat se o listy nad Hupinou hlavou. Zablesklo se a z dálky se ozvalo ostré třesknutí.
"Bouřka," řekla Hupa a zvedla hlavu.
"Je uvnitř zcela určitě sama," zašeptal Craig. "Mohli bychom zůstat na noc. Jedno malé dítě nám nemůže ublížit. Co myslíš?"
"Souhlasím, že není třeba se bát osoby s takovou postavou."
"Tak pojďme na to."
Došli k silným dřevěným dveřím chýše a Craig na holčičku zavolal. Doufal, že ovládá řeč Keltů.
"Haló!"

Ulevilo se mu, když doslal vlídnou odpověď. "Co chceš?" Měla hluboký, skřípavý hlas, jaký by se dal čekat od stařeny stížené nějakou nemocí dýchacích cest.
"Jsme dva znavení poutníci. Mohli bychom přečkat noc pod tvou střechou? Žene se prudká bouřka. Kdybychom zůstali venku, zastihla by nás a mohl by nás zabít strom, do něhož sjede blesk. Už teď se spustil liják, který nás promočil po kořínky vlasů."
"Jak poznám, že vám můžu věřit?"
"Nemáš se čeho bát. Jsme…" Craig se soustředěně podíval na Hupu. "Jsme manželé. Cestujeme na jih do země Keltů. Ty taky mluvíš jako Kelt…"
"Jsem Kelt," řekla holčička s tváří starce a začala otevírat dveře, "všichni nežijí na jih od hranice." Jakmile je ale spatřila, začala polekaně couvat a vykřikla: "Ale podívejte se na sebe! Máte pleť démonů. A ty máš ve tváři podivné pruhy! Co to má být? Jste snad z nějakého Jiného světa? Potřebuji kouzlo, abych vás odsud dostala pryč?"
"Jsme… trosečníci," odpověděl Craig. "Pocházíme z jiné země. Máme tmavou kůži, protože žijeme na stálém slunci. A ty pruhy na mém obličeji jsou jen tetování, jakým se zdobí Piktové. Nemusíš se bát, nejsme žádné nadpřirozené bytosti. Kdybychom byli, proč bychom se báli bouřky? Proč bychom tě museli volat, abys nám otevřela? Kdybychom byli démoni, protáhli bychom se komínem nebo proklouzli pod hadry, které máš v oknech."
"To je pravda," řekla holčička a upřeně se mu podívala do obličeje. "Nevypadáš jako démon. Vypadáš, jako by ses narodil z člověka, ale jsi divně tmavý."
Když to Craig přeložil Hupě, rozčílila se.
"Vždycky lepší než mít kůži bílou jako rybí břicho," vyštěkla.
Holčička s obličejem starce viditelně poznala, že zazněla nějaká urážka, přestože jazyku nerozuměla. Místo aby jim zabouchla dveře před nosem, usmála se.
"To je ale pěkně divoká coura. Copak je to za jazyk? Zní to jako řeč skřítků, šotků, strašidel a podobných nepřirozených tvorů. Pocházíte snad ze světa takových bytostí? No tak, mluv. Pověz mi pravdu."
"Nevím, o čem mluvíš."
"Tak asi ne," řekla a podívala se mu do očí. "To je škoda. Velká škoda. Pořád doufám, že dostanu návštěvu z takových končin. Jednou se mi asi nahrnuli k oknu, jenže jsem zabila jednoho elfa, utopil se v díži s mlékem, a proto už nepřijdou, nanejvýš mě trápit. Dnes jsem dítě, zítra budu stařec, pozítří třeba mladá žena - někdy dokonce něco mezi tím, ani ryba, ani rak, to když mají krutou náladu."
"Dnes jsi něco mezi," řekl Craig.
"Vážně?" vykřikla holčička. Přejela si rukama po obličeji a po hlavě, podívala se dolů na své tělo.
"Zpropadení skřítkové!"
"Nevím, co je to elf," přiznal Craig. "To je nějaký motýl, nebo noční můra?"
Její obličej se opět změnil. Rozesmála se a opřela se o veřej.
"Motýli a noční můry - někteří lidé je tak vidí…"
Craig se jí díval do tváře, když mluvila, jenže nedokázal určit, kolik jí může být roků. Kůže byla ustaraná a vyschlá, zbrázděná hlubokými vráskami, ale oči byly mladé a velice živé. Míhaly se hned tam a hned zase jinam, snažily se dozvědět co nejvíc o těch návštěvnících u dveří. Ty oči byly tak zářivé a jejich modř měla tak úžasný odstín, že pro něho bylo těžké se do nich nedívat.
"Tak půjdete dál, nebo budete stát ve dveřích a civět na mě?"
Ustoupila a nechala je vejít.
Vnitřek chýše se příliš nelišil od vnějšku. Podlahu tvořila udusaná hlína. Uprostřed jediné místnosti byl kruh z kamenů, jenž sloužil jako ohniště. Kromě toho tam bylo slaměné lůžko v protějším koutě a silné klády k sezení. Na jedné straně ležely na hromádce hnijící zelné stonky, odpadky a další zbytky minulých jídel. Tato hromádka se hemžila mouchami, jichž bylo plno také ve většině ostatních částí místnosti.
Z trámového stropu utěsněného jílem visely svazky usušených bylin, usušené kousky zvířat a uzené ryby. Sundala jednu rybu, která se zdála být křehká jako kůra, rozlomila ji a každému z nich kousek nabídla. Craig si vzal svůj kousek a začal jej žvýkat. Hupa udělala totéž. Holčička si svůj kus namočila do vědra s vodou a teprve po chvíli jej začala cucat.

"Kývou se mi zuby," vysvětlila. "Každou chvíli nějaký vypadne. Je to nějaká nemoc dásní."
Právě ve chvíli, kdy se všichni tři posadili na tlusté špalky kolem ohně, se venku rozpoutala bouřka. Na drnovou střechu nad nimi se snesl syčivý liják. Ozývaly se skoro až ohlušující výbuchy, jak hrom propichoval břicho oblohy přímo nad nimi. Z mraků šlehaly blesky, jako by štípaly nějaké obrovské stromy, až to Hupou škubalo.
"Snad se nebojíš, couro?" rozesmála se holčička s tváří starce. "Vyplašená a divoká - to je kombinace."
Liják venku ještě zesílil, valil se nyní na chýši jako povodeň. Voda začala téct pode dveřmi a po stěnách po obou stranách oken. Vzduch byl prosycen vlhkostí. A pak se vylekal i Craig, příčinou však nebyl hrom ani blesk. V různých koutech místnosti se totiž něco začalo hemžit. Cosi vylezlo z hromady dříví, cosi jiného ze tmy v koutě a ještě jiný tvor se vynořil ze slaměného lůžka.
Holčička vycítila jeho neklid. "Copak? Co se děje?" zvolala. "Ach tak, moje zvířata. Ta ti neublíží, chlapče. Jsou to moje děti, moji miláčkové."
Byla tam lasička, jakási krysa a krátký, kluzký had. Viditelně měli z bouře strach a nahrnuli se k dítěti. Holčička zvedla lem rozedrané spodničky a zvířata jí vlezla pod sukni a schovala se tam. Hupa se zachvěla. Holčička se tomu chraplavě zasmála a hodila na oheň poleno.
"Divoká, vyděšená a upejpavá!"
Venku se zatím rozpoutalo pravé běsnění živlů. Bouřka s třeskem bloudila po lesích jako nějaký šílený obr. V chýši byli lidé alespoň v bezpečí před bleskem.
Na Craiga přišla dřímota. Seděl na kládě u ohně, díval se do plamenů a kolébal se. Také Hupa mu položila hlavu na rameno. Někdy později se holčička se svými miláčky odebrala na lůžko a Craig, který se probudil se spící Hupou na rameně, ji vzal a odnesl ji na suché místo, kde ji položil.
Potom si na hliněné podlaze našel vhodné místečko pro sebe a znovu usnul. Bouře však pokračovala a jeho spánek byl trhaný.
Uprostřed noci je náhle všechny probudil praskavý zvuk. Trámy na stropě se prolomily a celá stavba se promáčkla dovnitř. Obrovská olámaná větev - dosud spojená s kmenem -propíchla střechu a zaryla se do hliněné podlahy. Právě tato větev jim zachránila život, když zabránila stromu, k němuž patřila, aby rozdrtil střechu. Kdyby tam ta větev nebyla, mohutný kmen by chýši rozmačkal a možná i lidi v ní. Takto se otvorem ve střeše a po větvi vevalila jen voda. Hupa se ocitla ve vlhku a musela se přemístit jinam.
"Při fretčím hovnu!" zaklelo hlasitě dítě z kouta. "Můj domeček."
Jenže do rána se stejně nedalo nic dělat, a tak všichni tři znovu usnuli.
Když přišlo svítání a Craig se probudil, přistihl holčičku s obličejem dítěte, jak si prohlíží Hupin luk a toulec se šípy. Zdálo se, že ji zaujaly především hroty šípů, neboť po jednom přejížděla prstem a něco si šeptala.
"Co to děláš?" zeptal se Craig. V tu chvíli se probudila také Hupa, a když uviděla, co se děje, vyškubla šíp holčičce z ruky.
"To jsou mi způsoby!" zabručelo dítě.
"Zeptal jsem se tě, co jsi dělala," řekl znovu Craig. "Proč jsi bez dovolení vzala ten šíp?"
"Nedělej si starosti, chlapečku," utrhla se na něho. "Chtěla jsem se jen podívat. Copak se musí s člověkem hned zacházet jako se zlodějem, když si chce prohlédnout něco, co má ve vlastním domě? Moc si o sobě myslíš. Tak podívej, já přeruším náš půst a něco uvařím. Ty se zatím podívej, co se dá dělat s tou střechou."
Zdálo se, že to není žádost, ale rozkaz.
Craig usoudil, že bude lepší pustit to z hlavy. Vypadalo to koneckonců jako neškodná zvědavost. Raději si začal prohlížet konstrukci chýše. Trámy byly úplně přeražené, kamení a hlina se vysypaly, jenže co bylo hlavní, stromem, který padl a promáčkl zadní část střechy, se nedalo pohnout. Musela by nastoupit armáda siláků, aby lesního obra odnesla z jeho současného místa.
"Uděláš nejlíp, když to kolem utěsníš a necháš strom tam, kde je," poradil jí. "Teď, když leží na té zlomené větvi, by se nemělo nic stát. Za rok za dva bych si však postavil nový příbytek, neboť nakonec ta větev ztrouchniví a strom se bude bořit čím dál hlouběji dovnitř."
"To má být tvoje rada?"
"Chtěla jsi ji slyšet."

Zamyšleně přikývla a pokračovala v přípravě jídla.
Když se po snídani chystali k odchodu, holčička je požádala, aby jí zaplatili za přístřeší a za stravu.
"Zaplatili?" podivil se Craig. "Jak to myslíš?"
"Dlužíte mi za ubytování."
"O co jí jde?" zeptala se Hupa, která nerozuměla.
"Chce zaplatit za to, že nám poskytla přístřeší a jídlo."
Hupa neskrývala jisté pobouření nad takovým chováním. V Oceánii se člověk dělil o to, co měl, se sousedy i s cizími lidmi bez rozdílu. Nebylo neobvyklé, aby bezdětný pár požádal rodiče početné rodiny o jedno z jejich dětí a dostal malé dítě nebo nemluvně. Když měl člověk jídlo a někdo ho požádal, aby mu trochu dal, udělal to bez váhání. Když byl člověk požádán o pohostinnost, poskytl ji ochotně a vůbec by ho nenapadlo chtít za ni dostat zaplaceno.
Craig se k dítěti otočil. "Nemáme ve zvyku platit za takové služby."
Zkřivila tvář a ustoupila.
"Podívejme, tak vy nemáte ve zvyku platit za takové služby. Hm, já vám vaše zvyky neberu. Zkuste to brát jako kuriózní žádost. Klidně si o mně myslete, že jsem divná a výstřední. V téhle části tohoto velkého ostrova ale očekáváme, že dostaneme zaplaceno, když poskytneme tvrdě vydobytou stravu a otevřeme svůj dům kolemjdoucím cizincům. Tak to uznejte."
"Odmítám," odvětil rozzlobeně Craig. "A vůbec, co bychom ti asi tak mohli dát? Nic nemáme."
Dítě přimhouřilo oči. "Máte luk a šípy. Hroty těch šípů jsou očarované, poznám to. Cítím, jak z nich vyvěrá magická síla. Dejte mi jeden. Nebo ještě lépe, dejte mi všechny. Co za to chcete? Za šípy s takovými kouzelnými vlastnostmi udělám cokoli."
"Nepotřebujeme nic. Chceme se jenom vrátit ke svým lidem."
"To pro vás taky můžu udělat," řekla holčička s tváří dítěte. "Můžu vám pomoci, abyste se zpátky dostali rychleji."
"Jak?"
"Dalo by se říct, že jsem kouzelnice. Můžu vás najeden celý den proměnit v rychlonohého jelena. Nebo na tak dlouho, jak budete chtít. Na tak dlouho, jak mi to dovolíte. Nebo ve vlka? V podobě jelena nebo vlka byste se mohli pohybovat dvakrát rychleji. Ale nemůžu to udělat proti vaší vůli, musí to být s vámi, ne proti vám - co na to říkáte?"
"Ty umíš proměňovat lidi?"
"Neviděli jste tu lasičku?" zachichotalo se dítě. "Kdysi to byl člověk, dřevorubec. A ostatní jsou synové mého vzdáleného souseda. Když potřebuji něco, co mi můžou dát jenom oni, proměním je zpátky, ale takhle jsou míň na obtíž. Později mi můžou pomoci odstranit ten strom z mého domečku. V podobě zvířat se mi s nimi vychází snáz."
Craig povytáhl obočí, když to slyšel.
"Oni ti dovolili, abys je proměnila ve zvířata?"
"Nemusejí takhle sloužit žádnému klanovému náčelníkovi. Každou chvíli sem přijde nějaký takový despota a hledá někoho, aby pro něho zabíjel nebo aby mu vyhrál nějaký ztracený spor. Můj muž zůstává se mnou - a moji chlapci taky - zůstávají s tím, kdo jim vaří a stele. Neuznávají věrnost k tomu nebo onomu z takzvaných pánů, kteří chodí krajem a hledají vazaly."
"A klany s tím souhlasí?"
Zasmála se. "Vidíš, jak ti věřím, cizince? Upálili by mne, kdyby věděli, co dovedu. Přesto se ti přiznám, tak moc po těch šípech toužím. V co byste chtěli proměnit? No tak, řekněte si."
"V ptáky," pravil Craig po krátkém uvažování. "Co třeba v ptáky?"
"Dobrá - takže v holuby? Ti mají dobrý orientační smysl. Holuby můžu doporučit."
"Ne, dostal by nás první jestřáb. Co třeba ti velcí černí ptáci, které jsem tady zahlédl. Na ty by si žádný jestřáb netroufl."
"Myslíš vrány? Dva havrany? To bych taky uměla."
Craig se otočil k Hupě. "Dej tomu dítěti svou zbraň - luk a šípy."
Hupa sevřela luk ještě pevněji. "Cože? Co se děje? Svou zbraň nikomu nevydám. Zbláznil ses?"
"Dej jí to. Slíbila, že nás promění v ptáky - ty černé tvory. Říká jim vrány. Vrátíme se tak do pa mnohem

rychleji. Musíš se vzdát svého luku a šípů. Luk si můžeš udělat nový a u tvého otce v pa se ještě nějaké Lioumeřiny zuby najdou."
Hupa chvíli mlčela a potom se s Craigem dala do sporu.
"Jestli nás umí proměnit v ptáky nebo zvířata, raději bych byla vlk. Ty vrány se mi nelíbí. Vypadají záludně a podle. Řekni jí, aby nás proměnila ve vlky, a já svolím, že jí přenechám luk a toulec."
Craig zjistil, že Hupin návrh je do jisté míry rozumný. Jako vlci se mohli vrátit do pa podle svého pachu. Takoví tvorové se mohli pohybovat krajem velmi rychle a s výjimkou setkání s člověkem se nemuseli ničeho bát. Lidem se mohli vyhnout, jak to vlci dělají, díky svým skvělým instinktům, maskování a schopnostem přežít v divoké přírodě. Pravděpodobně bylo lepší být vlk než vrána, protože Hupa ani on nevěděli, jaké to je létat a jak věci vypadají z ptačí perspektivy.
"Tak dobrá," souhlasil a řekl holčičce s tváří dítěte, že se rozhodli jinak.
Dítě řeklo, že proměnit je ve vlky bude stejně snadné, jako by bylo udělat z nich vrány.
Hupa však byla nadále podezíravá. Sundala z luku tětivu a uvázala si ji kolem pasu.
Potom se otočila ke Craigovi. "Řekni jí, že si může na luk uvázat novou tětivu. Nemám v úmyslu nechat se jako prchající vlk postřelit vlastní zbraní."
Zdálo se, že holčička pochopila, proč to Hupa provedla, a zamračila se na ni.
"Pokládám ti luk a toulec k nohám," řekl gaelsky Craig. "Nedotýkej se jich, dokud nás neproměníš ve vlky. Můžeš začít."
"Řekni té dívce, aby se mi podívala do očí. Ty to udělej taky. Oba se mi podívejte hluboko do očí…"
3
Nebyli z nich vlci, ale divocí psi. Jelikož se teď holčičky s tváří dítěte báli, když se proměnili v neochočená zvířata, tvory polí a lesů, polekaně utekli. Podařilo se jim zůstat spolu, spíš podle pachu a sluchu než podle zraku, a ve vysoké trávě na kraji lesa se na chvíli zastavili, aby popadli dech. Nemohli spolu komunikovat mluvenou řečí, ale Craigovi se podařilo Hupě sdělit, že k ní bude nadále přátelský, pokud mu zůstane podřízená. Kousl ji do zadku a strčil do ní.
Hupa si nenechala nic líbit a okamžitě mu to oplatila. Nebyla zdaleka přesvědčena o tom, že hierarchie byla nastolena. Kousla ho do spodní čelisti, až mu do očí vhrkly slzy, a přinutila ho couvnout. Craig pochopil, že jeho družka se nehodlá převrátit břichem nahoru na znamení podřízenosti jen proto, že je samec. Tady platila velikost a Hupa jako fena se o tolik nelišila od Craiga coby psa.
To všechno bylo pro Craiga naprosto skličující. Cítil, že marní čas, když se snaží strhnout na sebe dominantní postavení, obzvlášť když byli jenom dva. Nechtěl si však toto postavení uzurpovat bez boje. Něco takového neodpovídalo jeho zvířecí přirozenosti.
Začali se spolu škádlivě rvát, ale čas od času souboj zvážněl. Po několikerém převalování v prachu, útocích na chlupaté boky, kousání do ocasů a vrčení, rafání a cenění zubů Hupin psí duch zvítězil nad Craigovým a ona se ujala role vůdce. Craig se převalil na záda, přičemž odkryl zranitelné hrdlo a břicho. Pak obrátil oči v sloup, až byla vidět bělma, a zkroutil tlamu, aby vypadala nesouměrně.
Prakticky tím říkal: Vzdávám se - můžeš být vůdcem naší malé smečky - dokud se nepokusím tvé postavení znovu napadnout. Potom si to budeme muset odbýt znovu, možná se stejným důsledkem, já ale doufám, že odpovědnost za smečku převezmu já.
Jakmile si Hupa vybojovala nadřazenost, vydala se hledat potravu, což byla ve psí podobě její hlavní starost. Craig si mlhavě uvědomoval, že by měli sledovat nějakou pachovou stopu, jenže tím, že jí přenechal místo vůdce, mu nezbývalo než cupitat poslušně za ní a čas od času se zastavit a něco očichat - trsy trávy, kořeny stromů, říční břehy nebo genitálie své družky. Všechno to bylo svým způsobem zajímavé, ale neuspokojovalo to základní touhy, jimž byl teď jeho psí život podřízen.
Když se přiblížili k lesnaté oblasti, Hupa se najednou zastavila a zavětřila. Srst na krku se jí naježila. Začala potichu a výhružně vrčet. Vzápětí vyšel z travin před nimi další divoký pes, zastavil se a začal si je zvědavě prohlížet. Craig zavětřil a okamžitě podle pachu poznal hárající fenu. Dlouhými skoky se rozběhl k samici před sebou, ale hned nato musel prudce zabrzdit, neboť z vysokého rákosí vyšel další pes, následován ještě jedním.
Byla to smečka čítající šest nebo sedm psů a štěně. Jeden velký samec se vynořil zpoza smečky a namířil si to přímo k Hupě a Craigovi. Srst měl zježenou a jeho tlama byla rudá jeskyně plná vyceněných zubů.

Oba se chvíli krčili v trávě a dívali se, jestli neuhne, a pak, když vše nasvědčovalo tomu, že jde dál, rozběhli se k nejbližšímu kopci. Velký tmavý samec je pronásledoval kus cesty, ale pak se otočil a vrátil se ke své smečce, která čekala buď na jeho vítězství, nebo na ústup.
Po této události postupovali Hupa a Craig opatrněji. Nevěděli, kam mají namířeno. Uvědomovali si jen to, že jejich nosy jsou citlivé na pach čerstvého masa. Čas od času se zastavili, napili se z kaluže nebo očichali močovou značku, jíž si nějaké zajímavé zvíře vyznačilo hranici svého teritoria, ale většinou postupovali klikatě krajinou k nějakým horám v dálce. Zdálo se, že tyto hory Craiga přitahují, pobízejí ho, aby zavítal na jejich půdu.
Jednou narazili na stádo jelenů, a přestože byli oba nezkušení, jali se je pronásledovat. Neměli však naprosto žádnou šanci, že některé zvíře dostihnou. Byla hbitá jako blesk a uháněla nedozírnou rovinou na dlouhých atletických nohách. Jindy skutečně uviděli několik vlků - tvorů, jimiž chtěli být - a moudře si udrželi od mohutných šedých zvířat odstup. Pouhý pach těchto tvorů zasel do Craigova srdce i na značnou dálku hrozný strach.
K večeru zaslechli velký hluk a konečně ucítili čerstvé maso, po němž pátrali. Když došli na vrchol hřebene a podívali se dolů, spatřili houfy lidí, jak pobíhají, srážejí se spolu a křičí z plna hrdla. Když na sebe narazily ty lesklé věci, které drželi v rukou, ozvalo se pronikavé břinknutí. Mnoho lidí leželo na zemi, někteří nehybní, jiní se hýbali, ale sténali při tom. Tu a tam se povalovaly useknuté končetiny a rozbité hlavy, jejichž oči civěly z mrtvých lebek. Krev se vpíjela do trávy. Přesto po sobě ti lidé dál křičeli a sekali do vzduchu něčím, co se blýskalo jako slunce v bystřině.
Jeden muž se rozběhl k oběma psům, kteří seděli v trávě a pozorovali ten masakr. Když se dostal do poloviny svahu, byl zasažen do zad rovným kusem dřeva, jehož hrot projel tělem skrz a vynořil se z hrudi. Muž se podíval dolů, ohromeně a zoufale vykřikl a pak padl na zem. Jeho nohy sebou ještě chvíli cukaly a škubaly.
Psi i potom zůstali tam, kde byli. Věděli, že kdyby se odvážili dolů mezi ty krvelačné lidi, mohlo by se stát, že i oni by skončili rozsekaní na kusy. Když z oblohy vyprchalo poslední světlo a nastoupila tma, aktivita lidí pomalu opadla. Lidé se začali trousit z bojiště v zakrvácených hadrech. Někteří nesli zraněné kamarády, jiní jen klopýtali vstříc vycházejícímu měsíci, omámení a slepí.
Craig cítil, jak Hupa povídá svými psími gesty: Potrava. Čerstvé maso.
Jakmile pláň obestřela tma, sešli dolů a začali se krmit těly. Také jiní tvorové vylezli ze skrytých děr a tajných míst, aby se nažrali čerstvého masa. Lasičky, hranostajové, tchoři, kuny, lišky, vlci, krysy a myši. Také mrchožraví ptáci. Jídla bylo dost a všechno na jednom místě. V takové chvíli zavládlo mezi zvířaty něco jako příměří. Čas od času nějaké větší zvíře odehnalo menší, aby se šlo krmit někam jinam, nebo se z některého hrdla ozvalo varovné zavrčení, ale většinou si byli rovní. Dokonce i ptáci.
Craig hltal měkké tkáně muže, který měl rozseknuté břicho a vyhřezlé vnitřnosti.
Když už nemohl, vydal se hledat Hupu a objevil ji, jak ohlodává rameno dalšího padlého. Trpělivě počkal, až skončí, a potom společně odešli do noci, aby si našli místo, kde si do rána odpočinou. Craig si uvědomoval, že jídlo tam bude i ráno. Mohli se najíst znovu, až vyjde slunce. Pokud se lidé nevrátí, aby se spolu znovu utkali.
Když vyšlo slunce, opět se šli nakrmit. Ani tentokrát tam nebyli sami, ale všichni se rozprchli, když se lidé vrátili, aby odnesli padlé. Lidé vztekle křičeli a měli s sebou palice, jimiž začali divoká zvířata odhánět. Hupa a Craig opět opustili bojiště. Přeběhli jakousi bažinu a na druhé straně se zastavili.
Craig si vyčerpaně lehl na záda a zadíval se k nebi. Z ole-jovité bažinné vody vyletovaly malé mušky a sedaly mu na upocenou kůži. Rozmačkával je a potom se nehty škrábal na místech, kde ho poštípaly. Když ho letargie trochu přešla, překulil se na bok a podíval se na Hupu. Klečela a prohlížela si ruce. Nehty měla pokryté silnou vrstvou zaschlé krve a bláta.
Najednou si uvědomil, že již není pokrytý srstí. "Proměnili jsme se," řekl. "Proměnili jsme se zpátky."
"Jestli jsme vůbec někdy byli jinačí," poznamenala Hupa a otřela si krev z úst. Vypadalo to, že mezi zuby našla kousek chrupavky a vytáhla ho nehtem. Potom se odvrátila a začala zvracet na trávu. Craig si uvědomil, že je to reakce na to, co snědli. Posadil se a účastně se na ni díval.
Když skončila, pohlédla na něho.
"Jak to, že tobě není špatně?" zeptala se. "Máš tvrdší náturu?"

"Myslíš z toho, co jsme jedli? Vy Rarotonžané jste v minulosti nemuseli válčit s mnoha nepřáteli, že? Nezapomeň, že jsem vyrostl jako Hivan. Ostrovy mezi sebou neustále válčily. Po bitvě jsme své nepřátele jedli k snídani."
Hupa se na něho podívala a znovu se jí udělalo špatně.
Craig pokračoval: "Tvůj otec pravděpodobně svého času dělal totéž."
"To je mi jedno" odvětila. "Já jsem to nedělala. Připadalo mi to odporné. Jedli jsme ty lidi proto, že jsme měli hlad, ne proto, že jsme stáli o jejich manu. Ne proto, že jsme je chtěli ponížit, zabránit tomu, aby jejich atua po smrti byla odměněna…"
Craig pokrčil rameny. Až na to, že maso bylo syrové, neviděl důvod, proč se vzrušovat. Dnes už by své nepřátele nejedl, protože mezi Rarotonžany takové rituály nebyly v módě, ale neshledával na tom nic odporného. Hivané, Fidžijci a Tonžané to dělali stále. Měl pocit, že Hupa se trápí pro nic za nic.
"Jak jsi to myslela -jestli jsme vůbec byli jinačíT' zeptal se, když usoudil, že je schopná odpovědět.
"Tak, že třeba jsme si jenom mysleli, že jsme psi."
Craig se nad tím pozorně zamyslel. Věděl, že hypnóza je mocný nástroj. Kluk-holka uměla hypnotizovat. Slyšel, že vždycky je lepší, když oběť spolupracuje a vpustí hypnotizéra do své hlavy. U čarodějnice to udělali. Co když to byla pravda? Třeba běželi po kotnících prstů na rukou a po prstech na nohách. Ostatně, pořád na sobě měli šaty, ušpiněné krví lidí, které považoval za příslušníky dvou kmenů Anglů, znepřátelených kvůli nějakému sporu.
Pozorně si prohlédl ruce a nohy.
"Stejně si myslím, že jsme byli doopravdy proměnění v divoké psy," řekl nakonec.
"A záleží na tom teď? Jsme beznadějně ztracení. Jestli mi to dítě ještě někdy přijde pod ruku, uškrtím je svým lukem. Teď nemáme žádnou zbraň a jsme hluboko ve vnitrozemí obrovské cizí země. Co budeme dělat? Padneme na kolena a poprosíme své předky, aby nás vedli?"
"Já jsem navigátor. Nikdy se nemůžu úplně ztratit. Slunce zapadne tam za ty hory," řekl Craig. "To je směr, kterým musíme natočit bradu. Souhlasím, že to není ten nejpřesnější způsob orientace, ale je to lepší než mířit úplně špatným směrem. Tak pojď. Zvedni se. Tu sraženou krev ze sebe můžeš smýt v nejbližším potoce. Teď si ale olízni pusu a poruč nohám, aby se začaly hýbat."
Jedno však Hupě nepověděl: to, že z hor cítí mocné vábení. Bylo to, jako by ho táhly do svého srdce. Od chvíle, kdy je poprvé spatřil, si mlhavě uvědomoval, že ho v těch horách čeká nějaký osud. Celá ta příhoda, včetně únosu a nalezení přístřeší u holčičky s tváří starce, působila dojmem manipulace z povzdálí, jako by nějaké neviditelné síly řídily jeho pohyb a zlehka ho postrkovaly po předem připravené cestě.
Co když ho čekal úkol, pro jehož splnění se nehodil nikdo jiný než on?
OSMÁ ČÁST:
Přes začarované hory
1
Ještě než se oba poutníci vypravili do hor, Craigovi něco řeklo, aby se vrátil dolů na bojiště. Jelikož bylo teprve časně ráno a měl chvíli čas, pomodlil se jako obvykle k Pungovi, bohu ohavných stvoření. Vtom něco uslyšel ve větru profu-kujícím mezi stromy. Punga mu řekl, aby se vrátil na místo krvavého boje. Punga byl jeho domácí bůh a Craig nemohl volání tohoto boha přehlížet, stejně jako by nemohl odmítnout prosbu své matky. Anglové posbírali své padlé a odešli. Dlouho prohledával vysokou, krví promáčenou trávu, ale nakonec našel, co hledal: široký železný meč. Byla to zbraň, po níž toužil jeho otec, aby se mohl bránit v Ifurinu.
V téhle části země však nebyl žádný loch, do kterého by mohl meč podle instrukcí hodit, a proto si jej zasunul za opasek a vrátil se k Hupě. Reptala, že to je pěkný pořádek, když on teď má zbraň, ale ona se bez luku a šípů cítí nahá.
"Vyrobíme pro tebe luk, jen co najdeme vhodný strom," slíbil. "A nějaké šípy."
Měl jaksi nedobrý pocit. Hupa zvolila k popisu svého stavu špatná slova. Řeči o tom, že se cítí nahá, ho rozpálily, až se zastyděl. Taková slova z jejích úst mu probouzela v hlavě zakázané představy. Doufal, že mezi nimi k ničemu nedošlo, když byli psi. A jestli psi nebyli, tím hůř. Určitě v té době měl živočišný chtíč. Hupa byla (alespoň doufal, že ještě je) panna vysokého postavení a on měl manželku, která ho velmi

milovala. Přestupek by byl neodpustitelný.
"Jak ti je?" zeptal se jako by nic. "Myslím uvnitř."
Hupa mu oplatila jeho pohled. Byla drobná, mladá, měla pěkné proporce a sportovní postavu. Neměla žádná ženská lákadla, žádné nabírané okraje. Viděl Hupu takovou, jaká byla. Pro většinu lidí, kteří ji znali, bylo její pohlaví vedlejší. Jemu však přesto připadala nesnesitelně žádoucí.
"Jak mi je? Špatně. Co čekáš -ještě nikdy jsem syrové lidské maso nejedla. Ale dostanu se z toho."
"Tak jsem to nemyslel. Strávili jsme spolu nějaký čas jako divocí psi - nebo jsme si alespoň mysleli, že jsme psi. Mohlo - mohlo se stát něco, čeho bychom později mohli litovat."
Hupa se mu podívala přímo do očí. Byla sice naprosto nezkušená ve věcech sexu, ale nebyla naivní. Okamžitě pochopila, o čem mluví.
"Ani náhodou," pravila polohlasně. "Dal jsi jasně najevo, jak se na -jak se na nás díváš."
"To je možné," uznal mrzutě. Měl vztek na sebe i na ni. "Ale vzpomněl si ten prašivý pes ve mně, že má dbát na slib celibátu?"
"Já si pamatuju všechno," odvětila Hupa. "Ty ne?"
Craig byl nešťastný. "Všechno ne, v tom je ta potíž. V tom žáru lovu jsou nějaká místa - místa, která nejsou jasná. Někde jako by byl opar z horké krve. Jak je možné, že ty si na všechno vzpomínáš tak jasně?"
"Protože jsem byla klidná," řekla a nadřazeně se na něho usmála. "Na rozdíl od tebe jsem byla vyrovnaná a klidná - zato ty jsi byl celý žhavý a neměl jsi stání. Možná nejsi tak svatý, jak se děláš. Možná že ke mně nakonec opravdu něco silného cítíš. Kdybych byla rafinovanější, nejspíš bych tě snadno dostala. Kdybych znala ty lstivé svody, co některé ženy používají, aby uhnaly muže, mohla jsem tě tak získat."
"Vůbec nevím, o čem to mluvíš," odpověděl popuzeně. "Myslím, že máš bujnou fantazii."
Rozesmála se.
Nervózně vykročil směrem k prvním výběžkům hor. Věděl, že půjde za ním.
"Neutíkej mi," zavolala. "Nemám se čím bránit."
"Tak sebou hoď," vzkázal jí přísně.
Začali stoupat, nejdřív do svahů, jež se daly zdolat snadno, a potom do vlastních hor. Craigovi se dařilo najít pěšiny, které nebyly zrovna prošlapané, ale rozhodně to bylo víc než kozí stezky. Šplhali výš a výš, až tam, kde nic nerostlo, mezi vysoké skalní jehly k ještě strmějším pěšinám.
Vzduch se ochladil a oba si uvědomili, že si dole na bitevním poli měli nabrat víc šatstva.
Když už byli dost hluboko ve strmých skalách hor, potkali poutníka, který šel proti nim. Byl to muž ve středních letech s velkým zahnutým nosem. Na zádech měl konstrukci z hůlek a pytel ze zvířecí kůže. Craig sevřel meč, když se k nim muž přiblížil, ale cizinec je minul s hlavou sklopenou, aniž k nim alespoň vzhlédl, natož pak pozdravil. Craiga a Hupu, kteří očekávali, že jejich přítomnost vezme na vědomí, to překvapilo.
Z mužova oděvu, který netvořilo o mnoho víc než částečně vydělané kůže svázané k sobě, na ně silně zavanul živočišný tuk. Neznámý měl nohy i hlavu ovázané kůží. Nebyl oblečený tak, jako by patřil k nějakému klanu, a Craiga napadlo, jestli to není nějaký vyvrženec.
"Hej ty!" vykřikl Craig gaelsky. "Zastav se na chvilku."
V prvním okamžiku se zdálo, že muž výzvu neuposlechne a poběží dál, avšak nakonec se otočil. Měl stejně snědou tvář jako Oceánci. Tu a tam měl na kůži skvrny od modrého barviva. Hnědé oči nad velkým orlím nosem si dvojici podezíravě měřily.
"Jste opravdoví?" zeptal se. "Nebo je to dílo osamělosti těchto hor? Často mívám vidiny. Občas slýchám divné věci. Pravda, ne vždycky se obojí sejde současně, ale věřím, že samota těchto hor dokáže zařídit všechno, co si usmyslí."
"Jsme opravdoví a nejsme horští skřetové ani nic podobného," odpověděl Craig a přistoupil k muži. "Toho tetování na obličeji si nevšímej, dělá mě na pohled útočnějším, než jsem. Jsme cizinci z jiné země. Trosečníci. A nyní jsme se ztratili v těchto horách. Můžeš nám pomoci?"
Muž si dvojici ještě chvíli prohlížel a potom si sundal těžký ranec na zem. V místech, kde se mu popruhy zařezávaly do ramena, měl rýhy. Ošlehaná tvář se roztáhla do úsměvu, který mu v koutcích očí a úst udělal vějířky vrásek.

"Nevypadáš útočně. Myslel jsem, že jsi nějaký herec, kočovný bavič. To je zajímavá noha, příteli -ještě nikdy jsem tolik potetovanou neviděl. Z dálky to vypadá, jako by byla skoro černá. Ale teď zblízka vidím vzory. Muselo to bolet. Ovšem, a kdo jsem já? Zoban Tulák k vašim službám." Sáhl si na nos, aby ukázal, jak přišel k první části svého jména. "Co pro vás můžu udělat?" zeptal se. "Chcete něco koupit?"
"Koupit? Co koupit?"
"Zboží. Já jsem kramář."
"Co je to kramář?"
Muž se rozesmál a sedl si na svůj ranec.
"Vy asi vážně nejste zdejší, co? Jsem pocestný, chodím od vesnice k vesnici a prodávám své zboží."
"A to tě nikdo nezavraždí, aby tě okradl?" zeptal se překvapeně Craig. "Já bych zdejším lidem nevěřil."
"Kramář je do určité míry chráněný, aspoň před těmi, kteří nejsou lupiči skrz naskrz. Když mě někdo přepadne a zabije, vesničané nebudou mít nikoho, kdo jim bude vyřizovat zprávy a nosit zboží, které nedovedou sami vyrobit. Jistě," zalétl pohledem ke skalám, "najdou se i takoví, kteří žádné zvykové právo neuznávají a podřízli by mě bez váhání, ale umím se bránit. Dřív jsem býval bojovník."
Ukázal na vybledlou modrou skvrnu na předloktí, která viditelně vzdorovala pokusům o vydrhnutí.
"Tohle je doklad toho, čím jsem se živil dřív. Borytová modř. Bojoval jsem za klan Fraserů na jihu a za kmen Cym-ru na severovýchodě, přestože jsem původem Angl. Starý Zoban byl žoldák, který bojoval za stranu, která mu dala nejlíp najíst. Kdepak, příteli. Víc se bojím divokých zvířat než lidí, které bych mohl na cestě potkat."
Craig to všechno přeložil Hupě.
"On bojuje za hmotnou odměnu? Oceánci bojují za čest," řekla důrazně.
Craig Zobanovi přeložil její slova.
Muž se usmál a zavrtěl hlavou. "Oba bojujeme za to, co nemáme," odvětil.
Craig usoudil, že bude lepší to nepřekládat, protože jinak by Hupa na muže nejspíš skočila a vyškrábala mu oči.
"Co máš v tom vaku?" zeptal se Craig.
Muž se podíval na svůj obrovský ranec z jelení kůže.
"Hliněné nádobí, dřevěné lžíce, dýky, ruční sekery, hroty oštěpů, hroty šípů…"
"Hroty šípů? Z čeho jsou?"
"Samozřejmě z kovu. Ne ze železa, ale z bronzu. Magie působí na bronz lip než na železo. Chcete se podívat?"
Craig naznačil, že by se na ně podívali rádi, přestože pro sebe přemýšlel, čím by je zaplatil, kdyby je Hupa chtěla.
"Říkáš, že jsou očarované?" zeptal se Craig.
Kramář přikývl a začal se přehrabovat v ranci. "Byly namočeny v Neztraceném plese, jezeře vysoko v horách Ud. Jedna čarodějnice mi je prodala za pytlík sušených trnek, čarodějnice, které žijí tak vysoko, nemají co jíst, proto jsou tak vychrtlé."
"Když nejedí, měly by umřít."
"A taky by umřely, kdyby to nebyly čarodějnice nadité kouzly. Všeobecně se ví, že čarodějnice nemají nikdy hlad, ale tahle ráda něco žvýkala. Řekla, že je to takový zvyk, který jí pomáhá přemýšlet. Taky si dávala do úst sušenou trávu, zapalovala ji a nasávala dým. Čarodějnice jsou nepochopitelná stvoření, příteli."
Nakonec kramář vytáhl z rance váček z jemné kůže, rozvázal jej a ukázal hroty šípů, které byly uvnitř.
Jak se dalo čekat, Hupa vykřikla a po jednom chňapla, aby si ho mohla prohlédnout.
"Hezky udělané," pravila. "Vyvážené. Ještě k nim sehnat orlí pera na opeření dříků a zase bych měla svou zbraň."
Když to Craig přeložil, Zoban Tulák prohlásil, že přidá několik per ze zlatého orla a motouz.
Poté co Craig zopakoval Hupě historii šípových hrotů, zeptala se: "Jaký to má význam, že byly namočeny do té tůně, do toho Neztraceného plesa?"
Kramář se otázce usmál, když mu ji Craig přetlumočil.
"Předvedu ti to."

Vzal do ruky jeden hrot a zahodil jej, jako když malé dítě hází kamínek do oceánu. Dopadl na suťové pole mezi tisíce úlomků a okamžitě jim zmizel z očí.
"Běž ho najít," vyzval Craiga.
Craig si myslel, že nemá nejmenší naději najít hrot šípu v suti, ale nalezl jej v okamžiku, kdy se ocitl nablízku. Ne-navedl ho žádný záblesk, protože hrot byl matný, na pohled skoro až černý, protože jej po vytažení z formy nikdo nevy-leštil. Craig prostě přišel přímo k němu.
"S těmito hroty se ti už nikdy nestane, že bys ztratila šíp mezi stromy nebo v trávě," prohlásil kramář s úsměvem od ucha k uchu.
Potom to zkusila Hupa, dvěma nebo třemi hody, a pokaždé to fungovalo.
"To, co se ponoří do očarovaného plesa, se už nikdy neztratí," vysvětlil kramář.
"Ty hroty se mi líbí," řekla Hupa.
"Je to hodně jiné kouzlo," připomněl jí Craig. "Teď se ti může stát, že netrefíš cíl."
"Moje lukostřelba nepotřebuje takové kouzlo - pomáhá to, ale nutné to není. Umím střílet dost přesně i bez něj."
"Taková skromná dívka," povzdechl si Craig. "Řekni mi, čím za ně zaplatíme? Kolik bys jich chtěla? Čtyři? Šest?"
"Šest by bylo lepší než čtyři. Nabídni mu tenhle náhrdelník ze žralocích zubů," řekla a sundala si ozdobu ze svého štíhlého hrdla.
Craig si z toho dělal trochu starosti. "Ale ten náhrdelník upozorňuje ostatní na tvé postavení, na to, že jsi ariki. Jak poznají, že se tě nemají dotýkat? Tvoje mana a tvoje tápu mohou ublížit totuovi, který nebude vědět, že jsi urozeného původu."
Našpulila rty. "Jestli to, že jsem urozená, znamená, že tě nemůžu mít, stejně bych raději urozená nebyla. Přemýšlej, Craigu, kolik totuů mě na téhle stezce potká? Hned jak se setkám s otcem, dá mi jiný takový odznak postavení. Klidně můžeš náhrdelník dát tomu kramáři. Řekni mu, že jsou to magické zuby, že ten, kdo je nosí, se bude do konce života těšit dobrému zdraví."
"No to je dobré," poznamenal kramář, když si náhrdelník prohlížel. "Když se tomu, kdo ho nosí, zhorší zdraví, bude si myslet, že zemře - a většina lidí obvykle zemře, když jsou přesvědčení, že umírají."
"Tak co, dohodneme se?"
"Je to zvláštní náhrdelník. Dám dva hroty."
"Pět."
"Tři."
"Čtyři."
"Dohodnuto," ukončil smlouvání kramář. "Čtyři hroty šípů."
Začal je vybírat, ale Hupa se vrhla k váčku a vybrala si sama, přestože kramář se u toho mohl uvzdychat.
Potom si Zoban Tulák zavázal pytel z jelenice, nasadil si konstrukci na záda a mávl jim na rozloučenu.
"Buďte opatrní, přátelé," zavolal. "Potkáte na cestě různá rozptýlení. Nevšímejte si jich, to vám radí starý Zoban. Tyhle hory nejsou tak obyčejné, jak se zdá - mají svá tajemství, která je nejlepší nechat neodhalená. Běžte bez zvědavosti a možná se dostanete na druhou stranu v pořádku.
Dávejte si pozor na všechno" varoval je. "Nenechte se ničím svést z cesty. A hlavně se nezdržujte v blízkosti věže, pokud na nějakou narazíte."
Když Craig zaslechl poslední větu, srdce mu začalo z nevysvětlitelného důvodu bušit rychleji.
"Jaké věže?"
"Uvidíte - nebo neuvidíte."
"Kde?"
"Kdo ví?" řekl tajemně Zoban. "Objevuje se různě -jednou tu, jednou tam. Na blatech, v horách nebo dole na pustém pobřeží. Nikdo neví proč, ale já jsem se za život naučil jednomu - vyhýbat se věžím, jež v noci vypadají jako houby. Koukají z nich být jedině potíže."
Museli se s tímto vysvětlením spokojit. Opět začali stoupat do značného chladu hor. Vítr byl ostrý jako lei-o-mano a skučel jim do tváře. Mračna, která vířila kolem štítů jako šílené atuy, byla téměř na dosah ruky. Tady nahoře, ve skalních převisech a pilířích vysokých hor, žili zvláštní bohové. Craig cítil, jak v nepochopitelných podobách číhají mezi vysokými kameny, v rozsedlinách a jeskyních, kolem strmých

srázů. Nemohl se dočkat, až nechají průsmyk za sebou a znovu sestoupí do zelených údolí. Nebyla to jeho údolí, ale dával jim přednost před cizími horami.
Poblíž nejvyššího místa jednoho sedla došli k veliké hromadě kamení. Craig věděl z otcových vyprávění o horách, že se tomu říká cairn. A nedaleko cairnu se Oceáncům naskytl takový pohled, že zůstali stát s otevřenými ústy. Spatřili vysokou kruhovou věž z kamenů kladených na sucho, na jejímž vrcholku bylo něco, co vypadalo jako komora vybudovaná z masivních křídových kvádrů. Stavba neměla žádná okna a Craig na první pohled nenašel ani dveře, když ji obešel kolem dokola. Prostě dutá věž z hrubě přitesaných žulových kvádrů, jejíž nejvyšší třetina byla postavena z oslnivě bílé křídy.
"Co to má být?" zeptal se spíš sám sebe než Hupy. "Proč by tady nahoře někdo stavěl věž?"
"Ten kramář řekl, abychom nepodléhali zvědavosti."
"To je pravda - varoval nás."
V ten okamžik se z bílé komory ozval ženský hlas. Vyplnil Craigovi hlavu. Zamrazilo ho, když poznal, komu patří. Byl to hlas jeho zemřelé nevlastní matky Dorchy. Přikazoval mu, co má udělat.
"Otevři tu věž, Craigu. Nastal čas. Svět je připraven na stvoření, jež v ní žije. Staří bohově se navzájem zabíjejí. To zvíře v křídové komoře přinese rozhodující změnu. Od nynějška budou lidé sami rozhodovat o svém osudu, aniž by se jim do toho pletly nadpřirozené bytosti nebo síly. Lidstvo bude mít svůj osud ve vlastních nikách."
Craig zvedl hlavu. "Slyšela jsi to?" zeptal se Hupy. "Vevnitř někdo je."
"Neslyšela jsem nic…"
"Žádali o pomoc," skočil jí do řeči Craig, "bylo to… mělo to hlas jako Dorcha. V té věži je uvězněna Doršina duše. Musíme ji pustit ven."
Uvědomil si, že mluví jako v horečce a nahání Hupě veliký strach, ale neměl vládu nad tím, co říká.
"Nesmíme si toho všímat," namítla Hupa. "Ten kramář nás před podobnými věcmi varoval. Nepleť se do toho. Jsou to začarované hory, podobně jako ty, které máme na ostrovech, jako je Moorea nedaleko Tahiti. Chceš říct, že bys vylezl na štíty na Mooreji? A kdybys to udělal, pletl by ses do toho, co bys tam našel?"
Craig se však nedal. "Tohle je něco jiného. Poslouchej, už volá znovu."
"Otevři tu věž, Craigu. Slíbil jsi otci, že se o jeho lidi postaráš. Jeho lidé byli Oceánci a Albannachové. Otevři věž a pomůžeš oběma."
"Musím to udělat. Musím ji pustit ven. Ta kamenná věž bez oken na studené hoře v tomto pustém kraji je vězení Doršiny duše. Já ti říkám, že musíme něco udělat. Tam vevnitř by klidně mohla být zavřená tvá duše."
Jeho slova měla takovou sílu, že Hupa pochopila, že se od svého úmyslu nedá odradit. Dívala se, jak opatrně šplhá po vnější straně okrouhlé stěny a hledá škvíry, kam by mohl zasunout prsty na rukou a na nohou. Nevypadalo to jako nesplnitelný úkol, protože Craig sice nebyl nijak zvlášť dobrý lezec, ale kameny jako by osekali a opracovali nějací hum-poláčtí obři - mezer mezi nimi bylo dost.
Když vyšplhal ke křídové komoře nahoře, nenašel nic, čeho by se chytil. Stěna byla ohlazená dešti a větry. Mezery se uzavřely a vytvořily dutý, na povrchu celistvý klobouček. Opatrně se posouval kolem věže a snažil se najít v křídové stěně nějakou spáru. A žena uvnitř neustávala v žadonění, aby ji vysvobodil.
Craig se vrátil dolů, kde čekala Hupa.
"Tak co, už jsi spokojený?" zeptala se.
Craig zavrtěl hlavou a znovu si pozorně prohlédl patu věže. A našel něco, čeho si předtím nevšiml, protože to bylo nezřetelné, zahlazené povětrnostními vlivy. Zpočátku měl za to, že jsou to symboly, ale potom si uvědomil, že je to nápis, který se táhne kolem celé žulové věže. Byla to stylizovaná podoba Hirova písma. Písmena byla navzájem spojena jako rybářské háčky, aby vytvořila kolem kamenné stavby celistvý kruh. Nápis byl tak nezřetelný a kudrlinkovaný, že Craig měl s jeho čtením velké obtíže, ale nakonec ho rozluštil:
"Přírodní zákony světa musejí jednou zvítězit nad nadpřirozenými silami, tak jako dobro nakonec přemůže zlo. Stačí, aby jediný člověk přetrhl řetěz a vysvobodil z pout sílu zavřenou uvnitř. Ty, cizince, jenž stojíš před touto věží. Vyžeň chaos a dej lidstvu přirozený řád."

Craig sice nechápal, co ta slova znamenají, ale uvědomil si význam toho, jak byla napsána. Tvořila řetěz kolem věže. Věděl od otce, že řetězy jsou kovové provazy používané ke spoutávání lidí, k jejich držení v zajetí, z něhož neměli šanci uniknout. Pokud někdo řetěz přetrhl, uvězněný mohl odejít. Stačilo, aby přerušil tento řetěz, který obepínal celou věž.
"Ustup," řekl Hupě. "Něco vyzkouším."
Vytáhl meč, který měl zastrčený za pasem, a sekl do žuly v místě, kde maličko vystupovala. Podařilo se mu urazit kousek, na kterém bylo jedno jediné slovo. Slovo chaos odletělo do suti a zanechalo v řetězu mezeru. Kameny u paty věže se v dalším okamžiku začaly drolit. Křídová komora poklesla, jak po sobě mohutné žulové bloky začaly klouzat a vypadávat ze svých míst. Bylo to, jako by Craig odstranil vazný kámen. Jelikož bloky nespojovala malta, jakmile se začaly hroutit, sesypaly se jako lavina.
"UTEČ!" vykřikl Craig. Společně s Hupou uprchlí od věže, která se vzápětí zřítila na vrcholek hory. Naštěstí se včas dostali do bezpečné vzdálenosti. Když se otočili, uviděli, že křídová komora sedí na hromadě suti. Bílá stavba, která původně korunovala věž, však nadále zůstala celá a neporušená, bez jediné praskliny nebo škvíry.
Kde se vzal, tu se vzal, z údolí a průsmyků pod nimi se najednou přihnal vítr. Přinesl s sebou jemné kamínky, písek, jenž se dvojici přihlížejících zařezával do kůže. Padli na zem a odplazili se do nedaleké jeskyně, kde schovali hlavy mezi paže a poslouchali, jak vítr kolem ústí hvízdá a skučí. Prašná bouře pokračovala půl dne, než ustala.
Když Craig a Hupa konečně vyšli z jeskyně, spatřili, že vítr křídovou komoru obrousil. Zůstala z ní otevřená slupka podobná vykotlané, vymleté stoličce.
Z této slupky nevyšla Doršina duše, ale podivný temný oblak prachu, který byl jemný jako dým.
Toto mračno plulo hned sem a zase tam, měnilo se a nabíralo tvary mlhavých zvířat, jaká Craig ani Hupa nepoznávali. Jedno mělo psí hlavu se špičatýma ušima a místo nohou orlí paráty. Další mělo velmi silné, mrštné, pružné nohy připojené ke svalnatému trupu a obličej s podivnými, zploštělými rysy. Jiné bylo jako kůň, kterému z čela trčí rovný roh.
Rozplizlé, rozevláté siluety pluly nad úbočím, měnily tvar a téměř neznatelně se zvětšovaly. Pak se mračno odvalilo jako bouřkový mrak, který má svůj cíl.
"Co to bylo?" vykřikla Hupa. "Co jsi z té věže vypustil?"
Craig byl rozčilený. "Nevím."
"Slyšel jsi, že se do toho nemáš plést, Craigu. Mohlo -mohlo to být něco strašného. Třeba jsi vypustil morovou ránu, hladomor nebo něco stejně špatného. Co jsi to do světa poslal, Craigu?"
"Nevím," přiznal, "aleje to nástroj řádu, nikoliv chaosu, takže to nebude nic z toho, co jsi řekla. Určitě - určitě je to něco, co poslouží všeobecnému blahu. Podívej se na nás! Stihla nás snad nějaká smrtelná nemoc?"
Hupa připustila, že je to pravda.
"Nemá smysl trápit se něčím, z čeho může mít svět užitek. Pojď, sestoupíme dolů. Podívej, zelená údolí. Vyrobíme ti luk a dříky pro tvé šípové hroty. Proč hořekovat nad něčím, co se stejně už nedá změnit…"
Craig rázně vykročil horskou pěšinou dolů. Hupě to připadalo, že si nedělá starosti, ale v nitru měl strach z toho, co udělal, a přemýšlel, jestli neměla pravdu, když řekla, že vypustil do nic netušícího světa něco hrůzného.
2
Každý den v poledne, ať pršelo nebo svítilo slunce, ať byl vítr nebo bezvětří, přicházel Guirk k hradbám pa a volal na Kieta, aby se mu postavil v boji muže proti muži. Když se po dobu, co čekal, nikdo neobjevil, nedal najevo zklamání. Vyčerpal svou zásobu posměšků - někdo ho naučil urážet v jazyce Oceánců - otočil se a šouravě se vrátil do keltského ležení. Vždy bylo zítra. Vědělo se, že přijde za každého počasí. Stal se z toho zvyk, rituál.
Jednoho dne už to Kietův starší bratr Totua nemohl déle snést. Zavolal si tohungu a požádal ho, aby ho doprovodil ven z pa. Kněz neskrýval obavy, ale Totua mu vysvětlil, že ho potřebuje jen jako tlumočníka. Mladík, jemuž se viditelně ulevilo, přikývl.
"Musím poslouchat, jak někdo ostouzí mou rodinu?" zvolal dotčeně Totua, již poněkud starší muž, když poledním vzduchem přilétl do pa Guirkův znělý hlas. "Musím tu stát, když někdo uráží naši matku a

hanobí čest našeho otce? Za-biju toho Guirka vlastníma rukama."
Totua si nasadil přilbu z jasně červených per, oblékl si válečný plášť z psích kůží, popadl bojovou palici ze železného dřeva a obsidiánu a s knězem v patách vyšel ven, aby přijal Guirkovu výzvu. Totua prudkým pohybem shodil plášť z ramen a ukázal tetování na své hrudi, odznaky své mužnosti a odvahy vyryté do snědé, vrásčité kůže.
V sázce byla rodinná čest a on si nehodlal nechat líbit od toho povýšence nic víc.
Totuův syn, který lelkoval u brány, byl překvapen, když uviděl svého starého otce, jak míří ven z pa.
"Kampak jdeš, otče Totuo?" zeptal se mladík. "Vyzval tě někdo na souboj?"
"Jdu roztřískat lebku tomu uřvanci, kterému říkají Guirk. Naše rodina už strpěla dost urážek. Jestliže nemůže ven můj bratr, protože je pro národ příliš nepostradatelný, musím toho lháře umlčet já."
Chlapec chytil Totuu za ruku.
"Nechoď tam, otče Totuo," sykl. "Ten Guirk prý má očarovaný štít a meč. Nezabiješ ho, dokud má ty…"
Jeho otec přimhouřil oči. "Kdo to říká?" zeptal se.
"Přece - přece Daggan a Siko. Ten Kelt prý má zbraně vyrobené ze železných zubů Lioumere. Tak to říkají, otče. Vrať se. Nechoď s ním bojovat."
"Kde by Kelt k takovému železu přišel?"
"Já -já nevím. Ale říká se to. A já věřím, že je to pravda. Prosím, zůstaň tady."
Totua si pohrdavě odfrkl a prošel kolem mladíka. Kněz cupital za ním.
Postavil se před Kelta, který byl svlečený do nahá, ponechal si jen silný kožený opasek a měděné pažní výztuhy. Jako vždy si nesl štít a meč. Znechuceně si Totuu prohlédl od hlavy k patě. Bylo vidět, že o svém protivníkovi nemá valné mínění. Totua nebyl jen tak nějaký bojovník, a tak ho Guir-kovo chování ještě víc vydráždilo. Krev mu vřela v žilách.
"Já jsem Kieto," řekl statnému Guirkovi s pomocí tlumočníka. "Přišel jsem umlčet tvůj ulhaný jazyk."
Guirk se zadíval na Totuovu nádhernou vysokou přilbu. "Mně se zdá, že tady lže ten, kdo nosí na hlavě slepici."
"Slepici?" zvolal Totua.
"Mě bys určitě nenačapal, jak si něco takového dám na hlavu. Takové slepice jsou hrozné, všude člověka poserou. Podívej, ta tvoje ti vykadila na prsa modré hovno."
Guirk ukázal mečem na Totuovo tetování.
"Já jsem Kieto," zavřískl Totua.
"Ledaže by ti přes noc narostla ruka," ušklíbl se samolibě Kelt. "Viděl jsem toho Kieta při zábavě u táborového ohně. Ty to ale nejsi. Jsi nějaký starý páprda s naměklým mozkem. Vrať se k babce, ať tě může uložit na lůžko s flaškou ohřátého mléka, dědku."
Když to kněz, jemuž velekněžka zdůraznila, aby gaelšti-nu reprodukoval vždycky přesně, přeložil do své mateřštiny, Totua vykřikl, že je Kietův starší bratr, a tudíž má právo přijmout výzvu určenou jemu.
Sotva to dořekl, ohnal se svou obouruční palicí po Guir-kově hlavě.
Guirk zvedl štít a palice z dřeva nokonoko s kamenným ostřím prudce odskočila, aniž se štítu dotkla, jako by mezi ní a kovem byl nějaký vzduchový nárazník. Totua vztekle zavrtěl hlavou a zkusil to znovu. Opět však viděl a cítil, že palice odskočila, jako by narazila na neviditelnou překážku. Několik dalších úderů, které starého muže vyčerpaly, odrazil Guirk a jeho očarovaný štít stejně opovržlivě.
Potom se Kelt začal starému muži znovu vysmívat. Řekl mu, že je slabý jako štěně, že by se měl vrátit k cucání mléka, neboť mezi ním a miminem není žádný rozdíl. Guirk ho ponížil, neboť mu plochou stranou meče srazil přilbu a potom na něho oplzle zakýval varlaty. To už Totua nevydržel a bezmocně se rozplakal. Když se pak pokusil sebrat ze země svou přilbu, Guirk mu pšoukl do obličeje.
Totua se znovu narovnal, natáhl do úst velkou slinu a vzápětí ji přesnou ranou poslal protivníkovi do tváře. Spokojeně se díval, jak se Guirkovi rozprskla v očích a stekla mu z nosu a brady.
"Kouzelný štít před pořádným chrchlem neochrání," zasmál se stařec. "Doufám, že z toho dostaneš nějakou ošklivou nemoc…"
Guirk zlostí vytřeštil oči. V tu chvíli zapomněl na pokyny od Cormaka Jedovatého, které říkaly, že se má utkat jedině s Kietem a s žádným jiným bojovníkem. Guirk sekl mečem po Totuově hlavě. Stařec za ta

léta ztratil málo ze své bojové mrštnosti. Okamžitě palici zvedl jako hůl, aby si chránil hlavu. Marně. Bylo to až neuvěřitelné, ale meč projel železným dřevem, aniž se zastavil. Jak pokračoval v sestupné dráze, rozťal muži hlavu vedví a zastavil se až v půli hrudi.
Kněz leknutím přidušeně vykřikl, otočil se a utekl zpátky do pa, jako slepice, která má za patami psa. Dokonce i Guirk užasl nad tím, co udělal. Kelt dal do rány minimální sílu. Teď viděl, jak v Oceáncově hrudi stále bije srdce. Viděl plíce, odhalené jako dva pulsující šedé balónky. Totua padl na zem. Jeho mozek a další vnitřní tekutiny se rozlily do prachu. Drahocenná přilba se rozpadla na dvě úhledné poloviny jako rozseknutá kokosová skořápka.
"Podívej, k čemu jsi mě přinutil, ty starý prašivý zmrde," vykřikl Guirk. "Přinutil jsi mě, abych tě zabil."
Rozmrzele zavrtěl hlavou nad otevřeným tělem, jako by ho Totua ještě mohl vidět a slyšet.
Guirk se rozhodl udělat z toho představení. Když už se to stalo, možná se z toho dal získat nějaký užitek. Dal známení jednomu z příslušníků svého kmene, aby mu přivedl koně. Za okamžik mu ho jiný muž přivedl. Guirk odsekl dvě poloviny Totuovy hlavy v šíji, vybral mozek, vyškrabal vnitřek pololebek do cista a potom je za vlasy přivázal každou z jedné strany koňovy hřívy. Nato Guirk přivázal bezhlavé mrtvé tělo nohama za ocas a vyšvihl se na hřbet zvířete.
Poté Guirk třikrát objel na koni cvalem pa. Totuovy ostatky při tom vláčel za sebou prachem a pokřikoval na Kieta, aby vyšel ven a pomstil svého staršího bratra.
Oceánci se nahrnuli na hradby, aby viděli, co ten povyk znamená, a byli zděšeni tím, co spatřili. Toto bylo horší než sníst svého nepřítele. Chovat se k mrtvole takto neuctivě bylo něco, co mohli udělat jedině necivilizovaní lidé, lidé, kteří ve své nevědomosti nic lepšího neuměli. Když Oceánci jedli svého protivníka, dělali to proto, aby vstřebali jeho manu, jeho odvahu, jeho válečnické umění, ale i tak odnesli to, co z těla zbylo, na ahu, posvátnou plošinu, jako oběť bohům.
Kieto byl v době Totuovy smrti ve svatyni spolu s Kika-manou, jasnozřivou pannou. Prostřednictvím své velekněž-ky byl ve spojení se svými atuami, když vtom se znenadání duchové předků v jeho hlavě rozkřičeli. To se ještě nikdy nestalo a velekněžka i Kieto zbělali strachem.
"Co to říkají?" zeptal se Kieto a zakryl si rukama uši, ale zjistil, že hlasy v hlavě neumlčí. "Nerozumím tomu."
Kikamana, jež se lépe vyznala v jazyce světa duchů, mu odpověděla.
"Říkají, že se stala velká pohana. Říkají, že byli ponížení. Prý je právě v tuhle chvíli někdo velice uráží na hradbách pa…"
Kieto vyběhl ze svatyně a uslyšel nářek a pokřik svých lidí shromážděných nahoře na plošinách, kteří byli přímými svědky toho, co se tak dotklo Kietových předků.
Když samotný Kieto uviděl, co Guirk dělá s tělem jeho bratra, šíleně se rozzuřil. Rozběhl se do své chýše a našel tři vrhací oštěpy. Potom se poklusem vrátil k hradbám pa a postavil se na plošinu vystupující nad ně. Když kolem něho Guirk znovu dunivě cválal a na provazu táhl Totuovo mrtvé tělo, které na nerovné zemi nadskakovalo a škubalo sebou, mrštil všechny tři oštěpy v rychlém sledu za sebou.
Guirk se ani neobtěžoval použít štít, zato zvedl svůj magický meč. Nějaká neviditelná síla oštěpy odrazila, odchýlila je mimo cíl, než se dostaly na délku těla od keltského bojovníka. Guirk se rozesmál a zamával na Kieta mečem.
"Vyjdi ven a bojuj, babo!" zvolal. "Dám ti ochutnat toho, co jsem připravil tvému bratrovi."
A Kieto by v ten okamžik výzvu skutečně přijal a seskočil z plošiny na zem před hradbami pa, nebýt toho, že Kika-mana jeho neuváženost předvídala. Nařídila proto několika kněžím, aby se ho chopili a nepustili ho, což také provedli, přestože se pral, kopal kolem sebe a vykřikoval, že musí pomstít svou rodinu a předky tím, že barbara zabije.
"Až přijde pravý čas," řekla Kikamana, "teď však ne. Zabil by tě a armáda by zůstala bez velitele. Musíš hledět na svou odpovědnost."
Kieto moc dobře věděl, jak to myslí, a po chvíli se uklidnil. Když se vracel do svatyně, Guirkovy posměšky mu zněly v uších. Ve svatyni padl na kolena a dopřál volný průchod hořkým slzám. Ujistil své atuy, že jednoho dne účet vyrovná.
"Učiním spravedlnosti zadost," zašeptal chraptivě. "Ano, to udělám. Získám Guirkovu hlavu. Nepozřu však jeho oči a játra ani nesním jeho srdce. Není totiž hoden ani toho, aby byl sněden. Je to muž beze

cti."
Kietovi předkové se museli spokojit se slibem.
o o o
Na Hupu a Craiga se vysoko v horách snášelo vytrvalé mrholení. V průsmycích kolem štítů, kterými procházeli, se převalovala mlha. Byla jim zima a měli hlad. Postupovali ve stopách té podivné síly, kterou Craig vypustil z křídové komory ve vysoké věži. Přemýšlel, jestli to byla náhoda, že na věž narazil. Určitě ho tam dovedla nějaká síla. Proč jinak by ho k tomu, co udělal, nabádal Doršin hlas?
Když konečně sešli z hor dolů, ocitli se ve svěže zeleném údolí, přímo uprostřed sadů. Přirozené živé ploty byly obsypané květy. Ptáci přeletovali z jednoho keře na druhý a zpívali krásné písně. Zvířata se zrzavou srstí a huňatým ocasem skákala z větve na větev. Pod stromy byly tůňky s čirou vodou. Příjemně prohřátým vzduchem se nesla semínka jako nějaká maličká kánoe.
Našli mladý stromek s malými, tmavě zelenými lístky, který se zdál být vhodný pro luk. Ohýbal se, aniž praskl, a když se pustil, pružně se zas narovnal. Craig jeden z těchto ohebných prutů usekl mečem a podal jej Hupě. Začala k prutu připevňovat motouz, který jí zůstal ze starého luku. Craig se potom odešel porozhlédnout po nějakých vhodných dřících. Hupa se zatím posadila na mechem porostlý břeh pod mohutným dubem. Odpočívala a vychutnávala si vůni divokých bylin.
Pak na chvíli vysvitlo slunce a Hupa na vlhké zemi usnula.
Neprobudil ji Craig, ale ruka neznámého krásného mladíka. Mile se na něho usmála. Byl oblečen do tenoučkého oděvu, který mu vítr tiskl k tělu a zdůrazňoval tak jeho nádhernou postavu. Kolem hlavy měl věnec z kvítí. Podobně měl také kolem kotníků a zápěstí drobné vysokohorské květy. Kouzelný úsměv odhaloval silné bílé zuby. Vlasy barvy lnu za nim splývaly jako odhrnutý závěs. Oči byly nachové, zlatě tečkované. Krok měl tak lehký, až to vypadalo, že poletuje jako nějaký bílý tropický pták.
Hupa podobného muže nikdy nespatřila. Místní by patrně vytušil, že není docela takový, jak se zdá být, ale ona byla Oceánec. V téhle zemi Mlh bylo mnoho zvláštních lidí. Když se sklonil a políbil ji na tvář, polekaně zvedla hlavu. Potom ji štíhlou, hebkou rukou pohladil po šíji. Vypadalo to, že něco drží po boku. Když se podívala, zjistila, že je to kameninový džbán.
Nabídl jí, aby se napila.
"Přijmeš ode mne malé občerstvení, krásná paní?" zeptal se. "Byl jsem v posledních dnech tak sám…"
Jeho hlas zněl jako zvonění malých dřevěných zvonků. Posadil se k ní a ona ucítila teplo jeho stehna, které se přitisklo k jejímu. Nejraději by ho vzala do náruče, začala ho laskat a zlíbala ty sladké rty. Místo toho na něho jen ohromeně zírala. Nakonec si vzala džbán z jeho silných paží.
"Co je to za nápoj?" zeptala se.
Vlastní hlas jí zněl podivně, zastřeně a chraptivě, ale mladík ji příliš zajímal, než aby si dělala starosti s hlásícím se bolením v krku.
"Medovina připravená ze včelího medu smíchaného se zkvašenou šťávou z bezinek," řekl a potom ji zahrnul líbezným úsměvem. "Říkáme tomu letní víno. Je velice chladivé a chutné. Zkus."
Přidržel jí džbán u rtů a Hupa usrkla. Vzhledem k sytému ovocnému aroma jí nápoj připadal lehčí, než čekala. Klouzal po patru a zanechával za sebou štípavý pocit. Měla co dělat, aby jej nezačala lokat, tak byl osvěžující. Bylo v něm cítit trochu alkoholu, ale nic víc. Určitě byl sladší a lahodnější než kawa, se stejným účinkem.
Rozpačitě si uvědomila, že bryndá po stranách úst jako nějaká stařena.
"Co tady děláš?" zeptala se mladíka, když si otřela víno hřbetem ruky. "Ty tady bydlíš?"
Nádherně naspulil rty. "Byl jsem opuštěn. Je dobře, že jsi přišla. Mohla bys mne alespoň krátce oblažit svou zajímavou společností? Tolik mi chybí smrtelná láska…"
Položil jí ruku na rameno a podíval se jí prosebně do očí.
Smrtelná láska? To byla zvláštní formulace.
"Nejsem si jistá, jestli se mohu zdržet příliš dlouho. Přítel odešel hledat šípy pro můj luk. Až se vrátí, musíme se vydat na další cestu. Ale dokud jsem tady, ráda si s tebou budu povídat."
Usmál se. "Napij se ještě trochu letního vína." Znovu jí zvedl džbán ke rtům.
Pila s ním, povídala si a smála se, až situace přestala být tak bezstarostná. Leželi spolu v trávě, větrem roznášená semínka je šimrala ve vlasech a větřík hladil jejich nahá těla. Nevěděla, proč je nahá.

Nevzpomínala si, že se svlékala, ale připadalo jí to docela přirozené.
Mladík jí řekl, že na ni čekal celý život, že je naplněním jeho snů. Slova, která mu splývala ze rtů, byla ještě opojnější než letní víno.
"Osud tě poslal, abys mi byla jasanem," řekl, zatímco ji hladil po čele. "Budeš mi vysokou a pevnou oporou. Myslíš, že bys mne mohla milovat?" zeptal se jí koketně. "Mohla bys se mnou zůstat?"
Hupa pohlédla do těch nachových, zlatě tečkovaných očí. Měla pocit, jako by se topila. Lapala po vzduchu, mluvila zastřeným hlasem, hlava se jí točila. "Myslím, že tě miluji už teď. Nikdy - nikdy jsem nepoznala někoho jako ty. Chci s tebou zůstat v tomto údolí až do konce života."
Spolkla dalších několik doušků letního vína.
Hlava se jí začala točit, jako by byla omámená, a údy jí ochably. Měla pocit, jako by klouzala někam pryč dlouhou černou šachtou. Plnil jí hlavu nesmysly, cvrlikal jako tisíc vrabců. Zároveň do ní vstoupila bezstarostnost, díky které jí všechno začalo připadat neskutečné. Nepřekvapilo by ji, kdyby se jí rozplynul před očima a ona zjistila, že to všechno byla jen nějaká hra světel a stínů.
Jeho obličej byl jako malá, bílá, jemná lastura, vzácná ob-ručanka. Mizel jí a znovu se objevoval.
Nakonec ji vzal za ruku a začal ji odvádět pryč. Hupa zjistila, že nedokáže odporovat. Šla velice nemotorně, klopýtala jako dvouleté dítě. Připsala to vínu, ale ve skutečnosti měla zvláštní pocit po celém těle, jako by se jí s rukama a nohama něco stalo. Nedostala však čas, aby se zamyslela nad tím, čím by to mohlo být, protože mladík dál trylkoval hlasem jako flétna. Několikrát by upadla, kdyby ji svými dlouhými pažemi nezachytil.
Vstoupili do mlází, do kruhu stromů, v jehož středu se nacházel prstenec světlých, žlutohnědých muchomůrek. Nějakým způsobem se oba ocitli uvnitř tohoto prstence, a když pak z něho vykročili, krajina se změnila. Stromy byly mnohem menší, květiny docela maličké a svěží tráva pokrývala povlovné kopce a pastviny mezi nimi jako hustě tkaná přikrývka.
"Co je to za vůni?" zeptala se zastřeně.
"Květiny a květy stromů," odvětil mladík. "Tady je pořád jaro. Neznáme zimu ani parné léto…"
Neznáme zimu. Hupa si mlhavě uvědomovala, že je zvláštní říct něco takového, ale nedokázala se dovtípit proč. Tady. Kde tedy byli, když mohl říct, že jsou tady? Že by něco přehlédla v plynutí času? A bylo to vůbec důležité? Usoudila, že ne, hlavně když si může dopřát ještě trochu toho letního vína.
Kolem nich se začali shromažďovat malí, křehce vyhlížející lidé. Hupa si nebyla jistá, odkud se vzali. Měla pocit, že se vynořili ze země nebo zpoza stromů, někteří snad dokonce spadli z nebe. Nahrnuli se kolem ní jako děti a začali jí lepkavými prstíky osahávat tvář, ruce a další části těla. Všude, kde se jí dotkli, zůstalo něco, co jí barvilo šaty a pleť ra-šelinově hnědou barvou. Bylo to, jako by jejich prsty byly pupeny koňského kaštanu ronící hnědou šťávu. Všimla si, že mnohým se ke konečkům prstů, které si každou chvíli bezmyšlenkovitě olizovali, přilepily drobné mušky.
"Kdo jsou ty bytosti?" zeptala se poněkud polekaně. "To jsou tvoji lidé?"
Mladík přikývl. Zdálo se, že ztratil něco ze své postavy a byl teď menší než předtím. Když se mu Hupa podívala do obličeje, zjistila, že není tak překvapivě krásná, jak si původně představovala. Jeho rysy teď působily ostřeji a svárlivěji, jako tváře ostatních lidí kolem nich. Jejich pleť sice byla hladká a bez vrásek, ale v jejich výrazech byla vepsána staletí zkušeností.
Vypadalo to, že žijí dlouho, aniž se na nich začaly projevovat příznaky stárnutí. Jejich pleť byla nepřirozeně hladká, podobná perletí. Kosti byly hranaté a vystupovaly z voskově bledé kůže. Když se jim Hupa zadívala do růžovofialo-vých očí, mela pocit, že jsou bezedné. Byly to prastaré bytosti, jež obývaly svět v dobách, kdy Hupiny praprababičky chodily po horách Raiateje jako mladé dívky a sbíraly ovoce a divoce rostoucí houby.
"Nebyla jsem tady už někdy?" zeptala se. Jak její mysl pomalu střízlivěla, vkrádal se do ní pocit povědomosti. "Neznám vás - neznáte vy mě?"
"Tanec!" zvolal jeden z tvorů, jako by její otázku vůbec neslyšel. "Ať začne tanec!"
Ze záhybů oděvů se znenadání vynořily rákosové píšťaly. Klády se nabídly jako bicí nástroje. Když se přejelo rukou po strunách dutého nástroje srdčitého tvaru, ne nepodobného Hupinu luku, vydalo to zvonivý, příjemný zvuk, který ji rozechvěl od vlasů po prsty na nohách.
Bytosti spustily veselou melodii a začaly skákat nahoru a dolů, točit se, poletovat ladnými oblouky

vzduchem a přistávat na jednom nataženém prstu na nohou. Hupa se zanedlouho přistihla, že bez zábran tancuje také, třebaže její pohyby byly jako dusavé kroky dezorientovaného obra. Neustále padala, což lidičkám zavdávalo příčinu k velkému pobavení. Jelikož normálně byla mrštná a lehkonohá, rozčilovalo ji, jak špatně hledá koordinaci a rovnováhu. Jenže čím víc se snažila, tím víc dělala chyb a tím častěji končila na zádech.
Když ji tancování unavilo, začala si dělat starosti o Crai-ga. Bude na ni čekat na místě, kde ho opustila. Celá tato příhoda jí byla něčím nepříjemně povědomá. V koutku duše se krčila myšlenka, že tyto bytosti ji nepropustí, dokud neudělá něco, čím by je potěšila, čím by je obměkčila.
"Mám vám zazpívat?" zeptala se. "Mám vám zazpívat několik starých písní, aby se vám lépe tančilo?"
Její rytmický hlas se rozlehl mýtinou, na níž tancovali.
Lidičkové okamžitě přestali tančit a zakryli si uši drobnýma rukama.
"Přestaň s tím rámusem," křičeli nezdvořile. "Zabraňte jí dělat ten kravál!"
V tomhle světě viditelně neměli pochopení pro její hudební nadání, pro její pěvecké mistrovství. Mračili se na ni a metali jí do tváře žaludy. Jeden ji popadl za kotník a pokusil se ji povalit. Hupa tam bezmocně stála a přemýšlela, co udělala, že ty bytosti tak rozčílila.
"Zahraj nám!" poručili jí. "Předveď nám některou z nejkrásnějších melodií, které znáš."
Někdo jí dal do rukou flétnu.
Hupa měla průměrné nadání pro hru na hudební nástroje. Jako většina Oceánců měla ráda flétnu, ale přestala se na ni učit ještě jako malé dítě. Její provedení mořeplavecké melodie nebylo nijak výjimečné, ale do celkového zvuku orchestru by zapadlo docela dobře. Nebyla zvyklá hrát sólo, a proto měla zpočátku trému. Ale jakmile začala, s úžasem zjistila, že tóny, které z její flétny vycházejí, znějí vysoce a příjemně, úplně jinak než tóny, jaké hraje normálně, a s chutí těm lidičkám přednesla tradiční oceánskou píseň.
Rozhodně to vypadalo, že její hra se jim líbí víc než její zpěv.
Nahrnuli se kolem ní, a když hrála, dívali se jí přímo do očí. Znervózňovalo ji to.
"Má smrtelnice," vykřikl mladík, jenž ji sem přivedl, ob-divně a majetnicky. "Patří mně. Je má, má, jen má. Zůstane navždycky se mnou…"
"Snědá panna!" volali další. "Snědá panna. Snědá panna. Hraje jako anděl."
Hupina flétna vylákala z okolních křovin a lesů také tvory jiného vzezření. Měli špičaté uši a ostré nosy. Měli dlouhé prsty a sukovité klouby. Oči měli jako kapky rosy, kůži potaženou řasami. Tito tvorové, postavou podobní lidem, uvažováním však ne, se vynořili z nepřístupných koutů země, aby si s úžasem prohlédli osobu, jež do jejich kraje přinesla takovou hudbu.
Přišli i zvířata a ptáci: jeleni stáli po boku vlků, kachny vedle lišek, a všichni poslouchali její flétnu.
Když dohrála, lidičkové se jí začali vyptávat. Na některé otázky neuměla odpovědět.
"Odnesli tě z vesnice nějací draci?"
"Jsou tam, kde žiješ, nějací obři?"
"Kde je tvé království?"
Odpověděla na otázky, na které odpovědět uměla, a řekla, že ostatním nerozumí.
Znovu se rozproudil tanec, znovu se začalo pít víno. Zdálo se, že noc nikdy nepřijde. Nakrmili ji a napojili, protože se zdálo, že nedokáže dostat ruce do takové polohy, aby to dokázala sama. Když se všichni unavili, lehli si pohodlně do trávy a usnuli.
Během jednoho tanečního reje se těsně vedle ní z ničeho nic objevil Craig. Tvářil se rozzlobeně. "Proč jsi sem chodila?" obořil se na ni. "Šel jsem po tvých stopách. Ty nepoznáváš, kde jsi?"
"Ne," odvětila bezmocně. "Kde jsem?"
"Na tom teď nezáleží," řekl a s nechápavým výrazem ve tváři se podíval na své nohy. "Musíme pryč. Nedokážu přemýšlet, když hraje ta hrozná hudba. Musím vymyslet jak je přimět, aby tě pustili."
Chvíli trvalo, než dostala znovu příležitost promluvit si s Craigem, poněvadž mladík, který ji tam přivedl, začal žárlit a odtáhl ji od něho. I potom, když se přestalo tancovat, mladík zůstal s ní, odpočíval vedle ní a pokukoval po Crai-govi.
Pokaždé když položila hlavu do trávy, připadala jí těžká a nateklá -jako nějaká velká baňatá věc - ale jelikož nepřestala pít víno od chvíle, kdy mladíka spatřila, nepřišlo jí to vůbec překvapivé. Byla opilá a

věděla, že je opilá. Byla tak opilá, že většina toho, co se kolem ní dělo, jí splývala v rozmazanou šmouhu. Proto se nedokázala udržet na nohou ani řádně zpívat a proto měla pocit, že má hlavu dvakrát větší než obvykle.
Když se probudili, začali znovu skotačit. Čas od času se zastavili, aby se najedli hub, oříšků či malých lesních plodů, ale jinak se zdálo, že střídání bujarého tance a odpočinku nikdy neskončí. Na Hupu, kterou neustále žádali, aby hrála na flétnu a tancovala, padl splín.
Začala si připadat prázdná a vysátá a chtěla, aby to všechno skončilo. Když se podívala na Craiga, který ležel na travnatém pahorku opodál, zdálo se jí, že se změnil. Nevypadal jako dřív. Během jedné přestávky ke Craigovi, který polehá-val nedaleko, někdo přišel. Byl to hranatý, podsaditý tvor. Šeptali, ale dost hlasitě, aby je Hupa oba slyšela. Hupa zalétla pohledem k tváři svého majetnického mládence a zjistila, že naštěstí hluboce spí. Pozorně poslouchala rozhovor, který se mezi podsaditým tvorem a Craigem odehrál.
"Co děláte v zemi skřítků?"
"Kdo jsi?" zeptal se Craig. "Tvoje tvář je mi povědomá, ale nemůžu si vzpomenout, kde…"
"Král Laurin," zašeptal ten druhý rychle. "Vzpomínáš si na mě? Jsem král trpaslíků. Našel jsi mi plášť. Dlužím ti protislužbu. Ptám se tě znovu, co děláte v zemi skřítků? Nevíte, že když tady zůstanete déle, už nikdy nedokážete odejít?
Tvou paní určitě odvedl ten mladík, který spí vedle ní," pokračoval král trpaslíků. "Padla do moci těch, kteří neznají slitování. Utančí vás smrtelníky, jestliže zůstanete. Budou vás nutit hrát, dokud vám nepukne srdce v hrudi. Musíte odsud co nejrychleji odejít. Neohlížejte se. Jednoduše běžte za světlem, které se tetelí na východě."
"Jak se dostanu pryč?" optal se smutně. "Mé nohy bez pomoci neudělají, co po nich chci."
"To je tím, že máš hlavu otočenou naopak, hlupáku."
Craig zvedl ruce k obličeji. Hupa se podívala dolů na své tělo. Byla to pravda. Její zrak byl maličko zastřený, ale viděla, že jí nohy směřují nesprávným směrem. Když přitlačila hlavu k lopatkám, viděla si zadek a kříž.
"To jsou zlomyslná stvoření, tihle lidičkové," zaskřehotal Craig. "A co mi to udělali s hlavou? Jako bych ji měl nateklou a potlučenou - a," přejel si rukama po tváři a po bradě -"a nos mám tlustý a štětinatý!"
"Někdo ti nasadil prasečí hlavu. Nejspíš ten mladík."
Několik okamžiků trvalo, než Craig pochopil význam těch slov, ale když se to stalo, zděsil se. Znovu si osahal hlavu rukama a zjistil, že Laurin mluvil pravdu. Propadl zoufalství.
"Kančí hlava? Prasečí obličej? Mně? Ach, krutí bohové…" naříkal Craig, třebaže se to podobalo spíš pištění než kvílení.
"Tiše, osle," sykl trpasličí král a rozhlédl se, "chceš snad všechny probudit?" Zpřísněl a podíval se na Craiga, jako by se v něm velice zklamal. "Jestli zjistí, že jsi ten, kdo vysvobodil to zvíře, stejně tě zabijí."
"Vysvobodil zvíře?" zopakoval slabým hlasem Craig.
"Ty jsi to byl, kdo vypustil zvíře z té věže, že ano? Jeden z mých horských trpaslíků tě viděl. Copak ty ani nevíš, co jsi udělal? Ani já z toho nemám žádnou radost, byť vím, že jednou se to muselo stát. Svět se časem musí změnit a ty jsi jeden z jeho nástrojů pokroku. Kdybys to nebyl ty, byl by to nějaký jiný vyvolený muž nebo žena."
"Co je to zvíře zač?"
"Na to teď není čas. Hoď sebou a odveď s sebou svou dámu, dokud všichni tvrdě spí. Budeš se muset dívat přes rameno, až půjdeš."
"Co když se ostatní probudí a uvidí nás?" zeptal se s obavami Craig.
"Musíš si půjčit Hel Keplein, můj plášť," odvětil Laurin. "Dokud ho budete mít přes ramena, budete neviditelní. Později přijdu po vašich stopách, až se tady ten rozruch uklidní."
"Dokážeš to?"
Král Laurin si pobaveně odfrkl. "Divoké prase prchající před lovci za sebou nechá stopu jako uragán."
"To není legrace."
"Nechtě ho viset na nějakém mladém dubu. Nech tam znamení, abych poznal, který strom to je."
"Ulomím jednu větev, abys poznal, pod kterým stromem hledat."

Na Laurinově tváři se objevilo zděšení. "Nic takového neuděláš. Není nutné působit stromu takovou bolest. Nebo bys snad chtěl, aby bolestí ronil slzy? Necháš na délku paže od stromu bílý kámen velký jako tvá pěst. Jestli tam necháš takové znamení, najdeme ho snadno. Ale teď honem, obleč si to…"
Trpasličí král mávl rukou kolem Craigových ramen a Hu-pin přítel znenadání zmizel. O několik chvil později sama cítila, jak ji někdo zvedá a halí do něčeho měkkého. Craig je oba zahalil pláštěm a odnášel ji.
Otočili se zády ke dřímajícím skřítkům a vydali se na východ, směrem k jasné obloze. Craig zjistil, že když se často dívá přes rameno, dokáže udržet správný směr. Kráčel velice dlouho, než konečně zjistili, že se ocitli zpátky na místě, kde Hupa nevyzpytatelného mladíka potkala.
"Dokázali jsme to," zasténala, když ji opatrně položil do trávy. Všiml si, že jejich těla jsou znovu normální.
"To byla pitomost," vyplísnil ji Craig, když pověsil plášť na mladý stromek, o němž si zřejmě myslel, že je to dub. "Jenom tak odejít s nějakým chlapem."
"Že to říkáš zrovna ty," zaprotestovala rázně, když vytáhl z potoka velký bílý kámen a položil jej ke stromku. "Řekla bych, že si vzpomínám, jak jsi jednou udělal totéž s jednou dívkou. Už jsi zapomněl na lid krále Uetongy?"
To ho umlčelo, třebaže se dál tvářil mrzutě.
Pak se oba pohroužili do řádného spánku. Věděli, že až se z něho probudí, budou odpočinutí. Když ještě dřímali, Hu-pě se zdálo, že jejich táborem proplul zvláštní temný mrak v podobě zvířete. Plul nad nimi jako dým, proplétal se mezi stromy, obestíral kameny a trávu, osahával všechno svými prackami.
Když se probudili, zjistili, že plášť krále Laurina, Hel Kep-lein, je teď celý vidět. Byl to nabíraný stříbrný plášť, který se na slunci leskl. Každý jej teď mohl vidět a ukrást, pokud by chtěl. Hupa navrhla, aby ho schovali, ale Craig zastával názor, že král Laurin si pro něj brzy přijde, a cítil, že je povinen vyplnit královy pokyny do posledního písmene.
"Necháme ho prostě tam," prohlásil.
Rychle odešli, s neklidem v duši. Craig si cestou vzal svůj meč, který schoval v jeskyni nedaleko jejich tábora.
Nechtěl, aby ho o zbraň okradli Hupini únosci. Bylo jich příliš mnoho, než aby mu v boji mohla být co platná, a proto ji moudře uschoval do štěrbiny ve skále, než se vydal po Hupiných stopách.
Bylo příjemné mít meč znovu u sebe.
3
Mžení unášel silný vítr, takže si našlo cestu do každičkého záhybu těla. Dráždilo svou vytrvalostí a nedalo se přehlížet.
"Tomuhle říkají déšť?" rozhořčil se Craig, jemuž šlo počasí viditelně na nervy. "Copak se obloha na nic lepšího nezmůže? Když prší v Oceánii, tak aspoň prší pořádně. Tohle je jenom jemná mořská tříšť, až na to, že nejsme na oceánu. Odkud se to bere, tahle víc než mlha a míň než déšť? Když prší na ostrovech, je to alespoň pořádný příval - a až je všechno mokré, přestane to."
"Já jsem nemluvila o dešti - to tys změnil téma -já jsem mluvila o tvé hlouposti," řekla Hupa.
"O mé hlouposti? Ty jsi odešla s pohledným mládencem."
"Už jsi zapomněl na princeznu Niwareku? Nechal ses jí zlákat úplně stejně. Máš být rozumný ženatý muž, jenomže klidně si odejdeš s ženskou bytostí, která na tebe dělá oči a usmívá se. To je v pořádku? Jsi tak zkažený."
"Nejsem zkažený -jsem věrný."
Hupa byla připravená pokračovat ve své tirádě celý den. Paradoxně se na Craiga zlobila pro vlastní přelétavost. Ale když tak spolu rozmlouvali, Hupa zaslechla ve stromech za nimi nějaký zvuk. Tiše nasadila šíp na tětivu luku.
"Vyjdi, ať jsi kdokoli, nebo…"
Nebylo jí dopřáno dokončit větu, neboť ze stromů vyšla postava v modré kytlici. Byl to šeredný trpaslík se zvláštníma ušima. Hupa zalapala po dechu a ustoupila o krok zpátky. Craig vytřeštil oči, ale neboť v nedávné době viděl mnoho podobných stvoření, nezapůsobilo to na něj tolik.
"Kdo jsi?" optal se Craig. "Sledoval jsi nás ze země skřítků?"

"Jmenuji se Urgan," odpověděl tvor. "Vidíte mě v podobě elfa, ale ve skutečnosti jsem smrtelník jako vy. Jako malé dítě mne odnesli z kolébky a vychovali v zemi elfů. Teď bych se chtěl vrátit domů ke svým pravým lidem. Ano, sledoval jsem vás ze země skřítků a byl jsem rád, že jste mi ukázali cestu. Viděl jsem krále Laurina, jak s tebou mluvil, a pochopil jsem, že ti poradil, jak se z toho světa dostat pryč. Sel jsem po stopách, které jste zanechali. Umožnili jste mi uniknout z toho vězení obehnaného silou nadpřirozené vůle. Mohu s vámi putovat i nadále, dokud se nedostanu do své země?"
Hupa se zachvěla. "Proč jsi tak ošklivý?" zeptala se.
Craig po ní vrhl káravý pohled, ale Urgan zavrtěl hlavou a smutně se na ni usmál.
"Určitě jsem neměl vypadat takto, jenže když člověk žije v zemi elfů, musí se maskovat jako elf, aby přežil. Když se tam zdrží příliš dlouho, zůstane mu maskování natrvalo. Obávám se, že zůstanu ošklivý, přestože jsem už odešel od tvorů, kteří mě ukradli od matčina prsu, když spala."
U Hupy převládly instinkty přirozeného soucitu. "Chudáčku," vykřikla. "Třeba se někdy proměníš zpátky. Nevzdávej se naděje."
"Pokusím se."
"Jistěže s námi můžeš putovat," řekl Craig. "Jdeme na jih, kde zuří velká bitva mezi Oceánci a Kelty."
"Oceánci? To jsou nějaké nadpřirozené bytosti?"
"Nejsou to cizinci z ostrovů na druhé straně oceánu. My k těm nájezdníkům patříme také. Tato mladá žena je Oceá-nec. Já jsem poloviční Kelt. Jestli s námi chceš cestovat i nyní, když ses dozvěděl, kdo jsme, jsi vítán. Ale jestli se rozhodneš jinak, pochopím to."
Urgan pokrčil elfími rameny. "Mně je úplně jedno, jestli jste tečkovaní hadi nebo poštolky. Jsem v tomto světě ztracený, nikdy jsem jej nemohl poznat, a potřebuji společnost smrtelníků, kteří se v něm vyznají."
"V tom případě si raději najdi někoho jiného," zamumlala Hupa, "protože my jsme ztracení úplně stejně."
"Ach," odvětil elf. "Tak budeme ztracení společně. Alespoň budu mít společnost."
"Jak je možné, že ty a já si rozumíme?" řekla nechápavě Hupa. "Ty umíš oceánsky?"
Urgan se usmál. "Jsem nadpřirozená bytost. Jak jsi porozuměla mladíkovi, který tě odlákal? Nadpřirozené bytosti se učí od přírody. Umím nasát tvé myšlenky. Stačí, abych poslouchal vítr, a dozvím se od něho tvé nejhlubší touhy. Tvá tajemství, tajemství větru, do mne vplynou. Vítr všude byl a všechno ví."
Poté co snědli zajíce, kterého Hupa zastřelila a upekla nad malým ohněm, dívka řekla Craigovi:
"Mimochodem, ztratila jsem na lovu jeden šíp."
Craig povytáhl obočí? "No a co?"
"To, že ten kramář Zoban Tulák nám tvrdil, že hlavice šípů jsou očarované a nedají se ztratit."
Craig pokýval hlavou. "To je ovšem pravda, dokonce nám to předvedl."
"Nebyl to nějaký trik?" ozval se Urgan. "Těmhle kramářům se nedá věřit. Mají v rukávech nejrůznější triky. Chtějí prodat své zboží a udělají všechno, aby vás přesvědčili ke koupi. Někteří o sobě říkají, že prodávají takové věci, jako jsou nápoje lásky, lektvary, elixíry, které udělají člověka neporazitelným v boji nebo nesmrtelným - to všechno spadá do působnosti skřítků, vil a čarodějnic, ne potulných prodavačů."
"Ty myslíš, že lhal?" zeptala se Hupa.
"Nepochybuji o tom. Kdyby byly hroty očarované, když ti je prodal, byly by očarované i teď. Magie není něco, co by se vytratilo nebo opotřebovalo."
"To je pravda," uznala Hupa. "Jestli Zobaná Tuláka ještě někdy potkám, připíchnu mu posledními dvěma šípy uši ke stromu."
"Máš řn," připomněl jí Urgan.
"Poslední si možná nechám pro jeho nos."
Potom se trojice vydala na cestu podhůřím. K večeru došli k velkému jezeru s blyštivou hladinou. Craig si vzpomněl na otcovo přání a vytáhl meč zpoza pasu. Povzdechl si. Nerad se loučil se zbraní, k níž mezitím získal zvláštní vztah. Ale slib byl slib.
"Musím ten meč hodit do vody," prohodil směrem k Hu-pě.
Urgan neřekl nic, ale pozorně se díval, jak se Craig rozmáchl a naplocho mrštil meč nad hladinu. Jenže rotující meč nezapadl s cáknutím do vody, jak očekávali, nýbrž opsal oblouk a vrátil se ke Craigovi.

Zapíchl se špičkou u jeho nohou.
"To je zvláštní," řekl Craig a vytrhl meč ze země. "Skoro jako by do vody nechtěl. Nebyla to tvoje práce, Urgane? Nebylo to nějaké kouzlo, které ses naučil v zemi elfů?"
"Já s tím nemám nic společného," ohradil se elf. "Divím se stejně jako ty."
Craig zkusil hodit ještě jednou, ale meč opět opsal široký plochý oblouk nad blyštivou hladinou a opět se zabořil Crai-govi u nohou, tentokrát až po jilec. Několik dalších pokusů skončilo stejným výsledkem. Nakonec Craig přiznal porážku.
"Je jasné, že se mi to nepodaří. Co když jsou očarované i vody toho jezera?"
Tím, jak se meč neustále zapichoval do země, široká čepel získala stříbrný lesk. Hlína zbraň vyleštila, takže čepel se teď blyštěla. Urgan zlehka vzal meč Craigovi z ruky, aby si jej prohlédl zblízka. Vzápětí ukázal na čepel: do kovu byla vyryta nějaká slova.
"Co je tohle?" zeptal se. "Věděli jste, že ta zbraň byla pro někoho zvlášť vykovaná? Nejen že nese jméno svého majitele, ale dostala sama jméno. Řemeslnické umění, které vytvoří takový meč, musí pocházet od nějakého velice slavného zbrojíře. Podívejte, do koruny jilce je vyryta volavka. To je značka Walberwickeho, jednoho z božských kovářů."
Craig si vzal zbraň zpět a pozorně si prohlédl nápis na čepeli.
Stálo tam: Onsangův ocelový meč - POLCIŘ.
Craig přejel prstem podél slov žlábkem na čepeli a Urgan je přečetl.
"Ocel?" zadumal se Urgan. "Zaslechl jsem, jak skřítkové mluví o tomto kovu s nelibostí. Prý je pevnější než železo -nepřirozený kov, jejž omylem vyrobili alchymisté, když hledali způsob, jak proměnit obyčejné kovy ve zlato. Nadpřirozené bytosti nemohou očarovávat věci, které nejsou přirozené. Proto se na něj dívají skrz prsty."
"Říkáš, že je pevný?" zeptal se Craig.
Došel ke kamenu a sekl do něj. Čepel narazila na žulu ostřím. Ozval se pronikavý, zvonivý tón a kámen se rozskočil na dvě poloviny. Když si potom Craig prohlédl vybroušené ostří zbraně, zjistil, že si zachovalo ostrost. Žula do kovu neudělala vruby ani rýhy. Byla to opravdu pevná zbraň, pevnější než všechny ostatní, které kdy Craig držel. Cítil její moc. Když mu pohodlně vězela v sevřené dlani, jako by se modelovala podle jejích tvarů.
"Kdyby to byl železný meč, rozlomil by se," řekl Urgan.
"Takže je to kouzlo?" zeptala se Hupa.
Urgan zavrtěl hlavou. "Kouzlo ne, protože, jak už jsem vám řekl, čepel je z oceli. S ocelí mají potíže i nadpřirozené bytosti. Podle mě žádné kouzlo nepotřebuje. Je to sama o sobě dokonale vyvážená zbraň s nerozbitnou čepelí - co by na tom kouzlo mohlo zdokonalit?"
"Proč ale nezapadla do jezera?"
"Co když si tvůj otec přeje, abys ten meč k něčemu použil, než mu ho odevzdáš?" řekl Urgan. "Já bych řekl, že tu zbraň ti poslal zpátky nějaký duch. Nech si ji zatím. Možná ji budeš potřebovat."
Craig se nad tím zamyslel a došel k závěru, že ošklivý elfí muž má pravdu. A loch by meč stejně nepřijal. Nemohl stát na jeho břehu celou věčnost a házet meč, který se k němu pokaždé obloukem vrátí.
"Nechám si ho, dokud ho nepoužiji," prohlásil Craig. "Potom ho pošlu otci."

Douglass Bosonohý navštívil čarodějnici na hoře, přestože tím hodně riskoval. Byl na území Albannu, ze kterého jej Cormac vypověděl. Kdyby ho dopadli, pověsili by ho. Cor-mac prohlásil Douglasse za psance, a našlo se dost lidí, kteří by toho s potěšením využili. Až válka skončí, Cormac už nebude válečným náčelníkem a zase z něj bude jen jeden klanový vůdce. Potom se Douglass Bosonohý bude moci vrátit a pomstít se těm, kteří mu ukřivdili.
Čarodějnice se choulila ke skalní jehle a s přísným výrazem se dívala dolů do horského údolí.
"Tak copak, ježibabo? Jaké máš pro mě zprávy o synovi vraha mého otce?"
"Jak to mám vědět? Ztratil se," odvětila. Bezmyšlenkovitě přitom čmárala do prachu dětskou stehenní kostí. "Ztratil se někde v Englalandu nebo v Albannu. Všude, kam přijde, po něm zůstává rozvrat a spoušť. Nikdy se neměl potulovat naším krajem. A můžeš za to ty, dutá hlavo. Je to tvoje vina, že ten kazisvět si chodí, kam se mu zlíbí, a plete se do přirozeného řádu věcí."

"Nemluv se mnou takovým způsobem, babizno," zavrčel Douglass, "nebo ti vyříznu slezinu a hodím ji svým psům."
Divoce se k němu otočila, když to slyšela.
"O jídle mi nemluv," vyštěkla. "Víš, co ten cizák udělal? Vypustil zvíře! Poštval to zvíře na takové, jako jsem já. Jen se ptej, Douglassi, synu Douglassův, doba, kdy jsem ti mohla dát odpovědi, už je pryč."
"O čem to mluvíš, ženská?"
"Mluvím o kouzlení. Ten bídák vypustil na svobodu zvíře, které nás zničí."
"Jak to víš?"
Záštiplně se na něho podívala.
"Protože mám hlad, osle. Copak nevíš, že čarodějnice nikdy nemají hlad? Tak mi řekni, co to podle tebe znamená, když hryžu kameny?"
"Nevím," přiznal bezradně Douglass.
"To je přece jasné, ty vypatlaný blbečku - to znamená, že už nejsem čarodějnice. Už nemůžu čarovat."
Douglass nevěděl, jestli stařena mluví pravdu nebo jestli pouze chce za své informace víc. Čarodějnice používaly nejrůznější finty: tvářily se, že je moc obtížné nahlédnout do života někoho jiného, snažily se člověku namluvit, že není správná chvíle pro věštění nebo že znamení nejsou příznivá, a ukazovaly na temnou oblohu nebo na zvláštní hejno ptáků. To všechno jen proto, aby vyšroubovaly cenu o něco výš.
"Ty hamižná mrcho," vykřikl Douglass. "Řekni mi přesně, kde je ten prašivý vrah, nebo ti uříznu hlavu."
"Jdi k čertu, ty záštiplný pse," vyprskla na něho. "Jenom pojď, řízni si - stejně teď nemám z čeho žít."
Natáhla krk, jako když zmije vystrkuje hlavu z díry v zemi.
Co mohl dělat? Douglass musel plnit své slovo, jinak by neměl žádnou autoritu. Švihl mečem a jedinou prudkou ranou, která projela chrupavkami i kostmi, setnul čarodějnici hlavu. Těsně před tím, než čepel dopadla, čarodějnice začala vřískat. Hlava pak křičela i nadále, když se kutálela po horském úbočí dolů a skákala jako uvolněný kámen od jednoho skaliska k druhému. Nakonec zmizela pod hranou propasti, ale její kvílení bylo slyšet pořád.
Zbytky těla se mu přímo před očima scvrkly, až polekaně couvl. Zanedlouho to vypadalo, jako by na suti ležela uschlá černá ještěrka. Když pak Douglass do slupky kopl, vyvrhla do ovzduší smrdutý jemný prášek hnědozelené barvy. Vítr se prášku chopil a nafoukal mu ho do očí a do nosu.
Douglass se rozkašlal. "Špinavá stará herdekbaba. Stejně nakonec musela mít poslední slovo, co? Tak konec čarování? Zhasne snad slunce? Pohltí moře zemi? Zřítí se hory do údolí? Neřekl bych, ty prasečí špíno. Přeju ti všechno nejhorší a doufám, že skončíš jako hovno putující střevy hlídacího psa Jiné země."
S těmito slovy se otočil a vydal se na zpáteční cestu po větrném hřebeni. Jediné, z čeho měl radost, bylo to, že to bylo naposledy, co musel šplhat sem nahoru do studených, nevlídných končin.
DEVÁTÁ ČÁST:
Šípkový hvozd
1
Punga opět opustil bitvu gigantů, aby dohlédl na to, co se děje s jeho svěřencem Craigem, synem Seumasovým. Právě Punga nasměroval elfího muže do opravdového světa, aby mohl Craigovi a Hupě posloužit jako průvodce. Teď se Punga musel zase postarat sám o sebe.
Rozhlédl se po naprosté spoušti a zkáze, která byla rozeseta mezi mocnými nadpřirozenými bytostmi. Padlých bylo mnoho. Orli jim na vrcholcích hor rozklovávali střeva. Jejich srdce padla mezi vlky žijící vysoko v horách, kteří se jimi cpali, jako by to byly vnitřnosti jelena. Divoké kočky odnášely v tlamách jejich játra, aby jimi nakrmily svá mláďata.
Většina strašlivějších bohů již vyklidila bojiště.
Z Maomaa nezbylo víc než vítr bez vůle. V jeho skučení byla slyšet jen muka smrtelného výkřiku velkého boha větru. Bohyně zvaná Morrigan, přízračná královna smrti, sexuality a sváru, byla jen šmouha na tváři oblohy. Tawhiri-atea, bůh bouře, jenž bičuje vlny a kácí lesy, byl sám srovnán se zemí. A stejné to bylo s mnoha a mnoha dalšími.
Ale Punga měl zatím štěstí a unikal záhubě. Jako méně významný bůh často zůstával nepovšimnut velkými bohy, kteří se potloukali po bojišti a hledali důstojného protivníka. Tu a tam se vytratil. Dařilo se mu odolávat bohům obdobného postavení a unikat pozornosti těch velkých.

Přesto byl vážně zraněn. Krev z jeho ran a otvorů ťřísni-la mraky. Vpíjela se do večerného nebe a kanula z měsíce a hvězd. Nebeskými kaňony se valily rudé řeky. Mezi věžemi kumulů tryskaly šarlatové proudy. Zářivé odstíny smrti a zapomnění byly všudypřítomné…

"To je krásný západ slunce," promluvila Hupa. "Jak je obloha nádherná, když se tak zbarví."
"Ano," odvětil Urgan, "ale já poslouchám Craiga. Západ slunce může počkat. Není poslední."
Poté co Craig popsal, jak vypadá kraj, kde Oceánci válčí s Kelty, Urgan vysvětlil, že ví, kde to je a jak se tam dostat.
"Já jsem myslel, že jsi nikdy nebyl mimo zemi skřítků," prohlásila Hupa. "Jak je možné, že se vyznáš venku?"
"Země skřítků není úplně oddělená -je v této zemi, a přitom je to jiná země. Obě existují jako jedna, přesto nemůžeš být v obou zároveň. Jak ti to mám vysvětlit? Vy žijete u moře, že?" zeptal se ošklivý elf.
"Tak si představ, že máš krásnou hřebenatku spojenou vazem, dvě dokonalé poloviny, jež do sebe přesně zapadají. Brouk nemůže být na jedné a na druhé polovině zároveň, a přesto se dá říct, že leze po jedné celé lastuře.
Podobné je to se světem skřítků a se světem lidí - existují společně jako jeden, a přitom zaujímají dvě různé části prostoru. Byl jsem v kraji, který popisuješ, ale v tom přesně stejném, který je v zemi skřítků, ne v tom, který obývají smrtelníci."
Oběma Oceáncům dělalo velké potíže strávit tuto informaci, neboť pocházeli z míst, kde duchové a předkové žili vedle živých, neboť tam byla jen jedna souš a jedno moře, jedna země pro všechny.
"Věřím, že je to tak, jak říkáš," prohlásila Hupa, "ale řekni mi, jak je možné, že pořád narážíme na lidi s magickými schopnostmi?"
"Protože tuhle Craig je zvláštní tím, že je spřízněn s mnoha lidmi z této země, a přitom pochází z jiné…"
Craig pozorně poslouchal, jak Urgan vysvětluje jeho původ Hupě, která z toho byla celá ohromená.
"…a jeho otec Seumas od Černé vody nevyrostl ze země bez příbuzných - také měl otce, matku, bratry, sestry, bratrance, sestřenice a předky. Jeden z těchto předků byl skřítek, hluboko v mlhách času, když se smrtelníci a nadpřirozené bytosti spolu běžně setkávali a milovali se v ranní mlze jarního dne mezi petrklíči a pomněnkami, často pod ochranou šípkových růží.
Kromě toho, jeho posláním zde je sloužit dobru, což mu dává zvláštní privilegium. Vy dva se celou dobu, co jste na cestách, zatouláváte do světa nadpřirozených bytostí a zase ven."
"Můj otec měl opravdu bratry a sestry?"
"Jeho klan je malý," vysvětlil elf, "ale stále se najdou takoví, kteří nosí jeho krev. Žádný přímý bratr nebo sestra, neboť Seumas jako jediný přežil lezení po skalách a dosáhl dospělosti. Všichni jeho sourozenci se zabili pádem ještě před dosažením patnáctého roku. Piktové od Černé vody obývají převážně chudá říční ústí a pobřeží. Žijí z toho, co jim poloha u moře může nabídnout. Přežívají díky krabům, vajíčkům mořských ptáků, měkkýšům a podobně."
"To je pravda, otec sbíral tuk ze žaludků buřňáků. Šplhal po skalách, vybíral buřňáky z hnízd a škrtil je dřív, než ptáci stačili vzácný náklad vyvrhnout."
"Je to těžké živobytí," poznamenal Urgan, "ale když má někdo hbité nohy a hned tak nespadne, čeká ho lepší odměna než toho, kdo celý život vybírá z bahna v ústí řeky srd-covky a slávky."
"Odkud to všechno víš?" zeptal se Craig.
"Elf ze země elfů ví víc, než potřebuje vědět, když se zajímá o dění ve světě lidí."
Craig jen pokýval hlavou. "A co otcovo jméno? Jak přišel k tomu, že mu říkali ‚Seumas'? Mezi ostatními Kelty jsem to jméno neslyšel. Co to znamená?"
"Tvůj otec dostal jméno po potulném mnichovi, svatém muži, jenž přišel přes moře ze vzdáleného království, z něhož vzešla víra, jež je v této části světa nová. Tento ‚mnich' sáhl svými posvěcenými prsty na čelo také Dorše, když byla ještě malé dítě.
Mnich Seumas připlul do této země na koraklu a pokusil se kázat mezi zdejšími bohy ve prospěch Jediného boha, pokusil se změnit uznávané tradice a byl za to upálen ve slaměném psu, protože dělal potíže. Tento potulný mnich přišel příliš brzy, když mnozí lidé nebyli na změnu připraveni. Obzvlášť druidové, neboť právě oni nařídili, aby byl spálen zaživa."

Hupa se zachvěla. "Pes ze slámy? To bude asi jako proutěný žralok. Jenomže my v proutěných žralocích nikoho ne-upalujeme, je to jenom označení, když je něco tápu. Opravdu se lidé změnili tím, co jim ten potulný mnich řekl? Vím, že Dorcha věřila, že taková změna přichází. A matka Seu-mase Černého si to musela myslet taky, jinak by své dítě nepojmenovala po tom mnichovi."
"Ale ovšem, takových bylo mnoho, a toto náboženství Jediného boha se šíří po celé zemi, i když velice pomalu. Mniši z vnějších Farnských ostrovů se i teď chystají přijet sem, přestože je to nebezpečné. Čas mnoha bohů končí. Doba magie pomíjí. Jediný bůh a praxe zvaná ‚věda\ k níž někteří čarodějové a kouzelníci přecházejí, nakonec obě tyto víry nahradí."
"Chápeme, co je to Jediný bůh," řekl Craig, "neboť máme Nejvyšší bytost, Starého jménem Io, který je tak nadřazen ostatním bohům, že žije sám nad Dvanáctou úrovní, nespatřen, nedotknut a neslyšen dokonce ani ostatními bohy. Komunikuje prostřednictvím Mareikura - duchů světla, kteří jsou jeho posly a sluhy."
"To by mohl být on. Podobá se to Jedinému bohu."
"Je možné, aby Io získal takovou moc, že vůbec nepotřebuje všechny ostatní bohy?" podivila se Hupa.
"Jestli je Jediným bohem on."
Craig zamyšleně přikývl a pak se zeptal: "Pokud jde o tu věc zvanou ‚věda', myslíš si, že je dobrá?"
"Od základu špatná," odvětil bez zaváhání Urgan. "Nevěřil bych jí vůbec nic."
Přestože rozhovor byl zajímavý a vrhal na zmatený a matoucí svět mnoho nového světla, Craig cítil, že je čas vyrazit na další cestu.
"Říkal jsi, že znáš zkratku k bojišti. Je to pravda?"
"Ano, vede však přes Šípkový hvozd."
"Říkáš to, jako by to bylo nebezpečné místo," poznamenala Hupa.
"Nebezpečné ani tak tím, že by ohrožovalo život, třebaže jej tam mnozí zásluhou své hlouposti ztratili, ale spíš tím, že může poutníky zdržet o celá léta. Naproti tomu, když se podaří překonat bez potíží, může vám ušetřit pár dní cesty."
"Možnost roků oproti dnům, to mi nepřipadá jako nějaká obrovská výhoda," namítl Craig. "A proč tam lidé přišli o život, jestliže to není nebezpečné?"
"Podlehli panice a ztratili se."
"Ale my máme průvodce, tebe," pravila Hupa. "Takže se neztratíme."
Urgan se usmál a přikývl. "Tahle dívka s lukem, lovkyně úsvitu, neumí jenom zacházet se zbraní, ale má i něco v hlavě. Střílí přesně?"
"Uměla by zasáhnout letícího vrabce," odpověděl Craig se šibalským úsměvem, "kdyby chtěla, jenže nechce, protože zabíjí pouze pro zachování života."
"Tomu říkám dívka podle mého srdce," řekl Urgan. "Je zadaná?"
"Myslíš, jestli je vdaná? Ne, to doposud není. Žádný bojovník by se neodvážil požádat ji o ruku. Žádný se nevyrovná její dovednosti, a naši bojovníci jsou poměrně nechvalně známí obavami o svou mužnost. Nesnesli by, kdyby je zahanbovala vlastní manželka. Kromě toho se o ní říká, že je nerudná."
"Nejsem," vyhrkla vznětlivě Hupa.
"Tobě by to dělalo starosti?" zeptal se Urgan. "Mít ženu, která by tě porazila v mužské hře?"
"Vůbec ne, ale já už ženatý jsem, jinak…" Craig se odmlčel a pak dokončil, co chtěl říct "…jinak bych ji požádal, aby se stala mou ženou, třeba hned."
Hupa tiše zalapala po dechu a obrátila k němu zvlhlé oči. Craig si uvědomil, že nezvolil moudrá slova, ale chtěl to jednou říct -jenom jednou - aby vyšel ven s pravdou. Neměl však nejmenší úmysl zajít v tom dál. Měl ženu, kterou miloval, a děti, které zbožňoval. Riskovat jejich ztrátu by bylo šílenství. Nedokázal by ublížit těm, které miloval, jen proto, aby vyhověl okamžitému vzplanutí citů.
"Dobrá, když o ni nestojíš ty, já si ji klidně vezmu," zvolal šeredný trpaslík.
"Já nejsem žádna otep dříví!" vykřikla podrážděně Hupa. "Nechtěla bych žádného z vás, ani kdyby ke mně přišel jako bůh a z otvorů těla mu rostly květiny. Nenávidím muže."
Urganova ohyzdná tvář povadla zklamáním. "Takže máš ráda ženy?" řekl.
"Ne tak, jak to myslíš, i když mi jejich společnost vyhovuje víc než společnost mužů," odvětila temperamentní dívka. "Prostě si myslím, že muži jsou neurvalci. Mají příliš rádi sami sebe. Tváří se, že

jsou něco víc, ale jejich rozum ani nadání tomu neodpovídají. Muži žijí v mýtu. To raději vždy ženské."
"Pokud zrovna neklevetí jako špačci na hradu," poznamenal elf.
"I tehdy," pronesla polohlasně Hupa. "I tehdy. Lepší než chlapské brblání. Vždycky lepší."
"To děvče se mi líbí," řekl Urgan. "Vezmu si ji za ženu, jestli dostanu šanci. Je vidět, že má svou hlavu. Už teď ji mi-luju k zbláznění. Nějaký čas bych s ní vydržel."
"Myslíš?" řekla mladá žena. "Já však pochybuju, že tvor šeredný jako ropucha má velké šance…"
Craig dal najevo svůj nesoulas, avšak Urgan se rozesmál. "To nic, Craigu, to je ten její duch. Právě to se mi na ní líbí, že dovede dát tolik citu do svých slov. Krutých, ale pravdivých. Jsem šeredný jako ropucha. Dokonce ještě šerednější. Ale teď bychom se měli rozhodnout. Opravdu chcete jít přes Šípkový hvozd, navzdory všemu, co jsem vám o něm řekl?"
"Musíme se vrátit do pa co nerychleji," prohlásil Craig. "Musíme to risknout."
"Tak pojďme."
Ubírali se křivolakou prašnou stezkou přes žulové pahorky, mezi lesy, přes žďáry a kolem křídových lomů, až nakonec stanuli před mohutnou houštinou planých růží, která byla stejně vysoká jako les dubů a jilmů. Když do ní vstoupili, zjistili, že šlahouny jsou silné jako noha člověka a spojují se v obrovské pichlavé klenby, jejichž vrcholky jsou vysoko nad jejich hlavami. Nestvůrné stonky, některé zelené a pružné, jiné hnědé a křehké, pokrývaly trny o velikosti ženského palce. Člověku, který zakopl, se mohlo stát, že bude ubodán k smrti dřív, než se postaví.
Půdu Šípkového hvozdu pokrývaly okvětní lístky obrovských planých růží, které rostly na šlahounech. Jejich barva přecházela od bílé po temně nachovou, skoro až černou. Ty, které ležely na zemi dlouho a tvořily poutníkům pod nohama měkkou matraci, byly zhnědlé stářím. Jejich vrstva byla tak silná, že někdy zapadli všichni tři do umírajících květů až po kolena. Denní světlo, jemuž se podařilo proniknout houštinou Šípků a najít si cestu klenutými oblouky nepříjemného trní, dostalo červenohnědou barvu, než dopadlo na nehybnou zem.
"To místo je očarované," zašeptala Hupa, když si hledala cestu pod oblouky šlahounů připravených zatnout drápy do její neposkvrněné pleti. "Je to tak, Urgane?"
"Samozřejmě," odvětil elf. "Šípkový hvozd skrývá mnoho tajemství, a každé místo, které má tajemství, je očarované."
Pozorně a opatrně postupovali hnědým lesem, ve vyšších partiích zbarveným do zelena, až došli do míst, kde byly plané růže natolik husté, že se jimi nedalo proniknout bez sekání.
Craig vytáhl Polcíř a začal prosekávat pěšinu ve spleten-cích pichlavých šlahounů. Cestou minuli místo, kde nestvůrné, plazivé, háčky opatřené trní uvěznilo bledé postavy v železném oděvu, jemuž Urgan říkal brnění. Byli tam chycení jako ptáci. Možná že sebou nějaký čas zmítali a potom zemřeli. Houština šlahounů v barvě pálené sieny vytvořila klec tak pevnou, že by trojici poutníků trvalo celý den, než by se k mužům dostala.
Bylo jich celkem pět. Jejich kovové vnější kostry zrezivěly do červenohnědého odstínu, který splýval s okrovými barvami okolního lesa. Jeden nebo dva ještě měli na hlavách přilby, jež jim částečně zakrývaly tváře. A jeden, velice krásný mladík, dosud svíral v ruce meč a stál ve vzpřímené póze, v níž ho držely houževnaté šlahouny růží. Ovinuly mu údy a trup jako nějací obrovští hadi a zabránily mu v pohybu. Mladíkovy oči se slepě dívaly přímo na Hupu. Jeho kůže sice byla nezdravě bledá, ale rtům dodávalo tmavohnědé světlo višňově červenou barvu. Štíhlé prsty přizpůsobené jemnější práci, než bylo držení zbraně, se ovíjely kolem jilce meče, jako by se jej chopil teprve před malou chvilkou. Skoro to vypadalo, jako by se jeho hruď pod kovovým krunýřem dmula slabým dechem.
"Jsou opravdu mrtví?" zeptala se tiše Hupa. "Nebo jenom spí?"
"Možná něco mezi tím," odpověděl Urgan. "Jsme přece v očarovaném lese. Ale bude lepší nesnažit se je budit, protože pak by určitě zemřeli. Jestli odpočívají, jistě to má nějaký smysl. Všimněte si, že oděv mají roztrhaný, ale nikde není krvavá skvrna, přestože jim trny svými ostrými hroty propichují bledou pleť. Podívejte, jak jejich štíty vězí vysoko nad křovím, jako by jim je desetiletí růstu vzala z rukou a vynesla výš."
"Jejich meče vypadají lépe než ten, který mám já," poznamenal Craig.
"Ať tě ani nenapadne, že by sis ho s některým z nich vyměnil," napomenul ho Urgan. "Ty bys snad

dokázal ty nebohé uvězněné bytosti okrást o jejich zbraně? Představ si, jak by jim bylo, jestliže nejsou mrtví a jednou se probudí. A nemysli si, že jsi ke své zbrani přišel náhodou, mladíku. Polcíř si našel tvou ruku - ne naopak. Onsang byl bojovník, jehož tvůj praděd zachránil z moře. Poslal svou zbraň z Ifu-rinu, aby ti pomohla v těžkých časech, jež tě čekají."
"V jakých těžkých časech?" podivil se Craig a zahleděl se na meč v ruce. "Kdy budu takovou zbraň potřebovat?"
"Dřív, než si myslíš," zabručel elf, ale dál nechtěl ve vysvětlování zajít. Urgan chvíli zaváhal a potom dodal. "Kromě toho je to meč, pro nějž tvůj otec zabil Douglasse -je tedy v jistém smyslu odpovědný za tvou existenci a za to, že jsi teď tady. Nebýt toho meče, Dorcha by nespadla z útesu a tvůj otec by se ji nepokusil zachránit, což vedlo k tomu, že se oba ocitli v Kupeho rukou. Oceánci by se nedozvěděli podrobnosti o Albannu a Englalandu a ty bys nikdy nepřišel na svět."
Craig si obdivně prohlížel meč odpovědný za celé dějiny. "Odkud to všechno víš?" zeptal se Urgana. "Znáš snad všechno?"
"Všechno ne," odpověděl Urgan, "ale čím jsem ti blíž, tím víc tajemství mi vítr prozrazuje."
Ponechali muže v brnění svému osudu.
Urgan věděl, že pokud chtějí přežít cestu Šípkovým hvozdem, nesmějí se ničeho dotýkat a vše musejí nechat tam, kde to je. Nebylo dobré, že si museli prosekávat cestu trním a dužnatými šlahouny, jenže jinak to nešlo. Pokusit se probudit voskové muže zdržující se pod nadzemními šlahouny, uvězněné v pletencích popínavých růží, v měkkých kvítcích místo prostěradel, by malé skupince, jež chtěla dojít na druhou stranu, dozajista nepřineslo štěstí.
Později došli na místo, kde uviděli nahoře nad sebou stovky mrtvých ptáků, jejichž srdce byla probodnutá trnem. Byly to straky, kukačky a všichni ostatní ptáci, kteří páchají zlé skutky ostatním opeřencům - vykrádají hnízda, zabíjejí mláďata a podobně. Planá růže z vlastních temných důvodů vykonávala na těchto tvorech krutou spravedlnost. Byl to soudce a popravčí v jednom a později též pranýř ukazující lupiče a vrahy ostatním, možná pro výstrahu nebo jen pro posílení své moci.
Ještě dál a ještě hlouběji v Šípkovém hvozdu prošli pod stovkou lidských mrtvol, koster, jimž na kostech dosud visely kusy masa. Také zbraně zachycené v trní byly vyneseny vzhůru. Muselo zde dojít k nějaké bitvě, než oblast zarostla křovinami. Těla a jejich ozdoby byly vyneseny vzhůru jako na hřebenech mořských vln a nyní pluly na dmoucí se hladině trní jako vyplavené trosky.
Při namáhavém postupu Šípkovým hvozdem naráželi na mnoho zvířat pobíhajících a poletujících trním, jako kdyby to vůbec nebylo nebezpečné. Zdálo se, že tito tvorové mají neomylný odhad. Craig si vedle nich připadal jako neobratný, těžkopádný tvor, který se ocitl v končinách, kde nemá co pohledávat, na místě, kam se naprosto nehodí svou velikostí a nemotorností.
"Ztratili jsme se," řekl náhle Urgan a zvedl hlavu vzhůru. "Věděl jsem, že se to stane. Už nevidím slunce."
Byla to pravda, neboť vegetace nad nimi se spojila a zamezila přístup slunci. V šípkoví teď byla téměř tma. Craiga zamrazilo. Jestli se tady ztratili, byl to jejich konec. Nebylo zde co jíst ani co pít. Až jim zanedlouho dojdou síly, padnou na tu pružnou matraci z okvětních lístků, kde se možná potopí ke kořínkům a stanou se potravou planých růží.
"Jak ses mohl ztratit? Vychovali tě přece skřítkové, ne? Neměl bys do toho všeho patřit, do přirozeného světa? Jak se můžeš ztratit v něčem, do čeho patříš?"
Tato slova pocházela od prchlivé a zoufalé Hupy.
"Můj druh elfů, který má blíž ke gnómům a goblinům, nemá všechny vlastnosti, které vy smrtelníci připisujete nadpřirozeným bytostem. Nedokázal bych najít cestu ani z je-zevčího bludiště, kdybych je neznal. Dokud jsem přes trní viděl slunce, bylo to dobré, věděl jsem, kterým směrem máme jít. Teď jsem se ztratil."
"A co ty, Craigu?" zeptala se Hupa.
"Jak bych mohl vědět, kde jsme?"
"Takže je to na mně," zabručela Hupa a natáhla do nosu vzduch. "Naštěstí v sobě mám ještě pořád něco ze psa, abych dokázala sledovat zvířecí stopu…"
"Ty jsi byla pes?" podivil se Urgan.
"Fena. V jedné chýši jsme s Craigem potkali čarodějnici, která nás proměnila ve psy - alespoň si to

myslíme. Některé psí instinkty mi zatím zůstaly." Znovu zavětřila. "Támhle ta pěšina," ukázala. "Je to zvířecí stezka. Běžte po ní. Jsem přesvědčena, že nás dovede na kraj Šípkového hvozdu. Ostatně, které zvíře by tu mohlo žít? Tenhle les je mrtvý."
Craig si během jejich putování povšiml také toho, že s Ur-ganem se něco děje. Zdálo se, že postupně roste do výšky, ztrácí svou přikrčenost. Zároveň se vrásky a boule v jeho elfí tváři začaly vyhlazovat. Změna byla téměř nepostřehnutelná a Craig chvílemi váhal, jestli to není víc hra světla než skutečná změna, a proto neřekl nic Urganovi ani Hupě. Nyní, když se Urgan ocitl v proudu světla, Craig spatřil, že se skutečně proměnil v pohledného mladého muže.
Craig však nedostal příležitost se k tomu vyjádřit, neboť ve stejné chvíli se objevilo nové nebezpečí. Najednou se ocitl uprostřed něčeho, co vyžadovalo veškerou jeho pozornost. Houští již nebylo nehybné, nýbrž začalo zrychleně růst a vyrážet ze země kolem jeho druhů, jako by se je snažilo oddělit, uvěznit je jako ty muže v brnění, na které narazili před časem. Trny se vysouvaly jako drápy z kočičí tlapky. Poutníci museli neustále uhýbat hlavou ze strany na stranu, aby jim nějaký hrot nevnikl do oka nebo do hrdla.
"Co se to děje?" vykřikl Craig. Jako šílený sekal po plazících se šlahounech, které se na úprku od země k obloze různě stáčely a kroutily. "Roste to hrozně rychle!"
"Sekej! Sekej!" křičel Urgan.
Craig dělal, co mu bylo řečeno. Jeho ruka s mečem kmitala jako šílená a sekala, krájela a cuckovala podrost vyvr-hovaný ze země. Zanedlouho se ruka unavila a on ji musel vystřídat. Nakonec, když jej snaha udržet krok s růstem přivedla na pokraj sil, podal meč Hupě a řekl jí, aby pokračovala v boji. Štíhlá mladá žena se obouruč snažila udržet vegetaci v odstupu, ale přestože dělala, co mohla, zanedlouho i její paže začaly umdlévat. Předala zbraň Urganovi. Urgan se zuřivě pustil do díla a proseká val jim všem cestičku trním, až se objevilo světlo na druhém konci červeno hnědého hvozdu. Bylo vidět zelenající se pahorky a modrou oblohu. Urgan sekal stále dál, dokud všichni tři poutníci konečně nevyšli z trnité klece ven.
"Jsme venku," hlesla Hupa. "V bezpečí."
Urgan se vyčerpaně svalil na záda do trávy. Craig padl vedle něho. Všichni tři měli pocit, jako by o vlásek unikli smrti.
"Říkal jsi, že to není nebezpečné," zabručel Craig. "Myslím, že jsme se z toho dostali se štěstím."
"Lhal jsem," přiznal Urgan. "Přece nečekáte, že vám elf bude říkat pravdu?" Rozesmál se. "Bylo to velice nebezpečné. Byla to dokonce nejnebezpečnější věc, jakou jsem kdy udělal. Jsem jako opojený. Dokázali jsme to. A ušetřili jsme tři dny chůze."
"Chceš říct, že jsme mohli skončit jako ti nešťastníci v železných pláštích?" zeptala se Hupa.
"Je to velmi pravděpodobné," odvětil Urgan. "Mohli jsme tam uváznout - přinejmenším do doby, než kolem projde to zvíře, které Craig vypustil z věže."
"Proč? Co by se stalo pak?" zajímal se Craig.
"Uvidíš."
Hupa najednou vykřikla. "Ty ses změnil," řekla, skoro jako by to byla výčitka. "Jsi teď jiný."
Craig se překulil a podíval se na Urgana. A skutečně, byl z něho mladý muž, vysoký a poměrně hezký - na bledého domorodce ze země Mlh. Měl široká ramena a vystouplou hruď. Jeho pleť dostávala zdravou, narůžovělou barvu. Šaty, které praskly ve švech, na něm visely v cárech a odhalovaly jeho mužství v plné kráse.
Hupa se prudce zarděla a odvrátila se.
"Proč ses změnil?" zeptala se. "Co se s tebou stalo?"
"Povídal jsem vám to. Jako malé dítě mě unesli z kolébky…"
"Povídal jsi, že když jsi byl kojenec, utrhli tě od matčina prsu," opravila ho.
"Básnická licence. Skřítkové mne odnesli a nechali tam místo mě podvržence, který krátce nato zemřel - nemocného elfa, který by stejně nepřežil. Elfové mu ponechali auru, takže matka viděla v kolébce jenom mne."
"Jak se ti podařilo proměnit se zpět, když jsi byl tak dlouho elf?" podivila se Hupa. "Je to tím, že jsi opustil zemi elfů a vrátil ses mezi smrtelníky?"

Urgan zašilhal po Craigovi, než odpověděl: "To láska mě proměnila. Kdyby ses do mě nezamilovala, Hupo, tak bych byl pořád ten šeredný trpaslík a ne ten hezký mladý muž, který teď stojí před tebou…"
Otočila se a vykřikla: "Já jsem se…" ale hned se zase odvrátila. "Byl bys tak laskav a oblékl se?" požádala ho.
"Do čeho?" otázal se právem.
Hupa měla dostatečně dlouhou košili, aby jí zakrývala boky a stehna, a tak si sundala sukni z tapového lýka.
"Obleč si to," řekla a podala mu sukni za zády. "A nedívej se mi na nohy."
Urgan si ovázal sukni kolem pasu.
"Nejsem zvyklý chodit v ženském oděvu," prohlásil, "ale myslím, že mi to sluší, co říkáš?"
Hupa se konečně otočila, podívala se na něho a roztáhla tvář do širokého úsměvu.
"Vypadáš jako Kluk-holka, když se nahastroší."

Trojice pokračovala v putování pustou krajinou tvořenou močály a bezútěšnými planinami. Oblohu zakrývala ohromná černá mračna, která propouštěla jen málo světla a dělala okolní scenerii ještě pochmurnější. Aby to bylo ještě horší, na každé vyvýšenině stály šibenice, na nichž viseli muži a ženy v různém stadiu rozkladu. Na pocestné procházející pod nimi zíraly děsivé tváře s rozpraskanými lebkami a očními důlky vyklovanými od vran.
"Blížíme se do země, kde se ukrývá tvůj nepřítel Doug-lass Bosonohý," řekl Urgan Craigovi.
"Zanedlouho se budeš muset postavit synovi muže, jehož tvůj otec zabil."
"Pán tohoto kraje musí být dost krutý vládce," poznamenal Craig, "když chce vystavovat smrt takovým způsobem."
"Ano, je to člověk, jehož duše by potřebovala jistou očistu," pravil velkoryse Urgan. "Jmenuje se Skaan a poskytuje útočiště vrahům a hrdlořezům, kteří prchají před spravedlností. Ti lidé, kteří tady visí na šibenicích, udělali tu chybu, že se pokusili zprotivit Skaanově vůli nebo proti němu přichystat vzpouru."
Poté co pole oběšenců nechali za sebou, došli podél temné řeky na pustou planinu, na níž stály velké kamenné desky. Vypadaly jako dveře, které se zachovaly z obydlí, jež se zbortilo a celé ztrouchnivělo. Tyhle stavby zdobily větvičky, peří, sošky z červené hlíny a groteskně rozmístěné lidské ostatky - hlavy na překladech, ruce na koncích. U paty stojících desek byly dolní části nohou. Na těchto vzpřímených kamenech byly také borytovou modří vyvedeny různé symboly a vzory.
Maso, které na kostech viselo, bylo většinou již naprosto shnilé, ale v některých případech čerstvé. I zde se činili ptáci. Hltali měkké části a klovali mezi prsty na rukou a na nohou.
"Strašáci," prohlásil Urgan.
"Co?"
"Ty karikatury mají zastrašit lidi. Podobně jako jsou strašáci na odhánění ptáků. Tihle jsou na lidi. Jsme už blízko Skaanova hradu. Říká se mu Eagal."
Craig věděl, že "eagal" znamená v gaelštině "strach".
Hupa se zachvěla. "Mě tedy určitě straší. Co to má znamenat?"
Urgan pokrčil rameny. "Kamenné postavy s lidskými hlavami? Někteří říkali, že v noci se potulují po blatech a sežerou každého, kdo tam zabloudí. Můžeš tomu věřit, jestli chceš. Zanedlouho už takové věci nebudou, až se Craigovo zvíře pustí do díla."
"Proč pořád říkáš, že je to moje zvíře?" zeptal se podrážděným tónem Craig. "Mně přece nepatří."
"Tys je osvobodil - proto je to tvoje zvíře."
Když se přiblížili k Eagalu, byl již podvečer. Craig dosud neviděl nic, co by se tomuto opevněnému obydlí podobalo. Tvořily je neopracované žulové kvádry naskládané stejným způsobem, jako když se staví zeď na sucho. Každý kámen zapadal do těch sousedních a byl součástí nerovné stavby, která držela pohromadě vlastní vahou. V jejím rozvržení se dalo najít jen málo symetrie. Spíš to vypadalo, jako by stavba vznikla během strašlivé vichřice, která nakupila bloky na sebe bez ladu a skladu. Roztahovala se ve zvlněném terénu jako nějaký přerostlý korýš, ale nebyla vyšší než dvojnásobek výšky obyčejného člověka.
Přesto vypadala hrozivě, také zásluhou nerovných štěrbin, z nichž bylo možno vystřelovat šípy. Za

hradby a vztyčené kameny se obránci hradu mohli schovat, když vrhali oštěpy. Z jednoho či dvou míst vyrůstaly celé stromy, zřejmě proto, aby sloužily jako opora slabých partií. V korunách těchto stromů dosud vysedávali havrani a hlasitě se hašteřili, což tito ptáci dělali snad pořád. Někteří klovali do zvířecích kůží vyvěšených na zdech, aby uschly na slunci. Z několika ohňů na různých místech uvnitř stavby stoupal dým. Nebyly vidět žádné hlídky.

Stejně tak stavba neměla pevné dveře. Přes otvor v jedné straně hradu visela jelení kůže. Tato kůže pověšená z trámu sloužila jako vstup. Otvor byl ale tak malý, že jím mohl projít pouze jeden přikrčený člověk, takže obránci mohli případné útočníky po jednom srazit k zemi a zadupat do prachu.

Urgan ukázal na hrad.

"Tak jsme tady, příteli. Uvnitř najdeš Skaana a jeho hosta Douglasse, jak hodují nebo smilní -jiné radosti v životě snad ani neznají, s výjimkou toho, když můžou z živého člověka odsekávat různé části a používat je na ozdobu."

"Proč se tihle špatní lidé nikdy nepozabíjejí mezi sebou?" zeptala se Hupa.

"Každý potřebuje spojence," odvětil Urgan. "Ale můžeš si být jistá, že kdyby z toho hleděl nějaký zisk, tihle dva by se zabitím toho druhého neváhali ani okamžik."

"Podívejte," řekl Craig, "ten závěs se hýbe. Někdo nám jde naproti."

2

Byl to vysoký, hubený muž. Vyšel z hradu a zastavil před trojicí poutníků. Slunce již kleslo pod obzor a krajinu obe-stíraly noční stíny. Muž před nimi stál jako někdo, kdo je si vědom vlastní autority, a prohlížel si je s odporem od hlavy k patě jako nějakou tlupu rolníků. Nakonec na ně promluvil.

"Tady nedostanete jídlo ani přístřeší. Toto je hrad Eagal, sídlo pana Skaana. Jestli do rána nechcete viset na šibenici, raději nám ukažte záda."

"Kdo jsi?" zeptal se Craig. "Kněz?"

Muž se naklonil poněkud dopředu a upřel na cizince bystré oči, které se snažily proniknout tmou. Najednou spatřil něco, co se mu nelíbilo, a uskočil dozadu. Jeho přezíravost se vmžiku změnila ve zděšení, jež skoro až budilo soucit. Obličej měl zkřivený strachem, ruce a nohy se mu prudce třásly.

"Máš na tváři ďáblovo znamení!" vykřikl. "Pomoc, kde jste kdo! Démoni jsou tady!"

Ale navzdory křiku mu nikdo na pomoc nepřišel. Craig ovšem nevěděl, jestli se někdo nepostavil za rozeklané střílny v hradbách, aby se podíval, co se děje. Jemu se jevily jen jako temné čárky. Věděl jenom, že musí doručit svou zprávu a odejít. "Nejsem žádný démon. Jsem Craig, syn Seuma-se Černého. Napůl Pikt, napůl Hivan. Vyřiď Douglassovi Bosonohému, že ho budu čekat za svítání na blatech. Chci mluvit pouze s ním. Jestli přijde s doprovodem, nenajde mne tam."

"Pomoc, pomoc! Nepřítel mého pána! Pojďte sem, rychle!"

Urgan udělal několik kroků dopředu a vrazil muži facku, aby se probral.

"Rozuměl jsi? Za úsvitu na blatech."

S těmito slovy elfí muž, který opustil zemi skřítků, popadl Craiga za ruku a odtáhl ho pryč. Hupa je těsně následovala, ale stačila si ještě všimnout, jak se na hradbách primitivního hradu za nimi objevily planoucí pochodně. Jejich zář mihotala, jak postavy, které je držely, přecházely za úzkými okny. Vzápětí se rozlehly výkřiky, údery na buben a potom gong. Plášť tmy přetrhly výkřiky: "Kde je nepřítel? Kde je nepřítel?"

Jakmile se trojice bezpečně vrátila do tmy na blata, uložila se k odpočinku pod jednoho kamenného strašáka. Hupa byla příliš vyčerpaná, než aby se děsila mohutných soch kolem nich. Když usínala, dokonce ji na čele hladilo pero z čejky kdysi namočené v krvi, teď pověšené na provázku.

Craig rozrušením nedokázal tvrdě usnout a pořád se budil. Čas od času ho z dřímoty vytrhlo nevlídné štěkání lišek na blatech. Myslel si, že je to otec, který ho volá z hlubin mrazivého Ifurinu. Urgan držel hlídku.

Za svítání se od jihu ozvalo troubení rohů a štěkání psů. Po celých blatech vzlétala ve směru od hradu hejna ptáků, jako by je někdo vyplašil. Někdo přicházel s úsvitem. Urgan vyšel na pahorek a rozhlédl se odtamtud.

Ze tmy se vynořily černé siluety skal, vznášející se nad ranní mlhou zvlněných blat. Některé skály byly spíš ploché a dlouhé jako lodě, jiné byly zase vysoké, korunované vzhůru trčícími věžemi. Ptáci vyletovali

z vřesoviště jako kameny z prachu, ale vzápětí se snesli zpět na hlodáše a spustili své písně. Divocí koně uháněli s rozevlátými hřívami a ocasy směrem k východu. Rašeliniště se krčila před nastávajícím dnem, jako by se jich jeho příchod dotkl.
Nakonec Urgan zavolal na Craiga: "Už jde."
"Je sám?"
"Úplně sám. Psi, které slyšíš, se ozývají až z hradu. Doug-lass po tobě moc touží."
Urgan slezl dolů a ustoupil i s Hupou do povzdálí. Dívku přemáhala ospalost, ale dělala si obavy.
"Je to mezi nimi," řekl jí Urgan. "Začalo to dřív, než ses vůbec narodila."
"A skončí to dřív, než zemřu," zašeptala. "Ale jestli mému krajanovi ublíží, bude trpět."
Craig tato slova zaslechl, ale na debatu se svou přítelkyní neměl čas. Čekal s mečem v ruce a pozorně sledoval mohutného bojovníka, který se blížil rychlým krokem. Z mužova postoje čišel hněv a uspokojení nad tím, že jeho modlitby byly vyslyšeny. Pomsta byla v jeho chůzi čitelná stejně, jako by ji měl napsanou krví na čele. Na hlavě měl dřevěnou přilbu, masku z dubového dřeva, kterou si nasadil na obličej, když přišel blíž. Pěstmi svíral velice těžký obouručný meč s dvojitým ostřím.
Před Craigem zůstal stát a chvíli si ho měřil.
"Konečně!" řekl. "Teď pocítíš očistný dotek mého meče. Vyříznu ti srdce, ty mizerný spratku, a tím své srdce zbavím pohany. Tvůj otec zabil mého otce. Teď stojí proti sobě synové. Buď pomstím spáchanou křivdu, nebo zemřu."
"Ukaž mi svůj obličej," poručil Craig.
Douglass o krok couvl.
"Cože?"
"Nemohu bojovat s mužem, který přede mnou schovává tvář. Jsi snad zbabělec, že se mi bojíš ukázat, jestli máš ve tváři vepsánu pravdu nebo lež? Jaké tajemství přede mnou musíš skrývat?"
Douglass si prudkým pohybem strhl přilbu. Z očí mu šlehaly blesky.
"Buď zatracen i s celou svou rodinou, budiž zatracena půda, na které stojíš, budiž zatracena tvá matka a ze všeho nejvíc tvůj otec - kéž je celá ta vaše smečka vypuzena z tváře země a zahnána do řiti nějakého odporného boha, aby tam věčně hnila mezi sračkami…"
"Musíme si promluvit," skočil mu do řeči Craig, když teď stáli tváří v tvář. "Můj otec…"
"Budiž zatracena jeho špinavá duše!"
"Otec mi uložil, abych se s tebou usmířil. Velmi hořce lituje smrti tvého otce a je ochoten uznat, jak ti ublížil, když tvého otce zabil. Nemohu s tebou bojovat, ani kdybych chtěl - slíbil jsem Seumasovi Černému na smrtelné posteli, že se s tebou usmířím. Na tomto světě není nic, co by mne přinutilo, abych tě zabil, a proto žádám…"
Dál se Craig nedostal. Čepel velkého bitevního meče se zableskla v jitřním slunci. Prudce zasvištěla vzduchem a dozajista by Craigovi setnula hlavu, kdyby nebyl dost mrštný a nevyhnul se jí tanečním krokem. Douglass patrně očekával, že první ranou mine, poněvadž zbraň okamžitě otočil a máchl s ní zdola nahoru, přičemž Craigovi zavadil o pravé rameno. Craig ucítil rezavou bolest, jak mu nabroušené ostří obrovského meče lehce useklo malý kousek z horní části paže.
"Nechci to," zakřičel Craig na svého protivníka. "Netoužím po tvé smrti - nemohu vzít zpět slib, jejž jsem otci dal."
"Tvoje chyba," vyštěkl Douglass a připravil se k další ráně. "Nevím, k jakým barbarským bohům se modlíš, ale radím ti, aby ses na ně obrátil."
Slunce již stálo nad obzorem jako velký, oslnivý kotouč světla. Craig odrazil další dvě rány Polcířem. Propracoval se do takové pozice, aby měl slunce v zádech. Douglass se teď díval přímo do jasu. Musel mhouřit oči, aby svého soupeře viděl. Craig dělal všechno pro to, aby se na tom místě udržel. Hbitě uhýbal před těžkou zbraní, jíž se po něm Douglass divoce, strašlivě rozmachoval.
Nebýt Polcíře, byl by Craig sražen k zemi již v prvních okamžicích. Ocelový meč s širokou čepelí byl pětkrát pevnější než Douglassův železný meč. Zastavoval nárazy těžší zbraně a vykusoval do železné čepele zuby. Kdysi nablýskané, vybroušené ostří Douglassovy zbraně bylo zanedlouho ztupené a na mnoha místech olámané. Mohutný Skot nedokázal pochopit, proč je jeho meč tak neúčinný. S novou vervou a silou se vrhl do dalších útoků. Jeho prudké, rozmáchlé seky svištěly Craigovi kolem hlavy.

Oceánec pokračoval v taktice uhýbání a uskakování. Sám se odhodlával jen k chvatným, bleskovým výpadům, při nichž nepřítele ještě víc mátl odlesky své čepele.
Pro Skota to byla dřina. Jeho zbraň byla těžká. Nakonec se zastavil, aby popadl dech, a opřel se o meč. Craig rychle přiskočil a sekl do Douglassova železného meče svou mnohem pevnější ocelovou čepelí. Vzruch prořízlo ostré prasknutí a zbraň s dvojitým ostřím se zlomila asi ve třetině délky od hrotu. Douglass s ohromeným výrazem spadl na trávu. Vzápětí zvedl ruce nad sebe, aby se bránil ráně vedené na jeho hlavu.
Craig se shýbl a nabídl mu ruku.
"No tak, člověče - můžeme si o tom promluvit. Ostatně, já tvého otce nezabil. Musejí snad synové opakovat chyby svých otců?"
Douglass na ruku plivl a prudce se postavil. Popadl ulomenou čepel a vrhl se s ní do útoku. Zubatý konec se zabodl Craigovi do boku a zanechal tam dost širokou, nerovnou ránu. Craig klesl na kolena a chytil se za bok. Ve stejném okamžiku k němu dolétl Hupin výkřik. Cítil, jak mu mezi prsty protéká horká krev. Douglass stál nad ním a oběma rukama držel svou zbraň, sice zlomenou, ale stále účinnou. Rána mířila na Craigovu lebku s úmyslem ji rozpoltit.
Craig se překulil stranou. Douglassův meč dopadl na kámen v trávě, pronikavě zazvonil a vykřesal několik jisker. Skot vztekle zařval a švihl mečem do strany. Tato rána minula Craigovu hlavu o tloušťku nehtu. Přesvědčovat Doug-lasse, aby odložil zbraň a usmířil se, bylo marné. Craig jednou švihl nahoru a dolů a rozsekl Douglassovi levé chodidlo vedví.
Douglass se zhroutil na zem a nevěřícně zavrčel. Prudce se posadil a zadíval se na svou nohu, na to, co z ní viselo, odříznuté jako plátek slaniny. Druhá polovina se sandálem a prsty ležela o yard dál.
"Ty hajzle!" vykřikl Skot. "Neumíš bojovat čestně?"
Craig se vrávoravě zvedl. Držel se za bok a stál nad svým protivníkem.
"Řekl jsem ti, že nechci bojovat vůbec."
"Jdi opíchat vosí hnízdo, tetovaný parchante."
Craig zvedl Polcíř nad Douglassovu hlavu. Skot se mu pošklebovaI do očí. Craig švihl dolů. V posledním okamžiku odklonil svištící čepel od mužova hrdla. Místo toho ostrá čepel projela zápěstím Douglasse Bosonohého a uťala mu pravou ruku. Douglass v hrůze vytřeštil oči na pahýl, vzdálený jen několik palců od jeho očí.
"Ty zasraný hajzle," zařval. "Moje ruka!"
Vzal svou ruku za prsty a začal si ji prohlížet, dobře však věděl, že se už nedá se zápěstím spojit. Potom ji zahodil, jako by to byl kus nepoužitelného masa. Podíval se nahoru do tváře svého nepřítele.
"Zabij mě!" zařval.
"Ne," odpověděl Craig. Jeho dva společníci zatím přišli k nim. "Slíbil jsem otci, že to neudělám."
"Jako bojovník jsi odepsaný, Douglassi," řekl Urgan. "Zavinil sis to sám. Začni pást ovce, najdi si nějaké klidné zaměstnání. Už nikdy nebudeš bojovat…"
Douglass se s viditelnou nenávistí rozhlédl po tvářích kolem sebe a potom se svalil na zem, jak ho přemohla slabost způsobená ztrátou krve.
Urgan nejdřív ošetřil všechny rány Craigovi. Našel řebří-ček a přivázal mu jej ke zraněnému boku pomocí pruhů lát-ky.
"Co je to za bylinu?" zeptala se Hupa.
"Říkáme jí ‚zástavná tráva' nebo také ‚tisíclístek'," odvětil Urgan. "Pomáhá srážení krve."
Hupa trvala na tom, že obvaz upraví sama, třebaže na něm nebylo nic špatného. Pomohla Craigovi vstát a řekla mu, aby se o ni opřel. Jelikož ho ztráta krve oslabila, nebylo mu proti mysli využít ji jako berlu.
Urgan zatím udělal obvaz Douglassovi, který ležel v bezvědomí na trávě. I kdyby přežil - velice často se totiž stávalo, že muži na takové rány zemřeli, pokud do nich dostali otravu -jeho dny bojů byly sečteny. S polovinou jedné nohy a bez pravé ruky by neobstál ani proti šestiletému klukovi s klackem seříznutým do špice.
Z nedaleká se ozval zvuk rohu. Přes blata se přiřítili bojovníci ve vlčích kůžích sešpendlených u krku ptačí kostí, následováni psy. Dorazili k trojici. Jeden muž s velkou černou bradkou a divokýma, pronikavýma očima předstoupil před ostatní. Zalétl pohledem k Douglassovi, jenž ležel nehybně na trávě.

"Mé jméno je Skaan. Ten muž je mrtvý?"
"Zmrzačený," odpověděl Urgan.
Skaan se na něho tvrdě podíval. "Vím, kdo jsou tihle dva, ale kdo jsi ty?"
"Já jsem Urgan z Umbrie, po narození odtržený matce od prsu a vychovaný elfy."
Při těchto slovech shromáždění bojovníci od Urgana okamžitě couvli a přitáhli k sobě psy na vodítkách.
Skaan si Urgana prohlédl od hlavy k patě. Také vypadal nervózně a zneklidněně.
Nakonec ukázal na Douglassovy rány. "To je tvoje práce?" zeptal se.
"Ne," odvětil Urgan. "Byla to záležitost mezi tím cizincem a Craigem - mně do toho nic nebylo. Jsem pouze jejich průvodce. Ale," usmál se, "znáte elfy. Konečky mých prstů dovedou takové věci, že byste vy hraničáři v noci propotili lůžko, jen byste na ně pomysleli."
"Co třeba?"
"Chtěl bys vidět svou zesnulou matku, scvrklou a zakrslou, jak vykukuje z rákosí, až půjdeš v noci přes blata?"
"To bych nechtěl."
"Nebo svého bezhlavého otce - kterého jsi sám sťal -jak vkutálí svou mluvící lebku do pokoje, kde spíš?"
"Ani to ne."
"Potom budeš pamatovat na to, že se musíme rozejít jako přátelé."
Skaan si Urgana dlouho prohlížel. Nakonec přikývl. Černá bradka se mu leskla uschlými slinami.
"Odejděte, všichni tři, než z vás udělám drsťky. A vy si dejte pozor, hnědokožci," obrátil se k Hupě a Craigovi. "Ze severu přichází vojsko Anglů. Doslechli se, že jste se vylodili. Pobijí vás do posledního. Uděláte nejlíp, když naskákáte do svých lodiček a odjedete domů."
"Víš to jistě?" otázal se Craig.
Skaan se ušklíbl a ukázal jim řady zčernalých zubů. "Vím to, protože se k nim přidám."
Craig přikývl. Nechali bojovníky, aby Douglasse odnesli zpět na hrad Eagal. Urgan šel z druhé strany Craiga a pomáhal ho nadlehčovat. Společně ve trojici opustili hraniční území a sešli do Albannu.
Když dorazili k lochu, který museli překonat, Urgan zhotovil korakl z rákosí utěsněného jílem. Nebylo to nejspolehlivější plavidlo, ale na jedinou plavbu přes blyštivou hladinu stačilo.
"Víš jistě, že nás unese?" zeptal se Craig, když si prohlížel dost chatrně vypadající loďku. "Neřekl bych, že potřebuje mnoho, aby šla ke dnu."
"Dokud udržíme rovnováhu, popluje dobře. Hlavně prudce nevstávejte. No, vlastně nevstávejte vůbec. Seďte zády ke krajům a nohama do středu koraklu. Práci nechtě na mně."
Trojice společníků nasedla do člunu, který byl pro Oce-ánce hodně stísněný. Vždyť i v rybářských kánoích používaných ve vodách kolem ostrovů bylo víc místa než v tomto mrňavém koraklu. Urgan je pádlem vyvezl na blyštivou hladinu lochu, nachovou ve večerním světle, jak se v ní odrážel vřes na okolních horách. Byl klidný, pokojný podvečer, v němž ticho nerušilo nic než šplouchání pádla. Dál od břehu nebylo slyšet dokonce ani ptáky.
Jedině mušky byly protivné, ale neznepříjemňovaly život tolik jako v předchozích týdnech. Na nebi nad jezerem kroužil kormorán, najednou však odplachtil na závanu mírného větříku, jako kdyby v hlubinách zahlédl něco, co se mu nelíbilo.
Když byli v polovině cesty, z ničeho nic se nedaleko od koraklu vynořila nestvůrná šupinatá hlava oblepená bahnem a ověšená řasami. Objevily se také partie za hlavou: tělo, po jehož délce se táhl hřbet bodců a trnů. Jak tvor zvedl hlavu ještě výš, po zádech se mu valila voda. Když potom obluda otevřela tlamu a ukázala řady hrozivých zubů, Hupa polekaně vykřikla. Dva masité rohy, které obludě trčely z hlavy, jí dodávaly vzezření mořského draka.
"Taniwha!" zvolal Craig.
Hupa ve stejném okamžiku instinktivně nasadila na tětivu svého luku šíp. Dřív než jí v tom Urgan mohl zabránit, vstala a vystřelila po zvířeti. Šíp zasáhl tvora za ucho. Obrovská tlama se rozevřela do proporcí jeskyně a zraněné zvíře ze sebe vyrazilo řev bolesti a vzteku, který se odrážel ohlušující ozvěnou od okolních hor a údolí. Zrudlýma očima, z nichž čišel hněv, si prohlíželo maličkou bytost, která je poranila. Hupa se snažila udržet rovnováhu ve velmi vratkém koraklu a vyděšeně na zvíře civěla.

Hbité švihnutí dosud skrytou ploutví nebo ocasem odstranilo urážlivou šipku zpoza netvorova ucha. Nato se zelená obluda ponořila pod hladinu, čímž poslala na korakl nárazovou vlnu. Hupa se převážila ještě dřív, než vlna zasáhla plavidlo, a spadla do vody. Oba muži se chytili koraklu a snažili se ho stabilizovat. Pokud by se převrhl, museli by přeplavat nepříjemně dlouhý kus k protějšímu břehu.
"Počkej, až se vlny usadí, teprve potom ji vytáhneme dovnitř," řekl Urgan.
"Neříkej mi, co mám dělat v lodi," zavrčel Craig. "Naši lidé na vodě vyrostli."
Konečně se hladina uklidnila. Hupa šlapala vodu a nervózně pátrala očima kolem, jestli se taniwha ještě neobjeví.
"Co to bylo?" zeptala se, když ji vytáhli zpět do koraklu. "Zabila jsem to?"
"Píchla jsi to asi jako komár," odfrkl Urgan. "To byl ale pitomý nápad. Vážně sis myslela, že bys mohla jezerní obludu zabít maličkým šípem?"
"Nebyla by to první obluda, již jsme sprovodili ze světa," odvětila troufale Hupa.
"A ty ostatní byly taky tak velké?"
"Nebyly," přiznala Hupa, "ale určitě jsem jí uštědřila víc než štípnutí."
"Měli bychom odsud zmizet," řekl Urgan a začal horlivě pádlovat. "Jestli se ta obluda rozhodne, že se vrátí, pochutná si na nás."
Urgan se za chvíli unavil, a tak se v pádlování střídali. Postupně se dopracovali k protějšímu tmavnoucímu břehu. Obluda se naštěstí nevrátila, aby se Hupě pomstila. Dívka se domnívala, že jí dala za vyučenou, ale Urgan zavrtěl hlavou a prohlásil, že obluda je v lochu od počátku času a bude tam až do jeho konce, nějaké děvče z dalekých ostrovů na tom nic nezmění.
Ještě než dopluli ke břehu, Craig hodil do jezera otcův meč. Tentokrát voda zbraň přijala a pohltila ji. Craig se díval, jak její stříbrný tvar klesá do zdánlivě bezedných hlubin jako potápějící se ryba.
"Teď se otec bude moci bránit obludám v Ifurinu," prohlásil. "Jestli ho už některá nesežrala."
"Seumasovi se určitě nic nestalo," ujistila ho Hupa. "Dokud žil, byl to duchapřítomný muž - a je takový i po smrti. Určitě našel způsob jak přežít, dokud jsi meč používal. Jinak by jej tenkrát neodmítl, když jsi jej hodil do vody poprvé. Dal ti tak možnost použít jej v souboji s Douglassem Bo-sonohým."
"Doufám, že máš pravdu," odvětil Craig.
Craigova rána se hojila poměrně rychle, oba Oceánci se však nemohli dohodnout, jestli je to zásluhou byliny nebo nadpřirozeného zásahu. Když konečně dorazili do země, kde dosud válčili Keltové a Oceánci, na rameně a na boku mu po zásazích Douglassova meče zůstaly jen ztvrdlé bílé jizvy.

Urgan oznámil svým dvěma společníkům, že od míst, kam se chtějí dostat, je dělí ještě mnoho dní chůze a že pokud chtějí cestu urychlit, musejí něco podniknout.
"A co bychom asi tak měli udělat?" zeptal se Craig. "Nechat si narůst křídla? Nechce se mi věřit, že jsme se mohli dostat tak daleko od pa."
"Když jste putovali s těmi dvěma Juty i potom jako psi, stále jste mířili na sever. Zabloudili jste hluboko do země elfů. Je pochopitelné, že jste se ocitli daleko od domova. Co jiného jste čekali? Já ale mám řešení."
Hupa i Craig se na Urgana netrpělivě podívali.
Urgan ukázal na tajemné siluety rýsující se na blatech před nimi. Byli to dosti velcí tvorové. Ocasy měli jako biče a z krků jim splývala hebká, dlouhá hříva. Byli až neuvěřitelně rychlí, pohybovali se krajinou, jako by to byli bohové. Byla to nádherná svalnatá zvířata, která působila dojmem, že již jen pouhá jejich přítomnost na zemi je dílem nějakého zásahu z nadpřirozených sfér. Pokud bohy síla opouštěla, určitě se přelévala do těchto nádherných zvířat, na něž byl Seumas tak hrdý.
"Koně," řekl Craig. "Co s nimi?"
"Chytneme si tři a odjedeme na nich k vaší pa."
Hupa se rozesmála, ale její smích měl mírný nádech hysterie. "Ty ses zbláznil. Na nich přece nemůžeme jet. Zabili by nás."
"Nesmysl," odpověděl Urgan. "Koně a lidé jsou pro sebe stvořeni. Počkejte a uvidíte…"
Podle Urganových pokynů postavili ohradu z prutů propletených rákosovými listy. Ohrada měla bránu, kterou bylo možno nahnat zvířata dovnitř. Potom se elfí muž postavil na skálu v zadní části ohrady a

zařehtal úplně stejně, jako řehtala ta zvířata na blatech. Několik koní se okamžitě zastavilo a podívalo se směrem k ohradě. Urgan pokračoval ve volání, až mu malé stádo klisen odpovědělo stejně a zamířilo směrem k němu. Urgan byl hřebec a tak samice spěchaly za svým pánem. Oceánci se schovali, připravení vyskočit a zavřít bránu, jakmile se nic netušící rychlonohá zvířata ocitnou uvnitř.
Otevřená brána jim samozřejmě byla podezřelá, ale Urgan dál předstíral, že je hřebec, až klisny nakonec do ohrady vstoupily.
Hupa a Craig vyběhli a zabouchli za nimi bránu. Zvířata okamžitě začala běsnit, kopat a řičet, vyhazovat kopyty, divoce kousat do vzduchu zuby, pohazovat hlavami sem a tam a snažit se přeskočit plot, který je obklopoval. Teprve když přišla noc, podlehla vyčerpání.
"Zkrotím tři koně," řekl Urgan další den časně ráno. "Ale až to udělám, tak vy dva na nich budete muset jet. Nestojím o žádné bázlivce."
Oceánci neřekli nic, ale s rostoucí panikou se dívali, jak Urgan první klisnu chytil do lasa a potom si na kopající, vyhazující zvíře vylezl. Kůň ho téměř okamžitě shodil. Urgan udělal ve vzduchu několik přemetů, než dopadl na měkkou, rašelinnou zem. K úžasu ostatních dvou okamžitě vylezl na koně zpátky, sevřel ho nohama v bocích, pevně se chytil hřívy a pokračoval v úsilí o zlomení ducha zvířete pod sebou.
Přestože zvíře ještě několikrát shodilo Urgana z hřbetu, pokaždé na ně hned znovu vylezl. Postupně je unavoval, až to nakonec vzdalo. Stálo na místě a nechávalo ho nasednout a sesednout. Urgan na něm několikrát objel ohradu kolem dokola, pokaždé s viditelně větší jistotou. Když ze zvířete slezl naposledy, uvázal mu kolem krku provaz. Druhý konec provazu podal Hupě.
"Tenhle malý hnědý kůň - hnědák, jak říkáme - je tvůj, Hupo."
"Copak ho chci?" zeptala se roztřeseně.
"Nebuď taková baba. Už je úplně krotký. Vezmi si přece tu uzdu."
Poslechla ho, ale ani na okamžik nespustila oči z tváře koně a celou dobu čekala, kdy ji zkusí kousnout.
"AUUÚUU!" zařval znenadání Craig s obličejem zkřiveným bolestí.
"Co se děje?" zvolala Hupa.
Craig si sedl a chytil se za nohu. Dramaticky ukázal na koně.
"Ta záludná - klisna - mi šlápla na nohu," postěžoval si. "Urgane, tomu říkáš, že je krotká?"
"Kůň není nikdy úplně krotký. Vždycky musíš být jeho pán. Když si o někom myslí, že je míň než oni, vždycky si na něho dovolí. Musíš se jím podívat do očí a neuhnout. Dovedou vycítit strach. Takové zbabělce jako vy dva jsem ještě neviděl. Hupo, vylez tomu koni na hřbet, teď hned. Jestli budeš ještě chvíli váhat, nikdy nebudeš jezdit."
Urgan udělal z rukou třmen a řekl jí, aby do něj dala nohu. Jakmile měl její nohu v ruce, vyhodil ji nahoru na koně, než si mohla začít stěžovat nebo znovu couvnout. Seděla tam a vypadala napjatě a vyděšeně. Měla pocit, jako by seděla v prudkém vichru v koruně stromu vysoko nad zemí, na něčem absolutně vratkém. Mezi štíhlými stehny měla tu obrovskou, živou, dýchající sopku, která mohla každým okamžikem - a bez nejmenšího varování - vybuchnout.
Čekala, až kůň vyhodí, a srdce jí prudce bušilo. Cítila pod zadkem upocený hřbet - cítila ten pot i v nose - a to nijak nezmírňovalo její obavy. Bázlivě zvedla ruku, aby ho poplácala po krku, jak to dělal Urgan. Kůň frkl a netrpělivě zavrtěl hlavou.
"To je ono. Drž se té hřívy - ano, klidně i tak pevně," řekl Urgan. "Provedu tě."
Uchopil uzdu ze spletených trav a provedl ji kolem ohrady, nejdřív chůzí, potom klusem a nakonec pomalejším cvalem. Hupa byla zpočátku ztuhlá strachem a stěžovala si, že ji z toho bolí zadek. Ale když se nic neobvyklého nestalo, začala se uvolňovat. Začala chytat rytmus klusu a cvalu, pomocí kolenou se zvedat a klesat zároveň s pohybem koně. Postupně se jí na tváři objevil úsměv. Držela se na koni jako malá holka, nadšená ze své první jízdy.
"Budují říkat Hnedka," pravila Hupa. "Má malá Hnedka."
"Opravdu originální," zamumlal poněkud ironicky Urgan. "Ale když chceš, ať je to Hnedka."
Když se mu zdálo, že byla na koni už dost dlouho, vybídl Craiga, aby ji vystřídal. Ten viděl, jak dobře si Hupa vedla, a proto nebyl tak bázlivý. Zanedlouho už si vychutnával pomalý klus kolem ohrady, s rukama ovinutýma kolem krku zvířete. Když tak chvíli jezdil, Hupa začala maličko žárlit. Všem připomínala, že Hnedka je její kůň, a zdálo se jí, že Craig se vozí na jejím koni už dost dlouho.

Urgan se neobtěžoval krocením dvou dalších koní. Místo toho si vybral klisny, o které měl zájem, pak vytáhl z kapsy nějaký lesklý prášek a dal jim čichnout. Jakmile se nadechly šňupacího tabáku ze země skřítků, zkrotly dostatečně, aby na nich bylo možné jezdit. Prakticky je zkrotil pomocí kouzla. Craiga a Hupu to zaskočilo.
"Proč jsi toho prvního koně zkrotil doopravdy, když jsi to mohl udělat kouzlem?" zeptala se Hupa.
"Chtěl jsem zjistit, jestli to dokážu," odpověděl jednoduše Urgan. "Proč dělat věci snadno, když je stejně tak můžeš dělat tvrdě?"
"Teď alespoň vím, že je blázen," pravila Hupa Craigovi. "A do takového muže se mám zamilovat?"
Ale oči jí zářily, když to řekla, a dívala se přitom, jak elfl muž prochází mezi koňmi, které zkrotil.
Přišel čas, aby nasedli.
Craig dostal velkou grošovanou klisnu s bílým flíčkem na čele. Sevřel v ruce uzdu z trav a patou zlehka dloubl koně do žeber. Grošovaná klisna poslušně proběhla bránou. Craig měl radostnou náladu. Hupa ho po chvíli dohonila. Podívali se na sebe a pak se rozesmáli, nadšení jízdou. Seděli vysoko na koňském hřbetě a připadali si jako králové. Nic se tomu nemohlo vyrovnat. A to zatím jen klusali nebo cválali.
"Je čas zkusit trysk," zvolal Urgan a popohnal svou klisnu mezi ně. "Musíme letět jako vítr!"
Urgan nasadil tempo a předhonil je. Když Craigova klisna zjistila, že druhý pár zrychluje v trysk, také vyrazila. Vítr se Craigovi hnal kolem tváře. V první chvíli zbledl, protože se ještě nikdy v životě nepohyboval tak rychle. Urgan mohl říkat, co chtěl, ale byl to děsivý zážitek.
Kánoe možná letěla po vlnách stejně rychle, ale to bylo něco jiného. Země pod ním ubíhala jako rychle tekoucí řeka a bubnování kopyt o tvrdou zem mu připomínalo, jak mu kmitaly ruce s paličkami, když bušil do dřevěného bubnu.
"Je to nádhera!" vykřikl, když dohonil ostatní. Sotva popadal dech. "Jsem vyděšený k smrti!"
"Já taky," rozesmála se Hupa.
Tři jezdci na silných mladých ořích se jako dunivý hrom řítili přes blata a louky, houštinami a kolem skal. Craig cítil, jak se pevné, svalnaté tělo pod ním pohybuje. Slyšel hvízdání vzduchu ženoucího se grošákovými nozdrami dovnitř a zase ven. Kapičky pěny, které zvířeti odletovaly od tlamy, mu dopadaly na tvář. Bylo zřejmé, že zvířeti s bílýma, široce rozevřenýma očima se to líbí stejně jako člověku na jeho hřbetě. Svět se kolem nich míhal nádherně děsivým tempem. Nebylo divu, že člověk na koni byl král. Nebylo divu, že je Seumas před těmito tvory varoval. Takový tvor měl cenu půlky lidského života.
"Tomu říkám radost!" překřičel Craig svist větru. "Mohl bych takhle jet věčně!"
"Já taky," zvolala Hupa.
"Bohužel nemáme věčnost k dispozici," odvětil Urgan.
Věděli, že má pravdu.
3
Totuova smrt Kieta dost těžce ranila. Bylo to vyvrcholení ostatních bolestných ztrát: vraždy jeho syna, jehož hrob byl po čase objeven v lese, a zmizení a předpokládané smrti jeho dcery. Kieto měl smrti po krk. Jeho blízcí mu mizeli před očima. Bude se muset vrátit domů ke své ženě bez dětí. Tyto ztráty se na něho nahrnuly a těžce na něho doléhaly.
V některých dnech nervózně přecházel po své malé chatrči uvnitř pa a spílal Guirkovi. Občas se v noci tiše modlil ke svým předkům a prosil je, aby mu odpustili, že nepřijal barbarovu výzvu. Guirk dosud chodil k hradbám pa každý den v poledne a dožadoval se souboje s Kietem. Každý večer se pak Kelt trmácel zpět do kopců zklamaný tím, že se náčelník Oceánců neobjevil. Nakonec však urážky a posměšky umocněné způsobem, jakým Guirk zhanobil Totuovo mrtvé tělo, pronikly Kietovi dost hluboko pod kůži, aby odpověděl.
Když Kikamana přišla do Kietovy chýše, přistihla ho, jak si připíná svou přilbu z peří.
"Co to provádíš?" zeptala se ho stará velekněžka. "Ty tam jdeš?"
"Musím," povzdechl si. "Už to nemohu déle snášet. Je to otázka osobní a národní cti. Uvázli jsme na mrtvém bodě. Chodíme ven bojovat s Kelty, ale ani jedna strana nedokáže vybojovat velké vítězství. Momentální situace se téměř vyrovná obléhání. My trčíme ve svých příkopech a palisádách. Keltové nemohou odejít domů, ale musejí tábořit v okolních kopcích. Je možné, že moje smrt, pokud je nevyhnutelná, tento nerozhodný výsledek nějak zvrátí. Najde se nový náčelník, který přinese čerstvé

nápady a nové myšlenky."
"Na to, abys našel čerstvé myšlenky, nemusíš utíkat ven a spáchat sebevraždu. Víš, že Guirk má očarovaný štít vyrobený z železných pásků ze zubů obryně Lioumere. A kouzelný meč vykovaný z nějakého očarovaného kovu. Zabije tě stejně, jako zabil Totuu - bez milosti tě rozseká. Tvá hlava ozdobí koně nějakého Kelta. Tvé bezhlavé tělo bude vláčeno prachem. Co je na tom čestného? To už by bylo lepší dosáhnout pomsty prostřednictvím někoho jiného než zmařit svůj život takovým pošetilým podnikem."
"Já vím. Ale již se nemohu spolehnout na to, že moji rádcové najdou odpověď. Ten nejlepší z nich se ztratil. Syn je mrtvý, dcera zmizela a s největší pravděpodobností je mrtvá také a bratra mi zabil nějaký tupý hrdlořez. Co jiného mi zbývá než se utkat s tím velkohubým barbarem?"

Kikamana moc dobře věděla, že "rádci" Kieto myslí Crai-ga, jenž zmizel v noci, kdy se konal poslední zábavný program, a svou dceru Hupu. Mezi Oceánci se šířily pomluvy, že se ti dva stali milenci a utekli spolu.
Kieto tomu nevěřil - a Kikamana také ne.
Správně smýšlející Oceánci měli za to, že Keltové Craiga a Hupu zavraždili a nějakým způsobem se zbavili jejich těl. Ženy, které patřily k Whakatane, oplakávaly svou vůdkyni. A mnoha dalším chyběl Craigův uklidňující vliv, jeho tiché rozvažování. Někteří volali po změně velení. Nejpřednějším uchazečem o místo náčelníka náčelníků byl princ Daggan, který také nejhalasněji požadoval, aby Kieto odstoupil.
Co když opravdu potřebujeme v čele vojska někoho, jako je Daggan? Někoho bez morálky zábran, někoho bez slitování, někoho bez zásad?
Nehybný odpolední vzduch prořízl Guirkův skřípavý hlas, až sebou Kikamana škubla.
"Musím jít," řekl Kieto. "Pomoz mi s válečným pláštěm."
Kikamana, jasnozřivá panna, pomohla Kietovi obléct si okázalý vojevůdcovský plášť z psích kůží a papoušcích per. Potom Kieto sundal z háčků na stěně těžkou palici wahaika, jejíž hrany lemovaly žraloci zuby. Žádné další zbraně si Kieto nevzal, s výjimkou lei-o-mana zastrčeného za své maro. Kikamana se ale omluvila, nakrátko chýši opustila a vrátila se ze své svatyně s jinou zbraní.
"Palice ze zelenokamene," řekl Kieto s obdivem, když viděl, jakou zbraň mu velekněžka nabízí. "Tu si vezmu s velkou hrdostí."
Odložil svou palici wahaika a vzal si hladkou, krásnou a těžkou palici ze zelenokamene.
"Toto je zbraň krále," prohlásil.
"Kdysi patřila králi a dostala požehnání bohů. Posílí tvou manu. Teď na tebe uvalím tabu, abych co nejvíc zvýšila tvé naděje na vítězství. Budeš tam potřebovat každou pomoc, již můžeš mít."
Kikamana vykonala patřičné rituály a připravila svého náčelníka na nadcházející boj. Jakmile byl hotov, hrdě se napřímil, s domýšlivým výrazem ve tváři. Bojovník, který odchází do boje, nemůže vypadat jako ucouraný pes, který se schovává před deštěm.
„ Jedině válka může stvořit opravdového muže a opravdový muž musí mít válku, kterou miluje," odcitoval Kieto staré přísloví. "Jediná cesta ke slávě vede přes bojiště, jak pro jediného muže, tak pro národ. Nic jiného nemá cenu. Duše muže nebude v posmrtném životě zářit jako maják, pokud nevykoná velké činy na bitevním poli. Jediné, co je důležité, je být připomínán v písních, stát se součástí dějin svého ostrova."
"Každý si to nemyslí," namítla Kikamana. "Jsou větší činy než ty, které vykonali bojovníci."
Kieto zavrtěl hlavou. Byl příliš rozrušený, než aby se hádal. Nebylo vhodné jít do boje v takovém rozpoložení. Bojovník potřeboval radost v srdci, aby nepřítele porazil. Únava a zoufalství byly nejhoršími spojenci, obzvlášť v boji muže proti muži. Kieto se neubránil myšlenkám, jestli nenastal jeho čas, jestli celá výprava do země Mlh nebyla pochybená a nemělo k ní nikdy dojít. Nebylo by nakonec lepší, kdyby vnitřní volání ignoroval a zůstal synem rybáře?
Jenomže během celého života se události proti němu spikly, aby ho dostaly až sem na tento ostrov. Ve chvíli, kdy obří chobotnice sebrala Kupemu návnadu a uprchlá s ní, načež ji rozezlený Kupe začal pronásledovat, byl jeho osud zpečetěn. Když člověk objeví tak velký ostrov, jako je tento, nemůže se

tvářit, že neexistuje, poněvadž takový velký ostrov nebude dlouho přehlížet ostatní. Bádat, hledat nové země k ovládnutí bylo součástí základní povahy člověka. Kdyby to neudělal Kieto, udělal by to nějaký budoucí Cormac se svými Kelty nebo nějaký král Anglů prahnoucí po moci.
"Někteří usilují spíš o poznání než o dobývání," řekla Kikamana, jako kdyby mu četla myšlenky. "To je pravá povaha lidského hledání."
"Myslíš jako Hiro?"
"Ano, jako Hiro."
"Každý z nás nemůže být Hiro," odsekl nedůtklivě Kieto.
S těmito slovy se vyhrnul z místnosti, až se za ním skvostný plášť rozevlál. Ti, kteří zahlédli z hradeb, jak přichází, začali vzrušeně pokřikovat na ostatní.
"Kieto! Je to Kieto! Jde bojovat s Guirkem!"
Byla v tom slyšet úleva, jako by dlouhotrvající sucho konečně zlomil příchod deště.
Červená, zelená a žlutá Kietovy vysoké péřové přilby jiskřily na slunci. Palici ze zelenokamene držel nad hlavou, aby pozdravil svoje muže, své předky a své bohy. Potom vykročil k bránám pa. Tísnivá nálada mu z ramen konečně spadla. Byl odhodlán pomstít svého bratra. Pokud to znamenalo smrt, budiž, ať smrt přijde. Čím dřív, tím lip.
Za hradbami pa se rychle rozneslo do kopců, že Kieto jde bojovat s Guirkem.
Keltové se v hrubých, bezvýrazných oděvech začali hrnout ze svých táborů. Cormac dorazil se svou družinou klanových náčelníků. Lidé z okolí, kteří se zdržovali v táborech, se valili k místu, kde čekal nervózní Guirk. Věděl, že jeho přání se konečně splní. Navzdory ujišťování, že nemůže prohrát, že má díky kouzlu ve svých zbraních vítězství jisté, byl napjatý. Na tento okamžik čekal. A svět se díval.
Z různých palisád, přes příkopy a valy, vyšli ven rovněž Oceánci, kteří také chtěli vědět, jak dopadne tento souboj ma-no-o-mano. Dva bojovníci se měli utkat na život a na smrt, a každý z nich nesl do boje hrdost svého lidu. Měli za sebou příliš mnoho dní v apatii, až příliš mnoho rozháraných bitev bez vítězů a poražených, vybojovaných v bahně a písku této cizí země. Souboj signalizoval změnu. Ať se stane cokoli, nic už nebude stejné.
Od hor vanul čerstvý vítr.
Jakmile se Kieto konečně rozhodl, dal všechno do svého chování a vystupování. Postava, která kráčela vstříc Guirko-vi, byla vysoká a rovná, hrdá, sebevědomá a plná vzdoru. Guirk nervózně přešlapoval v sandálech. Jediné, co ho trochu vzpružovalo, bylo vědomí, že nemůže prohrát, že kouzlo v jeho zbraních je dost silné, aby ho ani muž jako Kieto nedokázal porazit.
Když už Kieto nebyl od svého protivníka daleko, zatančil háku, kterou se naučil od Maorů. V postoji se zohnutými koleny dusavě našlapoval vpřed, přičemž mával zbraní, vyplazoval jazyk až na bradu a koulel očima. Zároveň hlubokým, výhružným hlasem odříkal karakiu. Peří na vysoké přilbě a na dlouhém plášti se čepýřilo a vlálo ve větru, takže to vypadalo, že Kieto je mohutnější než obyčejný Člověk.
Když Guirk tuhle hrozivou podívanou uviděl, zavolal si dudáka a, když pak nástroj začal kvílet, navázal mečovým tancem. Po celou dobu si svého soka měřil pohrdavým pohledem. Guirk obohatil svou ochrannou výstroj o stříbrnou přilbu a ramenní chrániče z kroužkového brnění, které se při tanci blyštěly na slunci, což Kelty pobídlo k halasnému jásotu.
Oba muži se přestali předvádět a postavili se naproti sobě, se zbraněmi ve střehu.
Diváci stáli všude kolem, na terasách kopců a před hradbami pa. V keltských táborech nezůstalo ani živáčka a také na hradbách pa byly pouze stráže. Svědky tohoto souboje se měly stát kompletní armády dvou slavných národů.
"Tak pojď," řekl Guirk a máchl svým kouzelným mečem, až to zasvištělo. "Pojď si pro smrt, ty vyfintěný frajírku."
Kieto nebyl z těch, kteří ztrácejí čas kroužením, manévrováním a předstíranými výpady. Udeřil palicí ze zelenoka-mene do štítu, jenže zjistil, že se odrazila o vzdušný polštář. Zkusil to znovu, se stejným výsledkem. Zmocnila se ho úzkost, neboť se přesvědčil, že to, co se říkalo o Guirkovu štítu a meči, je pravda. Měly magické schopnosti. Určitě byly zhotoveny ze zubů Lioumere.
"Copak se děje?" zaskřehotal Guirk. "Ztratil jsi sílu? To bude určitě tím poskakováním a tancováním. Budete se muset víc snažit, banánožrouti. Jsi už druhý stařec, jenž si myslel, že má na víc, než kolik toho

doopravdy uměl."
Kieto neměl ponětí, co mu Guirk říká, ale vytušil, že to nějak souvisí s jeho bratrem.
Oceánec udělal další krok dopředu a rozmáchl se po Keltově hlavě. Guirk švihl rukou, v které držel meč. Hrot meče přejel Kietovi po čele a rozsekl je od jednoho spánku k druhému. Krev, která Kietovi stékala do očí, mu bránila ve výhledu. Keltští bojovníci hlesli, jako by zadržovali dech právě kvůli tomuto okamžiku. Oceánci byli zticha. Věděli, že Guirk si s jejich velitelem hraje jako kočka s myší.
"Doraz ho, Guirku," ozval se ze středu Keltů Cormakův hlas. "Skonči to s ním."
Keltského náčelníka vedla k těmto slovům laskavost. Nerad se díval, jak někdo dělá z někoho hlupáka, zvláště když postiženým byl vůdce jako Kieto, jehož Cormac potají obdivoval.
Guirk se zatvářil mrzutě, ale zvedl svou zbraň, aby zaútočil na muže před sebou. Zatímco Kieto stál, připravený úder přijmout, peří mu pročísl nenadálý závan větru. Vzápětí na keltské straně někdo vykřikl tak neobvyklým hlasem, že se oba účastníci souboje otočili, aby se podívali, co se vlastně děje. Přes planinu se směrem od hor hnalo temné mračno ve tvaru kočkovité šelmy. Postupovalo rychle a obestíralo celý kraj. Zanedlouho se lidé ocitli v jeho temnotě, která je zahalila jako nějaký měkký plášť a zcela znemožnila viditelnost.
Pak se nehmotné obří zvíře přehnalo nad nimi a rozběhlo se k severu, větší než předtím.
"Co to bylo?" vykřikl jeden Kelt z davu. "Nějaký bůhl"
Mužům běhal mráz po zádech, ženy se klepaly.
"To?" ozval se cizinec na koni, který se prodíral davem Keltů. "To bylo zvíře, které požírá magii."
Guirk zamrkal a pak se otočil zpět ke svému protivníkovi.
"Je čas zemřít, ty prasečí sirotku," řekl a rozmáchl se mečem. "Teď!"
Kieto instinktivně zvedl palici ze zelenokamene.
K úžasu shromážděných sice Guirkův meč zasáhl zbraň ze zeleného obsidiánu přímo uprostřed, ale kovově zazpíval a sklouzl po ní.
"Cože?" vykřikl překvapeně Guirk.
Čekal, že jeho meč rozsekne kámen na dva kusy.
Kieto nezaváhal a ohnal se po Guirkovi palicí. Keltský bojovník si kryl hlavu. Tentokrát kámen do štítu narazil a pořádně jej promáčkl. Guirk, jehož štítová ruka zachytila plnou sílu nárazu, zařval bolestí.
Žádný kouzelný meč, žádný kouzelný štít.
Kieto se vrhl do útoku a zasypal nepřítele ranami, nenechal ho ani na okamžik vydechnout. Guirk byl zatlačen zcela do defenzivy. Couval směrem ke svým lidem a potlučený štít držel nad hlavou. Jeden či dva neúspěšné švihy mečem mu napověděly, že tudy cesta k úspěchu nepovede. Úplně zbraň upustil a soustředil se na to, aby mu rány palicí neroz-drtily hlavu.
Jeho snaha byla marná. Nakonec jeho paže oslábla natolik, že nedokázala jeden úder odrazit. Dioritová palice drtivě dopadla na jeho kuželovitou stříbrnou přilbu a natlačila ji dolů, kde mu přilba svým okrajem pobitým cvočky uřízla uši, nos a horní ret. Horní část se promáčkla dovnitř a rozdrtila mu mozek v lebce. Guirkovi se podlomily nohy. Padl do prachu, na místě mrtvý. Kieto stál nad ním a lapal po dechu vyčerpáním. Teprve nyní mu docházelo, že je nečekaným vítězem.
Oceánci propukli v mocný vítězný jásot, k němuž se po chvíli přidalo tiché bědování ze strany Keltů.
Kieto popadl Guirka za nohy a začal ho táhnout směrem k pa, obličejem dolů v blátě. Výkřik přítele ho však zarazil.
"Nech to tělo, Kieto. Nech pozůstatky jeho blízkým."
Kieto zvedl oči k tomu, kdo promluvil. Muž na koni si proklestil cestu mezi bojovníky.
Byl to Craig. A spolu s ním byla Hupa, rovněž na jednom z těch strašlivých zvířat. A cizinec, který zřejmě něco věděl o tom temném zvířeti. Tito tři přijeli až ke Kietovi. Sesedli a vzali do ruky otěže svých ořů.
Kieto upustil nohy poraženého nepřítele na zem.
Mladík, kterého všichni přítomní považovali za mrtvého, se s oceánským vůdcem pozdravil třením nosů.
Z keltského tábora to bylo odměněno nervózním smíchem. Přestože jejich šampión byl poražen, Keltové nepůsobili dojmem nějaké zvláštní malomyslnosti. Oba přátelé věděli, že jejich gesto bude špatně vyloženo, ale nevšímali si této neznalosti své kultury. Stáli zde naproti sobě a navzájem se drželi za předloktí.

"Kde jsi byl?" zeptal se Kieto. Úleva se v jeho hlase mísila s radostí. Pak pokynul hlavou směrem k Urganovi a zvolal: "A kdo je ten, který mi přivádí nazpátek mou dceru, se všemi údy a srdcem na svém místě?"
"Za srdce mluvit nemohu," odpověděl Urgan s úsměvem, "ale ruce a nohy má všechny."
"To je Urgan," řekl Craig, a jelikož se mu nechtělo pouštět se do vysvětlování o elfech, dodal: "Je z pohraničí."
Kieto chytil Urgana za předloktí. "Vítej," pravil oceánský náčelník náčelníků. "Jestli tomu dobře rozumím, byl jsi jim průvodcem. Máš můj nehynoucí vděk. Myslel jsem, že dcera je mrtvá." Oči se mu zakalily. "Ale stojí tady, živá a zdravá."
Hupa nešla příliš blízko, aby ji otec přílišnou láskou ne-zahanbil před jejími Whakatane.
"Velice živá a zdravá, otče."
Shledání bylo u konce, ale Kieto měl před sebou nadále vážnou situaci. Všichni jeho bojovníci byli venku z pa. Proti nim stály keltské hordy, většinou ozbrojené. Jediná bitva tady a teď mohla ukončit celou válku. Jenže riziko bylo vysoké pro obě strany. Byl by to masakr, možná dokonce jatka. Obě armády by utržily velké ztráty. V krajní situaci by se boj mohl vést do posledního muže. Cormac to věděl a věděl to také Kieto. I kdyby Oceánci zkusili utéct, nepřítel byl tak blízko, že by mnoho z nich pobil. "Tak co?" zeptal se Cormac, který rovněž přesně zhodnotil situaci. "Budeme bojovat, nebo ne?"
Tlumočníci otázku vykřikli dřív, než celá splynula z Cor-makových rtů. Všichni byli ve střehu. Všichni byli nervózní. Jedni pevně svírali meče. Druzí vyvažovali oštěpy. Další zkusmo mávali palicemi. Ve vzduchu bylo cítit obrovské napětí. Jakmile začne řež, každý bude bojovat sám za sebe. Ženy s výjimkou těch, které byly ozbrojeny, začaly odvádět své děti.
"Pojďme bojovat," zazněl zpoza Kietových zad hlas prince Daggana z Raiatey. "Shromážděte se kolem mne, bojovníci! Dovedu vás k vítězství nad hordami barbarů!"
Napětí v tu chvíli naštěstí nedosáhlo kritického bodu. Bojovníci přešlapovali a pokukovali po sobě, ale k Dagganovi se nehrnul nikdo. Princ pohrdavě odfrkl.
"Jste už všichni zbabělci? Jste stejní jako tenhle rybářův syn?" Ukázal svou palicí na Kieta. "Trvalo mu mnoho dní a nocí, než sebral odvahu, aby se postavil té tupé kreatuře, kterou teď zatloukl do země. Já bych to udělal po první výzvě. Nemarněme déle čas a dejme Keltům poznat naše zbraně zblízka."
Ani teď se nikdo nepohnul. Všichni stáli a obezřetně se rozhlíželi.
"Na obou stranách bude mnoho mrtvých," řekl Kieto.
Tlumočníci promluvili, aby Cormac porozuměl, co náčelník druhé strany řekl.
"Jistě, to je pravda," uznal Cormac, "je to však lepší než hnít v táborech a palisádách."
Kieto pokýval hlavou. "To je taky pravda."
Na planině zavládlo na několik okamžiků naprosté ticho. Jediné, co bylo slyšet, byl křik ptáků a bzučení hmyzu.
Jeden bojovník, který už to napětí nemohl vydržet, prudce vydechl. Vzápětí se po něm ostře otočily tisíce hlav.
Potom se pohledy pomalu vrátily zpět k náčelníkům a pozorně čekaly na znamení k zahájení masakru.
Urgan, který již nebyl scvrklým elfem, jako když vyšel ze země skřítků a přidal se k Oceáncům, vystoupil před ostatní. Nyní to byl vysoký, pohledný, třicetiletý muž se širokými rameny a mohutnými končetinami. Rozhodně se postavil mezi obě armády a zvedl ruce, aby si vyžádal pozornost.
Když cítil, že na něm visí oči všech přítomných, promluvil nejdramatičtějším hlasem, jakého byl schopen.
"Anglové přicházejí!"
Na tvářích kolem něho se objevily užaslé výrazy. Jako první porušil ticho vůdce Keltů.
"Co?" vykřikl Cormac a v očích mu zablesklo. Tato zpráva na sebe strhla veškerou jeho pozornost.
"Kdy tu budou?"
"Je to pravda," řekl Craig. "Nyní již sestupují z hor. Říkali, že se spojí…"
Urgan mu rychle skočil do řeči. "Že se spojí u hranic a potom sestoupí dolů, aby jednou ranou rozdrtili Kelty i nájezdníky s hnědou kůží."
Craig chtěl původně říct, "že se spojí s Kelty", ale rychle pochopil, o co Urganovi jde.
"Že nás rozdrtí?" vykřikl Cormac. Jeho tlumočníci byli tak rozrušení, že tři z nich překládali stejná slova

najednou. "Tak to se na to podíváme."
"Prý mají silnou armádu," řekl Craig. "Ale co kdyby Keltové a Oceánci bojovali spolu, bok po boku, aby vpád Angín odrazili?"
Urgan se na něho podíval, jako by chtěl říct: možná jsi byl příliš rychlý, příteli. Všichni Keltové totiž začali hned reptat, že nepotřebují, aby jim nějací hnědokožci pomáhali porazit Angly, zvládnou to přece sami. Jejich země byla napadena. Oceánci klidně mohli utéct do svých lodí a vrátit se tam, odkud přišli. Jenomže Cormac byl moudrý náčelník náčelníků. Pocházel totiž z malého klanu, který potřeboval lstivost a maza-nost, aby přežil.
"Kdy jsme naposledy porazili nějakou armádu z Engla-landu?" zeptal se. "Jednou -jenom jednou Skotové a Pikto-vé potřeli ty ničemy ze severu. A potom nás přečíslili dva ku jedné. Jenže představte si ten úžas, kdyby narazili na armádu, která se jim početně vyrovná. Jak bychom jim tentokrát mohli vyprášit kožichy! Po takovém boji by nahoře za hranicí zůstala pěkná řádka vdov."
"Dali bychom jim tak na pamětnou, že by odtamtud hned tak nevylezli," zvolal další klanový náčelník. "Ale co ti pomalovaní démoni, přidají se k nám?"
Craig jeho slova přeložil.
Kieto řekl: "Přišli jsme sem zasadit tvrdý úder, varovný úder, který odradí všechny případné budoucí nájezdníky od úmyslu zaútočit na naše ostrovy. Dokázali jsme Keltům, že nám nechybí válečnické umění. Teď je načase zdůraznit také Anglům, že jestli přijedou do naší části světa s válečnými úmysly, mohou očekávat od bojovníků z oceánských ostrovů ohnivé přijetí."
"Takže dohodnuto," zvolal silným hlasem Cormac, "válka mezi Kelty a Oceánci končí. Jsme spojenci proti Anglům a jutským psům. Jestli naši zemi opustíte, až to těm bastardům nandáme, nemusí mezi námi být žádný svár."
Poté co tlumočníci přeložili tato slova, rozlehl se obrovský jásot a celá oceánská armáda se vyhrnula vpřed a začala objímat zdráhavé Skoty a Pikty. Zarostlí Keltové se od těchto nepatřičných citových projevů distancovali, jak jen to šlo. Podvědomě se oprašovali a mrzutě kývali hlavami, jako by chtěli říct: co je moc, to je moc, už žádné další dotýkání, prosím, my v chladném jižním podnebí takové věci nemáme ve zvyku.
Příslušníci Guirkova klanu odnesli jeho mrtvolu, aby ji pohřbili. Kikamana a Kluk-holka si přišly promluvit s Craigem a Urganem.
"Co jsi to řekl?" zeptala se Kikamana Urgana. "Mluvil jsi o zvířeti požírajícím magii."
"Je to tak," odpověděl muž vychovaný elfy. Obojaké postavení z něj činilo ohnisko poznání nalezeného pouze v éteru, univerzálního posla. "Craig to zvíře vypustil z věže. Byl to jeho osud, důvod, proč přijel sem do Albannu. Jediný bůh usoudil, že přišel čas ukončit vládu magie ve světě. V tuhle chvíli zažívají naši významnější i méně významní bohové -keltští i oceánští - poslední křeče existence. Jsou vypotřebovaní. Vybojovali ve svých božských sférách velkou bitvu a navzájem se zničili. Nepřežije víc než hrstka kuchyňských bohů bez moci, bez jiné síly než té, která se dá najít v přírodě, mezi přirozenými věcmi…"
"Odkud to všechno víš?" otázala se Kikamana.
"Přichází mi to na jazyk."
"Jenom tak? Odnikud?"
"Odevšad," opravil ji. "Tak jako Craigovým osudem bylo vypustit zvíře, mým údělem je popisovat svět. Oba jsme lidé ze dvou světů, děti třetí kultury. Máme na zemi zvláštní povinnosti."
"Pověz nám víc," pobídla ho Kikamana.
"Nyní začne doba, zpočátku pomalu, objevování všech tajů přírody kolem nás."
"Už žádná kouzla," opakovala smutně Kluk-holka. "Nebude takový svět jednotvárný?"
"Nemusí být," odvětil Urgan. "Země má mnoho tajemství a my jich zatím známe jen pár. Čekají nás objevy, z nichž se nám bude úžasem tajit dech."
"Ale všechno bude nudně předpověditelné!" namítla.
V tom okamžiku se spustilo mrholení, drobný letní déšť, který se přihnal od moře. Ještě před chviličkou jasně svítilo slunce. Sluneční kotouč pohlcovaly vysoké mraky a světla rychle ubývalo.
"Ten, kdo hledá něco nepředpověditelného, bude mít vždy počasí," řekl Urgan. "Nikomu se nikdy

nepodaří zbavit počasí jeho živelnosti."
Z černých mračen nad horami se ozvalo vzdálené hřmění. Hlubokými, temnými závěsy nebeské opony prokmitl jasný záblesk. Zuřila tam bouřka, ale vzdálenost ji umlčovala. Byly to poslední předsmrtné nádechy oslabených bohů? Bylo možné, že klopýtají přes sebe, slepě mávají slabýma rukama a ve snaze navzájem se zničit upadají v zapomnění? Nebo to byl přirozený jev, obyčejná změna počasí?
A díval se Jediný bůh dolů na hasnoucí světlo menších bohů, když předával odpovědnost za svět obyčejným smrtelníkům?
DESÁTÁ ČÁST:
Za obří velrybou
1
Večer před bitvou dorazil do keltského tábora vyslanec Anglů s otázkou, zda se spojí s lidmi ze severu v boji proti Oceáncům.
Dali mu co proto a poslali ho zpátky.
Později v noci pak, jak bylo zvykem, Keltové vypravili tři posly s žádostí o hlínu, oheň a vodu. Pokud by tito tři poslové dostali, oč žádali, znamenalo by to, že Anglové jsou připraveni jednat o mírovém uspořádání jako rovný s rovným. Vyslanec Anglů se ke svým lidem vrátil nezraněn, tudíž se Keltové domnívali, že jejich poslům se dostane stejně zdvořilého zacházení. Mýlili se. Za obvyklých okolností by to tak bylo, jenže současným náčelníkem náčelníků na straně Anglů byl muž, pro něhož čest a mravnost nic neznamenala.
Prvního posla hodili do jámy s vyhládlými vlky a řekli mu, aby si tam hlínu nabral.
Druhého posla hodili do studny a nechali ho tam, aby se utopil.
Třetího hodili do planoucí hranice.
Když se Cormac Jedovatý dozvěděl o tomto porušení nepsaného kodexu - poslové totiž měli mít postavení velvyslanců a být nedotknutelní - přísahal, že zabije vůdce Anglů, jistého Drathvama z oblasti známé jako Merkia, muže pověstného krutostí dokonce i mezi vlastními lidmi, ať to stojí, co to stojí.

Další den ráno sestoupila od severu obrovská armáda Anglů. Přišli zároveň se svítáním, které se za nimi rozhrnulo jako nějaký obrovský plášť.
Na dlouhých vodítkách před nimi běželo několik set lidských válečných psů. Každý takový psovod jich měl šest. Byli to Jutové, nazí a pomalovaní modrými symboly. Běželi po všech čtyřech, vrčeli a cvakali zuby. Dlouhé plavé hřívy jim splývaly přes ramena. Každou chvíli se některý z nich postavil na zadní a vyrazil ze sebe strašlivý zuřivý pokřik, ale psovodovi pohůnci ho důtkami donutili vrátit se do zvířecí polohy. Tito lidští psi s dlouhými nehty, špinavými zuby a šíleným zjevem byli opravdu děsivým předvojem obrovské armády.
Následovali bubeníci, pištci, muži s řehtačkami, trubači s rohy a trumpetami. Ti všichni pochodovali pod rozličnými korouhvemi představujícími množství různých klanů Anglů a Keltů z celého blízkého i vzdáleného severu. To bylo procesí, které seveřané milovali. Měli rádi barvité podívané. Po celé délce průvodu se ozývalo kvílení dud, menších a jiných než ty, jaké používali Keltové na jihu.
Některé z těchto korouhví a plamenců pamatovaly lepší časy. Zůstaly z nich jen třepetající se cáry, ale i to přispívalo k barvitosti druhého sledu. A zástavy v podobě koňských, kozích a dokonce i lidských lebek doplňovaly vlajky všech odstínů o bělavou pochmurnost.
Za korouhvemi šli pěší bojovníci v široké frontě, která se táhla přes celé údolí od úbočí k úbočí. Mezi nimi byli i nižší náčelníci se svými osobními ochránci a družinami. Pláště měli na ramenou sepnuté naleštěnými bronzovými brožemi, jež se blyštěly naslunci. Tito pěšáci měli jako výzbroj kopí, oštěpy, meče, palcáty, luky a praky. Řinkot jejich železných zbraní a jednotlivých kousků brnění dodával křiku jutských psů a bojové hudbě zvláštní děsivý podtón.
Napravo a nalevo byli jezdci, příliš neukáznění, než aby se dali nazvat třebas jen neuspořádaným jezdectvem. Byli to především šlechtici - thénové se svými syny a vnuky -jediní bojovníci dost bohatí na to, aby vlastnili koně. Tu a tam se našel nějaký bohatý farmář na koni, se kterým jinak oral, viditelně neohrabaný a neotesaný, zato posazený o několik pěstí výš než ti na skotačivých ořích thénů. Převážná většina koní měla na hlavách a na bocích jako chrániče silné houně a pytle připevněné koženými řemínky.

Někteří měli masky s otvory pro oči. Mnozí koně byli pomalovaní stejně jako jutští psi.
Za touto obrovskou armádou Anglů šla vlna mužů táhnoucích na plošinách s koly obrovská zvířata z proutí a slámy. Byli to druidové celí zahalení do hábitů z nebílené vlny, opatřených kápěmi. Skrývali tváře, a zapražení do postrojů, táhli za sebou obrovské vepře, kozy, psy, ovce, koně a lidi. Při pohledu na tyto hranice ve tvaru zvířat, přichystané k tomu, aby v nich byly po boji upalovány zaživa skupinky zajatců, Oceánce a Kelty zamrazilo. Mnozí z nich si přísahali, že raději zemřou na bojišti, než by se nechali zajmout a zaživa upéct v proutěném koši.
"Klid," oslovil Cormac své bojovníky v pravé části pole. "Nezapomeňte, že máme plán."
Bylo to poprvé, co si Keltové v noci před bitvou sedli a poradili se o strategii a taktice. Obvykle si pouze našli příhodný terén, odtamtud se na nepřítele vrhli a sekali, dokud nebylo jasné, která strana vítězí. U Anglů to bylo víceméně stejné, jejich řady a šiky však byly organizovanější. Jejich muži bojovali spíš v zástupech než jako jednotlivci, ale neměli žádný jiný cíl než porazit nepřítele.
Skutečnost byla taková, že spojenci se činili po celou noc a překopávali bojiště širokými mělkými příkopy. Tyto příkopy pak vyplnili trávou a dřívím, na něž nasypali vrstvu dřevěného uhlí. Jakmile hlídky zahlédly Angly, Keltové s pochodněmi zapálili trávy v příkopu.
Nepřítel se přiblížil. Mezi dvěma armádami rudě žhnulo dřevěné uhlí. Široké údolí přehrazoval pás řeřavých uhlíků o šířce pěti dlouhých kroků.
Kmeny Anglů a jejich spojenců, k nimž patřily i dva kmeny severních Keltů, se zastavily ve vzdálenosti tří set kroků. Jejich bojová hudba pozvolna zmlkla. Stáli nehnutě jako kůly a prohlíželi si nepřítele, s kterým se přišli utkat. Nějaký čas nebylo slyšet nic jiného než žvýkání koní. Jediný pohyb, jenž byl vidět, bylo třepetání korouhví. Jižní Keltové a jejich oceánští spojenci stáli a čekali stejně klidně. Přišla chvíle na tichou úvahu, na zhodnocení terénu a nepřítele, než se krvavá bitva rozpoutá naplno.
Craig si zkusil představit, co si asi myslí Anglové, co se jim tak může honit hlavou, když se dívají na to, co mají před sebou.
Uvidí své staré nepřátele, velkou většinu keltských kmenů, které chtějí vyrovnat staré účty.
Uvidí však také snědý příval, davy hnědých těl, desítky tisíc cizinců kdoví odkud. Někteří vzdorovitě vypadající cizinci měli tetované tváře, všichni pak měli pomalovaná těla. Muži s hnědou kůží drželi v rukou prazvláštní zbraně - černé palice z černého železného dřeva, sukovité a pokroucené, meče se zubatým ostřím, zhotovené z pilounů, luky odlišného tvaru, dlouhé i krátké oštěpy s hroty, které se blyštěly perletí, dýky ze žralocích zubů, dýky z páteře rejnoka, dýky všech tvarů, štíty z nějakého podivného, nezvykle vypadajícího dřeva - to všechno třímali rozložití, divoce vyhlížející bojovníci z nějakého neznámého kraje, někteří s vlasy černými a kudrnatými, další s rovnými.
Anglové si prohlíželi neobvyklé oděvy, hnědobílé pláště ze psích kůží, vysoké, umně zhotovené a fantasticky barevné přilby z peří. Tam stáli muži s kostmi v nosech, se sukněmi z trávy kolem pasu. Tady usmívající se bojovníci se zuby zbroušenými do špičky pro pojídání lidského masa. V pozadí vysocí a štíhlí muži s divokýma, planoucíma očima. V popředí malí, podsaditi s lítým výrazem.
A tito tmaví bojovníci prý přepluli na kánoích tisíce mil jen proto, aby přišli bojovat! Anglové měli před sebou lidi, jaké dosud nikdy nespatřili. Lidi, kteří bledým bojovníkům z Englalandu připadali jako tvorové z nějakého děsivého těžkého snu. To, čeho se ve svých představách báli nejvíc, tam stálo a čekalo na boj: tvorové z pekla.
Řadami Anglů se rozběhlo slovo: "Yfelnyss!"
Keltové si na pomoc vyčarovali démony z podsvětí.
Craig si dovedl představit vlny hrůzy, jež se přelévaly armádou Anglů, jako strach stádem jelenů, kteří poprvé spatří smečku vyhladovělých vlků.
Přesto stáli nehnutě na místě. Ani jeden muž se při spatření té děsivé podívané neotočil a nevzal do zaječích. Jestli museli bojovat s démony, budiž. Tedy se s nimi utkají. Klidně pošlete i obry, draky a šotky, je-li třeba. Boj byl boj a sláva čekala na bojovníka bez ohledu na to, zda přežil, či padl, hlavně když neutekl.
Jenže to ještě nebyla všechna překvapení, která na Angly čekala.
Znenadání jeden démon s hnědou kůží vykřikl. Cizinci se dali do pohybu. Začali tančit, ale takový tanec, jakého žádný Angl nebo Jut jaktěživ nebyl svědkem. Snědí bojovníci ve vzájemném souladu dupali do

země, krčili se a pomalu, výhružně pochodovali vpřed. Potom vyplázli jazyk, naplo-cho jej přitiskli na bradu a pak děsivě zakouleli očima. Tato oplzlá gesta doprovázeli hlasitým zpěvem svých šeredných hlasů. Bodali meči do vzduchu, zabíjeli neviditelného nepřítele. Předváděli porážku nepřítele dřív, než bitva vůbec začala.
Tentokrát Anglové zakolísali. Dívali se po sobě a těžko hledali sílu zůstat na místě.
V tom okamžiku naštěstí padl rozkaz k zahájení dalšího postupu. Kvílivá hudba znovu ožila, zem se rozechvěla du-sotem desítek tisíc nohou, tisíců kopyt a stovek kol.
Padesát kroků od příkopu psovodi pustili divoké, bezhlavé Juty z vodítek. Jakmile tato lidská zvířata ucítila, že jsou volná, vyrazila vpřed. Vyla a vrčela jako smečka vlků. Hřívy vlasů jim vlály ve větru a oči se jim leskly. Když doběhla k příkopu, bez váhání se pustila přes uhlíky, ale jediným výsledkem bylo, že vzápětí začala křičet bolestí a s popálený-ma nohama a rukama kulhat zpět ke svým pánům. Psovodi však měli v rukou důtky a s jejich pomocí naháněli Juty zpět na uhlíky. A právě tehdy je začali jednoho po druhém sestřelovat lučištníci spojeného vojska a ukončovat tak jejich nešťastný život.
Jutští psi neměli šanci. Ať už je přesné střely lučištníků zastihly na uhlících nebo mezi jejich pány, rychle je kosily. Craigovi i Hupě bylo těch nebohých tvorů líto. Pamatovali si, jak sami strávili nějaký čas v podobě divokých psů, a blahopřáli si ke štěstí, že mezi psími Juty zabíjenými deštěm šípů sami nejsou.
Hupa a Craig nevyjeli do bitvy na svých koních, nýbrž je půjčili jistým Keltům. Jejich jezdecké umění zatím nebylo dost dobré, aby mohli bojovat ze sedla. Když viděli, jak se Kelt na tomtéž koni umí pověsit z boku zvířete a nabodnout oříšek na hrot meče, pochopili, jak moc jsou ještě nezkušení. Někteří Keltové uměli jezdit vestoje na zadku koně, pod břichem nebo tak, že se ho drželi za ocas a klouzali se po patách prachem.
Ne, oba Oceánci byli zatím prachobyčejní amatéři.
Pak dal Kieto znamení a chodci ohněm z Fidži a Samoy přešli uhlíky bosýma nohama. Jakmile se dostali na druhou stranu, zaútočili obouručnými palicemi z železného dřeva na psovody a první linii Anglů. Zbraně opatřené žraločími zuby rozsévaly strašlivé rány do ramen a tváří Anglů, kteří se snažili odpovídat kopími a meči. Jenže sotva útok stačil začít, Fidžijci a Samojci přeběhli po uhlících zpátky a za sebou nechali jen mrtvé.
"To je rozběsní," vykřikl nadšeně Cormac. "Nejsou na takový způsob boje zvyklí."
A skutečně. Přední řady Anglů ze sebe vyrazily vzteklý, nevěřícný řev, když zjistily, že nepřítel se jako dým vytratil do bezpečí na druhou stranu žhnoucího příkopu. Někteří An-glové se pokusili po uhlících přeběhnout, ale hadry a kůže, jimiž si ovázali nohy, rychle vzplály. Na ty, jimž se podařilo dostat se na druhou stranu, byť za cenu zmrzačených nohou, pohotově zaútočili čekající Keltové. Fidžijci a Samojci využili zmatku k několika dalším výpadům přes řeku ohně, čímž snížili počty bojovníků v předních řadách o několik desítek až stovek.
Anglové nebyli zvyklí utrpět takové ztráty v tak rané fázi bitvy. Náčelníci ve druhé linii po sobě pokřikovali a hledali jeden u druhého radu. Drathvarn, jejich vojevůdce, který se postavil mezi jezdce na levém křídle, řval na bojovníky, aby pohnuli svými tlustými zadky a přebrodili se ke Keltům a jejich snědým spojencům. V řadách Anglů zavládl na chvíli zmatek, jak bojovníci vzadu tlačili ty před sebou na rozžhavené uhlíky. Výsledkem bylo, že tito nešťastníci se otočili a jako poranění býci si začali razit cestu masou lidí v zadních řadách.
Nakonec se začali hrnout vpřed ozbrojenci na koních, až žhnoucí uhlíky vyletovaly z příkopu a padaly na všechny strany. Vtom dal Kieto další znamení. Rarotonžští bojovníci co nejrychleji přiběhli k příkopu a zasypali muže ve zbroji kokosovými skořápkami s rostlinným olejem a žraločím tukem, jímž byli Oceánci bohatě zásobeni. O zbytek se už postaraly řeřavé uhlíky, když olej a tuk zapálily. Zanedlouho již thénové vrávorali po bojišti a křičeli bolestí, jak se vařili uvnitř svých kovových úborů. Pod těmi, kteří seděli na koních, se splašená zvířata začala vzpínat. Někteří tryskem vjeli mezi Kelty, kteří jezdce strhli ze sedel a s chutí je podřízli.
Mezi Angly zavládl chaos. Cormac toho využil a dal znamení, po němž se řady spojených vojsk rozestoupily a propustily jezdce, kteří za sebou táhli namočené rákosové ro-hože. Jezdci vyvezli tyto rohože vpřed a pak je odřízli, aby překryly příkop s rozžhavenými uhlíky. Jakmile se rohože ocitly na svém místě, Keltové a Oceánci se přes ně začali valit a napadat zmatené Angly. Keltové se pustili do

shromážděných bojovníků, aby si to železo rozdalo se železem, zatímco Oceánci, instruovaní keltskými klanovými náčelníky, si vzali na mušku anglské velitele. Podobně jako se to stalo Keltům v prvních bojích s Oceánci, také anglské náčelníky rozzuřilo, když zjistili, že se stali výhradním cílem Oceánců, kteří je bez milosti ubíjeli.
Craig ani nevěděl, jak se ocitl v bitevní vřavě. Obsidiáno-vým rozbíječem kánoí drtil dřevěné štíty a umožňoval spolubojovníkům, aby přiskočili a otřeseného nepřítele dorazili. Urgan se boje neúčastnil. Řekl znechucené Hupě, že nemůže bojovat, poněvadž by mohl zabít vlastního otce nebo bratry, jejichž jména ani tituly nezná. Hupu to velmi rozčílilo, ale uvědomila si, že Urgan je Angl, i když jen z kraje těsně za hranicí. Sama velela svým lučištnicím, svým Whakatane, které byly na pravém křídle a zasypávaly svými šípy blížící se jezdce.
Jakmile se však Anglové opět vzchopili, ve středové linii se rozhořely prudké boje. Kelty a Oceánce, kteří pronikli za bojovou frontu, zahnaly oštěpy zpět, a v jednu chvíli dokonce hrozilo, že Anglové v tom místě prorazí spojenecké řady mocným klínem. Předek bojové linie spojenců se ve střední části začal rozpadat a hroutit. Klín tvořený anglskými veterány vytlačoval Kietovy a Cormakovy bojovníky stranou, valil se vzniklou mezerou dál a rozrážel spojence jako příď kánoe vodu.
V tomto okamžiku Kieto osobně přivedl do boje novou vlnu připravených bojovníků. Tvořila je směsice Tonžanů, Hivanů a Keltů. Keltové byli rozestaveni tak, aby každý měl po pravé ruce Oceánce s palicí gata waka. Úkolem Oceánců bylo odrážet stranou štíty Anglů, aby sousední Kelt mohl mečem zaútočit na nechráněnou bránici Angla.
Oceánští bojovníci zacházeli s palicemi gata waka velice obratně. Tonžané a Hivané s těmito zbraněmi cvičili celý život. Někdy udeřila palice natolik tvrdě a přesně, že nepřítele úplně otočila, takže odkryl výpadu mečem svá záda. Anglové, kteří se s takovými způsoby boje ještě nikdy nesetkali, začali ztrácet půdu pod nohama. Nakonec se našel první, který se otočil a dal se na útěk. Další ho vzápětí následovali. Zanedlouho se hrnuli pryč jako ohon komety, prchali na druhý konec údolí, kde se mohli rozptýlit do otevřené krajiny.
Nepřátelští jezdci se pak ještě pokusili obejít spojeneckou armádu z boku, ale Cormac vybral bojiště dobře. Boky údolí ve tvaru písmene U pomáhaly zabránit tomu, aby tito jezdci mohli obchvatný úder uskutečnit. Tato přirozená obrana byla ještě posílena na obou koncích údolí, kde spojenci rozmístili vodorovně uložené kmeny stromů, na koncích podpírané balvany sahajícími do výše ramen. Do země mezi těmito bariérami zarazili přiostřené kůly, aby uzavřeli veškeré mezery.
Skupinky lučistníků střílejících zpoza těchto bariér dokázaly zabránit jezdcům, aby obešli křídla spojenecké armády. Někteří jezdci, kteří v tak hrozivém terénu nechtěli ohrozit své drahocenné koně, se pokusili prosekat si cestu mořem pěších bojovníků, kteří je však strhli ze sedel a ubili k smrti.
Drathvarna a jeho muže napadli keltští jezdci, vybraní muži, kteří uměli zacházet s palcátem nebo širokým mečem ze sedla. Zanedlouho byla po členech Drathvarnova doprovodu veta, čímž se otevřela cesta k samotnému náčelníkovi. Mnozí si počínali udatně, ale bojovali na úzké frontě, hlavní masa jejich armády byla za nimi. Díky Cormakově hrotové taktice se mohli utkat vždy jen se dvěma nebo třemi nepřáteli najednou, což je dohánělo k zoufalství.
Když merkijský náčelník Drathvarn poznal, že ho čeká porážka, otočil koně a pokusil se tryskem ujet ke konci údolí. Nedbal na vlastní padlé muže, po nichž jeho kůň dupal svými kopyty. Cormac, jenž seděl na hřbetě svého koně bez sedla, si všiml, že anglský náčelník náčelníků chce prchnout z bojiště, a jal se ho pronásledovat. Jak se hnal za nenáviděným protivníkem, vlasy na hlavách dřívějších nepřátel divoce vlály. Cormakův kůň byl menšího vzrůstu, ale měl vytrvalost a prchajícího náčelníka dostihl. Široký meč se zaleskl vzduchem, a v dalším okamžiku Drathvarnova hlava poskakovala v prachu. Další trofej, která ozdobí žíně Keltova koně.
Drathvarnův oř jel dál. Bezhlavé mrtvole, která držela jeho uzdu, tryskaly z rozseknutého krku fontány krve.
Postupující bojovníci spojeného vojska se dostali k proutěným figurínám na konci údolí, ti v prvních řadách během. Druidové byli pryč, uprchlí hned, jakmile kolem nich v panice přeběhli první dezertéři. Keltové a Oceánci odtáhli proutěné klece určené k uvěznění desítek zajatců dolů do údolí, ke společnému ležení. Později je použili ke spálení těl padlých Anglů, včetně ostatků Drathvarna, jehož tělo

bylo nalezeno naražené na strom na horním konci údolí. Jeho kůň zmizel. Buď utekl, nebo si ho vzal některý z Drathvarno-vých mužů, aby se měl jak dostat na sever.
Než den skončil, Anglové byli vyhnáni. Trousili se do své domoviny po skupinkách. Po pravdě řečeno, mnozí z nich ani bojovat nechtěli, ale jako vazalové měli v té věci jenom málo na výběr. Teď, když bylo po všem, se chtěli co nejdřív vrátit ke svým rodinám, na políčka, která obdělávali, k lovu a rybaření. Keltové pro jednou zvítězili. Byl to trýznivý pocit, ale dalo se to snést.

Cormac byl u vytržení. "Při mechovém kameni z Drum-mockských blat, to jsme jim to dnes nandali, co říkáte? Na to hned tak nezapomenou." Potom se otočil ke Kietovi a bez obalu se zeptal: "Kdy odjíždíte?"
Kieto se smutně zasmál, když to uslyšel. "Tihle Keltové jsou zdvořilost sama, co?" prohodil ke Craigovi. "Žádné ob-řadnosti. Hned vyklopí, co mají na sdrci."
Kieto potvrdil, že Oceánci odplují velice brzy. Čekala je ještě jedna povinnost. Jakmile ji vyplní, odjedou ze země Mlh a snad se už nikdy nebudou muset vrátit.
"Jaká povinnost?" zeptal se podezíravě Cormac.
"Vypravit pohřeb," odpověděl tajemně jednoruký Kieto. "Pohřeb jednomu příteli."
Znělo to zvláštně, poněvadž bylo třeba vypravit mnoho pohřbů - nebo spíš jeden velký pro všechny, kteří na bojišti zůstali. Kieto však Keltovi oznámil, že pohřeb, který má na mysli, se bude konat až po pohřbu těch, kteří padli ve válce.
"Bude to za smrt velkého hrdiny."
V keltských táborech se hodovalo a tancovalo. Oceánci měli vlastní slavnosti. Hivané, Fidžijci a obyvatelé několika dalších ostrovů si upekli pár anglských náčelníků. Usoudili, že Keltové by s kanibalismem nesouhlasili, byť by byl obřadný a ospravedlnitelný. Upekli a snědli jen náčelníky, kteří bojovali tvrdě a statečně. O slabochy a zbabělce nikdo nestál. Účelem bylo zvětšit svou manu, ne ji oslabit. Za sněžení stáli pouze stateční muži.
Jakmile bylo po bitvě, Oceánci ze sebe nechali kněžími sejmout tápu, jinak by mohli ublížit sobě samotným i jiným, pokud by na sobě zbytečně nosili jeho břímě. Poté se někteří Oceánci odebrali do ležení Keltů, aby vyhledali muže, s nimiž toho dne bojovali, a poděkovali jim za včasné zásahy v jejich prospěch. Keltové se za stejným účelem trousili do pa. K záchranám životů docházelo na obou stranách, často za cenu velkého rizika.
Přestože byli spojenci ve velké bitvě, která bude znovu a znovu ožívat ve vyprávění jako součást historie obou národů, Keltové a Oceánci si ani teď navzájem plně nedůvěřovali. Kieto poslal pro oceánské kánoe, které přes léto kotvily v přístavu na malém ostrově kus od pevniny. Byl čas vrátit se na ostrovy zahřívané sluncem. Většině Oceánců se již velice stýskalo po domově.
Radost z boje byla jedno. Blaženost, kterou pocítili, když se dozvěděli, že jedou domů, byla něco úplně jiného.
Den po bitvě, kdy všude vládl klid a lidé v pa se zotavovali z účinků kawy, kterou předchozí noci vypili, vyhledal Craiga Urgan. Nasel ho, jak sedí s Hupou před chýší. Místo aby přišel až k nim, počkal, až si ho Craig všimne, a kývl na něho hlavou. Craig překvapeně povytáhl obočí, ale pak vstal a odešel za Urganem, který stál opodál, aby si poslechl, co má na srdci.
Urgan působil trochu rozpačitě, obzvlášť když se na něho Hupa podívala. Ale promluvil statečně.
"Je Hupa vdaná - nebo nějak zasnoubená? Moc jsme o takových věcech nemluvili. Pochopitelně jestli o ni máš zájem ty sám…"
Craig rozhořčeně zavrtěl hlavou. "Řekl jsem ti, že je panna. Já jsem ženatý a mám děti. Proč to znovu všechno vytahuješ?"
"Předtím jsme byli poutníci, kteří spolu někam jdou," odpověděl nervózně Urgan. "To je něco jiného. Někdy člověk řekne věci, spíš aby udělal dojem, než aby odhalil pravdu. Tak… je volná, nebo není?"
"Proč by sis měl myslet něco jiného, když jsi dostal odpověď?"
"V zemi skřítků nikdo nemluví pravdu. Je to tam jedna lež vedle druhé. Skřítkové už jsou takoví. Strašně rádi se vytahují, rádi si vymýšlejí - říkají tomu kreativita -as oblibou všechno přikrášlují. Skřítek ti nikdy neřekne pravdu, pokud je lež poutavější. Je pro mě těžké zbavit se takového uvažování. Ostatně, byl

jsem elfem většinu života. Je těžké to změnit."
"Teď jsi člověk. Člověk musí brát zřetel na svou čest. Měl bys tyhle skřítkovské manýry odvrhnout."
Urgan se zatvářil zahanbeně. "Já vím."
Craig nespustil pohled z vysokého, hezkého muže před sebou, ale zároveň zavolal Hupu. "Pojď sem na chviličku," vybídl ji. "Někdo ti chce něco říct."
Hupa, vydrhnutá a zářící, s lukem přes rameno a toulcem šípů u boku, vypadala každým coulem jako lovkyně, rych-lonohá panna běhající po lese. Její chlapecká krása musela okouzlit každého přihlížejícího.
"Prosím?" zeptala se a přišla k nim blíž. "Chceš něco, Ur-gane?"
"Já - vlastně - přemýšlel jsem - tedy -jak to asi vypadá v Oceánii - chci říct…"
"Chce si tě vzít za ženu," řekl na rovinu Craig.
"Cože?" zvolala Hupa. Oční řasy jí vystřelily vzhůru. Pak prudce zčervenala.
Urgan byl také rudý jako západ slunce na ostrovech. "Co říkáš?"
Hupa se usmála a zatvářila se stydlivě. "Tak dobře."
"Vezmeš si mě?" zařval vítězoslavně Urgan.
"Jestli to otec dovolí."
"Aha," zarazil se mladík. "Věděl jsem, že v tom bude háček - pochopitelně, jsi Kietova dcera. V takové době si tě zaslouží jedině někdo, kdo má mezi Oceánci nějaké postavení. Jedině náčelník, velitel expedice…"
"Myslím, že bych s ním mohl promluvit," nabídl Craig. "A jsem si jist, že bude souhlasit. Zatím vám oběma blahopřeji." Craig obrátil pohled k Hupě - dlouhý pohled, který ne a ne odtrhnout - a potom ji s vážným výrazem políbil na tvář. "Ani nevíš, co získáváš, Urgane. Jednu z nejvíce žádoucích dívek na této zemi. Chovej se k ní hezky. A ty, Hupo, se chovej hezky k němu. Čas tvých kotrmelců skončil. Je čas, aby ses stala ženou."
"Ale Whakatane se nevzdám," prohlásila rozhodně.
"To bych po tobě ani nežádal," odvětil Urgan. "Nechci ženu, která jenom vaří a vychovává děti."
"To je dobře," prohlásila, "protože takovou ani nedostaneš. A nedokázala bych žít tady." Zachvěla se. "Už i léto je dost hrozné - zima by mě zabila."
"Tím se netrap. Chci odjet s vámi. Chtěl bych být prvním Anglem, který bude žít mezi Oceánci. Chci být Seumasem severních kmenů."
Usmála se a vzala ho za ruku. "Takže dohodnuto."
Craig odešel vyhledat Kieta a přesvědčit ho, že jeho potenciální zeť bude pro rodinu přínosem. Cestou přibral na pomoc Kluk-holku a společně usedli v podvečer ke Kietovu koši.
Kieto se myšlence zpočátku bránil. Urgan dokonce nebyl ani Kelt. Byl Angl. Kieto měl pocit, že díky dlouhému přátelství se Seumasem a Dorchou Kelty zná, ale o Anglech nevěděl nic. Co když dělali věci, které nebyly slušné? Jak nakládali se svými zemřelými? Jak se chovali k příbuzným? Jak vychovávali děti? Potřeboval znát odpověď na všechny tyto otázky.
"Lidé jsou všude skoro stejní," řekl Craig. "Jsou mezi nimi kulturní rozdíly, avšak láska dokáže takové věci překlenout. Hlavní je, aby to v srdci byli dobří lidé - a já se domnívám, že Urgan by z tohoto pohledu obstál. Je to statečný muž, zdravý na těle i na duchu, a co víc, nevychovali ho An-glové, nýbrž nadpřirozené bytosti."
"Myslím, že bys měl důvěřovat volbě své dcery," přidala se Kluk-holka. "Přiznej si, Kieto, že to není typická mladá žena. Ten, koho si vybere, také bude neobyčejný. Urgan dokázal, že je rozumný muž, a zachoval se jako přítel, když se Craig a Hupa ztratili tady v zemi Mlh. Myslím, že bys mohl dopadnout mnohem hůř. Taky by to mohl být nějaký divoký Havajec nebo Rapanujec žijící daleko od Rarotongy."
Nakonec Kieto souhlasil a Kluk-holka odešla doručit dobrou zprávu milencům. Craig se zatím vydal hledat Kikama-nu, aby začala s přípravami na svatbu.
Hupa byla koneckonců ariki.
Mladá žena se později vyjádřila, že ji mrzí jen jediná věc - že tam není její bratr Kapu, aby viděl, jaksi bere za manžela tohoto krásného mladého muže.
Jakmile se Craig s Kikamanou dohodl, obrátil se na jasnozřivou pannu s otázkou: "Je to pravda, že magie zmizela? Jsou bohové opravdu mrtví?"

"Ano."
"Zavinil jsem to já?" zeptal se provinile. "Připravil jsem svět o magii?"
"Neměl jsi v té věci na vybranou - byl jsi pouze Iovým nástrojem," řekla Kikamana. "Naučíme se obstát i bez magie. Navíc se vždy najdou tajná místečka, jichž si to zvíře nevšimlo - a malicherné rozmíšky starých bohů nám určitě chybět nebudou."
"Víš o této zemi něco víc? Mají nějakého Ia, který přežil?"
"Jedna žena, která se v těchto věcech vyzná, mi řekla, že ano. Víra v Jediného boha se prý rychle šíří. Dřív lidé zvaní mniši pouze procházeli, ale teď se jeden z nich usadil v zemi Keltů. Jmenuje se Columba. Další, nějaký Cedd, přistál v Englalandu. V ústí Černé vody postavil modlitebnu z kamenů pocházejících ze staré zdi. Nepamatuji si, jak se ten dům jmenuje, ale věř tomu, že o Angly a Kelty je dobře postaráno."
Craig řekl, že v to doufá. Přesto bude nějaký čas trvat, než si zvyknou, jaké to je, žít bez bohů hromu, blesku, moře, země a oblohy.
"Jsou tam pořád, ale vstřebali se do jediné formy, do jediného stvořitele, jemuž říkáme Io."
"A co naši předkové, naše atuy?" otázal se Craig.
"Smířili se s tou změnou, stejně jako to musíme udělat my."

V podvečer dorazila k pa skupina pomalovaných Piktů a požádala o setkání s Craigem. Prohlásili, že jsou jeho příbuzní. Craig jim vyšel naproti, mužům a ženám z klanu od Černé vody. Jednoho po druhém vzal kolem ramen a přitiskl se k němu tváří. Chovali se k němu stejně ostýchavě jako on k nim. Byli to otcovi příbuzní -jeho příbuzní - a třebaže setkání probíhalo rozpačitě, bylo přínosné pro něho i pro lidi, s nimiž se setkal. V žilách jim kolovala společná krev, což mezi nimi vytvářelo pouto. Oni v něm viděli podobu příslušníků klanu od Černé vody a on žasl nad tím, jak mu připadají povědomí.
Když odcházeli, dal jim dárky - mušle zdobené Seuma-sem - a oni podarovali zase jeho. Jedna mladá žena, která měla Seumasovy oči, nos a bradu, se s ním objala obzvlášť vroucně a vysloužila si za přílišný projev náklonnosti pokárání od otce. Dívka se za otcovými zády ušklíbla a potom se na Craiga usmála, jako kdyby chtěla říct: "Tihle starouškové a jejich zvyklosti. Vůbec ničemu nerozumějí!"
Pro Craiga, jenž do této chvíle znal jen jednoho člena své rodiny, to byl úžasný zážitek.
2
Ještě než Oceánci opustili hornatou zemi Mlh, to místo, kde voda padá v závojích z výšin a kde je všude slyšet tekoucí vodu, ať člověk stojí kdekoli, museli splnit ještě jednu povinnost. Pohřeb Seumasova srdce byl tím pohřbem, o kterém se Kieto zmínil před Cormakem. Kieto se rozhodl, že obřad se uskuteční se všemi rituály, jež náležejí velkému hrdinovi - obřad, jakého se dostalo samotnému Kupemu. Vybrali místo nahoře na útesech, na nichž sedmiletý Kieto tenkrát před mnoha a mnoha lety poprvé uviděl Seumase šplhat. Byl to travnatý pahorek korunovaný náhrobním kamenem z křemene, na němž se oslnivě třpytily první ranní paprsky. Tenhle kámen měl být jediným označením hrobu. Otevíral se od něj výhled na rozbouřené, šedozelené moře, do něhož se Seumas a Dorcha zřítili, než je Kupe vylovil z vysokých vln a odvezl do Oceánie. Bylo to místo, kde se v puklinách stále držela mlha a vůně slané vodní tříště a křik mořských ptáků byly všudypřítomné.
"On by nechtěl, aby měl svůj hrob vedle Dorchy na Ra-rotonze?" zeptal se znepokojeně Craig. "Neměli by být spolu?"
"Toto je jen domov srdce, které je světským ostatkem," odpověděl Kieto. "Můžeš si být jist, že tam, kde našla konečný odpočinek Seumasova podstata, bude i Dorcha. Jestli s ní není již teď, věř tomu, že jeho duch se chystá na cestu, která je svede dohromady."
Potom si Kikamana, Kluk-holka, Polahiki, Craig a Kieto začernili obličeje, uřízli si pramínek vlasů a rozdrásali si těla žraločími zuby. Těchto pět byli hlavní truchlící. Oblékli si zvláštní oděv z tapového lýka, známý jako pakoko, zhotovený z plátna obarveného na červeno šťávou z voskovníku a následně ponořeného do černého bahna, v němž rostlo ta-ro. Pakoko vydávalo nepříjemný zápach symbolizující rozklad mrtvého člověka. A konečně na hlavách měli koruny z kapradí, jež bylo po stranách opáleno nad ohněm, aby dostalo načervenalý nádech.
V první den pohřbu začaly smuteční tance. V tomto období se tradičně nesmělo tlouct prádlo. Bohyně

Mueu, která dala světu praní prádla tlučením, měla cepy, jimiž obvykle přinášela lidem smrt, když dospěli na konec přirozené životní dráhy. Mueu se účastnila pohřbu každé významné osoby a tlouci v její přítomnosti obyčejné prádlo by byla urážka. Staré zvyky odumíraly těžko.
Keltové v okolní krajině sledovali tyto pohřební hry s velikým zájmem. Vrtalo jim hlavou, čí pohřeb to může být, neboť se zdálo, že přítomny jsou všechny oceánské národy do posledního muže, ženy a dítěte. Smutek a žal se vznášely ve vzduchu, jako by to bylo něco hmatatelného, a pronikaly do všech koutů albannašské země.
Když se potom Keltové dozvěděli, že to byl jeden z nich, bezvýznamný muž, který se živil skrčením ptáků a vybíráním vajíček, užasli. Vždyť klan od Černé vody, ke kterému dotyčný patřil, byl malý, druhořadý klan obývající vrcholky útesu, sužovaný stálou chudobou. Mohli se pochlubit pouze málo významnými činy a ani jméno jejich klanu neproslavili žádní hrdinové. Tradičně se živili tím, že vybírali to málo, co zanechal příliv v zaplavovaných částech pobřeží. Pro Kelty bylo záhadou, že se takovému člověku dostává takových poct. Bylo to ostatně stejné, jako by chtěl sběratele lastur a krabů někdo povýšit a udělat z něj boha!
Pátého dne odnesli nabalzamované srdce zabalené do pan-dánových listů na nosítkách a uložili je na čas na kamenné ahu postavené zvlášť pro tento účel. Tisíce Oceánců se nahrnuly kolem, procházely kolem ahu, zlehka se dotýkaly kamenných podpěr a na znamení velikého žalu naříkaly a škubaly si vlasy. Příslušníci klanu od Černé vody, kteří se přišli podívat na tento neobyčejný pohřební obřad jednoho z nich, se nechali natolik strhnout všeobecnou hysterií, že i oni začali bědovat a truchlit pro muže, na něhož prakticky zapomněli pár dní poté, co zmizel.
Ostatní keltské kmeny se shromáždily na okolních kopcích a sledovaly divadlo, jež se pod nimi odehrávalo, v naprostém ohromení. Bylo téměř neuvěřitelné, aby se takového smutečního obřadu dostalo nějakému otrhanému lezci po útesech, o němž předtím nikdo neslyšel. Co tento muž udělal, že ho snědé oceánské národy tak zbožňovaly?
"Přivezl ho k nám hrdina," dozvěděli se, "a on sám se hrdinou stal."
Ale jak? Jak to dokázal? Jaké velké činy vykonal?
"Připsal si mnoho hrdinských skutků: bitvy s Hivany, zabití ptáka poukaie, zabití strašlivé taniwhy, přelstění polo-boha Matukuho, slavné plavby a mnoho a mnoho dalších."
To všechno že udělal nějaký vybírač vajíček?
"A ještě mnohem víc. Všichni ho nesmírně milovali. Všem chybí."
Bylo na tom vidět, že i když se člověk narodí jako nikdo v bezvýznamném klanu, stejně se může vypracovat na vrchol.
Potom Seumasovo srdce obřadně odnesli k hrobu. Zpívali při tom písně a předváděli tance nacvičené zvlášť pro tuto příležitost. Jakmile srdce spočinulo v hrobě, hlavní truchlící zůstali na místě, vyčerpaní svým žalem, aby přespali v rozeklané jeskyni s výhledem na moře. Tam Kieto, Kikamana a Craig zazpívali Seumasovi Černému poslední píseň, za doprovodu fléten, na které hráli Kluk-holka a Polahiki.

Sólo: Dnes nastal den smutku, kdy odešel, aby se nevrátil do svého domu nikdy víc.
Sbor: Postavíme mu nový dům na Rarotonze, dům z krásného kamene, dům pro duchy, kde může navěky žít s Dor-chou.
Sólo: Odkud se vzal ten slavný muž?
Sbor: Přišel ze země Mlh, kterou objevili, když se plavili těsně nalevo od zapadajícího slunce. Zřítil se z útesu do náruče Kupeho, jenž ho odvezl mořeplaveckým korábem přes Tangaroův širý oceán na naše ostrovy.
Sólo: Kam odešel?
Sbor: Odešel tam, kde září oslnivé světlo.
Sólo: Kde je jeho podsvětí?
Sbor: Nikdo neví víc než to, že je to v zemi duchů, on však je zdravý a šťastný.

Když se jeskyně dotkly od jihovýchodu ranní paprsky, truchlící se přichystali opustit místo posledního odpočinku srdce Seumase Černého. Právě když se začali rozcházet, z mlhy se tryskem vyřítil šílený

jezdec. Měl zraněnou nohu a chyběla mu pravá ruka. V levici svíral meč se širokou čepelí. Se strašlivým výkřikem plným zášti se rozjel ke Crai-govi, který stál nedaleko otcova náhrobku.
"To je Douglass Bosonohý," zvolal někdo z davu.
Jiní se přidali a začali také volat Skotovo jméno. Muž se řítil uličkou mezi truchlícími a diváky z řad Keltů přímo na Craiga. Jak jeho kůň dusal po měkké, rašelinové zemi a kličkováním se vyhýbal trčícím kamenům, od neokovaných kopyt mu odletovaly kusy drnů. Zlověstné ostří bojovníkova nabrouseného meče se oslnivě blyštělo ve slunečních paprscích. Douglass měl ve tváři odhodlaný výraz. Hodlal zlikvidovat otcova nepřítele, děj se co děj.
"Zabijte ho!" ozval se z davu Cormakův hlas. "Dám celou ovci tomu, kdo zabije Bosonohého."
Keltští i oceánští lučištníci začali vystřelovat šípy po zběsilém jezdci, jenž se hnal uličkou mezi diváky. Šípy svištěly kolem zarputilého jezdce, ale žádný ho nezasáhl. Byl čím dál blíž svému cíli, který stál bezradně a beze zbraně vedle balvanu z křemene.
"Chcípni, parchante od Černé vody!" vykřikly rty Doug-lasse Bosonohého. S triumfálním výrazem v očích švihal železnou čepelí a chystal se setnout svému nepříteli hlavu. Mlha kolem něho vířila jako bílý plášť vlající ve větru. "Prchej, ty zbabělý synu zakrslého podsvinčete - prchej!"
Ale Craig stál na místě. Neměl kam utéct.

Když Punga uviděl, že jeho svěřenci Craigovi hrozí jistá smrt, pokusil se vydržet ještě chvilku, aby mohl udělat poslední věc. Rychle se ztrácel ve tmě, ale podařilo se mu s vynaložením posledního zbytku sil probudit z hrobu ducha otce, Seumase.
"Pomoz svému synovi!" zvolal bůh šeredných stvoření. "Vyskoč a znič jeho nepřítele!"
Jen co to Punga zvolal, proměnil se v jemnou mlhu nad blaty, jako noční tma na kopci, jako pěna na širém oceánu. Podobně jako ostatní bohové, významní i nevýznamní, byl nyní pouze částí tohoto světa v přirozené podobě. Nadpřirozené se ztratilo.
Když Seumas uslyšel Pungovo volání, probudil se a prodral se do světa živých. S mocným řevem a s mečem v ruce vstal z hrobu, lítý a děsivý, jak mu smrt navrátila sílu. Starý bojovník byl třikrát větší než v dobách, kdy býval smrtelníkem, a jeho hněv byl třikrát silnější, než býval na zemi. Takto stanul před Douglassem Bosonohým, hrozivý na pohled, plný neukojitelného vzteku.
Douglass Bosonohý uviděl svého nesmrtelného nepřítele, poznal ho a pocítil mocnou hrůzu. Bylo mu vidět ve tváři, že čeká na rychlou smrt.

Stalo se něco, co si přihlížející nedokázali vysvětlit. Někteří tvrdili, že z hlíny před náhrobním kamenem se prudce zvedla temná silueta a hrozivě se vztyčila nad koněm a jezdcem. Ostatní tvrdili, že si všimli jen toho, jak mlha kolem rozeklaného kamene zhoustla. Určitě se stalo něco zvláštního, ale o tom, zda to bylo nadpřirozené či normální, se přihlížející mohli jen dohadovat. Jisté bylo, že Craig si nevšiml vůbec ničeho, protože očima visel na koni a jezdci, nikoliv na náhrobním kameni vedle sebe.
Ať už byla příčina jakákoli, výsledkem bylo, že kůň prudce přibrzdil a změnil směr. Douglasse Bosonohého to vyhodilo ze hřbetu zvířete. Kdyby měl obě nohy zdravé, možná by se mu podařilo sevřít boky svého oře a udržet se na něm. Jenže Craig ho o jedno chodidlo připravil.
Krk se mu přitom nějak zapletl do otěží. Když pak váha jeho letícího těla napjala řemínky na maximum, vmžiku se uškrtil. Zvuk, jenž se mu vydral z hrdla, se podobal křiku buř-ňáka rdoušeného rukama Pikta. Byl to rezavý, hrdelní zvuk, který prudce ustal, jakmile se tělo napjalo do plné délky.
Když prudké škubnutí konce otěží mrštilo tělem zpátky, všichni uslyšeli křupnutí v krční páteři.
Zvuk se ranním tichem hlasitě rozlétl.
Potom vyděšený kůň, kličkující mezi skalisky, dusavě odběhl do mlhy. Mrtvola Douglasse Bosonohého, kterou táhl za sebou, poskakovala po nerovné zemi. Nakonec opět všechno znehybnělo a ztichlo. Poté ticho konečně protrhl pikt-ský hlas.
"Šťastnou cestu," vykřikl Cormac Jedovatý. "Kéž tomu mizerovi v bezútěšných pustinách Ifurinu umrznou koule."
Podívaná skončila, a jak truchlící, tak diváci pokračovali v rozcházení domů. Cestou samozřejmě nemohli nevzpomenout nadpřirozené zákony spravedlnosti, které zasáhly ze záhrobí. Douglass nebyl příliš

oblíbený a jeho ztráta znamenala pro Kelty, kteří ho viděli umírat, jenom velmi málo. Bylo to jednoduše vzrušující představení, které skončilo poměrně uspokojivě.
Oceánci včetně Craiga opustili hrob a vrátili se zpátky do pa. Brouzdali se vřesem oblepeným mlhou, dívali se, jak jeleni vybíhají z mlází, pozorovali, jak orli vzlétají, a poslouchali, jak se lišky zahrabávají. Cítili, že po některých věcech z této země se jim bude stýskat: po obrovské rozmanitosti fauny, odlišnosti flóry, nezvyklé rozlehlosti nerovné krajiny. A zase jiné nechají rádi za zády: chladný vzduch, přicházející zimu, šeď a mlhavé kraje.
Bylo to neobyčejné dobrodružství.

Přesně o týden později vypluly na moře kánoe vezoucí Oceánce, muže, jenž býval elfem, a tři koně. Jedno plavidlo zůstalo u břehu, když ostatní byla již daleko na vlnách. Byla to kánoe Kieta, který spolu s ostatními - Craigem, Kluk--holkou, Kikamanou, Hupou, Urganem, princem Dagganem a jeho ženou Siko - odplouvali od břehů cizí země jako poslední. Když byla kánoe připravena na cestu, Kieto se obrátil ke Cormakovi, jenž se přišel se skupinou bojovníků podívat, jak Oceánci odplouvají.
"Chceš mít jistotu, že jsme opravdu odjeli?" zeptal se Kieto prostřednictvím Craiga.
"Něco na ten způsob," zabručel Cormac. "Člověk si nikdy nemůže být jistý, že se něco stalo, dokud to neuvidí na vlastní oči."
Kieto souhlasně přikývl. Potom přistoupil ke Cormakovi, aby se s ním rozloučil třením nosů, ale keltský náčelník zděšeně couvl.
"Nic takového!" vykřikl Cormac. "Chtěl bys ze mě udělat ženskou?"
Kieto se chápavě usmál.
Kluk-holka se naklonila k přátelům a tiše jim řekla: "Tření nosy by sotva stačilo, aby se z té hromady trusu stala božská bytost, jako jsem já."
Kikamana se poprvé po mnoha letech rozesmála.
Poté se Oceánci nalodili na svou kánoi. V poslední chvíli před odplutím Kieto zašel do palubní chýše a přinesl odtamtud palici ze zelenokamene, s níž zabil Guirka. Podal ji princi Dagganovi.
"Odnes to společně se svou ženou Cormakovi jako dar na rozloučenou za to, že se k nám přidal v boji proti Anglům."
Daggan se zatvářil překvapeně. "Proč zrovna my?"
"Protože se to hodí," odvětil Kieto. "Příslušníci královské rodiny, muž a žena společně. Vezměte ji spolu. Pojmete to jako něco mimořádného. Vy takové věci umíte. Nikdo jiný z opravdu urozeného rodu na palubě není. Já sám jsem se na rozdíl od vás dvou nenarodil jako ariki. Nemám ten správný původ."
"To je pravda," uznal princ Daggan. "Má drahá?"
"Jak Kieto sám říká, porodila ho manželka rybáře," odpověděla s úsměvem na rtech. "Krásné dary by měl předávat někdo, kdo takové věci dovede ocenit."
Oba potom vystoupili do mělké vody, slavnostně převzali dioritovou palici a s obřadnou pompou s ní vykročili směrem ke Keltům. Cormac postoupil blíž, jako by s takovým darem již počítal, a počkal, až k němu přijdou. Vzal si palici, otočil se a zvedl ji nad hlavu. Jeho muži propukli v jásot. Pak se obrátil zpátky k moři a zvedl pěst na pozdrav odplouvající kánoi. Daggan a Siko se otočili také a vykřikli zoufalstvím.
Tipairua byla již daleko na moři a obeplouvala výběžek pevniny.
"Nechali nás tu!" zavři ski Daggan. "Siko, oni nás opouštějí."
Nešťastný oceánský pár nechal rozesmáté Kelty na pláži a rozběhl se na vrchol útesu, aby se pokusil kánoi dostihnout na druhé straně mysu. Ale když vyběhli nahoru a zastavili se tam, sotva popadajíce dech, mohli se jen v marné, bezmocné agónii dívat, jak tipairua míří na moře.
"Proč?" vykřikla Siko do větru. Její hlas se jen málo lišil od křiku racků poletujících nad vlnami. "Proč?"
Přesto dostala odpověď. "Protože jste zrádci. A vrahové!"
Daggan klesl k zemi a jen se nevěřícně díval, jak se dvě plachty ve tvaru krabích klepet pohupují a spěchají za zbytkem flotily na širý oceán. Siko tam však stála a nechávala vítr, aby si pohrával s jejími spletenými kadeřemi. Ve tváři měla vzpurný výraz. Ta silná byla ona, jako vždy.
"Nějak na to přišli," řekla. "Možná jim to vyzradil Cor-mac. A když zjistili, že jsme zrádci, vytušili, že

máme na svědomí smrt Kapua. Zdá se, že se rozhodli nechat nás ve vyhnanství. Ledaže bys chtěl postavit kánoi a vyplout za nimi sám…"
Sklopila zrak ke svému žalostnému partnerovi, který zaléval svými slzami albannskou trávu.
"Ale to ty asi neuděláš. Nejsi Kupe, manželi. Obávám se, že tady zůstaneme trčet až do konce svého života na tomto světě."
"Kde budeme bydlet?" zanaříkal. "Jak přežijeme zimu? Slyšel jsem, že je taková zima, až z toho voda ztvrdne."
"Postavíme si chýši jako tihle prašiví domorodci," odvětila, "a ty nakopeš rašelinu, abychom se mohli zahřát ohněm. Naučíš se lovit jeleny, bojovat s nájezdníky a zhotovovat pro oba pláště z vlčích kůží. Nějak přežijeme."
"Já myslím, že nechci přežívat - alespoň ne na takovém místě. Bude to čiré zoufalství."
Upřela pohled na nešťastného manžela a rozhodla se.
Pokrčila rameny. "Dobrá, tak tedy zemřeme," řekla. "Já půjdu první."
S těmihle slovy udělala krok přes hranu útesu a zřítila se po hlavě na rozeklané skály dole. Její tělo tam chvíli leželo, omýváno vlnami, než je moře stáhlo do svého chřtánu. Plavalo na hladině, unášeno proudy a odlivem, jako by mělo namířeno ke vzdáleným ostrovům Oceánie.
Daggan zůstal na vrcholku útesu sám. Bál se žít, ale také se bál zemřít. Jeho shrbená, nehybná postava tam byla i potom, když se Keltové vraceli z pláže do svých příbytků. Pohlédli na něho, jenže nijak mu nepomohli. Nepatřil k lidem, pro něž by chtěli něco udělat. Zrádce nemá rád nikdo - dokonce ani ti, v jejichž prospěch se člověk zrady dopustil.
o o o
Kietova tipairua dostihla zbytek flotily. Zamířili k ostrovům. Bylo jim lehce, ale přesto se vraceli domů s pocitem ztráty v srdci. Kněží oznámili, že staří bohové již nejsou -že je na cestě domů doprovází pouze jediný bůh, Velký, Io, jenž přebýval nad Dvanáctou úrovní střechy cest.
Craig obzvlášť hluboce želel smrti boha Pungy. Najde si Io čas na všechny, na každého jednotlivce, jehož starosti a potíže se někdy zdály být bez konce? Každý bůh byl odpovědný za jednu, nanejvýš dvě stránky života. Nyní byl lo odpovědný za všechno.
Samotný Punga měl osobní dohled nad všemi šerednými tvory. Našel si čas i pro holčičku, prostřední dítě, které se nenarodilo tak hezké jako jeho bratr a sestra. Bude Io stejně pozorný k malému dítěti s velkými starostmi? Kdo bude milovat ropušnici, když teď Punga není? Kdo si najde čas na to, aby dal tvar každému jednotlivému oblaku, když chybí Ao? Kdo teď zachrání topící se dítě, když Pere byla jen studená, mlčenlivá hvězda na střeše cest? Na koho padne vina za potopení kánoe, když Aremata-popoa byl zničen a jeho božská přítomnost se vytratila?
Craig se obával, že tento nový svět bude neosobnější než ten starý. Stejně jako na ostatní, i na něho padl velký smutek jako nějaký studený temný plášť. Bohové byli pryč, magie zmizela, z úžasných hrdinů se stanou jen odtažité postavy v příbězích z minulosti. Zakrátko přestanou být součástí opravdového života a zůstanou z nich jen jména na jazycích vypravěčů. Velké plavby skončily. Celý oceán byl zbrázděn, nebylo kam podnikat nové cesty.
Na lidstvo dolehla veškerá tíha pozemských starostí. Odpovědnost se unést dala, ale bylo to těžké břímě. Do jejich životů vstoupila nová vážnost, která vystrnadila včerejší nevinnost. Svět možná nabral správný směr, ale byl to směr nejlepší? Staří bohové se svými malichernými rozmíškami přinejmenším činili svět zajímavějším.
Ve stejné době, kdy Craig hloubal nad těmito vážnými věcmi, flotila narazila na několik ostrovů. V úžině mezi jedním takovým shlukem ostrůvků objevili obrovskou velrybu. Pustili se za ní směrem k milované Oceánii, stejně jako Kupe kdysi sledoval obří chobotnici opačným směrem. Drželi se v brázdě za tímto obrovským savcem, jako by to byla cesta táhnoucí se přes širý oceán.
Během plavby se setkali téměř s půltuctem lodí plných mořských lupičů. Obě strany si opatrně měřily jedna druhou. Havajci, jejichž námořní vojsko bylo nejlepší, byli naštěstí na druhé straně oceánské flotily, jinak by možná neodolali pokušení zaútočit na tato zpupně vyhlížející plavidla. Tahi-ťané, kteří také měli zálibu v námořních bitvách, by se k nim jistě přidali. Takto kolem sebe obě flotily propluly bez incidentů.
Craig měl pocit, že v tvrdých, světle modrých očích mořských lupičů něco zahlédl, když se jejich lodě o

sebe téměř otřely, nějaký náznak budoucího střetnutí.
Ale byla to z jeho strany čirá spekulace.
Tiki seděl netečně na přídi každé kánoe a byl připraven odvést svůj lid domů. Jeho místo v tomto změněném světě nezáviselo na přítomnosti starých bohů. Nezúčastnil se jejich strašlivého boje. Ostatně, nebyl ani bůh, ale První člověk, božský předek všech Oceánců. Byl uctíván stejně jako bohové, ale nebyl jedním z nich.
To, že se Tiki narodil jako smrtelník, mu zaručí, že přežije.
Slovníček
Adaro: zlomyslný mořský duch v podobě rybího člověka
Ahu: obětní plošina, někdy z kamenů nebo desek, někdy z lýkové látky
Air o fai: dýka zhotovená z páteře rejnoka trnuchy
Akiaki: bájný rybák
Aoteroa: země Dlouhého bílého oblaku, Nový Zéland
Ariki: urozený šlechtic z vysoce postaveného rodu
Arioi: vynikající společnost tanečníků a pěvců založená na starém Tahiti, která se plavila mezi ostrovy a šířila zábavu
Atoro: pátá třída Arioi, jeden malý proužek na levém boku
Avae Parai: Malovaná noha, nejvyšší třída Arioi na úrovni krále
Balepa: mrtvola ještě zabalená v pohřební rohoži, která v noci létá nad vesnicí
Ei: kruh z květin
Fanakenga: zenitová hvězda
Fangu: kouzelná formule pro nejrůznější účely
Haka: maorský válečný tanec
Harotea: třetí třída Arioi, obě strany těla označeny skvrnou od podpaží dolů
Hawaiki: mýtický ostrov, rodiště Polynésanů, nazývaný také Posvátný ostrov
Hivské ostrovy: Markézy
Hoki: skupina kočovných hudebníků, básníků a tanečníků se základnou na Markézách
Hotu Matua: legendární polynéský objevitel Velikonočního ostrova a první král jeho obyvatel
Hua: čtvrtá třída Arioi, dvě nebo tři postavy vytetované na ra-menou
Hurá: erotický tahitský tanec
Icharacha: Obrovské nadpřirozené zvíře, které se potuluje keltským Jiným světem, korýš s tuctem rohů a velkým počtem nohou, z nichž každá je vyzbrojena několika klepety
Ifurin: Jeden z keltských Jiných světů
I Ula: lehká fidžijská vrhací palice
I Wau: těžká fidžijská válečná palice
Kabu: duše, která je viditelná, nemusí však nutně mít lidskou podobu
Kahuna: kněz, mudrc zběhlý v umění černé magie (havajské slovo, zde používané pro rozlišení mezi "velekněžem nebo velekněžkou" a tohungou, odborníkem na nějakou věc, například pohřební obřady nebo tetování)
Kapuku: umění vyvolávání mrtvých
Karakia: magický popěvek používaný proti útočníkům jako ochrana nebo jako zbraň. Vyžene také démony, kteří způsobují nemoc.
Kaveinga: dráhy hvězd, které vycházejí za sebou z jednoho místa na obzoru. Polynéští mořeplavci tyto přirozené dráhy používali jako navigační pomůcku
Kawa: opojný nápoj připravovaný tak, že se rozžvýká kořen z keře pepřovníku (Piper methysticum) a vzniklá kaše se smíchá s vodou
Kopu: Jitřenka
Kopuwai: divoký člověk se psí hlavou
Kotuku: velice vzácná bílá volavka
Kukui: voskovník
Kurangai-tuku: novozélandská obryně, která vystřelovala rty jako kopí a nabodávala na ně svou kořist

Lei-o-mano: dýka zhotovená z tvrdého dřeva vyloženého žra-ločími zuby
Lipsipsip: skřítci žijící ve starých stromech a prastarých skalách
Lotophagoi: ostrov věčných duší, kde není den ani noc, slunce stále svítí a nikdo není nešťastný
Luch: galsky "myš"
Mana: magické nebo nadpřirozené schopnosti, milost a přízeň božstev, jimi sesílaná. Náčelník má přirozeně velkou manu, ale jiný člověk si musí manu (nošenou v hlavě) získat tím, že vykoná velké činy, stane se slavným bojovníkem či knězem.
Manuho tělo: Sírius
Marae: prostranství před svatyní či příbytkem krále, posvátné místo, kde se připravují obřadní oběti
Mareikura: nebeští andělé, Iovi sluhové
Maro: opasek
Maru-ura: posvátný červený pás, odznak královské moci na Raiateji, zhotovený z jasně červených per zašitých do tapo-vého plátna tak, aby vytvořily historii královského rodu
Matatoa: "ptačí člověk"; kult smrti na Velikonočním ostrově, který se na ostrově vyvinul v období rodových válek
Ngaro: potrava mrtvých
Niwareka: dcera Uetongy, krále plavovlasých skřítků z Raro-hengy, kraje pod zemí
Nokonoko nebo aito: železný strom s velice tvrdým dřevem používaným k výrobě zbraní
Omemara: šestá třída Arioi, malý kroužek na každém kotníku
Otiore: příslušník druhé třídy (druhé nejvyšší) Arioi, tetovaný od prstů po ramena
Pa: opevněná maorská vesnice
Pahi: velká dvoutrupá kánoe pro plavbu po oceánu s plochou palubou mezi trupy, schopná měsíční plavby bez přistání se sedmdesáti, případně více pasažéry a desetičlennou posádkou
Pahi tamai: dvoutrupé válečné kánoe poháněné pádly
Pakoko: smuteční oděv nošený při pohřbu významné osoby
Palice gata waka: fidžijská válečná palice zhotovená ze silné zahnuté větve s koncem rozvětveným do pahýlů
Palice kotiate: ruční palice ve tvaru zkráceného pádla, na jedné straně vykousnutá
Palice patu: ruční palice ve tvaru zkráceného pádla
Palice wahaika: ruční palice ve tvaru houslí
Pareu: oděv podobný sarongu
Pia: maranta, která je bílá jako sníh, když se oškrábe
Ponaturi: mořské víly, kruté a útočné; velice často svádějí bitvy s oceánskými hrdiny
Poo: sedmá třída Arioi, "obšťastňovači" známí také jako káča-ta
Puata: živá nestvůra stvořená ze dřeva a hlíny, podobná kanci, avšak mnohem větší než opravdový kanec. Puata mluví a chodí po zadních, ale je hloupý
Puhi: urozená panna, mladá princezna
Putuperereko: zlý duch s obrovskými varlaty
Rapanui: Velikonoční ostrov
Sau: duchovní síla muže nebo ženy
Sobesila: fidžijská palice
Sokilaki: fidžijský bojový oštěp s více ozuby
Tai-moana: dlouhý buben vožený na palubě dvoutrupé oceánské kánoe - "Žalozpěv moří"
Taniwha: nějaká obluda, možná obrovská ještěrka nebo ryba, případně tvor, který na sebe bere podobu toho, čeho se člověk nejvíc bojí
Tapa: lýkové plátno tvořené z vnitřní kůry papírovníku
Tápu: tabu, tj. posvátné nebo zakázané - nevztahuje se pouze na zakázanou osobu a věc, ale také na samotný zákaz a každou osobu, která zákaz poruší
Tapu-tapu atea: Nejsvětější a nejobávanější
Tapua: skřetovitý tvor s bílou kůží
Tarogolo: zlý duch, který svádí lidi obou pohlaví a zabíjí je tím, že jim uřeže genitálie

Te lapa: podmořské proudy světla unikajícího z činných sopek pod povrchem moře
Te Reinga: země Mrtvých
Tekoteko: řezba nad bránou maorského pa, buď člověk, zvíře nebo démon. Tekoteko mělo magické vlastnosti
Ti: druh palmy s jedlými výhonky
Ti'i: dřevěné sošky používané kouzelníky jako pomůcka při čarování
Tipairu: druh vil, jež zbožňují tanec a které za měsíčních nocí sestupují a účastní se oslav; s úsvitem mizí zpět do lesa
Tipairua: dvoutrupá kánoe pro plavbu po oceánu, podobná pa-hi, ale víc připomínající válečnou kánoi
Tipua: skřetové
Tohua: markézská svatyně
Tohunga: kněz, který se specializuje na tabu, pohřební obřady a komunikaci s duchy vzduchu, moře a země
Tu'i Tonga: titul vládce Tongy
Turehu: nadpřirozené bytosti ze země Rarohenga - z podsvětí
Tutua: neurození lidé, rolníci
Uetonga: král bytostí Turehu a vnuk Ruau-moka, boha zemětřesení
Umu: hliněná pec obložená kameny, které udržují teplo
Váa: kánoe bez vahadel
Váa motu: kánoe s plachtou a vahadlem
Vis: sukubus pijící krev
Garry Kilworth
Země Mlh
Z anglického originálu
THE NAVIGÁTOR KINGS - Book 3
LAND OF MISTS
vydaného firmou Orbit
A Division of Little, Brown and Company (UK)
Brettenham House, Lancaster Pláce
London WC2E 7EN v roce 1999
přeložil Petr Kotrle
Vydáno v nakladatelství NÁVRAT
Vydal Radomír Suchánek,
ul. Kosmonautů 2, Brno,
jako svou 796. publikaci v roce 2003
První vydání
Z dodané sazby vytiskly
Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.
Doporučená cena včetně DPH 229 Kč
ISBN 80-7174-526-X